

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 28. května 2010
(OR. fr)**

**6655/2/08
REV 2**

POZNÁMKA

Předmět : Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie a Listina základních práv Evropské unie

ÚVODNÍ POZNÁMKA

Tato publikace obsahuje konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, včetně jejich příloh a protokolů k nim, v nichž jsou zapracovány změny učiněné Lisabonskou smlouvou podepsanou dne 13. prosince 2007 v Lisabonu vstoupivší v platnost dne 1. prosince 2009. Tato publikace rovněž obsahuje prohlášení připojená k závěrečnému aktu mezivládní konference, která přijala Lisabonskou smlouvu.

Jak bylo oznámeno v úvodní poznámce při předchozím zveřejnění konsolidovaných znění (Úř. věst. C 115, 9.5.2008, s. 1), obsahuje tato publikace mezitím přijaté opravy.

Tato publikace obsahuje rovněž Listinu základních práv Evropské unie, vyhlášenou ve Štrasburku dne 12. prosince 2007 Evropským parlamentem, Radou a Komisí (Úř. věst. C 303, 14.12.2007, s. 1). Toto znění přejímá a upravuje listinu vyhlášenou dne 7. prosince 2000 a nahrazuje ji ode dne 1. prosince 2009, dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Na základě čl. 6 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii má Listina vyhlášená v roce 2007 stejnou právní sílu jako Smlouvy.

Tento text je dokumentačním nástrojem a orgány Evropské unie za něj neodpovídají.

KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ
SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII
A
SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ
EVROPSKÉ UNIE

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV
EVROPSKÉ UNIE

Obsah

KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII	18
PREAMBULE	19
HLAVA I SPOLEČNÁ USTANOVENÍ.....	21
HLAVA II USTANOVENÍ O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH.....	26
HLAVA III USTANOVENÍ O ORGÁNECH	29
HLAVA IV USTANOVENÍ O POSÍLENÉ SPOLUPRÁCI	37
HLAVA V OBEČNÁ USTANOVENÍ O VNĚJŠÍ ČINNOSTI UNIE A ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O SPOLEČNÉ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITICE	38
Kapitola 1 Obecná ustanovení o vnější činnosti unie.....	38
Kapitola 2 Zvláštní ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice	41
Oddíl 1 Společná ustanovení.....	41
Oddíl 2 Ustanovení o společné bezpečnostní a obranné politice	52
HLAVA VI ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	57

KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE.....	62
PREAMBULE	63
ČÁST PRVNÍ ZÁSADY	65
HLAVA I DRUHY A OBLASTI PRAVOMOCÍ UNIE	65
HLAVA II OBECNĚ POUŽITELNÁ USTANOVENÍ	69
ČÁST DRUHÁ ZÁKAZ DISKRIMINACE A OBČANSTVÍ UNIE	73
ČÁST TŘETÍ VNITŘNÍ POLITIKY A ČINNOSTI UNIE	77
HLAVA I VNITŘNÍ TRH	77
HLAVA II VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ	78
Kapitola 1 Celní unie.....	78
Kapitola 2 Spolupráce v celních věcech.....	79
Kapitola 3 Zákaz množstevních omezení mezi členskými státy	80
HLAVA III ZEMĚDĚLSTVÍ A RYBOLOV	81
HLAVA IV VOLNÝ POHYB OSOB, SLUŽEB A KAPITÁLU.....	86
Kapitola 1 Pracovníci	86
Kapitola 2 Právo usazování	88
Kapitola 3 Služby	92
Kapitola 4 Kapitál a platby.....	94

HLAVA V	PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA	96
Kapitola 1	Obecná ustanovení	96
Kapitola 2	Politiky týkající se kontrol na hranicích, azyly a přistěhovalectví	100
Kapitola 3	Justiční spolupráce v občanských věcech	103
Kapitola 4	Justiční spolupráce v trestních věcech	105
Kapitola 5	Policejní spolupráce	110
HLAVA VI	DOPRAVA	112
HLAVA VII	SPOLEČNÁ PRAVIDLA PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ, DANĚ A SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	117
Kapitola 1	Pravidla hospodářské soutěže	117
Oddíl 1	Pravidla platná pro podniky	117
Oddíl 2	Státní podpory	121
Kapitola 2	Daňová ustanovení	124
Kapitola 3	Sbližování právních předpisů	125
HLAVA VIII	HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA	128
Kapitola 1	Hospodářská politika	129
Kapitola 2	Měnová politika	135
Kapitola 3	Institucionální ustanovení	139
KAPITOLA 4	USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE ČLENSKÝCH STÁTŮ, JEJICHŽ MĚNOU JE EURO	140
Kapitola 5	Přechodná ustanovení	142
HLAVA IX	ZAMĚSTNANOST	147
HLAVA X	SOCIÁLNÍ POLITIKA	150

HLAVA XI	EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND	157
HLAVA XII	VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ, MLÁDEŽ A SPORT	158
HLAVA XIII	KULTURA.....	160
HLAVA XIV	VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	161
HLAVA XV	OCHRANA SPOTŘEBITELE	163
HLAVA XVI	TRANSEVROPSKÉ SÍTĚ.....	164
HLAVA XVII	PRŮMYSL.....	166
HLAVA XVIII	HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOST.....	167
HLAVA XIX	VÝZKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A VESMÍR.....	169
HLAVA XX	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	174
HLAVA XXI	ENERGETIKA	177
HLAVA XXII	CESTOVNÍ RUCH.....	178
HLAVA XXIII	CIVILNÍ OCHRANA	178
HLAVA XXIV	SPRÁVNÍ SPOLUPRÁCE	179
ČÁST ČTVRTÁ	PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ	180
ČÁST PÁTÁ	VNĚJŠÍ ČINNOST UNIE	183
HLAVA I	OBECNÁ USTANOVENÍ O VNĚJŠÍ ČINNOSTI UNIE	183
HLAVA II	SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA.....	183

HLAVA III	SPOLUPRÁCE SE TŘETÍMI ZEMĚMI A HUMANITÁRNÍ POMOC.....	185
Kapitola 1	Rozvojová spolupráce.....	185
Kapitola 2	Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi ...	187
Kapitola 3	Humanitární pomoc	188
HLAVA IV	OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ.....	189
HLAVA V	MEZINÁRODNÍ SMLOUVY	190
HLAVA VI	VZTAHY UNIE S MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI A TŘETÍMI ZEMĚMI A DELEGACE UNIE	193
HLAVA VII	DOLOŽKA SOLIDARITY	194
ČÁST ŠESTÁ	INSTITUCIONÁLNÍ A FINANČNÍ USTANOVENÍ.....	196
HLAVA I	INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ.....	196
Kapitola 1	Orgány	196
Oddíl 1	Evropský parlament.....	196
Oddíl 2	Evropská rada.....	201
Oddíl 3	Rada.....	202
Oddíl 4	Komise	204
Oddíl 5	Soudní dvůr EVROPSKÉ UNIE	207
Oddíl 6	Evropská centrální banka	219
Oddíl 7	Účetní dvůr.....	221

Kapitola 2	Právní akty unie, postupy jejich přijímání a jiná ustanovení.....	225
Oddíl 1	Právní akty unie.....	225
Oddíl 2	Postupy přijímání aktů a jiná ustanovení	228
Kapitola 3	Poradní instituce unie	233
Oddíl 1	Hospodářský a sociální výbor	233
Oddíl 2	Výbor regionů	235
Kapitola 4	Evropská investiční banka	236
HLAVA II	FINANČNÍ USTANOVENÍ	238
Kapitola 1	Vlastní zdroje unie	239
Kapitola 2	Víceletý finanční rámec	239
Kapitola 3	Roční rozpočet unie	240
Kapitola 4	Plnění rozpočtu a absolutorium	244
Kapitola 5	Společná ustanovení	245
Kapitola 6	Boj proti podvodům.....	247
HLAVA III	POSÍLENÁ SPOLUPRÁCE.....	248
ČÁST SEDMÁ	USTANOVENÍ OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ.....	252

PROTOKOLY	262
PROTOKOL (č. 1) O ÚLOZE VNITROSTÁTNÍCH PARLAMENTŮ V EVROPSKÉ UNII.....	263
PROTOKOL (č. 2) O POUŽÍVÁNÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY A PROPORCIONALITY	267
PROTOKOL (č. 3) O STATUTU SOUDNÍHO DVORA EVROPSKÉ UNIE	271
PROTOKOL (č. 4) O STATUTU EVROPSKÉHO SYSTÉMU CENTRÁLNÍCH BANK A EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY	300
PROTOKOL (č. 5) O STATUTU EVROPSKÉ INVESTIČNÍ BANKY	327
PROTOKOL (Č. 6) O UMÍSTĚNÍ SÍDEL ORGÁNŮ A NĚKTERÝCH INSTITUCÍ, SUBJEKTŮ A ÚTVARŮ EVROPSKÉ UNIE	345
PROTOKOL (č. 7) O VÝSADÁCH A IMUNITÁCH EVROPSKÉ UNIE.....	347
PROTOKOL (č. 8) K ČL. 6 ODS. 2 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII O PŘISTOUPENÍ UNIE K EVROPSKÉ ÚMLUVĚ O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD	356
PROTOKOL (Č. 9) O ROZHODNUTÍ RADY, KTERÝM SE PROVÁDÍ ČL. 16 ODS. 4 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII A ČL. 238 ODS. 2 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE JEDNAK MEZI 1. LISTOPADEM 2014 A 31. BŘEZNEM 2017 A JEDNAK OD 1. DUBNA 2017.....	357

PROTOKOL (č. 10)	O STÁLÉ STRUKTUROVANÉ SPOLUPRÁCI STANOVENÉ ČLÁNKEM 42 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII	358
PROTOKOL (č. 11)	K ČLÁNKU 42 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII	361
PROTOKOL (č. 12)	O POSTUPU PŘI NADMĚRNÉM SCHODKU	362
PROTOKOL (č. 13)	O KRITÉRIÍCH KONVERGENCE	364
PROTOKOL (č. 14)	O EUROSUPINĚ	366
PROTOKOL (č. 15)	O NĚKTERÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA	367
PROTOKOL (č. 16)	O NĚKTERÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE DÁNSKA	370
PROTOKOL (č. 17)	O DÁNSKU	371
PROTOKOL (č. 18)	O FRANCII	372
PROTOKOL (č. 19)	O SCHENGENSKÉM <i>ACQUIS</i> ZAČLENĚNÉM DO RÁMCE EVROPSKÉ UNIE	373
PROTOKOL (č. 20)	O POUŽITÍ NĚKTERÝCH HLEDISEK ČLÁNKU 26 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE NA SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ A IRSKO	377
PROTOKOL (č. 21)	O POSTAVENÍ SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ A IRSKA S OHLEDEM NA PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA	379
PROTOKOL (č. 22)	O POSTAVENÍ DÁNSKA	384
PROTOKOL (č. 23)	O VNĚJŠÍCH VZTAZÍCH ČLENSKÝCH STÁTŮ, POKUD JDE O PŘEKRAČOVÁNÍ VNĚJŠÍCH HRANIC	391

PROTOKOL (č. 24)	O POSKYTOVÁNÍ AZYLU STÁTNÍM PŘÍSLUŠNÍKŮM ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE.....	392
PROTOKOL (č. 25)	O VÝKONU SDÍLENÝCH PRAVOMOCÍ.....	394
PROTOKOL (č. 27)	O VNITŘNÍM TRHU A HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽI	396
PROTOKOL (č. 28)	O HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI.....	397
PROTOKOL (č. 29)	O SYSTÉMU VEŘEJNOPRÁVNÍHO VYSÍLÁNÍ V ČLENSKÝCH STÁTECH.....	399
PROTOKOL (č. 30)	O UPLATŇOVÁNÍ LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE V POLSKU A VE SPOJENÉM KRÁLOVSTVÍ.....	400
PROTOKOL (č. 31)	O DOVOZU ROPNÝCH PRODUKTŮ RAFINOVANÝCH NA NIZOZEMSKÝCH ANTILÁCH DO EVROPSKÉ UNIE.....	402
PROTOKOL (č. 32)	O NABÝVÁNÍ NEMOVITOSTÍ V DÁNSKU.....	406
PROTOKOL (č. 33)	K ČLÁNKU 157 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE.....	407
PROTOKOL (č. 34)	O ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVĚ VZTAHUJÍCÍ SE NA GRÓNSKO	408
PROTOKOL (č. 35)	O ČLÁNKU 40.3.3 ÚSTAVY IRSKA	409
PROTOKOL (č. 36)	O PŘECHODNÝCH USTANOVENÍCH.....	410
PROTOKOL (č. 37)	O FINANČNÍCH DŮSLEDČÍCH UPLYNUTÍ DOBY PLATNOSTI SMLOUVY O ESUO A O VÝZKUMNÉM FONDU PRO UHLÍ A OCEL	419

PŘÍLOHY	421
PŘÍLOHA I	SEZNAM PODLE ČLÁNKU 38 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE.....	422
PŘÍLOHA II	ZÁMOŘSKÉ ZEMĚ A ÚZEMÍ, NA NĚŽ SE VZTAHUJE ČÁST ČTRVTÁ SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE.....	426
PROHLÁŠENÍ	PŘIPOJENÁ K ZÁVĚREČNÉMU AKTU MEZIVLÁDNÍ KONFERENCE, KTERÁ PŘIJALA LISABONSKOU SMLOUVU podepsanou dne 13. prosince 2007	427
A.	PROHLÁŠENÍ K USTANOVENÍM SMLUV	428
1.	Prohlášení o Listině základních práv Evropské unie	428
2.	Prohlášení k čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii.....	428
3.	Prohlášení k článku 8 Smlouvy o Evropské unii	428
4.	Prohlášení o složení Evropského parlamentu	428
5.	Prohlášení o politické dohodě Evropské rady týkající se návrhu rozhodnutí o složení Evropského parlamentu	429
6.	Prohlášení k čl. 15 odst. 5 a 6, čl. 17 odst. 6 a 7 a článku 18 Smlouvy o Evropské unii	429
7.	Prohlášení k čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a k čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	429

8.	Prohlášení o praktických opatřeních, která mají být přijata ke dni vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, pokud jde o předsednictví Evropské rady a Rady pro zahraniční věci	432
9.	Prohlášení k čl. 16 odst. 9 Smlouvy o Evropské unii o rozhodnutí Evropské rady týkajícím se výkonu předsednictví Rady	432
10.	Prohlášení k článku 17 Smlouvy o Evropské unii	434
11.	Prohlášení k čl. 17 odst. 6 a 7 Smlouvy o Evropské unii.....	434
12.	Prohlášení k článku 18 Smlouvy o Evropské unii	435
13.	Prohlášení o společné zahraniční a bezpečnostní politice.....	435
14.	Prohlášení o společné zahraniční a bezpečnostní politice.....	436
15.	Prohlášení k článku 27 Smlouvy o Evropské unii	436
16.	Prohlášení k čl. 55 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii.....	436
17.	Prohlášení o přednosti práva	437
18.	Prohlášení o vymezení pravomocí	437
19.	Prohlášení k článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	438
20.	Prohlášení k článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	438
21.	Prohlášení o ochraně osobních údajů v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce.....	439
22.	Prohlášení k článkům 48 a 79 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	439

23.	Prohlášení k čl. 48 druhému pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie.....	439
24.	Prohlášení o právní subjektivitě Evropské unie	439
25.	Prohlášení k článkům 75 a 215 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	440
26.	Prohlášení o neúčasti členského státu na opatření založeném na části třetí hlavě V Smlouvy o fungování Evropské unie	440
27.	Prohlášení k čl. 85 odst. 1 druhému pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie.....	440
28.	Prohlášení k článku 98 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	441
29.	Prohlášení k čl. 107 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie.....	441
30.	Prohlášení k článku 126 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	441
31.	Prohlášení k článku 156 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	442
32.	Prohlášení k čl. 168 odst. 4 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie.....	443
33.	Prohlášení k článku 174 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	443
34.	Prohlášení k článku 179 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	443
35.	Prohlášení k článku 194 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	443

36.	Prohlášení k článku 218 Smlouvy o fungování Evropské unie o sjednávání a uzavírání mezinárodních smluv členskými státy týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva	444
37.	Prohlášení k článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	444
38.	Prohlášení k článku 252 Smlouvy o fungování Evropské unie o počtu generálních advokátů Soudního dvora.....	444
39.	Prohlášení k článku 290 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	445
40.	Prohlášení k článku 329 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	445
41.	Prohlášení k článku 352 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	445
42.	Prohlášení k článku 352 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	446
43.	Prohlášení k čl. 355 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	446
B.	PROHLÁŠENÍ K PROTOKOLŮM PŘIPOJENÝM KE SMLOUVÁM	446
44.	Prohlášení k článku 5 Protokolu o schengenském <i>acquis</i> začleněném do rámce Evropské unie.....	446
45.	Prohlášení k čl. 5 odst. 2 Protokolu o schengenském <i>acquis</i> začleněném do rámce Evropské unie.....	447
46.	Prohlášení k čl. 5 odst. 3 Protokolu o schengenském <i>acquis</i> začleněném do rámce Evropské unie.....	447

47.	Prohlášení k čl. 5 odst. 3, 4 a 5 Protokolu o schengenském <i>acquis</i> začleněném do rámce Evropské unie	447
48.	Prohlášení k Protokolu o postavení Dánska.....	447
49.	Prohlášení o Itálii	448
50.	Prohlášení k článku 10 Protokolu o přechodných ustanoveních.....	449
C.	PROHLÁŠENÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ	449
51.	Prohlášení Belgického království o vnitrostátních parlamentech.....	449
52.	Prohlášení Belgického království, Bulharské republiky, Spolkové republiky Německo, Řecké republiky, Španělského království, Italské republiky, Kyperské republiky, Litevské republiky, Lucemburského velkovévodství, Maďarské republiky, Republiky Malta, Rakouské republiky, Portugalské republiky, Rumunska, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky o symbolech Evropské unie	450
53.	Prohlášení České republiky k Listině základních práv Evropské unie	450
54.	Prohlášení Spolkové republiky Německo, Irska, Maďarské republiky, Rakouské republiky a Švédského království.....	451
55.	Prohlášení Španělského království a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska	451
56.	Prohlášení Irska k článku 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva.....	451
57.	Prohlášení Italské republiky o složení Evropského parlamentu	452

58.	Prohlášení Lotyšské republiky, Maďarské republiky a Republiky Malta o způsobu psaní názvu jednotné měny ve Smlouvách.....	452
59.	Prohlášení Nizozemského království k článku 312 Smlouvy o fungování Evropské unie	453
60.	Prohlášení Nizozemského království k článku 355 Smlouvy o fungování Evropské unie	453
61.	Prohlášení Polské republiky k Listině základních práv Evropské unie	453
62.	Prohlášení Polské republiky k Protokolu o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v Polsku a Spojeném království.....	453
63.	Prohlášení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska o definici pojmu „státní příslušníci“	454
64.	Prohlášení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska o volebním právu pro volby do Evropského parlamentu.....	454
65.	Prohlášení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska k článku 75 Smlouvy o fungování Evropské unie.....	454
	SROVNÁVACÍ TABULKY.....	455
	Smlouva o Evropské unii	455
	Smlouva o fungování Evropské unie	460

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE.....	480
PREAMBULE	481
HLAVA I DŮSTOJNOST	483
HLAVA II SVOBODY	485
HLAVA III ROVNOST	492
HLAVA IV SOLIDARITA	495
HLAVA V OBČANSKÁ PRÁVA.....	500
HLAVA VI SOUDNICTVÍ.....	504
HLAVA VII OBECNÁ USTANOVENÍ UPRAVUJÍCÍ VÝKLAD A POUŽITÍ LISTINY	506

**KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ
SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII**

PREAMBULE

JEHO VELIČENSTVO KRÁL BELGIČANŮ, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA DÁNSKA, PREZIDENT SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO, PREZIDENT ŘECKÉ REPUBLIKY, JEHO VELIČENSTVO KRÁL ŠPANĚLSKA, PREZIDENT FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY, PREZIDENT IRSKA, PREZIDENT ITALSKÉ REPUBLIKY, JEHO KRÁLOVSKÁ VÝSOST VELKOVÉVODA LUCEMBURSKA, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA NIZOZEMSKA, PREZIDENT PORTUGALSKÉ REPUBLIKY, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA¹,

ROZHODNUTI vstoupit do nové etapy procesu evropské integrace zahájeného založením Evropských společenství,

INSPIRUJÍCE se evropským kulturním, náboženským a humanistickým odkazem, ze kterého vzešly všeobecné hodnoty nedotknutelných a nezadatelných práv lidských bytostí, demokracie, rovnosti, svobody a právního státu,

PŘIPOMÍNÁJÍCE dějinný význam překonání rozdělení evropského kontinentu a potřebu vytvořit pevné základy podoby budoucí Evropy,

POTVRZUJÍCE oddanost základním sociálním právům, jak jsou vymezena v Evropské sociální chartě podepsané dne 18. října 1961 v Turíně a v Chartě Společenství základních sociálních práv pracovníků z roku 1989,

POTVRZUJÍCE svou oddanost zásadám svobody, demokracie a úcty k lidským právům a základním svobodám a zásadám právního státu,

PŘEJÍCE SI prohloubit solidaritu mezi svými národy při respektování jejich historie, kultury a tradic,

¹ Členy Evropské unie se od té doby staly Bulharská republika, Česká republika, Estonská republika, Kyperská republika, Lotyšská republika, Litevská republika, Maďarská republika, Republika Malta, Rakouská republika, Polská republika, Rumunsko, Republika Slovinsko, Slovenská republika, Finská republika a Švédské království.

PŘEJÍCE SI dále posílit demokratickou povahu a efektivní fungování orgánů a umožnit jim tak v jednotném institucionálním rámci lépe plnit úkoly, jež jim jsou svěřeny,

ROZHODNUTI dosáhnout posílení a konvergence svých hospodářství a zavést hospodářskou a měnovou unii, jež v souladu s ustanoveními této smlouvy a Smlouvy o fungování Evropské unie zahrnuje jednotnou a stabilní měnu,

ODHODLÁNI podporovat hospodářský a sociální rozvoj svých národů s ohledem na zásadu udržitelného rozvoje a v rámci dotvoření vnitřního trhu a posilování soudržnosti a ochrany životního prostředí a provádět politiku, která bude zajišťovat, že rozvoj hospodářské integrace bude provázen rozvojem ostatních oblastí,

ROZHODNUTI zavést společné občanství pro státní příslušníky svých zemí,

ROZHODNUTI provádět společnou zahraniční a bezpečnostní politiku včetně budoucího vymezení společné obranné politiky, která by mohla vést v souladu s článkem 42 ke společné obraně, a posilovat tak evropskou identitu a nezávislost v zájmu podpory míru, bezpečnosti a pokroku v Evropě a ve světě,

ROZHODNUTI usnadnit volný pohyb osob a zároveň zajišťovat bezpečnost a ochranu svého lidu vytvořením prostoru svobody, bezpečnosti a práva v souladu s ustanoveními této smlouvy a Smlouvy o fungování Evropské unie,

ROZHODNUTI pokračovat v procesu vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy, v němž jsou rozhodnutí přijímána co nejbližší občanům v souladu se zásadou subsidiarity,

SE ZŘETELEM k dalším krokům, jež je třeba učinit v zájmu dosažení pokroku v evropské integraci,

SE ROZHODLI založit Evropskou unii, a za tím účelem byli jmenováni tito zplnomocnění zástupci:

(seznam zplnomocněných zástupců není přetištěn)

KTEŘÍ se po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli na těchto ustanoveních:

HLAVA I
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1
(bývalý článek 1 Smlouvy o EU)¹

Touto smlouvou zakládají VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY mezi sebou EVROPSKOU UNII (dále jen „Unie“), jíž členské státy svěřují pravomoci k dosažení společných cílů.

Tato smlouva představuje novou etapu v procesu vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy, v němž jsou rozhodnutí přijímána co nejotevřeněji a co nejbližše občanům.

Unie je založena na této smlouvě a na Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy“). Tyto dvě smlouvy mají stejnou právní sílu. Unie nahrazuje Evropské společenství a je jeho nástupkyní.

Článek 2

Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.

¹ Tento odkaz je pouze orientační. Podrobnější informace naleznete ve srovnávacích tabulkách mezi bývalým a novým číslováním Smluv.

Článek 3
(bývalý článek 2 Smlouvy o EU)

1. Cílem Unie je podporovat mír, své hodnoty a blahobyt svých obyvatel.
2. Unie poskytuje svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se ochrany vnějších hranic, azylu, přistěhovalectví a předcházení a potírání zločinnosti.
3. Unie vytváří vnitřní trh. Usiluje o udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a na vysokém stupni ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Podporuje vědecký a technický pokrok.

Bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte.

Podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.

Respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví.

4. Unie vytváří hospodářskou a měnovou unii, jejíž měnou je euro.
5. Ve svých vztazích s okolním světem Unie zastává a podporuje své hodnoty a zájmy a přispívá k ochraně svých občanů. Přispívá k míru, bezpečnosti, udržitelnému rozvoji této planety, k solidaritě a vzájemné úctě mezi národy, volnému a spravedlivému obchodování, vymýcení chudoby, ochraně lidských práv, především práv dítěte, a k přísnému dodržování a rozvoji mezinárodního práva, zejména k dodržování zásad Charty Organizace spojených národů.

6. Unie sleduje své cíle vhodnými prostředky na základě pravomocí, které jsou jí Smlouvami svěřeny.

Článek 4

1. V souladu s článkem 5 náležejí pravomoci, které nejsou Smlouvami Unii svěřeny, členským státům.

2. Unie ctí rovnost členských států před Smlouvami a jejich národní identitu, která spočívá v jejich základních politických a ústavních systémech, včetně místní a regionální samosprávy. Respektuje základní funkce státu, zejména ty, které souvisejí se zajištěním územní celistvosti, udržením veřejného pořádku a ochranou národní bezpečnosti. Zejména národní bezpečnost zůstává výhradní odpovědností každého členského státu.

3. Podle zásady loajální spolupráce se Unie a členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv.

Členské státy učiní veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají ze Smluv nebo z aktů orgánů Unie.

Členské státy usnadňují Unii plnění jejích úkolů a zdrží se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Unie.

Článek 5

(bývalý článek 5 Smlouvy o ES)

1. Vymezení pravomocí Unie se řídí zásadou svěřených pravomocí. Výkon těchto pravomocí se řídí zásadami subsidiarity a proporcionality.

2. Podle zásady svěřených pravomocí jedná Unie pouze v mezích pravomocí svěřených jí ve Smlouvách členskými státy pro dosažení cílů stanovených ve Smlouvách. Pravomoci, které nejsou Smlouvami Unii svěřeny, náležejí členským státům.

3. Podle zásady subsidiarity jedná Unie v oblastech, které nespádají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie.

Orgány Unie uplatňují zásadu subsidiarity v souladu s Protokolem o používání zásad subsidiarity a proporcionality. Vnitrostátní parlamenty dbají na dodržování zásady subsidiarity v souladu s postupem uvedeným v tomto protokolu.

4. Podle zásady proporcionality nepřekročí obsah ani forma činnosti Unie rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smluv.

Orgány Unie uplatňují zásadu proporcionality v souladu s Protokolem o používání zásad subsidiarity a proporcionality.

Článek 6 (bývalý článek 6 Smlouvy o EU)

1. Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako Smlouvy.

Listina nijak nerozšiřuje pravomoci Unie vymezené ve Smlouvách.

Práva, svobody a zásady obsažené v Listině se vykládají v souladu s obecnými ustanoveními v hlavě VII Listiny, jimiž se řídí její výklad a použití, a s náležitým přihlédnutím k vysvětlením zmíněným v Listině, jež uvádějí zdroje těchto ustanovení.

2. Unie přistoupí k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení k této úmluvě se nedotkne pravomocí Unie vymezených Smlouvami.
3. Základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, tvoří obecné zásady práva Unie.

Článek 7
(bývalý článek 7 Smlouvy o EU)

1. Na odůvodněný návrh jedné třetiny členských států, Evropského parlamentu nebo Evropské komise může Rada většinou čtyř pětin svých členů po obdržení souhlasu Evropského parlamentu rozhodnout, že existuje zřejmé nebezpečí, že některý členský stát závažně poruší hodnoty uvedené v článku 2. Před přijetím tohoto rozhodnutí vyslechne Rada daný členský stát a může stejným postupem podat tomuto státu doporučení.

Rada pravidelně přezkoumává, zda důvody, které ji k takovému rozhodnutí vedly, stále trvají.

2. Na návrh jedné třetiny členských států nebo Evropské komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu může Evropská rada jednomyslně rozhodnout, že došlo k závažnému a trvajícimu porušení hodnot uvedených v článku 2 ze strany členského státu, poté co tento členský stát vyzve, aby se k této věci vyjádřil.

3. Bylo-li učiněno zjištění uvedené v odstavci 2, může Rada kvalifikovanou většinou rozhodnout, že určitá práva, která pro dotyčný stát vyplývají z použití Smluv, včetně hlasovacích práv zástupců jeho vlády v Radě, budou pozastavena. Přitom přihlédně k možným důsledkům takového pozastavení pro práva a povinnosti fyzických a právnických osob.

Povinnosti dotyčného členského státu vyplývající ze Smluv jsou pro tento stát v každém případě i nadále závazné.

4. Rada může později kvalifikovanou většinou rozhodnout, že změní nebo zruší opatření přijatá podle odstavce 3, jestliže se změní situace, která vedla k přijetí těchto opatření.

5. Pro účely tohoto článku se v Evropském parlamentu, Evropské radě a Radě použijí pravidla hlasování stanovená v článku 354 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 8

1. Unie rozvíjí se zeměmi ve svém sousedství výsadní vztahy s cílem vytvořit prostor prosperity a dobrých sousedských vztahů, založený na hodnotách Unie a vyznačující se úzkými a mírovými vztahy spočívajícími na spolupráci.

2. Pro účely odstavce 1 může Unie s dotyčnými zeměmi uzavírat zvláštní dohody. Tyto dohody mohou obsahovat vzájemná práva a povinnosti, jakož i možnost vyvíjet společnou činnost. Jejich provádění podléhá pravidelným konzultacím.

HLAVA II

USTANOVENÍ O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH

Článek 9

Ve všech svých činnostech dodržuje Unie zásadu rovnosti svých občanů, kterým se dostává od jejích orgánů, institucí a jiných subjektů stejné pozornosti. Občanem Unie je každá osoba, která má státní příslušnost členského státu. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.

Článek 10

1. Fungování Unie je založeno na zastupitelské demokracii.
2. Občané jsou na úrovni Unie přímo zastoupeni v Evropském parlamentu.

Členské státy jsou zastoupeny v Evropské radě svými hlavami států nebo předsedy vlád a v Radě svými vládami, kteří jsou demokraticky odpovědní buď svým vnitrostátním parlamentům, nebo svým občanům.

3. Každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Unie. Rozhodnutí jsou přijímána co nejotevřeněji a co nejbližší občanům.
4. Politické strany na evropské úrovni přispívají k utváření evropského politického vědomí a k vyjadřování vůle občanů Unie.

Článek 11

1. Orgány dávají vhodnými způsoby občanům a reprezentativním sdružením možnost projevat a veřejně si vyměňovat své názory na všechny oblasti činnosti Unie.
2. Orgány udržují otevřený, transparentní a pravidelný dialog s reprezentativními sdruženími a s občanskou společností.
3. Za účelem zajištění soudržnosti a transparentnosti činností Unie vede Evropská komise s dotčenými stranami rozsáhlé konzultace.
4. Nejméně jeden milion občanů Unie pocházejících z podstatného počtu členských států se může ujmout iniciativy a vyzvat Evropskou komisi, aby v rámci svých pravomocí předložila vhodný návrh k otázkám, k nimž je podle mínění těchto občanů nezbytné přijetí právního aktu Unie pro účely provedení Smluv.

Postup a podmínky požadované pro tuto iniciativu se stanoví v souladu s čl. 24 prvním pododstavcem Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 12

Vnitrostátní parlamenty aktivně přispívají k dobrému fungování Unie těmito způsoby:

- a) jsou informovány orgány Unie a jsou jim postupovány návrhy legislativních aktů Unie v souladu s Protokolem o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii;
- b) zajišťují, že zásada subsidiarity je dodržována, a to v souladu s postupy stanovenými v Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality;
- c) v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva se podílejí na mechanismech hodnocení provádění politik Unie v této oblasti podle článku 70 Smlouvy o fungování Evropské unie a jsou zapojeny do politické kontroly činnosti Europolu a do hodnocení činnosti Eurojustu podle článků 88 a 85 uvedené smlouvy;
- d) podílejí se na postupech pro přijímání změn Smluv podle článku 48 této smlouvy;
- e) jsou jim oznamovány žádosti o přistoupení k Unii podle článku 49 této smlouvy;
- f) podílejí se na meziparlamentní spolupráci mezi vnitrostátními parlamenty a Evropským parlamentem v souladu s Protokolem o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii.

HLAVA III
USTANOVENÍ O ORGÁNECH

Článek 13

1. Unie má institucionální rámec, jehož cílem je podporovat její hodnoty, sledovat její cíle, sloužit jejím zájmům, zájmům jejích občanů a zájmům členských států, jakož i zajišťovat soudržnost, účinnost a kontinuitu jejích politik a činností.

Orgány Unie jsou:

- Evropský parlament,
- Evropská rada,
- Rada,
- Evropská komise (dále jen „Komise“),
- Soudní dvůr Evropské unie,
- Evropská centrální banka,
- Účetní dvůr.

2. Každý orgán jedná v mezích působnosti svěřené mu Smlouvami a v souladu s postupy, podmínkami a cíli v nich stanovenými. Orgány mezi sebou loajálně spolupracují.

3. Ustanovení týkající se Evropské centrální banky a Účetního dvora jakož i podrobná ustanovení o ostatních orgánech jsou obsažena ve Smlouvě o fungování Evropské unie.

4. Evropskému parlamentu, Radě a Komisi jsou nápomocny Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů, které plní poradní funkce.

Článek 14

1. Evropský parlament vykonává společně s Radou legislativní a rozpočtovou funkci. Vykonává funkce politické kontroly a konzultace v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami. Volí předsedu Komise.

2. Evropský parlament se skládá ze zástupců občanů Unie. Jejich počet nesmí překročit sedm set padesát, nepočítaje předsedu. Zastoupení občanů je zajištěno poměrným sestupným způsobem, přičemž je stanovena minimální hranice šesti členů na členský stát. Žádnému členskému státu nesmí být přiděleno více než devadesát šest míst.

Evropská rada přijme z podnětu Evropského parlamentu a po obdržení jeho souhlasu jednomyslně rozhodnutí, kterým stanoví složení Evropského parlamentu, při dodržení zásad uvedených v prvním pododstavci.

3. Členové Evropského parlamentu jsou voleni na dobu pěti let ve všeobecných a přímých volbách svobodným a tajným hlasováním.

4. Evropský parlament volí ze svých členů předsedu a předsednictvo.

Článek 15

1. Evropská rada dává Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry a priority. Nevykonává legislativní funkci.

2. Evropskou radu tvoří hlavy států nebo předsedové vlád členských států společně s jejím předsedou a předsedou Komise. Jejího jednání se účastní vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

3. Evropská rada zasedá dvakrát za půl roku; svolává ji její předseda. Vyžaduje-li to pořad jednání, mohou členové Evropské rady rozhodnout, že každému z nich bude nápomocen některý ministr a v případě předsedy Komise některý člen Komise. Vyžaduje-li to situace, svolá předseda mimořádné zasedání Evropské rady.

4. Nestanoví-li Smlouvy jinak, rozhoduje Evropská rada konsensem.

5. Evropská rada volí svého předsedu kvalifikovanou většinou na dobu dva a půl roku s tím, že může být zvolen dvakrát po sobě. V případě překážky nebo závažného pochybení jej může Evropská rada stejným postupem odvolat.

6. Předseda Evropské rady:

- a) předsedá Evropské radě a vede její jednání,
- b) ve spolupráci s předsedou Komise a na základě práce Rady pro obecné záležitosti zajišťuje přípravu a kontinuitu jednání Evropské rady,
- c) usiluje o usnadnění soudržnosti a konsensu uvnitř Evropské rady,
- d) po každém zasedání Evropské rady předkládá zprávu Evropskému parlamentu.

Předseda Evropské rady zajišťuje na své úrovni a v této funkci vnější zastupování Unie v záležitostech týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky, aniž jsou dotčeny pravomoci vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Předseda Evropské rady nesmí zastávat žádnou vnitrostátní funkci.

Článek 16

1. Rada vykonává společně s Evropským parlamentem legislativní a rozpočtovou funkci. Vykonává funkce vymezování politik a koordinace v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami.
2. Rada se skládá z jednoho zástupce každého členského státu na ministerské úrovni zmocněného zavazovat vládu členského státu, který zastupuje, a vykonávat hlasovací právo.
3. Nestanoví-li Smlouvy jinak, rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou.
4. Ode dne 1. listopadu 2014 je kvalifikovaná většina vymezena jako nejméně 55 % členů Rady, tvořených nejméně patnácti z nich a zastupujících členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva Unie.

Blokační menšinu musí tvořit nejméně čtyři členové Rady, jinak se kvalifikovaná většina považuje za dosaženou.

Další pravidla, kterými se řídí hlasování kvalifikovanou většinou, stanoví čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

5. Přejícná ustanovení o vymezení kvalifikované většiny, která se použijí do dne 31. října 2014, jakož i ta, která se použijí mezi dnem 1. listopadu 2014 a dnem 31. března 2017, stanoví Protokol o přechodných ustanoveních.

6. Rada zasedá v různých složeních, jejichž seznam se přijímá v souladu s článkem 236 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Rada pro obecné záležitosti zajišťuje soudržnost prací jednotlivých složení Rady. Ve spojení s předsedou Evropské rady a Komisí připravuje zasedání Evropské rady a zajišťuje jejich návaznost.

Rada pro zahraniční věci vytváří vnější činnost Unie podle strategických směrů vymezených Evropskou radou a zajišťuje soudržnost činnosti Unie.

7. Výbor stálých zástupců vlád členských států odpovídá za přípravu prací Rady.
8. Rada zasedá veřejně, pokud projednává návrh legislativního aktu a hlasuje o něm. Za tímto účelem je každé zasedání Rady rozděleno na dvě části, kdy první je určena k projednávání legislativních aktů Unie a druhá nelegislativním činností.
9. Předsednictví jednotlivých složení Rady, s výjimkou složení pro zahraniční věci, zajišťují zástupci členských států v Radě na základě systému rovné rotace v souladu s podmínkami stanovenými v článku 236 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 17

1. Komise podporuje obecný zájem Unie a k tomuto účelu činí vhodné podněty. Zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě. Pod kontrolou Soudního dvora Evropské unie dohlíží na uplatňování práva Unie. Plní rozpočet a řídí programy. Vykonává koordinační, výkonné a řídicí funkce v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami. S výjimkou společné zahraniční a bezpečnostní politiky a dalších případů uvedených ve Smlouvách zajišťuje vnější zastupování Unie. Činí podněty k přijímání jednoletých a víceletých programů Unie s cílem dosáhnout interinstitucionálních dohod.
2. Nestanoví-li Smlouvy jinak, mohou být legislativní akty Unie přijaty pouze na návrh Komise. Ostatní akty se přijímají na návrh Komise, pokud tak Smlouvy stanoví.
3. Funkční období Komise je pětileté.

Členové Komise jsou vybíráni podle celkové způsobilosti a evropanství z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti.

Komise vykonává své funkce zcela nezávisle. Aniž je dotčen čl. 18 odst. 2, členové Komise nevyžadují ani nepřijímají pokyny od žádné vlády, orgánu, instituce ani jiného subjektu. Zdrží se jakéhokoli jednání neslučitelného s povahou své funkce nebo plněním svých úkolů.

4. Komise jmenovaná v době mezi dnem vstupu v platnost Lisabonské smlouvy a dnem 31. října 2014 se skládá z jednoho státního příslušníka každého členského státu, včetně jejího předsedy a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který je jedním z jejích místopředsedů.

5. Ode dne 1. listopadu 2014 se Komise včetně předsedy a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku skládá z takového počtu členů, který odpovídá dvěma třetinám počtu členských států, nerozhodne-li Evropská rada jednomyslně o změně tohoto počtu.

Členové Komise jsou vybíráni ze státních příslušníků členských států na základě systému naprosto rovné rotace mezi členskými státy umožňujícího odrážet demografickou a zeměpisnou různorodost všech členských států. Tento systém stanoví jednomyslně Evropská rada v souladu s článkem 244 Smlouvy o fungování Evropské unie.

6. Předseda Komise:

- a) vymezuje směry, v jejichž rámci Komise plní své úkoly;
- b) rozhoduje o vnitřní organizaci Komise, aby zajistil soudržnost, výkonnost a kolegiální její činnosti;
- c) jmenuje místopředsedy, kromě vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, z řad členů Komise.

Člen Komise odstoupí, pokud jej k tomu předseda vyzve. Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku odstoupí postupem podle čl. 18 odst. 1, pokud jej k tomu předseda vyzve.

7. S přihlédnutím k volbám do Evropského parlamentu a po náležitých konzultacích navrhne Evropská rada kvalifikovanou většinou Evropskému parlamentu kandidáta na funkci předsedy Komise. Tohoto kandidáta zvolí Evropský parlament většinou hlasů všech svých členů. Nezáiská-li potřebnou většinu, navrhne Evropská rada do jednoho měsíce kvalifikovanou většinou nového kandidáta, kterého zvolí Evropský parlament stejným postupem.

Rada vzájemnou dohodou se zvoleným předsedou přijme seznam dalších osob, které navrhuje jmenovat členy Komise. Jsou vybírány na základě návrhů členských států v souladu s kritérii uvedenými v odst. 3 druhém pododstavci a v odst. 5 druhém pododstavci.

Předseda, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a ostatní členové Komise podléhají jako sbor schválení Evropským parlamentem. Na základě tohoto schválení jmenuje Evropská rada Komisi kvalifikovanou většinou.

8. Komise je jako sbor odpovědná Evropskému parlamentu. V souladu s článkem 234 Smlouvy o fungování Evropské unie může Evropský parlament Komisi vyslovit nedůvěru. V případě vyslovení nedůvěry členové Komise kolektivně odstoupí ze svých funkcí a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku odstoupí ze své funkce v Komisi.

Článek 18

1. Evropská rada jmenuje se souhlasem předsedy Komise kvalifikovanou většinou vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Evropská rada jej může stejným postupem odvolat.

2. Vysoký představitel vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Unie. Přispívá svými návrhy k vytváření této politiky a provádí ji jako zmocněnec Rady. Stejně jedná i v oblasti společné bezpečnostní a obranné politiky.

3. Vysoký představitel předsedá Radě pro zahraniční věci.
4. Vysoký představitel je jedním z místopředsedů Komise. Zajišťuje soudržnost vnější činnosti Unie. V rámci Komise odpovídá za úkoly, které jí přísluší v oblasti vnějších vztahů, a za koordinaci dalších hledisek vnější činnosti Unie. Při plnění těchto úkolů v Komisi, a pouze pro tyto úkoly, podléhá vysoký představitel postupům, které upravují fungování Komise, v rozsahu, v jakém je to slučitelné s odstavci 2 a 3.

Článek 19

1. Soudní dvůr Evropské unie se skládá ze Soudního dvora, Tribunálu a specializovaných soudů. Zajišťuje dodržování práva při výkladu a provádění Smluv.

Členské státy stanoví prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie.

2. Soudní dvůr se skládá z jednoho soudce z každého členského státu. Jsou mu nápomocni generální advokáti.

Tribunál se skládá z nejméně jednoho soudce z každého členského státu.

Soudci a generální advokáti Soudního dvora a soudci Tribunálu jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují požadavky článků 253 a 254 Smlouvy o fungování Evropské unie. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let. Soudci a generální advokáti mohou být jmenováni opakovaně.

3. Soudní dvůr Evropské unie rozhoduje v souladu se Smlouvami:
 - a) o žalobách podaných členským státem, orgánem nebo fyzickými či právnickými osobami;

- b) na žádost vnitrostátních soudů o předběžných otázkách týkajících se výkladu práva Unie nebo platnosti aktů přijatých orgány;
- c) v ostatních případech uvedených ve Smlouvách.

HLAVA IV

USTANOVENÍ O POSÍLENÉ SPOLUPRÁCI

Článek 20

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

1. Členské státy, které si v rámci nevýlučné pravomoci Unie přejí mezi sebou navázat posílenou spoluprací, se mohou v mezích a za podmínek uvedených v tomto článku a v člancích 326 až 334 Smlouvy o fungování Evropské unie obracet na její orgány a vykonávat tyto pravomoci při použití příslušných ustanovení Smluv.

Posílená spolupráce je zaměřena na to, aby podporovala cíle Unie, chránila její zájmy a posilovala její proces integrace. Tato spolupráce je kdykoli otevřena všem členským státům v souladu s článkem 328 Smlouvy o fungování Evropské unie.

2. Rozhodnutí o povolení posílené spolupráce přijme Rada až jako poslední prostředek, pokud shledá, že cílů této spolupráce nelze dosáhnout v přiměřené lhůtě Uní jako celkem, a za podmínky, že se jí účastní nejméně devět členských států. Rada rozhoduje postupem podle článku 329 Smlouvy o fungování Evropské unie.

3. Jednání Rady se mohou účastnit všichni její členové, avšak na hlasování se podílejí pouze členové Rady zastupující členské státy zúčastněné na posílené spolupráci. Pravidla hlasování jsou stanovena v článku 330 Smlouvy o fungování Evropské unie.

4. Akty přijaté v rámci posílené spolupráce zavazují pouze zúčastněné členské státy. Nepokládají se za *acquis*, které musí být přijato státy kandidujícími na přistoupení k Unii.

HLAVA V

OBECNÁ USTANOVENÍ O VNĚJŠÍ ČINNOSTI UNIE A ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O SPOLEČNÉ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITICE

Kapitola 1

Obecná ustanovení o vnější činnosti unie

Článek 21

1. Činnost Unie na mezinárodní scéně spočívá na zásadách, které se uplatnily při jejím založení, jejím rozvoji a jejím rozšiřování a které hodlá podporovat v ostatním světě: demokracie, právní stát, univerzálnost a nedělitelnost lidských práv a základních svobod, úcta k lidské důstojnosti, zásady rovnosti a solidarity a dodržování zásad Charty Organizace spojených národů a mezinárodního práva.

Unie usiluje o rozvíjení vztahů a budování partnerství se třetími zeměmi a mezinárodními, regionálními nebo světovými organizacemi, které sdílejí zásady uvedené v prvním pododstavci. Podporuje vícestranná řešení společných problémů, především v rámci Organizace spojených národů.

2. Unie vymezuje a provádí společné politiky a činnosti a usiluje o dosažení vysokého stupně spolupráce ve všech oblastech mezinárodních vztahů ve snaze:

- a) chránit své hodnoty, základní zájmy, svou bezpečnost, nezávislost a celistvost;
- b) upevňovat a podporovat demokracii, právní stát, lidská práva a zásady mezinárodního práva;
- c) zachovávat mír, předcházet konfliktům a posilovat mezinárodní bezpečnost v souladu s cíli a zásadami Charty Organizace spojených národů, jakož i v souladu se zásadami Helsinského závěrečného aktu a s cíli Pařížské charty, včetně těch, které se týkají vnějších hranic;
- d) podporovat udržitelný rozvoj v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti životního prostředí v rozvojových zemích s hlavním cílem vymýcení chudoby;
- e) povzbuzovat zapojení všech zemí do světové ekonomiky, včetně postupného odstraňování překážek mezinárodnímu obchodu;
- f) přispívat k vypracování mezinárodních opatření pro ochranu a zlepšení kvality životního prostředí a udržitelné hospodaření se světovými přírodními zdroji, aby se zajistil udržitelný rozvoj;

- g) pomáhat lidem, zemím a regionům čelícím přírodním nebo člověkem způsobeným pohromám; a
- h) podporovat mezinárodní systém založený na posílené mnohostranné spolupráci a na řádné správě věcí veřejných v celosvětovém měřítku.

3. Při vypracování a provádění vnější činnosti v jednotlivých oblastech podle této hlavy a podle části páté Smlouvy o fungování Evropské unie, jakož i vnějších aspektů ostatních politik, zachovává Unie zásady a sleduje cíle uvedené v odstavcích 1 a 2.

Unie dbá na soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti a mezi těmito oblastmi a svými ostatními politikami. Rada a Komise, jimž je nápomocen vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zajišťují tuto soudržnost a za tímto účelem spolupracují.

Článek 22

1. Na základě zásad a cílů uvedených v článku 21 určuje Evropská rada strategické zájmy a cíle Unie.

Rozhodnutí Evropské rady o strategických zájmech a cílech Unie se vztahují na společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a na jiné oblasti vnější činnosti Unie. Mohou se týkat vztahů Unie s některou zemí nebo regionem, nebo být zaměřena tematicky. Vymezují jejich trvání a prostředky, které mají poskytnout Unie a členské státy.

Evropská rada rozhoduje jednomyslně na doporučení Rady, které Rada přijímá způsobem stanoveným pro každou oblast. Rozhodnutí Evropské rady se provádějí podle postupů stanovených Smlouvami.

2. Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a Komise v ostatních oblastech vnější činnosti mohou Radě předkládat společné návrhy.

Kapitola 2

Zvláštní ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice

Oddíl 1

Společná ustanovení

Článek 23

Činnost Unie na mezinárodní scéně podle této kapitoly spočívá na zásadách, sleduje cíle a je prováděna v souladu s obecnými ustanoveními, která jsou obsažena v kapitole 1.

Článek 24

(bývalý článek 11 Smlouvy o EU)

1. Právomoc Unie v otázkách společné zahraniční a bezpečnostní politiky se vztahuje na všechny oblasti zahraniční politiky a všechny otázky týkající se bezpečnosti Unie, včetně postupného vymezení společné obranné politiky, která by mohla vést ke společné obraně.

Společná zahraniční a bezpečnostní politika podléhá zvláštním pravidlům a postupům. Je vymezována a prováděna Evropskou radou a Radou jednomyslně, nestanoví-li Smlouvy jinak. Přijímání legislativních aktů je vyloučeno. Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku vykonává v souladu se Smlouvami vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy. Zvláštní úlohu Evropského parlamentu a Komise v této oblasti vymezují Smlouvy. Soudní dvůr Evropské unie nemá v souvislosti s těmito ustanoveními pravomoc, s výjimkou své pravomoci kontrolovat dodržování článku 40 této smlouvy a přezkoumávat legalitu některých rozhodnutí, jak stanoví čl. 275 druhý pododstavec Smlouvy o fungování Evropské unie.

2. V rámci zásad a cílů své vnější činnosti Unie vede, vymezuje a provádí společnou zahraniční a bezpečnostní politiku založenou na rozvoji vzájemné politické solidarity mezi členskými státy, na určení otázek obecného zájmu a na stále se zvyšujícím sblížení činností členských států.

3. Členské státy aktivně a bezvýhradně podporují zahraniční a bezpečnostní politiku Unie v duchu loajality a vzájemné solidarity a respektují činnost Unie v této oblasti.

Členské státy spolupracují na rozšiřování a rozvoji své vzájemné politické solidarity. Zdrží se jakéhokoli jednání, které je v rozporu se zájmy Unie nebo může snižovat účinnost jejího působení jako soudržné síly v mezinárodních vztazích.

Rada a vysoký představitel dbají na dodržování těchto zásad.

Článek 25
(bývalý článek 12 Smlouvy o EU)

Unie vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku:

- a) vymezením obecných směrů;
- b) přijímáním rozhodnutí vymezujících:
 - i) akce, které má Unie provést;
 - ii) postoje, které má Unie zaujmout;
 - iii) podrobnosti provádění rozhodnutí uvedených v bodech i) a ii);
- a
- c) posilováním systematické spolupráce mezi členskými státy při provádění jejich politiky.

Článek 26
(bývalý článek 13 Smlouvy o EU)

1. Evropská rada určuje strategické zájmy Unie, stanoví cíle a vymezuje obecné směry společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně věcí souvisejících s obranou. Evropská rada přijímá nezbytná rozhodnutí.

Pokud to vyžaduje mezinárodní vývoj, svolá předseda Evropské rady mimořádné zasedání Evropské rady, aby ve vztahu k tomuto vývoji vymezila strategické směry politiky Unie.

2. Rada na základě obecných směrů a strategických směrů vymezených Evropskou radou vypracovává společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a přijímá rozhodnutí nezbytná pro vymezení a provádění této politiky.

Rada a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku dbají na jednotu, soudržnost a účinnost postupu Unie.

3. Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku vykonávají vysoký představitel a členské státy za využití vnitrostátních prostředků a prostředků Unie.

Článek 27

1. Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který předsedá Radě pro zahraniční věci, přispívá svými návrhy k vytváření společné zahraniční a bezpečnostní politiky a zajišťuje provádění rozhodnutí přijatých Evropskou radou a Radou.

2. Vysoký představitel zastupuje Unii v záležitostech společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Jménem Unie vede politický dialog se třetími stranami a vyjadřuje postoj Unie v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích.

3. Při výkonu své funkce se vysoký představitel opírá o Evropskou službu pro vnější činnost. Tato služba působí ve spolupráci s diplomatickými službami členských států a skládá se z úředníků příslušných oddělení generálního sekretariátu Rady a Komise, jakož i z vyslaného personálu vnitrostátních diplomatických služeb. Organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost stanoví rozhodnutí Rady. Rada rozhoduje na návrh vysokého představitele po konzultaci s Evropským parlamentem a po obdržení souhlasu Komise.

Článek 28
(bývalý článek 14 Smlouvy o EU)

1. Vyžaduje-li mezinárodní situace operativní akci Unie, přijme Rada nezbytná rozhodnutí. V rozhodnutích jsou vymezeny cíle, rozsah, prostředky, které budou Unii poskytnuty, podmínky jejich provádění, a je-li to nezbytné, doba trvání.

Dojde-li ke změně okolností majících podstatný vliv na záležitost, která je předmětem rozhodnutí podle prvního pododstavce, přezkoumá Rada zásady a cíle tohoto rozhodnutí a přijme nezbytná rozhodnutí.

2. Rozhodnutí podle odstavce 1 zavazují členské státy při zaujímání postojů a při provádění jejich činnosti.

3. Dotčený členský stát oznámí každý svůj postoj nebo opatření, které plánuje na základě rozhodnutí podle odstavce 1, s dostatečným předstihem, aby se v případě potřeby mohly konat předběžné konzultace v Radě. Povinnost předběžného informování se nevztahuje na opatření, která představují pouhé převzetí rozhodnutí Rady v jednotlivých státech.

4. V nevyhnutelných případech vyplývajících ze změn situace a nebylo-li rozhodnutí podle odstavce 1 přezkoumáno, mohou členské státy s ohledem na obecné cíle tohoto rozhodnutí přijmout nezbytná okamžitá opatření. Dotčený členský stát o těchto opatřeních okamžitě uvědomí Radu.

5. Nastanou-li při provádění rozhodnutí podle tohoto článku větší potíže, vyrozumí o nich členský stát Radu, která je projedná a hledá odpovídající řešení. Taková řešení nesmějí být v rozporu s cíli rozhodnutí podle odstavce 1 ani nesmějí snižovat jeho účinnost.

Článek 29

(bývalý článek 15 Smlouvy o EU)

Rada přijímá rozhodnutí, která vymezují přístup Unie ke konkrétní otázce zeměpisné nebo tématické povahy. Členské státy zajistí, aby jejich vnitrostátní politiky byly v souladu s postoji Unie.

Článek 30

(bývalý článek 22 Smlouvy o EU)

1. Každý členský stát, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, anebo vysoký představitel s podporou Komise se mohou Rady dotazovat na záležitosti týkající se společné zahraniční a bezpečnostní politiky a mohou předkládat Radě podněty a návrhy.
2. V případech vyžadujících rychlé rozhodnutí svolá vysoký představitel z vlastního podnětu nebo na žádost členského státu mimořádné zasedání Rady ve lhůtě čtyřiceti osmi hodin, a je-li to naprosto nezbytné, ve lhůtě kratší.

Článek 31

(bývalý článek 23 Smlouvy o EU)

1. Rozhodnutí podle této kapitoly přijímá Evropská rada a Rada jednomyslně, není-li v této kapitole stanoveno jinak. Přijímání legislativních aktů je vyloučeno.

Zdrží-li se člen Rady hlasování, může to odůvodnit formálním prohlášením podle tohoto pododstavce. V takovém případě není povinen provést rozhodnutí, uznává však, že rozhodnutí zavazuje Unii. V duchu vzájemné solidarity se dotýčný členský stát zdrží jakékoli činnosti, která by se mohla dostat do rozporu s činností Unie založené na takovém rozhodnutí nebo jí bránit, a ostatní členské státy jeho postoj uznávají. Zastupují-li členové Rady, kteří učinili takové prohlášení, nejméně jednu třetinu členských států, které představují nejméně jednu třetinu obyvatelstva Unie, není rozhodnutí přijato.

2. Odchylně od odstavce 1 rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou:

- přijímá-li rozhodnutí, které vymezuje akci nebo postoj Unie na základě rozhodnutí Evropské rady týkajícího se strategických zájmů a cílů Unie podle čl. 22 odst. 1,
- přijímá-li rozhodnutí, které vymezuje akci nebo postoj Unie, na návrh, jež jí předkládá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku na základě zvláštní žádosti, kterou mu Evropská rada předala z vlastního podnětu nebo z podnětu vysokého představitele,
- přijímá-li rozhodnutí k provedení rozhodnutí, které vymezuje akci nebo postoj Unie,
- jmenuje-li zvláštního zástupce podle článku 33.

Prohlásí-li člen Rady, že se ze zásadních důvodů státní politiky, které musí uvést, zamýšlí postavit proti přijetí některého rozhodnutí kvalifikovanou většinou, hlasování se nekoná. Vysoký představitel v úzké konzultaci s dotýčným členským státem hledá řešení přijatelné pro tento stát. Pokud je nenajde, může Rada kvalifikovanou většinou požádat, aby byla věc předložena Evropské radě k jednomyslnému rozhodnutí.

3. Evropská rada může jednomyslně přijmout rozhodnutí, jímž stanoví, že Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou v případech jiných než uvedených v odstavci 2.
4. Odstavce 2 a 3 se nevztahují na rozhodnutí související s vojenstvím nebo obranou.
5. Procedurální otázky rozhoduje Rada většinou svých členů.

Článek 32
(bývalý článek 16 Smlouvy o EU)

S cílem vymezit společný přístup vedou členské státy v Evropské radě a v Radě vzájemné konzultace o všech otázkách obecného zájmu týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Dříve než členský stát podnikne jakékoli kroky na mezinárodní scéně nebo přijme jakýkoli závazek, který by mohl mít dopad na zájmy Unie, vede v Evropské radě nebo v Radě konzultace s ostatními členskými státy. Sbližováním činností zajišťují členské státy, že je Unie schopná prosazovat své zájmy a hodnoty na mezinárodní scéně. Členské státy jsou mezi sebou solidární.

Vymezila-li Evropská rada nebo Rada společný přístup Unie ve smyslu prvního pododstavce, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a ministři zahraničních věcí členských států koordinují svou činnost v Radě.

Diplomatická zastoupení členských států a delegace Unie ve třetích zemích a při mezinárodních organizacích mezi sebou spolupracují a přispívají k vytváření a provádění společného přístupu.

Článek 33
(bývalý článek 18 Smlouvy o EU)

Rada může na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku jmenovat zvláštního zástupce pro jednotlivé politické otázky. Zvláštní zástupce vykonává svou funkci pod vedením vysokého představitele.

Článek 34
(bývalý článek 19 Smlouvy o EU)

1. Členské státy koordinují svou činnost v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Na nich zastávají postoje Unie. Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku zajišťuje organizaci této koordinace.

V mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích, jichž se neúčastní všechny členské státy, zastávají zúčastněné státy postoje Unie.

2. V souladu s čl. 24 odst. 3 členské státy zastoupené v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích, kterých se neúčastní všechny členské státy, průběžně informují nezúčastněné členské státy a vysokého představitele o všech otázkách společného zájmu.

Členské státy, které jsou současně členy Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, harmonizují svůj postup a plně informují ostatní členské státy a vysokého představitele. Členské státy, které jsou členy Rady bezpečnosti, budou při výkonu svých funkcí hájit postoje a zájmy Unie, aniž je dotčena jejich odpovědnost podle Charty Organizace spojených národů.

Vymezila-li Unie postoj k některé otázce, která je na pořadu jednání Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, požádají členské státy, které v ní zasedají, aby byl vysoký představitel vyzván k přednesení postoje Unie.

Článek 35
(bývalý článek 20 Smlouvy o EU)

Diplomatická a konzulární zastoupení členských států a delegace Unie ve třetích zemích a na mezinárodních konferencích a jejich zastoupení při mezinárodních organizacích spolupracují tak, aby zajistila dodržování a provádění rozhodnutí, která vymezují postoje a akce Unie, přijatých na základě této kapitoly.

Prohlubují spolupráci výměnou informací a vypracováváním společných hodnocení.

Přispívají k provádění práva občanů Unie na ochranu na území třetí země podle čl. 20 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie a opatření přijatých na základě článku 23 uvedené smlouvy.

Článek 36
(bývalý článek 21 Smlouvy o EU)

Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku pravidelně konzultuje s Evropským parlamentem hlavní hlediska a základní volby společné zahraniční a bezpečnostní politiky a společné bezpečnostní a obranné politiky a informuje jej o vývoji těchto politik. Zajišťuje, aby názory Evropského parlamentu byly náležitě brány v úvahu. Do informování Evropského parlamentu mohou být zapojeni zvláštní zástupci.

Evropský parlament může Radě a vysokému představiteli klást dotazy nebo jim podávat doporučení. Dvakrát ročně koná rozpravu o pokroku při provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky.

Článek 37
(bývalý článek 24 Smlouvy o EU)

Unie může uzavřít dohody s jedním nebo více státy nebo mezinárodními organizacemi v oblastech spadajících do této kapitoly.

Článek 38
(bývalý článek 25 Smlouvy o EU)

Aniž je dotčen článek 240 Smlouvy o fungování Evropské unie, sleduje Politický a bezpečnostní výbor mezinárodní situaci v oblastech společné zahraniční a bezpečnostní politiky a přispívá k vymezení politik podáváním stanovisek Radě na její žádost, na žádost vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku nebo z vlastního podnětu. Sleduje také provádění dohodnutých politik, aniž jsou dotčeny pravomoci vysokého představitele.

V rámci této kapitoly vykonává Politický a bezpečnostní výbor pod odpovědností Rady a vysokého představitele politickou kontrolu a strategické řízení při operacích k řešení krizí podle článku 43.

Rada může za účelem operace k řešení krizí a po dobu jejího trvání, jak ji Rada určí, zmocnit výbor k přijímání vhodných rozhodnutí týkajících se politické kontroly a strategického řízení operace.

Článek 39

V souladu s článkem 16 Smlouvy o fungování Evropské unie a odchylně od jeho odstavce 2 přijímá Rada rozhodnutí, které stanoví pravidla o ochraně fyzických osob při zpracování osobních údajů členskými státy, pokud vykonávají činnosti spadající do oblasti působnosti této kapitoly, a pravidla o volném pohybu těchto údajů. Dodržování těchto pravidel podléhá kontrole nezávislými orgány.

Článek 40

(bývalý článek 47 Smlouvy o EU)

Provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky se nedotýká uplatňování postupů a rozsahu pravomocí orgánů, které Smlouvy stanoví pro výkon pravomocí Unie uvedených v člancích 3 až 6 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Stejně tak se provádění politik uvedených v daných člancích nedotýká uplatňování postupů a rozsahu pravomocí orgánů, které Smlouvy stanoví pro výkon pravomocí Unie podle této kapitoly.

Článek 41

(bývalý článek 28 Smlouvy o EU)

1. Správní výdaje, které orgánům vzniknou při provádění této kapitoly, jsou hrazeny z rozpočtu Evropské unie.

2. Operační výdaje, které vzniknou při provádění této kapitoly, jsou rovněž hrazeny z rozpočtu Unie s výjimkou výdajů na operace v souvislosti s vojenstvím nebo obranou a případů, kdy Rada jednomyslně rozhodne jinak.

Nejsou-li výdaje hrazeny z rozpočtu Unie, hradí je členské státy podle klíče hrubého národního produktu, pokud Rada jednomyslně nerozhodne jinak. Členské státy, jejichž zástupci v Radě učinili formální prohlášení podle čl. 31 odst. 1 druhého pododstavce, nejsou povinny přispívat na financování operací v souvislosti s vojenstvím nebo obranou.

3. Rada přijme rozhodnutí, kterým stanoví zvláštní postupy pro zajištění rychlého přístupu k prostředkům rozpočtu Unie určeným k naléhavému financování iniciativ v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, a zejména k přípravným činnostem pro mise podle čl. 42 odst. 1 a článku 43. Rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Činnosti pro přípravu misí uvedených v čl. 42 odst. 1 a článku 43, které nejsou hrazeny z rozpočtu Unie, jsou financovány z fondu pro zahájení operace vytvořeného příspěvkem členských států.

Rada přijme kvalifikovanou většinou na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku rozhodnutí, kterými stanoví:

- a) postupy vytvoření a financování fondu pro zahájení operace, zejména finanční částky přidělené fondu;
- b) postupy správy fondu pro zahájení operace;
- c) postupy finanční kontroly.

Pokud plánovaná mise podle čl. 42 odst. 1 a článku 43 nemůže být hrazena z rozpočtu Unie, pověří Rada využitím tohoto fondu vysokého představitele. Vysoký představitel předloží Radě zprávu o provedení tohoto pověření.

Oddíl 2

Ustanovení o společné bezpečnostní a obranné politice

Článek 42 (bývalý článek 17 Smlouvy o EU)

1. Společná bezpečnostní a obranná politika je nedílnou součástí společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Zajišťuje Unii operativní schopnost, která se opírá o civilní a vojenské prostředky. Unie je může použít pro mise vedené mimo území Unie k udržení míru, předcházení konfliktům a posílení mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů. Plnění těchto úkolů je založeno na využití schopností poskytnutých členskými státy.
2. Společná bezpečnostní a obranná politika zahrnuje postupné vymezení společné obranné politiky Unie. Ta povede ke společné obraně, jakmile o tom Evropská rada jednomyslně rozhodne. V tomto případě doporučí členským státům přijetí takového rozhodnutí v souladu s jejich ústavními předpisy.

Politika Unie podle tohoto oddílu se nedotýká zvláštní povahy bezpečnostní a obranné politiky některých členských států a uznává závazky některých členských států uskutečňujících svou společnou obranu v rámci Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), které vyplývají ze Severoatlantické smlouvy a které jsou v souladu se společnou bezpečnostní a obrannou politikou vytvořenou v tomto rámci.

3. Pro provádění společné bezpečnostní a obranné politiky dávají členské státy Unii k dispozici civilní a vojenské schopnosti, aby přispěly k plnění cílů vymezených Radou. Členské státy, které mezi sebou ustavily mnohonárodní síly, je mohou rovněž dát k dispozici společné bezpečnostní a obranné politice.

Členské státy se zavazují, že budou své vojenské schopnosti postupně zdokonalovat. Agentura pro oblast rozvoje obranných schopností, výzkumu, pořizování a vyzbrojování (dále jen „Evropská obranná agentura“) určuje operativní potřeby, podporuje opatření k jejich uspokojování, přispívá k určení a případně k provádění všech účelných opatření pro posílení výrobní a technologické základny v oblasti obrany, podílí se na vymezení evropské politiky schopností a vyzbrojování a napomáhá Radě při hodnocení zlepšování vojenských schopností.

4. Rozhodnutí týkající se společné bezpečnostní a obranné politiky včetně těch, která se týkají zahájení mise podle tohoto článku, přijímá Rada jednomyslně na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku nebo z podnětu některého členského státu. Vysoký představitel může, případně společně s Komisí, navrhnout, aby byly využity vnitrostátní prostředky i nástroje Unie.

5. K zachování hodnot Unie a službě jejím zájmům může Rada v rámci Unie pověřit provedením mise skupinu členských států. Provádění této mise se řídí článkem 44.

6. Členské státy, jejichž vojenské schopnosti splňují vyšší kritéria a které přijaly v této oblasti přísnější závazky s ohledem na vedení těch nejnáročnějších misí, naváží v rámci Unie stálou strukturovanou spolupráci. Tato spolupráce se řídí článkem 46. Nedotýká se článku 43.

7. Pokud se členský stát stane na svém území cílem ozbrojeného napadení, poskytnou mu ostatní členské státy pomoc a podporu všemi prostředky, které jsou v jejich moci, v souladu s článkem 51 Charty Organizace spojených národů. Tím není dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky některých členských států.

Závazky a spolupráce v této oblasti jsou v souladu se závazky v rámci Organizace Severoatlantické smlouvy, která zůstává pro ty členské státy, které jsou jejími členy, základem jejich společné obrany a fórem pro její provádění.

Článek 43

1. Mise uvedené v čl. 42 odst. 1, při kterých může Unie použít civilní a vojenské prostředky, zahrnují společné akce v oblasti odzbrojení, humanitární a záchranné mise, poradní a pomocné mise ve vojenské oblasti, mise pro předcházení konfliktům a udržení míru, mise bojových sil k řešení krizí, včetně misí pro prosazování míru a stabilizačních operací po ukončení konfliktů. Všechny tyto mise mohou přispívat k boji proti terorismu, včetně podpory třetích zemí v boji proti terorismu na jejich území.

2. Rada přijímá rozhodnutí týkající se misí uvedených v odstavci 1, ve kterých vymezí jejich cíle, rozsah a obecné podmínky jejich provádění. Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku pod vedením Rady a v úzkém a stálém styku s Politickým a bezpečnostním výborem zajišťuje koordinaci civilních a vojenských aspektů těchto misí.

Článek 44

1. V rámci rozhodnutí přijatých podle článku 43 může Rada svěřit provádění některé mise skupině členských států, které si to přejí a mají pro takovou misi nezbytné schopnosti. Tyto členské státy se ve spojení s vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku mezi sebou dohodnou na řízení této mise.

2. Členské státy účastníci se mise informují o vývoji mise pravidelně Radu z vlastního podnětu nebo na žádost jiného členského státu. Členské státy účastníci se mise neprodleně informují Radu v případě, kdy by provedení mise mělo podstatné následky nebo by vyžadovalo změnu cíle, rozsahu nebo podmínek mise stanovených rozhodnutím podle odstavce 1. V takových případech přijme Rada nezbytná rozhodnutí.

Článek 45

1. Evropská obranná agentura, uvedená v čl. 42 odst. 3, má pod vedením Rady za úkol:
 - a) přispívat k určení cílů vojenských schopností členských států a hodnotit dodržování závazků týkajících se schopností přislíbených členskými státy;
 - b) podporovat harmonizaci operativních potřeb a přijímání účinných a slučitelných akvizičních metod;
 - c) navrhovat mnohostranné projekty pro plnění cílů z hlediska vojenských schopností a zajišťovat koordinaci programů prováděných členskými státy a řízení zvláštních programů spolupráce;
 - d) podporovat výzkum v oblasti obranných technologií, koordinovat a plánovat společnou výzkumnou činnost a studie technických řešení odpovídajících budoucím operativním potřebám;
 - e) přispívat k určování a případně k provádění všech účelných opatření pro posílení průmyslové a technologické základny v oblasti obrany a pro zlepšení účinnosti vojenských výdajů.
2. Evropská obranná agentura je otevřena všem členským státům, které si přejí podílet se na její činnosti. Rada kvalifikovanou většinou přijme rozhodnutí vymezující statut, sídlo a způsob fungování agentury. Toto rozhodnutí přihlíží ke stupni skutečného podílu na činnostech agentury. V rámci agentury se vytvářejí zvláštní skupiny sdružující členské státy, jež vedou společné projekty. Agentura plní své úkoly ve spojení s Komisí, je-li to třeba.

Článek 46

1. Členské státy, které si přejí účastnit se stálé strukturované spolupráce uvedené v čl. 42 odst. 6, splňují kritéria a přijímají závazky týkající se vojenských schopností stanovené v Protokolu o stálé strukturované spolupráci, oznámí svůj záměr Radě a vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

2. Do tří měsíců od oznámení podle odstavce 1 přijme Rada rozhodnutí o zřízení stálé strukturované spolupráce a stanoví seznam zúčastněných členských států. Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou po konzultaci s vysokým představitelem.

3. Každý členský stát, který si v pozdějším stadiu přeje účastnit se stálé strukturované spolupráce, oznámí svůj záměr Radě a vysokému představiteli.

Rada přijme rozhodnutí, kterým potvrdí účast dotyčného členského státu, který splňuje kritéria a přijímá závazky stanovené v člancích 1 a 2 Protokolu o stálé strukturované spolupráci. Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou po konzultaci s vysokým představitelem. Na hlasování se podílejí pouze členové Rady zastupující zúčastněné členské státy.

Kvalifikovaná většina je vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

4. Pokud zúčastněný členský stát již nespĺňuje kritéria nebo není již schopen dostát závazkům stanoveným v člancích 1 a 2 Protokolu o stálé strukturované spolupráci, může Rada přijmout rozhodnutí o pozastavení účasti tohoto členského státu.

Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou. Na hlasování se podílejí pouze členové Rady zastupující zúčastněné členské státy, s výjimkou dotyčného členského státu.

Kvalifikovaná většina je vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

5. Pokud si zúčastněný členský stát přeje odstoupit ze stálé strukturované spolupráce, oznámí své rozhodnutí Radě, která vezme na vědomí, že dotyčný členský stát ukončil svou účast.

6. Rozhodnutí a doporučení Rady v rámci stálé strukturované spolupráce jiná než uvedená v odstavcích 2 až 5 se přijímají jednomyslně. Pro účely tohoto odstavce je k jednomyslnosti třeba pouze hlasů zástupců zúčastněných členských států.

HLAVA VI
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 47

Unie má právní subjektivitu.

Článek 48
(bývalý článek 48 Smlouvy o EU)

1. Smlouvy mohou být změněny řádným postupem pro přijímání změn. Mohou být rovněž změněny zjednodušeným postupem pro přijímání změn.

Řádný postup pro přijímání změn

2. Vláda kteréhokoli členského státu, Evropský parlament nebo Komise mohou Radě předkládat návrhy na změnu Smluv. Tyto návrhy mohou mimo jiné směřovat k rozšíření nebo omezení pravomocí svěřených Unii ve Smlouvách. Tyto návrhy předá Rada Evropské radě a oznámí se vnitrostátním parlamentům.

3. Přijme-li Evropská rada prostou většinou po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí kladné rozhodnutí ve vztahu k posouzení navrhovaných změn, svolá předseda Evropské rady konvent složený ze zástupců vnitrostátních parlamentů, hlav států nebo předsedů vlád členských států, Evropského parlamentu a Komise. Institucionální změny v měnové oblasti jsou rovněž konzultovány s Evropskou centrální bankou. Konvent přezkoumá návrhy změn a konsensem přijme doporučení pro konferenci zástupců vlád členských států podle odstavce 4.

Evropská rada může po obdržení souhlasu Evropského parlamentu prostou většinou rozhodnout, že konvent nesvolá, pokud to není odůvodněné rozsahem navrhovaných změn. V tom případě vymezí Evropská rada mandát pro konferenci zástupců vlád členských států.

4. Konferenci zástupců vlád členských států svolá předseda Rady, aby se společně dohodly změny, které mají být ve Smlouvách provedeny.

Změny vstoupí v platnost po ratifikaci všemi členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

5. Pokud smlouvu pozměňující Smlouvy po dvou letech od jejího podpisu ratifikovaly čtyři pětiny členských států a jeden nebo více členských států se při její ratifikaci setkalo s obtížemi, bude se touto otázkou zabývat Evropská rada.

Zjednodušený postup pro přijímání změn

6. Vláda každého členského státu, Evropský parlament nebo Komise mohou předložit Evropské radě návrhy na změnu všech nebo části ustanovení části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie, která se týká vnitřních politik a činností Unie.

Evropská rada může přijmout rozhodnutí o změně všech nebo části ustanovení části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie. Evropská rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí a, v případě institucionálních změn v měnové oblasti, s Evropskou centrální bankou. Toto rozhodnutí vstoupí v platnost až po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

Rozhodnutí podle druhého pododstavce nesmí rozšířit pravomoci svěřené Unii Smlouvami.

7. Stanoví-li Smlouva o fungování Evropské unie nebo hlava V této smlouvy, že Rada rozhoduje v určité oblasti nebo v určitém případě jednomyslně, může Evropská rada přijmout rozhodnutí, které Radě umožní v této oblasti nebo v tomto případě rozhodovat kvalifikovanou většinou. Tento pododstavec se nepoužije na rozhodnutí související s vojenstvím nebo obranou.

Stanoví-li Smlouva o fungování Evropské unie, že Rada přijímá legislativní akty zvláštním legislativním postupem, může Evropská rada přijmout rozhodnutí, kterým umožní přijímat tyto akty řádným legislativním postupem.

Každá iniciativa Evropské rady na základě prvního nebo druhého pododstavce se oznámí vnitrostátním parlamentům. Vysloví-li některý vnitrostátní parlament ve lhůtě do šesti měsíců od tohoto oznámení svůj nesouhlas, rozhodnutí uvedené v prvním nebo druhém pododstavci se nepřijme. Není-li nesouhlas vysloven, může Evropská rada toto rozhodnutí přijmout.

Evropská rada rozhoduje o přijetí rozhodnutí uvedených v prvním nebo druhém pododstavci jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, který se usnází většinou hlasů všech svých členů.

Článek 49 (bývalý článek 49 Smlouvy o EU)

Každý evropský stát, který uznává hodnoty uvedené v článku 2 a zavazuje se k jejich podpoře, může požádat o členství v Unii. O této žádosti je informován Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty. Žadatelský stát podává svou žádost Radě, která rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Komisí a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, který se usnází většinou hlasů všech svých členů. Kritéria pro přistoupení, na nichž se dohodne Evropská rada, budou zohledněna.

Podmínky přijetí a s ním spojené nezbytné následné úpravy smluv, na nichž je Evropská unie založena, jsou předmětem dohody mezi členskými státy a žadatelským státem. Tato dohoda vyžaduje ratifikaci všemi smluvními státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

Článek 50

1. Každý členský stát se v souladu se svými ústavními předpisy může rozhodnout z Unie vystoupit.
2. Členský stát, který se rozhodne vystoupit, oznámí svůj záměr Evropské radě. S ohledem na pokyny Evropské rady Unie sjedná a uzavře s tímto státem dohodu o podmínkách jeho vystoupení, s přihlédnutím k rámci jeho budoucích vztahů s Unií. Tato dohoda se sjednává v souladu s čl. 218 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie. Jménem Unie ji uzavře Rada, která rozhoduje kvalifikovanou většinou po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

3. Smlouvy přestávají být pro dotyčný stát použitelné dnem vstupu dohody o vystoupení v platnost, nebo nedojde-li k tomu, dva roky po oznámení podle odstavce 2, nerozhodne-li Evropská rada jednomyslně po dohodě s dotyčným členským státem o prodloužení této lhůty.

4. Pro účely odstavců 2 a 3 se člen Evropské rady nebo Rady, který zastupuje vystupující členský stát, nepodílí na jednáních ani rozhodnutích Evropské rady nebo Rady, která se jej týkají.

Kvalifikovaná většina je vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie.

5. Pokud stát, který z Unie vystoupil, požádá o nové přistoupení, podléhá tato žádost postupu podle článku 49.

Článek 51

Protokoly ke Smlouvám a jejich přílohy tvoří jejich nedílnou součást.

Článek 52

1. Smlouvy se vztahují na Belgické království, Bulharskou republiku, Českou republiku, Dánské království, Spolkovou republiku Německo, Estonskou republiku, Irsko, Řeckou republiku, Španělské království, Francouzskou republiku, Italskou republiku, Kyperskou republiku, Lotyšskou republiku, Litevskou republiku, Lucemburské velkovévodství, Maďarskou republiku, Republiku Malta, Nizozemské království, Rakouskou republiku, Polskou republiku, Portugalskou republiku, Rumunsko, Republiku Slovinsko, Slovenskou republiku, Finskou republiku, Švédské království a Spojené království Velké Británie a Severního Irsku.

2. Územní působnost Smluv je vymezena v článku 355 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 53
(bývalý článek 51 Smlouvy o EU)

Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

Článek 54
(bývalý článek 52 Smlouvy o EU)

1. Tato smlouva bude ratifikována Vysokými smluvními stranami v souladu s jejich ústavními předpisy. Ratifikační listiny budou uloženy u vlády Italské republiky.
2. Tato smlouva vstupuje v platnost dnem 1. ledna 1993 za předpokladu, že budou uloženy všechny ratifikační listiny, nebo nestane-li se tak, prvním dnem měsíce následujícího po uložení ratifikační listiny tím signatářským státem, který tak učiní jako poslední.

Článek 55
(bývalý článek 53 Smlouvy o EU)

1. Tato smlouva, sepsaná v jediném vyhotovení v jazyce anglickém, bulharském, českém, dánském, estonském, finském, francouzském, irském, italském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, německém, nizozemském, polském, portugalském, rumunském, řeckém, slovenském, slovinském, španělském a švédském, přičemž všechna znění mají stejnou platnost, bude uložena v archivu vlády Italské republiky, která předá její ověřený opis všem vládám ostatních signatářských států.
2. Tato smlouva může být rovněž přeložena do jakéhokoliv jazyka určeného členskými státy z těch jazyků, jež jsou podle ústavního řádu těchto členských států úředními jazyky na jejich celém území nebo jeho části. Dotyčný členský stát předá ověřený opis těchto překladů, který bude uložen v archivu Rady.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k této smlouvě své podpisy.

V Maastrichtu dne sedmého února tisíc devět set devadesát dva.

(seznam zplnomocněných zástupců není přetištěn)

**KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ
SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ
EVROPSKÉ UNIE**

PREAMBULE

JEHO VELIČENSTVO KRÁL BELGIČANŮ, PREZIDENT SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO, PREZIDENT FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY, PREZIDENT ITALSKÉ REPUBLIKY, JEJÍ KRÁLOVSKÁ VÝSOST VELKOVÉVODKYNĚ LUCEMBURSKA, JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA NIZOZEMSKA¹,

ROZHODNUTI položit základy stále užšího svazku evropských národů,

ODHODLÁNI zabezpečit společným postupem hospodářský a sociální růst svých států odstraněním překážek, které rozdělují Evropu,

POTVRZUJÍCE za základní cíl svého úsilí neustálé zlepšování životních a pracovních podmínek svých národů,

UZNÁVAJÍCE, že odstranění stávajících překážek vyžaduje dohodnutý postup, aby byl zabezpečen trvalý rozvoj, vyvážený obchod a korektní hospodářská soutěž,

SNAŽÍCE SE posílit jednotu hospodářství svých zemí a zajistit jejich harmonický rozvoj zmenšováním rozdílů mezi jednotlivými regiony a odstraněním zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů,

PŘEJÍCE SI přispět společnou obchodní politikou k postupnému odstraňování omezení v mezinárodním obchodě,

HODLAJÍCE potvrdit solidaritu, která spojuje Evropu a zámořské země, a přejíce si zajistit rozvoj jejich blahobytu v souladu se zásadami Charty Spojených národů,

ROZHODNUTI zachovat a upevnit tímto spojením svých zdrojů mír a svobodu a vyzývajíce ostatní národy Evropy, které jejich ideál sdílejí, aby se k jejich úsilí připojily,

¹ Členy Evropské unie se od té doby staly Bulharská republika, Česká republika, Dánské království, Estonská republika, Irsko, Řecká republika, Španělské království, Kyperská republika, Lotyšská republika, Litevská republika, Maďarská republika, Republika Malta, Rakouská republika, Polská republika, Portugalská republika, Rumunsko, Republika Slovinsko, Slovenská republika, Finská republika, Švédské království a Spojené království Velké Británie a Severního Irsku.

ODHODLÁNI podporovat dosažení co nejvyšší úrovně vzdělanosti svých národů prostřednictvím širokého přístupu ke vzdělání a neustálého doplňování znalostí,

JMENOVALI své zplnomocněné zástupce, jimiž jsou:

(seznam zplnomocněných zástupců není přetištěn)

KTEŘÍ SE po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli na těchto ustanoveních:

ČÁST PRVNÍ

ZÁSADY

Článek 1

1. Tato smlouva upravuje fungování Unie a stanoví oblasti, meze a způsob výkonu jejích pravomocí.
2. Tato smlouva a Smlouva o Evropské unii představují smlouvy, na nichž je Unie založena. Tyto dvě Smlouvy, které mají stejnou právní sílu, se označují jako „Smlouvy“.

HLAVA I

DRUHY A OBLASTI PRAVOMOCÍ UNIE

Článek 2

1. Svěřují-li v určité oblasti Smlouvy Unii výlučnou pravomoc, může pouze Unie vytvářet a přijímat právně závazné akty a členské státy tak mohou činit pouze tehdy, jsou-li k tomu Unii zmocněny nebo provádějí-li akty Unie.
2. Svěřují-li v určité oblasti Smlouvy Unii pravomoc sdílenou s členskými státy, mohou v této oblasti vytvářet a přijímat právně závazné akty Unie i členské státy. Členské státy vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém ji Unie nevykonala. Členské státy opět vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém se Unie rozhodla svou pravomoc přestat vykonávat.
3. Členské státy koordinují své hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v souladu s úpravou uvedenou v této smlouvě, k jejímuž stanovení má pravomoc Unie.

4. Unie má v souladu s ustanoveními Smlouvy o Evropské unii pravomoc vymezovat a provádět společnou zahraniční a bezpečnostní politiku včetně postupného vymezení společné obranné politiky.

5. V některých oblastech a za podmínek stanovených Smlouvami má Unie pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států, aniž by přitom v těchto oblastech nahrazovala jejich pravomoc.

Právně závazné akty Unie přijaté na základě ustanovení Smluv, která se týkají těchto oblastí, nesmějí harmonizovat právní předpisy členských států.

6. Rozsah a způsob výkonu pravomocí Unie určují ustanovení Smluv týkající se jednotlivých oblastí.

Článek 3

1. Unie má výlučnou pravomoc v těchto oblastech:

- a) celní unie;
- b) stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu;
- c) měnová politika pro členské státy, jejichž měnou je euro;
- d) zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky;
- e) společná obchodní politika.

2. Ve výlučné pravomoci Unie je rovněž uzavření mezinárodní smlouvy, pokud je její uzavření stanoveno legislativním aktem Unie nebo je nezbytné k tomu, aby Unie mohla vykonávat svou vnitřní pravomoc, nebo pokud její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost.

Článek 4

1. Unie sdílí pravomoc s členskými státy, pokud jí Smlouvy svěřují pravomoc, která se netýká oblastí uvedených v článcích 3 a 6.
2. Sdílená pravomoc Unie a členských států se uplatňuje v těchto hlavních oblastech:
 - a) vnitřní trh;
 - b) sociální politika, pokud jde o hlediska vymezená v této smlouvě;
 - c) hospodářská, sociální a územní soudržnost;
 - d) zemědělství a rybolov, vyjma zachování biologických mořských zdrojů;
 - e) životní prostředí;
 - f) ochrana spotřebitele;
 - g) doprava;
 - h) transevropské sítě;
 - i) energetika;
 - j) prostor svobody, bezpečnosti a práva;
 - k) společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví, pokud jde o hlediska vymezená v této smlouvě.
3. Unie má pravomoc vyvíjet činnost v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a vesmíru, zejména vymezovat a provádět programy, avšak výkon této pravomoci nesmí členskými státy bránit ve výkonu jejich pravomoci.

4. Unie má pravomoc vyvíjet činnost a provádět společnou politiku v oblasti rozvojové spolupráce a humanitární pomoci, avšak výkon této pravomoci nesmí členskými státy bránit ve výkonu jejich pravomoci.

Článek 5

1. Členské státy koordinují své hospodářské politiky v rámci Unie. Za tímto účelem přijme Rada opatření, zejména hlavní směry těchto politik.

Zvláštní ustanovení se vztahují na ty členské státy, jejichž měnou je euro.

2. Unie přijímá opatření ke koordinaci politik zaměstnanosti členských států, zejména vymezováním směrů těchto politik.

3. Unie může dávat podněty pro zajištění koordinace sociálních politik členských států.

Článek 6

Unie má pravomoc provádět činnosti, jimiž podporuje, koordinuje nebo doplňuje činnosti členských států. Oblasti těchto činností na evropské úrovni jsou:

- a) ochrana a zlepšování lidského zdraví;
- b) průmysl;
- c) kultura;
- d) cestovní ruch;
- e) všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport;
- f) civilní ochrana;
- g) správní spolupráce.

HLAVA II
OBECNĚ POUŽITELNÁ USTANOVENÍ

Článek 7

Unie zajišťuje soudržnost mezi svými jednotlivými politikami a činnostmi s přihlédnutím ke všem svým cílům a v souladu se zásadou svěřeni pravomocí.

Článek 8
(bývalý čl. 3 odst. 2 Smlouvy o ES)¹

Při všech svých činnostech usiluje Unie o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy.

Článek 9

Při vymezení a provádění svých politik a činností přihlíží Unie k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení a vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochrany lidského zdraví.

Článek 10

Při vymezení a provádění svých politik a činností se Unie zaměřuje na boj proti jakékoliv diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

Článek 11
(bývalý článek 6 Smlouvy o ES)

Požadavky na ochranu životního prostředí musí být zahrnuty do vymezení a provádění politik a činností Unie, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje.

¹ Tento odkaz je pouze orientační. Podrobnější informace naleznete ve srovnávacích tabulkách mezi bývalým a novým číslováním Smluv.

Článek 12
(bývalý čl. 153 odst. 2 Smlouvy o ES)

Požadavky vyplývající z ochrany spotřebitele budou brány v úvahu při vymezování a provádění jiných politik a činností Unie.

Článek 13

Při stanovování a provádění politik Unie v oblastech zemědělství, rybolovu, dopravy, vnitřního trhu, výzkumu a technologického rozvoje a vesmíru zohledňují Unie a členské státy plně požadavky na dobré životní podmínky zvířat jako vnímajících bytostí; přitom zohlední právní nebo správní předpisy a zvyklosti členských států spojené zejména s náboženskými obřady, kulturními tradicemi a regionálním dědictvím.

Článek 14
(bývalý článek 16 Smlouvy o ES)

Aniž jsou dotčeny článek 4 Smlouvy o Evropské unii a články 93, 106 a 107 této smlouvy a s ohledem na místo, které zaujímají služby obecného hospodářského zájmu mezi společnými hodnotami Unie, a na jejich význam při podpoře sociální a územní soudržnosti, pečují Unie a členské státy v rámci svých pravomocí a v oblasti působnosti Smluv o to, aby zejména hospodářské a finanční zásady a podmínky pro fungování těchto služeb umožňovaly naplnění jejich úkolů. Tyto zásady a podmínky stanoví řádným legislativním postupem formou nařízení Evropský parlament a Rada, aniž je dotčena pravomoc členských států poskytovat, zadávat či financovat tyto služby v souladu se Smlouvami.

Článek 15
(bývalý článek 255 Smlouvy o ES)

1. S cílem podpořit řádnou správu věcí veřejných a zajistit účast občanské společnosti jednají orgány, instituce a jiné subjekty Unie co nejotevřeněji.
2. Evropský parlament, jakož i Rada při projednávání návrhu legislativního aktu a hlasování o něm, zasedají veřejně.
3. Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se statutárním sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie bez ohledu na použitý nosič, aniž jsou dotčeny zásady a podmínky stanovené v souladu s tímto odstavcem.

Obecné zásady a omezení z důvodu veřejného nebo soukromého zájmu, které upravují výkon tohoto práva na přístup k dokumentům, stanoví Evropský parlament a Rada formou nařízení řádným legislativním postupem.

Každý z výše uvedených orgánů, institucí nebo jiných subjektů zajišťuje transparentnost své činnosti a stanoví ve svém jednacím řádu zvláštní ustanovení o přístupu ke svým dokumentům v souladu s nařízením uvedeným v druhém pododstavci.

Soudní dvůr Evropské unie, Evropská centrální banka a Evropská investiční banka podléhají tomuto odstavci, pouze pokud vykonávají své správní funkce.

Evropský parlament a Rada zajistí zveřejnění dokumentů týkajících se legislativních postupů za podmínek stanovených nařízením uvedeným v druhém pododstavci.

Článek 16
(bývalý článek 286 Smlouvy o ES)

1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se jej týkají.

2. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem pravidla o ochraně fyzických osob při zpracovávání osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a členskými státy, pokud vykonávají činnosti spadající do oblasti působnosti práva Unie, a pravidla o volném pohybu těchto údajů. Dodržování těchto pravidel podléhá kontrole nezávislými orgány.

Pravidly přijatými na základě tohoto článku nejsou dotčena zvláštní pravidla uvedená v článku 39 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 17

1. Unie uznává postavení, které podle vnitrostátního práva mají církve a náboženská sdružení či společenství v členských státech, a nedotýká se jej.

2. Unie stejným způsobem uznává postavení, které podle vnitrostátního práva mají nekonfesní organizace.

3. Unie udržuje otevřený, transparentní a pravidelný dialog s těmito církvemi a organizacemi, přičemž uznává jejich identitu a jejich osobitý přínos.

ČÁST DRUHÁ
ZÁKAZ DISKRIMINACE A OBČANSTVÍ UNIE

Článek 18
(bývalý článek 12 Smlouvy o ES)

V rámci použití Smluv, aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, je zakázána jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem přijímat předpisy zakazující takovou diskriminaci.

Článek 19
(bývalý článek 13 Smlouvy o ES)

1. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv a v rámci pravomocí svěřených Unii Smlouvami, může Rada zvláštním legislativním postupem a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu jednomyslně přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

2. Odchylně od odstavce 1 mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem přijmout základní zásady pro podpůrná opatření Unie, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států, jako základ pro činnosti, které přijímají členské státy, aby přispěly k naplnění cílů uvedených v odstavci 1.

Článek 20
(bývalý článek 17 Smlouvy o ES)

1. Zavádí se občanství Unie. Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.

2. Občané Unie mají práva a povinnosti stanovené Smlouvami. Mají mimo jiné:
- a) právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států;
 - b) právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu;
 - c) na území třetí země, kde členský stát, jehož jsou státními příslušníky, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou a konzulární ochranu kterýmkoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu;
 - d) petiční právo k Evropskému parlamentu, právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv a právo obracet se na orgány a poradní instituce Unie v jednom z jazyků Smluv a obdržet odpověď ve stejném jazyce.

Tato práva se vykonávají za podmínek a v mezích stanovených Smlouvami a opatřeními přijatými na jejich základě.

Článek 21
(bývalý článek 18 Smlouvy o ES)

1. Každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich provedení.
2. Pokud se k dosažení tohoto cíle ukáže činnost Unie jako nezbytná a pokud Smlouvy pro takovou činnost nestanoví nezbytné pravomoci, mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem přijímat předpisy k usnadnění výkonu práv uvedených v odstavci 1.

3. Ke stejnému účelu jako účelu uvedenému v odstavci 1, nestanoví-li k tomu Smlouvy nezbytné pravomoci, může Rada zvláštním legislativním postupem přijmout opatření týkající se sociálního zabezpečení nebo sociální ochrany. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek 22
(bývalý článek 19 Smlouvy o ES)

1. Každý občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož není státním příslušníkem, má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Toto právo je vykonáváno v souladu s podrobnou úpravou přijatou Radou zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně; tato úprava může stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno zvláštními obtížemi některého členského státu.

2. Aniž je dotčen čl. 223 odst. 1 a pravidla přijatá k jeho provedení, má každý občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož není státním příslušníkem, právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Toto právo je vykonáváno v souladu s podrobnou úpravou přijatou Radou jednomyslně zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem; tato úprava může stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno zvláštními obtížemi některého členského státu.

Článek 23
(bývalý článek 20 Smlouvy o ES)

Každý občan Unie má na území třetí země, kde členský stát, jehož je občan státním příslušníkem, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou nebo konzulární ochranu kterýmkoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Členské státy přijmou nezbytná ustanovení a zahájí mezinárodní jednání potřebná pro zajištění této ochrany.

Rada může zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem přijímat směrnice o opatřeních v oblasti koordinace a spolupráce nezbytných pro usnadnění této ochrany.

Článek 24
(bývalý článek 21 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem formou nařízení ustanovení o postupech a podmínkách požadovaných pro předložení občanské iniciativy ve smyslu článku 11 Smlouvy o Evropské unii, včetně minimálního počtu členských států, z nichž musí pocházet občané, kteří ji předkládají.

Každý občan Unie má petiční právo k Evropskému parlamentu v souladu s článkem 227.

Každý občan Unie se může obracet na veřejného ochránce práv ustanoveného v souladu s článkem 228.

Každý občan Unie se může písemně obracet v jednom z jazyků uvedených v čl. 55 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii na každý orgán nebo instituci, který je uveden v tomto článku nebo v článku 13 Smlouvy o Evropské unii, a má právo obdržet odpověď ve stejném jazyce.

Článek 25
(bývalý článek 22 Smlouvy o ES)

Komise podá zprávu o používání této části Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru každé tři roky. Tato zpráva přihlédne k vývoji Unie.

Na tomto základě, a aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv, může Rada jednomyslně zvláštním legislativním postupem a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu přijmout ustanovení k posílení nebo rozšíření práv uvedených v čl. 20 odst. 2. Tato ustanovení vstupují v platnost po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

ČÁST TŘETÍ
VNITŘNÍ POLITIKY A ČINNOSTI UNIE

HLAVA I
VNITŘNÍ TRH

Článek 26
(bývalý článek 14 Smlouvy o ES)

1. Unie přijímá opatření určená k vytvoření nebo zajištění fungování vnitřního trhu v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv.
2. Vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Smluv.
3. Rada na návrh Komise stanoví obecné zásady a podmínky nezbytné k zajištění vyváženého pokroku ve všech dotyčných odvětvích.

Článek 27
(bývalý článek 15 Smlouvy o ES)

Při přípravě návrhů směřujících k dosažení cílů stanovených v článku 26 vezme Komise v úvahu úsilí, jež budou muset vynaložit některá hospodářství, která se liší stupněm vývoje, pro vytvoření vnitřního trhu, a může navrhnout vhodné předpisy.

Pokud budou mít tyto předpisy podobu výjimek, musí být jen dočasné a mohou narušovat fungování vnitřního trhu co nejméně.

HLAVA II

VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ

Článek 28 (bývalý článek 23 Smlouvy o ES)

1. Unie zahrnuje celní unii, která pokrývá veškerý obchod zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu ke třetím zemím.
2. Článek 30 a kapitola 3 této hlavy se týkají výrobků, které pocházejí z členských států, jakož i těch výrobků pocházejících ze třetích zemí, které jsou v členských státech ve volném oběhu.

Článek 29 (bývalý článek 24 Smlouvy o ES)

Za výrobky ve volném oběhu v členském státě se pokládají ty výrobky, které pocházejí ze třetích zemí, u kterých byly v tomto členském státě splněny dovozní náležitosti a zaplacená cla a poplatky s rovnocenným účinkem a u kterých nedošlo k plnému ani částečnému navrácení těchto cel a poplatků.

Kapitola 1

Celní unie

Článek 30 (bývalý článek 25 Smlouvy o ES)

Dovozní nebo vývozní cla a poplatky s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázány. Tento zákaz se vztahuje také na cla fiskální povahy.

Článek 31
(bývalý článek 26 Smlouvy o ES)

Společný celní sazebník stanoví Rada na návrh Komise.

Článek 32
(bývalý článek 27 Smlouvy o ES)

Při plnění úkolů, které jí byly svěřeny na základě této kapitoly, Komise vychází:

- a) z nutnosti podporovat obchod mezi členskými státy a třetími zeměmi;
- b) z vývoje podmínek hospodářské soutěže uvnitř Unie, pokud tento vývoj vede ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků;
- c) z požadavků zásobování Unie surovinami a polotovary, přičemž Komise dbá, aby mezi členskými státy nedošlo k narušení podmínek hospodářské soutěže u konečných výrobků;
- d) z nutnosti vyvarovat se vážných poruch v hospodářství členských států a zajistit racionální rozvoj výroby a rozšíření spotřeby v Unii.

Kapitola 2

Spolupráce v celních věcech

Článek 33
(bývalý článek 135 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada přijímají v oblasti působnosti Smluv řádným legislativním postupem opatření k posílení spolupráce mezi členskými státy a mezi členskými státy a Komisí v celních věcech.

Kapitola 3

Zákaz množstevních omezení mezi členskými státy

Článek 34

(bývalý článek 28 Smlouvy o ES)

Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem, jsou mezi členskými státy zakázána.

Článek 35

(bývalý článek 29 Smlouvy o ES)

Množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem, jsou mezi členskými státy zakázána.

Článek 36

(bývalý článek 30 Smlouvy o ES)

Články 34 a 35 nevylučují zákazy nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu odůvodněné veřejnou mravností, veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností, ochranou zdraví a života lidí a zvířat, ochranou rostlin, ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Tyto zákazy nebo omezení však nesmějí sloužit jako prostředky svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy.

Článek 37

(bývalý článek 31 Smlouvy o ES)

1. Členské státy upraví státní monopoly obchodní povahy tak, aby byla vyloučena jakákoli diskriminace mezi státními příslušníky členských států, pokud jde o podmínky nákupu a odbytu zboží.

Tento článek se vztahuje na každý subjekt, jehož prostřednictvím členský stát právně nebo fakticky, přímo nebo nepřímo kontroluje, řídí nebo významně ovlivňuje dovoz nebo vývoz mezi členskými státy. Tato ustanovení platí i pro monopoly, jež stát svěřuje jiným subjektům.

2. Členské státy se zdrží zavádění jakéhokoli nového opatření, které by bylo v rozporu se zásadami stanovenými v odstavci 1 nebo které by omezovalo dosah článků týkajících se zákazu cel a množstevních omezení mezi členskými státy.

3. V případě státního monopolu obchodní povahy, s nímž je spjata právní úprava, jež má usnadňovat odbyt nebo zhodnocení zemědělských produktů, musí být pravidla stanovená tímto článkem používána tak, aby byly zajištěny rovnocenné záruky zaměstnanosti a životní úrovně příslušných výrobců.

HLAVA III

ZEMĚDĚLSTVÍ A RYBOLOV

Článek 38

(bývalý článek 32 Smlouvy o ES)

1. Unie vymezuje a provádí společnou zemědělskou politiku a společnou rybářskou politiku.

Vnitřní trh zahrnuje rovněž zemědělství, rybolov a obchod zemědělskými produkty. Zemědělskými produkty se rozumějí produkty rostlinné a živočišné výroby a rybolovu, jakož i výrobky po prvotním zpracování, které mají s těmito produkty přímou souvislost. Odkazy na společnou zemědělskou politiku nebo na zemědělství a užívání výrazu „zemědělský“ se rovněž vztahují na rybolov, s ohledem na zvláštní rysy tohoto odvětví.

2. Pravidla stanovená pro vytvoření nebo fungování vnitřního trhu se vztahují i na zemědělské produkty, nestanoví-li články 39 až 44 jinak.

3. Produkty, na něž se vztahují články 39 až 44, jsou zahrnuty do seznamu v příloze I.

4. Fungování a rozvoj vnitřního trhu se zemědělskými produkty musí být doprovázeny zavedením společné zemědělské politiky.

Článek 39
(bývalý článek 33 Smlouvy o ES)

1. Cílem společné zemědělské politiky je:

- a) zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly;
- b) zajistit tak odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob zaměstnaných v zemědělství;
- c) stabilizovat trhy;
- d) zajistit plynulé zásobování;
- e) zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny.

2. Při vypracovávání společné zemědělské politiky a zvláštních metod, které může zahrnovat, se bude přihlížet:

- a) ke zvláštní povaze zemědělské činnosti, vyplývající ze sociální struktury v zemědělství a ze strukturálních a přírodních rozdílů mezi různými zemědělskými oblastmi;
- b) k nutnosti provádět vhodné úpravy postupně;
- c) ke skutečnosti, že v členských státech zemědělství představuje odvětví, které je těsně spjato s celým hospodářstvím.

Článek 40
(bývalý článek 34 Smlouvy o ES)

1. K dosažení cílů vymezených v článku 39 je zřízena společná organizace zemědělských trhů.

Tato organizace má v závislosti na dotyčných produktech jednu z těchto forem:

- a) společná pravidla hospodářské soutěže;
- b) povinná koordinace různých vnitrostátních systémů organizace trhu;
- c) evropská organizace trhu.

2. Společná organizace trhů podle odstavce 1 může zahrnovat veškerá opatření potřebná k dosažení cílů stanovených v článku 39, zejména regulaci cen, subvencování výroby i odbytu různých produktů, skladovací a překlenovací opatření a společné mechanismy pro stabilizaci dovozu nebo vývozu.

Společná organizace trhů se musí omezit na dosažení cílů uvedených v článku 39 a musí vylučovat jakoukoli diskriminaci mezi výrobci nebo spotřebiteli uvnitř Unie.

Společná cenová politika musí být založena na společných kritériích a jednotných metodách výpočtu.

3. Aby společná organizace trhů podle odstavce 1 mohla dosáhnout svých cílů, může být vytvořen jeden nebo více zemědělských orientačních a záručních fondů.

Článek 41
(bývalý článek 35 Smlouvy o ES)

K dosažení cílů stanovených v článku 39 mohou být v rámci společné zemědělské politiky přijata opatření jako například:

- a) účinná koordinace úsilí v oblasti odborného vzdělávání, výzkumu a šíření odborných zemědělských poznatků; přitom mohou být společně financovány projekty nebo instituce;

- b) společná opatření postupu na podporu spotřeby určitých produktů.

Článek 42
(bývalý článek 36 Smlouvy o ES)

Ustanovení kapitoly týkající se pravidel hospodářské soutěže se vztahují na zemědělskou produkci a obchod zemědělskými produkty pouze v rozsahu, který podle čl. 43 odst. 2 a způsobem v něm stanoveným vymeze Evropský parlament a Rada se zřetelem k cílům uvedeným v článku 39.

Rada může na návrh Komise schválit poskytování podpor:

- a) k ochraně podniků, jež jsou znevýhodněny strukturálními nebo přírodními podmínkami;
- b) v rámci programů hospodářského rozvoje.

Článek 43
(bývalý článek 37 Smlouvy o ES)

1. Komise předkládá návrhy týkající se vypracování a provádění společné zemědělské politiky včetně nahrazení vnitrostátních systémů organizace trhu některou z forem společné organizace trhů uvedenou v čl. 40 odst. 1 a realizace opatření uvedených v této hlavě.

Tyto návrhy musí brát v úvahu vzájemnou závislost zemědělských otázek, o nichž tato hlava pojednává.

2. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem společnou organizaci zemědělských trhů uvedenou v čl. 40 odst. 1 a ostatní ustanovení nezbytná pro sledování cílů společné zemědělské politiky a společné rybářské politiky.

3. Rada přijme na návrh Komise opatření týkající se stanovení cen, dávek, podpor a množstevních omezení a stanovení a přidělení rybolovných práv.
4. V souladu s odstavcem 2 lze vnitrostátní systémy organizace trhu nahradit společnou organizací trhu uvedenou v čl. 40 odst. 1, pokud:
- a) společná organizace trhu poskytne členským státům, které se stavějí proti tomuto opatření a které mají vlastní systém organizace trhu pro příslušnou výrobu, rovnocenné záruky zaměstnanosti a životní úroveň příslušných výrobců, a to s přihlédnutím k úpravám, které jsou možné, a ke stupni vyžadované specializace;
 - b) společná organizace trhu zabezpečí obchodu uvnitř Unie podmínky obdobné podmínkám existujícím na vnitrostátním trhu.
5. Bude-li zavedena společná organizace trhu pro určité suroviny před zavedením společné organizace trhů pro odpovídající zpracované produkty, mohou být dané suroviny dovezeny ze zemí mimo Unii, pokud se používají pro zpracované produkty určené pro vývoz do třetích zemí.

Článek 44
(bývalý článek 38 Smlouvy o ES)

Jestliže v některém členském státě určitý produkt podléhá vnitrostátnímu systému organizace trhu nebo vnitřní regulaci s rovnocenným účinkem a je-li tím z hlediska soutěžního postavení nepříznivě ovlivněna výroba stejného druhu v jiném členském státě, zavedou členské státy vyrovnávací poplatek při dovozu tohoto produktu z členského státu, v němž taková organizace nebo regulace existuje, ledaže by tento stát zavedl vyrovnávací poplatek při vývozu.

Výši poplatků stanoví Komise v míře nutné k obnovení rovnováhy; může schválit také použití jiných opatření, jejichž podmínky a podrobnosti sama určí.

HLAVA IV
VOLNÝ POHYB OSOB, SLUŽEB A KAPITÁLU

Kapitola 1

Pracovníci

Článek 45
(bývalý článek 39 Smlouvy o ES)

1. Je zajištěn volný pohyb pracovníků v Unii.
2. Volný pohyb pracovníků zahrnuje odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky.
3. S výhradou omezení odůvodněných veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností a ochranou zdraví zahrnuje právo:
 - a) ucházet se o skutečně nabízená pracovní místa;
 - b) pohybovat se za tím účelem volně na území členských států;
 - c) pobývat v některém z členských států za účelem výkonu zaměstnání v souladu s právními a správními předpisy, jež upravují zaměstnávání vlastních státních příslušníků;
 - d) zůstat na území členského státu po skončení zaměstnání za podmínek, které budou předmětem nařízení vydaných Komisí.
4. Tento článek se nepoužije pro zaměstnání ve veřejné správě.

Článek 46
(bývalý článek 40 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem prostřednictvím směrnic nebo nařízení opatření potřebná k zavedení volného pohybu pracovníků tak, jak je vymezen v článku 45, a to zejména tím, že:

- a) zajistí úzkou spolupráci mezi vnitrostátními úřady práce;
- b) odstraní ty administrativní postupy a praxi, jakož i lhůty pro přístup pracovníků k volným pracovním místům, vyplývající buď z vnitrostátních právních předpisů, nebo z dohod dříve uzavřených mezi členskými státy, jejichž zachování by bylo překážkou liberalizace pohybu pracovníků;
- c) odstraní všechny takové lhůty a jiná omezení stanovená vnitrostátními předpisy nebo dohodami dříve uzavřenými mezi členskými státy, které kladou pro pracovníky jiných členských států jiné podmínky svobodné volby pracovního místa než pro vlastní pracovníky;
- d) vytvoří vhodný mechanismus, jenž by umožňoval propojení mezi nabídkou a poptávkou na trhu pracovních sil a usnadňoval jejich vyrovnávání způsobem, který by vylučoval vážné ohrožení životní úrovně a zaměstnanosti v různých regionech a odvětvích průmyslu.

Článek 47
(bývalý článek 41 Smlouvy o ES)

Členské státy budou v rámci společného programu podporovat výměnu mladých pracovníků.

Článek 48
(bývalý článek 42 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem v oblasti sociálního zabezpečení taková opatření, která jsou nezbytná k zajištění volného pohybu pracovníků; za tímto účelem vytvoří systém, který migrujícím zaměstnancům a osobám samostatně výdělečně činným, jakož i osobám na nich závislým, zajistí:

- a) započtení všech dob získaných podle různých vnitrostátních právních předpisů pro účely vzniku a zachování nároků na dávky, jakož i pro výpočet jejich výše,
- b) vyplácení dávek osobám s bydlištěm na území členských států.

Prohlásí-li člen Rady, že by se návrh legislativního aktu podle prvního pododstavce dotkl důležitých aspektů jeho systému sociálního zabezpečení, včetně oblasti působnosti, nákladů nebo finanční struktury, nebo by se výrazně dotkl finanční rovnováhy tohoto systému, může požádat, aby se návrhem zabývala Evropská rada. V takovém případě se řádný legislativní postup pozastaví. Po projednání Evropská rada do čtyř měsíců od tohoto pozastavení:

- a) vrátí návrh zpět Radě, která ukončí pozastavení řádného legislativního postupu, nebo
- b) nepřijme žádné opatření nebo požádá Komisi o předložení nového návrhu; v tom případě se původně navržený akt považuje za nepřijatý.

Kapitola 2

Právo usazování

Článek 49

(bývalý článek 43 Smlouvy o ES)

V rámci níže uvedených ustanovení jsou zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu usazenými na území jiného členského státu.

Svoboda usazování zahrnuje přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků, zejména společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce, za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení, nestanoví-li kapitola o pohybu kapitálu jinak.

Článek 50
(bývalý článek 44 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada přijmou na návrh Komise řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem směrnice k zavedení svobody usazování v určité oblasti činnosti.
2. Evropský parlament, Rada a Komise plní úkoly, které pro ně vyplývají z předchozích ustanovení, přičemž zejména:
 - a) zpravidla se přednostně zabývají takovými obory činnosti, v nichž svoboda usazování zvláště významně přispívá k rozvoji výroby a obchodu;
 - b) zajišťují úzkou spolupráci mezi příslušnými orgány státní správy členských států, aby se informovaly o konkrétní situaci v různých oborech činnosti uvnitř Unie;
 - c) odstraňují administrativní postupy a praxi, které vyplývají z vnitrostátních právních předpisů nebo z dohod uzavřených dříve mezi členskými státy a jejichž další zachování by bylo překážkou svobody usazování;
 - d) zajišťují, aby pracovníci jednoho členského státu, kteří jsou zaměstnáni na území jiného členského státu, mohli na tomto území zůstat za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti, splňují-li podmínky, které by museli splňovat, kdyby vstupovali do tohoto státu s úmyslem takovou činnost zahájit;
 - e) umožňují státním příslušníkům jednoho členského státu nabývat a užívat nemovitosti na území jiného členského státu, pokud to není v rozporu se zásadami stanovenými v čl. 39 odst. 2;

- f) postupně odstraňují omezení svobody usazování v každém oboru činnosti, který přichází v úvahu, a to jak pokud jde o podmínky zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností na území členského státu, tak i pokud jde o podmínky vstupu zaměstnanců mateřského podniku na řídicí nebo dozorčí místa těchto zastoupení, poboček nebo dceřiných společností;
- g) v míře nezbytné k dosažení jejich rovnocennosti koordinují záruky, které jsou pro ochranu zájmů společníků i třetích osob vyžadovány v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce;
- h) kontrolují, zda podmínky usazování nejsou narušovány podporami poskytovanými členskými státy.

Článek 51
(bývalý článek 45 Smlouvy o ES)

Ustanovení této kapitoly se v členských státech nevztahují na činnosti, které jsou v příslušném členském státě spjaty, i když jen příležitostně, s výkonem veřejné moci.

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem rozhodnout, že na určité druhy činností se ustanovení této kapitoly nepoužijí.

Článek 52
(bývalý článek 46 Smlouvy o ES)

1. Ustanovení této kapitoly a opatření přijatá na jejich základě nevylučují užití těch ustanovení právních a správních předpisů, které stanoví zvláštní režim pro cizí státní příslušníky z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a ochrany zdraví.
2. Evropský parlament a Rada vydají řádným legislativním postupem směrnice ke koordinaci výše uvedených předpisů.

Článek 53
(bývalý článek 47 Smlouvy o ES)

1. Za účelem usnadnění přístupu osob k samostatným výdělečným činnostem a jejich výkonu přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem směrnice upravující vzájemné uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o kvalifikaci, jakož i koordinaci právních a správních předpisů členských států týkajících se přístupu k samostatným výdělečným činnostem a jejich výkonu.
2. Pokud jde o povolání lékařská, ostatní zdravotnická a farmaceutická, závisí postupné odstraňování omezení na koordinaci podmínek pro výkon těchto povolání v jednotlivých členských státech.

Článek 54
(bývalý článek 48 Smlouvy o ES)

Se společnostmi založenými podle práva některého členského státu, jež mají své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř Unie, se pro účely této kapitoly zachází stejně jako s fyzickými osobami, které jsou státními příslušníky členských států.

Společnostmi se rozumějí společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva včetně družstev a jiné právnické osoby veřejného nebo soukromého práva s výjimkou neziskových organizací.

Článek 55
(bývalý článek 294 Smlouvy o ES)

Členské státy poskytnou státním příslušníkům ostatních členských států zacházení stejně jako vlastním státním příslušníkům, pokud jde o jejich finanční účast ve společnostech ve smyslu článku 54; ostatní ustanovení Smluv tím nejsou dotčena.

Kapitola 3

Služby

Článek 56

(bývalý článek 49 Smlouvy o ES)

Podle následujících ustanovení jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce služeb.

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem rozšířit použitelnost této kapitoly též na poskytovatele služeb, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a kteří jsou usazeni v Unii.

Článek 57

(bývalý článek 50 Smlouvy o ES)

Za služby se podle Smluv pokládají výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.

Služby zahrnují zejména:

- a) činnosti průmyslové povahy;
- b) činnosti obchodní povahy;
- c) řemeslné činnosti;
- d) činnosti v oblasti svobodných povolání.

Aniž jsou dotčena ustanovení kapitoly týkající se práva usazování, může poskytovatel služby za účelem jejího poskytnutí dočasně provozovat svou činnost v členském státě, kde je služba poskytována, za stejných podmínek, jaké tento stát ukládá svým vlastním státním příslušníkům.

Článek 58
(bývalý článek 51 Smlouvy o ES)

1. Volný pohyb služeb v oblasti dopravy je upraven ustanoveními hlavy o dopravě.
2. Liberalizace bankovních a pojišťovacích služeb, které jsou spojeny s pohybem kapitálu, se uskuteční v souladu s liberalizací pohybu kapitálu.

Článek 59
(bývalý článek 52 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada vydají řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem směrnice k dosažení liberalizace určitého typu služeb.
2. Směrnice uvedené v odstavci 1 se zpravidla přednostně týkají těch služeb, které mají přímý vliv na výrobní náklady nebo jejichž liberalizace přispívá ke směně zboží.

Článek 60
(bývalý článek 53 Smlouvy o ES)

Členské státy usilují o dosažení liberalizace služeb ve větší míře, než jsou povinny na základě směrnic vydaných podle čl. 59 odst. 1, pokud jim to dovolí jejich celková hospodářská situace, jakož i situace v příslušném hospodářském odvětví.

Za tím účelem podá Komise příslušným členským státům vhodná doporučení.

Článek 61
(bývalý článek 54 Smlouvy o ES)

Dokud nebudou odstraněna omezení volného pohybu služeb, uplatňuje je každý členský stát na všechny poskytovatele služeb podle čl. 56 prvního pododstavce, bez rozdílu státní příslušnosti nebo místa pobytu.

Článek 62
(bývalý článek 55 Smlouvy o ES)

Pro otázky upravené touto kapitolou se použijí články 51 až 54.

Kapitola 4

Kapitál a platby

Článek 63
(bývalý článek 56 Smlouvy o ES)

1. V rámci této kapitoly jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.
2. V rámci této kapitoly jsou zakázána všechna omezení plateb mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.

Článek 64
(bývalý článek 57 Smlouvy o ES)

1. Článkem 63 není dotčeno používání žádných omezení vůči třetím zemím, která existují ke dni 31. prosince 1993 podle vnitrostátního práva nebo práva Unie ve vztahu k pohybu kapitálu do nebo ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice včetně investic do nemovitostí, usazování, poskytování finančních služeb či přijetí cenných papírů na kapitálové trhy. S ohledem na omezení existující ve vnitrostátních právních rádech Bulharska, Estonska a Maďarska je odpovídajícím dnem 31. prosinec 1999.

2. Ve snaze dosáhnout volného pohybu kapitálu mezi členskými státy a třetími zeměmi v co největší míře a aniž jsou dotčeny ostatní kapitoly Smluv, přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření týkající se pohybu kapitálu do a ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice, včetně investic do nemovitostí, usazování, poskytování finančních služeb či přijetí cenných papírů na kapitálové trhy.

3. Odchylně od odstavce 2 může opatření, která v oblasti liberalizace pohybu kapitálu do třetích zemí či z nich představují v právu Unie krok zpět, přijímat pouze Rada zvláštním legislativním postupem jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek 65
(bývalý článek 58 Smlouvy o ES)

1. Článkem 63 není dotčeno právo členských států:
 - a) uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště nebo podle místa, kde je jejich kapitál investován;
 - b) učinit všechna nezbytná opatření, jež by zabránila porušování vnitrostátních právních předpisů, zejména v oblasti daňového práva a dohledu nad finančními institucemi, nebo stanovit postupy pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní či statistické, nebo učinit opatření odůvodněná veřejným pořádkem či veřejnou bezpečností.
2. Touto kapitolou není dotčena použitelnost omezení práva usazování, pokud jsou slučitelná se Smlouvami.
3. Opatření a postupy uvedené v odstavcích 1 a 2 nesmějí představovat ani prostředek svévolné diskriminace, ani zastřené omezování volného pohybu kapitálu a plateb ve smyslu článku 63.

4. Nebudou-li přijata opatření podle čl. 64 odst. 3, může Komise, nebo nepřijme-li Komise rozhodnutí do tří měsíců od žádosti dotčeného členského státu, Rada přijmout rozhodnutí o tom, že se omezující daňová opatření přijatá členským státem vůči jedné nebo více třetím zemím považují za slučitelná se Smlouvami, pokud jsou odůvodněna některým z cílů Unie a jsou slučitelná s řádným fungováním vnitřního trhu. Rada rozhoduje jednomyslně na žádost členského státu.

Článek 66
(bývalý článek 59 Smlouvy o ES)

Pokud pohyb kapitálu do či ze třetích zemí za výjimečných okolností způsobuje nebo hrozí způsobit vážné poruchy fungování hospodářské a měnové unie, může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou na dobu nepřekračující šest měsíců přijmout ochranná opatření vůči třetím zemím, jsou-li taková opatření naprosto nezbytná.

HLAVA V
PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA

Kapitola 1

Obecná ustanovení

Článek 67
(bývalý článek 61 Smlouvy o ES a bývalý článek 29 Smlouvy o EU)

1. Unie tvoří prostor svobody, bezpečnosti a práva při respektování základních práv a různých právních systémů a tradic členských států.

2. Unie zajišťuje, že na vnitřních hranicích neprobíhá kontrola osob, a rozvíjí společnou politiku v oblasti azylu, přistěhovalectví a ochrany vnějších hranic, která je založena na solidaritě mezi členskými státy a je spravedlivá vůči státním příslušníkům třetích zemí. Pro účely této hlavy se s osobami bez státní příslušnosti zachází jako se státními příslušníky třetích zemí.

3. Unie usiluje o zajištění vysoké úrovně bezpečnosti prostřednictvím opatření pro předcházení trestné činnosti, rasismu a xenofobii a boj proti nim, prostřednictvím opatření pro koordinaci a spolupráci mezi policejními a justičními orgány a jinými příslušnými orgány, jakož i prostřednictvím vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech, a je-li to nezbytné, prostřednictvím sbližování předpisů trestního práva.

4. Unie usnadňuje přístup ke spravedlnosti, zejména zásadou vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí v občanských věcech.

Článek 68

Evropská rada vymezuje v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva strategické směry pro legislativní a operativní plánování.

Článek 69

Vnitrostátní parlamenty dbají s ohledem na legislativní návrhy a podněty předkládané v rámci kapitol 4 a 5 na dodržování zásady subsidiarity v souladu s Protokolem o používání zásad subsidiarity a proporcionality.

Článek 70

Aniž jsou dotčeny články 258, 259 a 260, může Rada na návrh Komise přijmout opatření, která stanoví způsob, jakým členské státy ve spolupráci s Komisí postupují při objektivním a nestranném hodnocení toho, jak orgány členských států provádějí politiky Unie podle této hlavy, zejména pro usnadnění plného uplatňování zásady vzájemného uznávání. O obsahu a výsledcích hodnocení je informován Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty.

Článek 71
(bývalý článek 36 Smlouvy o EU)

K zajištění podpory a posílení operativní spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti uvnitř Unie se v Radě zřizuje stálý výbor. Aniž je dotčen článek 240, usnadňuje tento výbor koordinaci činnosti příslušných orgánů členských států. Do jednání výboru mohou být zapojeni zástupci dotčených institucí a jiných subjektů Unie. O jednáních je informován Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty.

Článek 72
(bývalý čl. 64 odst. 1 Smlouvy o ES a bývalý článek 3 Smlouvy o EU)

Tato hlava se nedotýká výkonu odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti.

Článek 73

Členské státy mohou mezi sebou a na vlastní odpovědnost organizovat formy spolupráce a koordinace, které považují za vhodné, mezi příslušnými útvary svých státních správ pověřenými zajišťováním národní bezpečnosti.

Článek 74
(bývalý článek 66 Smlouvy o ES)

Rada přijme opatření k zajištění správní spolupráce mezi příslušnými útvary členských států v oblastech uvedených v této hlavě, jakož i mezi těmito útvary a Komisí. Rozhoduje na návrh Komise, s výhradou článku 76, a po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek 75
(bývalý článek 60 Smlouvy o ES)

Je-li to nezbytné pro dosažení cílů uvedených v článku 67, pokud jde o předcházení terorismu a souvisejícím činnostem a boj proti nim, vymezí Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem formou nařízení rámec správních opatření týkajících se pohybu kapitálu a plateb, jako je zmrazení peněžních prostředků, finančních aktiv nebo hospodářských výhod, které náležejí fyzickým nebo právnickým osobám, skupinám nebo nestátním útvarům, jsou jimi vlastněny nebo jsou v jejich držbě.

K provedení rámce uvedeného v prvním pododstavci přijme Rada na návrh Komise opatření.

Akty uvedené v tomto článku musí obsahovat nezbytná ustanovení o právních zárukách.

Článek 76

Akty uvedené v kapitolách 4 a 5 a opatření uvedená v článku 74, která zajišťují správní spolupráci v oblastech podle těchto kapitol, se přijímají:

- a) na návrh Komise, nebo
- b) z podnětu čtvrtiny členských států.

Kapitola 2

Politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví

Článek 77

(bývalý článek 62 Smlouvy o ES)

1. Unie rozvíjí politiku s cílem:
 - a) zajistit, aby osoby bez ohledu na svou státní příslušnost nebyly kontrolovány při překračování vnitřních hranic;
 - b) zajistit kontrolu osob a účinný dohled nad překračováním vnějších hranic;
 - c) postupně zavést integrovaný systém řízení vnějších hranic.
2. Pro účely odstavce 1 přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření týkající se:
 - a) společné politiky v oblasti víz a jiných krátkodobých povolení k pobytu;
 - b) kontrol, jimž podléhají osoby překračující vnější hranice;
 - c) podmínek, za kterých požívají státní příslušníci třetích zemí v Unii po krátkou dobu svobody pohybu;
 - d) veškerých opatření nezbytných pro postupné zavedení integrovaného systému řízení vnějších hranic;
 - e) neprovádění kontrol osob bez ohledu na jejich státní příslušnost při překračování vnitřních hranic.

3. Ukáže-li se k usnadnění výkonu práva podle čl. 20 odst. 2 písm. a) činnost Unie jako nezbytná a nestanoví-li Smlouvy pro takovou činnost nezbytné pravomoci, může Rada zvláštním legislativním postupem přijmout předpisy týkající se cestovních pasů, průkazů totožnosti, povolení k pobytu a jiných obdobných dokladů. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

4. Tento článek se nedotýká pravomoci členských států k zeměpisnému vymezení svých hranic podle mezinárodního práva.

Článek 78

(bývalý čl. 63 body 1 a 2 a bývalý čl. 64 odst. 2 Smlouvy o ES)

1. Unie vyvíjí společnou politiku týkající se azylu, doplňkové ochrany a dočasné ochrany s cílem poskytnout každému státnímu příslušníkovi třetí země, který potřebuje mezinárodní ochranu, přiměřený status a zajistit dodržování zásady nenavrácení. Tato politika musí být v souladu s Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951, Protokolem týkajícím se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967 a ostatními příslušnými smlouvami.

2. Pro účely odstavce 1 přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření týkající se společného evropského azylového systému, který obsahuje:

- a) jednotný azylový status pro státní příslušníky třetích zemí platný v celé Unii;
- b) jednotný status doplňkové ochrany pro státní příslušníky třetích zemí, kteří, aniž by získali evropský azyl, potřebují mezinárodní ochranu;
- c) společný režim dočasné ochrany vysídlených osob v případě hromadného přílivu;
- d) společný postup pro udělování a odnímání jednotného azylového statusu nebo statusu doplňkové ochrany;
- e) kritéria a mechanismy pro určení členského státu příslušného pro posouzení žádosti o azyl nebo doplňkovou ochranu;

- f) normy týkající se podmínek pro přijímání žadatelů o azyl nebo doplňkovou ochranu;
 - g) partnerství a spolupráci se třetími zeměmi pro zvládání přílivů osob žádajících o azyl nebo doplňkovou či dočasnou ochranu.
3. Ocitnou-li se jeden nebo více členských států ve stavu nouze v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí, může Rada na návrh Komise přijmout ve prospěch dotyčných členských států dočasná opatření. Rada rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek 79

(bývalý čl. 63 body 3 a 4 Smlouvy o ES)

1. Unie vyvíjí společnou přistěhovaleckou politiku, jejímž cílem je ve všech etapách zajistit účinné řízení migračních toků, spravedlivé zacházení pro státní příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členských státech, jakož i předcházení nedovolenému přistěhovalectví a obchodu s lidmi a posílení boje proti těmto činnostem.
2. Pro účely odstavce 1 přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření v těchto oblastech:
- a) podmínky vstupu a pobytu a pravidla, podle nichž členské státy udělují dlouhodobá víza a vydávají dlouhodobá povolení k pobytu, včetně těch, která jsou udělována a vydávána za účelem slučování rodin;
 - b) vymezení práv státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě, včetně podmínek upravujících svobodu pohybovat se a pobývat v ostatních členských státech;
 - c) nedovolené přistěhovalectví a nedovolený pobyt včetně vyhoštění a vracení osob s neoprávněným pobytem;
 - d) boj proti obchodu s lidmi, především se ženami a dětmi.

3. Unie může se třetími zeměmi uzavřít dohody o zpětném přebírání státních příslušníků třetích zemí, kteří nesplňují nebo již nesplňují podmínky pro vstup, přítomnost nebo pobyt na území některého členského státu, do země původu nebo do země, odkud přicházejí.

4. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem přijmout opatření pro povzbuzení a podporu činnosti členských států k podpoře integrace státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících na jejich území, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

5. Tento článek se nedotýká práva členských států stanovit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí přicházejících ze třetích zemí na jejich území s cílem hledat tam práci jako zaměstnanci nebo osoby samostatně výdělečně činné.

Článek 80

Politiky Unie podle této kapitoly a jejich provádění se řídí zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, a to i na finanční úrovni. Kdykoli je to nutné, obsahují akty Unie přijaté podle této kapitoly vhodná opatření pro používání této zásady.

Kapitola 3

Justiční spolupráce v občanských věcech

Článek 81

(bývalý článek 65 Smlouvy o ES)

1. Unie rozvíjí justiční spolupráci v občanských věcech s mezinárodním prvkem založenou na zásadě vzájemného uznávání soudních a mimosoudních rozhodnutí. Tato spolupráce může zahrnovat přijímání opatření pro sblížování právních předpisů členských států.

2. Pro účely odstavce 1 přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření, která mají, zejména pokud je to nezbytné k řádnému fungování vnitřního trhu, za cíl zajistit:

- a) vzájemné uznávání a výkon soudních a mimosoudních rozhodnutí mezi členskými státy;
- b) přeshraniční doručování soudních a mimosoudních písemností;
- c) slučitelnost kolizních norem a pravidel pro určení příslušnosti platných v členských státech;
- d) spolupráci při opatřování důkazů;
- e) účinný přístup ke spravedlnosti;
- f) odstraňování překážek řádného průběhu občanskoprávního řízení, v případě potřeby podporou slučitelnosti úpravy občanskoprávního řízení v členských státech;
- g) rozvíjení alternativních metod urovnávání sporů;
- h) podporu dalšího vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců.

3. Odchylně od odstavce 2 přijímá Rada opatření týkající se rodinného práva s mezinárodním prvkem zvláštním legislativním postupem. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Rada může na návrh Komise přijmout rozhodnutí určující ty aspekty rodinného práva s mezinárodním prvkem, které mohou být předmětem aktů přijatých řádným legislativním postupem. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Návrh uvedený v druhém pododstavci se postoupí vnitrostátním parlamentům. Vysloví-li některý vnitrostátní parlament během šesti měsíců ode dne tohoto postoupení svůj nesouhlas, není rozhodnutí přijato. Není-li nesouhlas vysloven, může Rada rozhodnutí přijmout.

Kapitola 4

Justiční spolupráce v trestních věcech

Článek 82

(bývalý článek 31 Smlouvy o EU)

1. Justiční spolupráce v trestních věcech je v Unii založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a zahrnuje sbližování právních předpisů členských států v oblastech uvedených v odstavci 2 a v článku 83.

Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem opatření, která mají za cíl:

- a) stanovit pravidla a postupy pro zajištění uznávání všech forem rozsudků a soudních rozhodnutí v celé Unii;
- b) předcházet střetům příslušnosti mezi členskými státy a řešit je;
- c) podporovat další vzdělávání soudců a soudních zaměstnanců;
- d) usnadňovat spolupráci mezi justičními nebo obdobnými orgány členských států v rámci trestního řízení a výkonu rozhodnutí.

2. V rozsahu nezbytném pro usnadnění vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí a policejní a justiční spolupráce v trestních věcech s přeshraničním rozměrem mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem stanovit formou směrnic minimální pravidla. Tato minimální pravidla přihlížejí k rozdílům mezi právními tradicemi a systémy členských států.

Týkají se:

- a) vzájemné přípustnosti důkazů mezi členskými státy;

- b) práv osob v trestním řízení;
- c) práv obětí trestných činů;
- d) dalších zvláštních aspektů trestního řízení, které Rada předem určila v rozhodnutí; při přijímání tohoto rozhodnutí Rada rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

Přijetí minimálních pravidel podle tohoto odstavce nebrání členským státům zachovat nebo zavést vyšší stupeň ochrany osob.

3. Pokud se člen Rady domnívá, že by se návrh směrnice podle odstavce 2 dotkl základních aspektů jeho systému trestního soudnictví, může požádat, aby se návrhem zabývala Evropská rada. V takovém případě se řádný legislativní postup pozastaví. Po projednání, a pokud bylo dosaženo konsensu, Evropská rada do čtyř měsíců od tohoto pozastavení vrátí návrh zpět Radě, která ukončí pozastavení řádného legislativního postupu.

Není-li dohody dosaženo a pokud si alespoň devět členských států přeje navázat posílenou spolupráci na základě dotčeného návrhu směrnice, oznámí to ve stejné lhůtě Evropskému parlamentu, Radě a Komisi. V takovém případě se povolení k zavedení posílené spolupráce podle čl. 20 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii a čl. 329 odst. 1 této smlouvy považuje za udělené a použijí se ustanovení o posílené spolupráci.

Článek 83 (bývalý článek 31 Smlouvy o EU)

1. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem stanovit formou směrnic minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblastech mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem z důvodu povahy nebo dopadu těchto trestných činů nebo kvůli zvláštní potřebě potírat ji na společném základě.

Jsou to tyto oblasti trestné činnosti: terorismus, obchod s lidmi a sexuální vykořisťování žen a dětí, nedovolený obchod s drogami, nedovolený obchod se zbraněmi, praní peněz, korupce, padělání platebních prostředků, trestná činnost v oblasti výpočetní techniky a organizovaná trestná činnost.

Na základě vývoje trestné činnosti může Rada přijmout rozhodnutí určující další oblasti trestné činnosti, které splňují kritéria uvedená v tomto odstavci. Rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

2. Ukáže-li se, že sbližování trestněprávních předpisů členského státu je nezbytné pro zajištění účinného provádění politiky Unie v oblasti, která byla předmětem harmonizačního opatření, mohou směrnice stanovit minimální pravidla pro vymezení trestných činů a sankcí v dané oblasti. Tyto směrnice se přijmou stejným řádným nebo zvláštním legislativním postupem, který byl použit pro přijetí dotyčných harmonizačních opatření, aniž je dotčen článek 76.

3. Pokud se člen Rady domnívá, že by se návrh směrnice podle odstavce 1 nebo 2 dotkl základních aspektů jeho systému trestního soudnictví, může požádat, aby se návrhem zabývala Evropská rada. V takovém případě se řádný legislativní postup pozastaví. Po projednání, a pokud bylo dosaženo konsensu, Evropská rada do čtyř měsíců od tohoto pozastavení vrátí návrh zpět Radě, která ukončí pozastavení řádného legislativního postupu.

Není-li dohody dosaženo a pokud si alespoň devět členských států přeje navázat posílenou spolupráci na základě dotčeného návrhu směrnice, oznámí to ve stejné lhůtě Evropskému parlamentu, Radě a Komisi. V takovém případě se povolení k zavedení posílené spolupráce podle čl. 20 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii a čl. 329 odst. 1 této smlouvy považuje za udělené a použijí se ustanovení o posílené spolupráci.

Článek 84

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem přijmout pobídková a podpůrná opatření pro činnost členských států v oblasti předcházení trestné činnosti, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

Článek 85
(bývalý článek 31 Smlouvy o EU)

1. Posláním Eurojustu je podporovat a posilovat koordinaci a spolupráci mezi vnitrostátními orgány pověřenými vyšetřováním a stíháním závažné trestné činnosti, která se dotýká dvou nebo více členských států nebo která vyžaduje stíhání na společném základě, a to na základě operací vedených a informací poskytovaných orgány členských států a Evropolem.

V této souvislosti Evropský parlament a Rada vymezí řádným legislativním postupem formou nařízení strukturu, fungování, oblast činnosti a úkoly Eurojustu. Tyto úkoly mohou zahrnovat:

- a) zahájení trestních vyšetřování a navrhování zahájení stíhání, která vedou příslušné vnitrostátní orgány, zejména pokud jde o trestné činy proti finančním zájmům Unie;
- b) koordinaci vyšetřování a stíhání uvedených v písmeni a);
- c) posílení justiční spolupráce, včetně řešení střetů příslušností a úzké spolupráce s Evropskou soudní sítí.

Tato nařízení rovněž stanoví způsoby zapojení Evropského parlamentu a vnitrostátních parlamentů do hodnocení činnosti Eurojustu.

2. V rámci stíhání podle odstavce 1, a aniž je dotčen článek 86, vykonávají procesní úkony v souvislosti se soudním řízením příslušní vnitrostátní úředníci.

Článek 86

1. Pro boj proti trestným činům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie může Rada zvláštním legislativním postupem formou nařízení vytvořit z Eurojustu Úřad evropského veřejného žalobce. Rada rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

Není-li dosaženo jednomyslnosti, může skupina alespoň devíti členských států požádat, aby byl návrh nařízení předložen Evropské radě. V takovém případě se postup v Radě pozastaví. Po projednání, a pokud bylo dosaženo konsensu, Evropská rada do čtyř měsíců od tohoto pozastavení vrátí návrh zpět Radě k přijetí.

Není-li dohody dosaženo a pokud si alespoň devět členských států přeje navázat posílenou spolupráci na základě dotčeného návrhu nařízení, oznámí to ve stejné lhůtě Evropskému parlamentu, Radě a Komisi. V takovém případě se povolení k zavedení posílené spolupráce podle čl. 20 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii a čl. 329 odst. 1 této smlouvy považuje za udělené a použijí se ustanovení o posílené spolupráci.

2. Úřad evropského veřejného žalobce je, případně ve spojení s Europolem, příslušný k vyšetřování a stíhání pachatelů a spolupachatelů trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie, jak jsou vymezeny nařízením podle odstavce 1, a jejich předvádění před soud. Před příslušnými soudy členských států vykonává v souvislosti s těmito trestnými činy úlohu veřejného žalobce.

3. Nařízení uvedené v odstavci 1 vymeze statut Úřadu evropského veřejného žalobce, podmínky pro výkon jeho funkcí, procesní pravidla platná pro jeho činnost, jakož i ta, jimiž se řídí přípustnost důkazů, a pravidla použitelná na soudní přezkum procesních úkonů učiněných při výkonu jeho funkcí.

4. Evropská rada může současně nebo následně přijmout rozhodnutí pozměňující odstavec 1, kterým rozšíří pravomoci Úřadu evropského veřejného žalobce tak, aby zahrnovaly boj proti závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem, a odpovídajícím způsobem pozměňující odstavec 2, pokud jde o pachatele a spolupachatele závažných trestných činů dotýkajících se několika členských států. Evropská rada rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu a po konzultaci s Komisí.

Kapitola 5

Policejní spolupráce

Článek 87

(bývalý článek 30 Smlouvy o EU)

1. Unie vyvíjí policejní spolupráci, do níž jsou zapojeny všechny příslušné orgány členských států, včetně policie, celních orgánů a dalších donucovacích orgánů specializovaných na předcházení trestným činům, jejich odhalování a objasňování.
2. Pro účely odstavce 1 mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem přijmout opatření týkající se:
 - a) shromažďování, uchovávání, zpracovávání, analýzy a výměny příslušných informací;
 - b) podpory vzdělávání zaměstnanců, jakož i spolupráce týkající se výměny zaměstnanců, prostředků a forenzního výzkumu;
 - c) společných kriminalistických metod při odhalování závažných forem organizované trestné činnosti.
3. Rada může zvláštním legislativním postupem přijmout opatření týkající se operativní spolupráce mezi orgány uvedenými v tomto článku. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Není-li dosaženo jednomyslnosti, může skupina alespoň devíti členských států požádat, aby byl návrh opatření předložen Evropské radě. V takovém případě se postup v Radě pozastaví. Po projednání, a pokud bylo dosaženo konsensu, Evropská rada do čtyř měsíců od tohoto pozastavení vrátí návrh zpět Radě k přijetí.

Není-li dohody dosaženo a pokud si alespoň devět členských států přeje navázat posílenou spolupráci na základě dotčeného návrhu opatření, oznámí to ve stejné lhůtě Evropskému parlamentu, Radě a Komisi. V takovém případě se povolení k zavedení posílené spolupráce podle čl. 20 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii a čl. 329 odst. 1 této smlouvy považuje za udělené a použijí se ustanovení o posílené spolupráci.

Zvláštní postup podle druhého a třetího pododstavce se nepoužije na akty, které představují rozvoj schengenského *acquis*.

Článek 88
(bývalý článek 30 Smlouvy o EU)

1. Posláním Europolu je podporovat a posilovat činnost policejních orgánů a jiných donucovacích orgánů členských států, jakož i jejich vzájemnou spolupráci při předcházení závažné trestné činnosti dotýkající se dvou nebo více členských států, terorismu a těm formám trestné činnosti, které se dotýkají společného zájmu, jenž je předmětem některé politiky Unie, a při boji proti takové trestné činnosti.
2. Evropský parlament a Rada vymezí řádným legislativním postupem formou nařízení strukturu, fungování, oblast činnosti a úkoly Europolu. Tyto úkoly mohou zahrnovat:
 - a) shromažďování, uchovávání, zpracovávání, analýzu a výměnu informací předávaných zejména orgány členských států nebo třetích zemí či subjektů;
 - b) koordinaci, organizaci a provádění vyšetřování a operativních akcí, vedených společně s příslušnými orgány členských států nebo v rámci společných vyšetřovacích týmů, případně ve spojení s Eurojustem.

Tato nařízení rovněž stanoví způsoby kontroly činností Europolu Evropským parlamentem, do které jsou zapojeny vnitrostátní parlamenty.

3. Jakákoli operativní akce Europolu musí být vedena ve spojení a po dohodě s orgány členských států, jejichž území se týká. Používání donucovacích opatření spadá výlučně do pravomoci příslušných vnitrostátních orgánů.

Článek 89
(bývalý článek 32 Smlouvy o EU)

Rada stanoví zvláštním legislativním postupem podmínky a meze, za nichž mohou příslušné orgány členských států uvedené v člancích 82 a 87 působit na území jiného členského státu ve spojení a po dohodě s jeho orgány. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

HLAVA VI

DOPRAVA

Článek 90
(bývalý článek 70 Smlouvy o ES)

V oblastech upravovaných v této hlavě jsou cíle Smluv sledovány v rámci společné dopravní politiky.

Článek 91
(bývalý článek 71 Smlouvy o ES)

1. K provedení článku 90 a s přihlédnutím ke zvláštnostem dopravy stanoví Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů:

- a) společná pravidla pro mezinárodní dopravu do nebo z některého členského státu anebo procházející přes území jednoho nebo několika členských států;

- b) podmínky, za nichž mohou dopravci, kteří nejsou rezidenty tohoto státu, provozovat dopravu uvnitř některého členského státu;
- c) opatření ke zlepšení bezpečnosti dopravy;
- d) veškeré jiné potřebné předpisy.

2. Při přijímání opatření uvedených v odstavci 1 se přihlíží k případům, kdy by se jejich uplatňování mohlo vážně dotknout životní úrovně a úrovně zaměstnanosti v některých regionech, jakož i využití dopravních zařízení.

Článek 92
(bývalý článek 72 Smlouvy o ES)

Až do přijetí předpisů uvedených v čl. 91 odst. 1 nesmí žádný členský stát, pokud Rada jednomyslně nepřijme opatření pro udělení výjimky, měnit předpisy upravující tuto oblast k 1. lednu 1958 nebo pro přistupující státy ke dni přistoupení způsobem, který by přímo nebo nepřímo znevýhodňoval dopravce jiných členských států ve srovnání s domácími dopravci.

Článek 93
(bývalý článek 73 Smlouvy o ES)

Se Smlouvami jsou slučitelné podpory, které odpovídají potřebě koordinovat dopravu nebo které představují náhradu za určitá plnění související s pojmem veřejné služby.

Článek 94
(bývalý článek 74 Smlouvy o ES)

Veškerá opatření v oblasti cen a podmínek dopravy učiněná v rámci Smluv musí přihlížet k hospodářské situaci dopravců.

Článek 95
(bývalý článek 75 Smlouvy o ES)

1. V dopravě uvnitř Unie je zakázána veškerá diskriminace spočívající v tom, že dopravce uplatňuje na dopravu téhož zboží dopravovaného za stejných okolností ceny a dopravní podmínky odlišné v závislosti na zemi původu nebo určení dopravovaného zboží.

2. Odstavec 1 nevylučuje, aby Evropský parlament a Rada přijaly jiná opatření podle čl. 91 odst. 1.

3. Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem přijme pravidla k provedení odstavce 1.

Může zejména přijmout opatření potřebná k tomu, aby orgány Unie mohly zabezpečit plnění ustanovení odstavce 1 a aby mohly zajistit uživatelům dopravy výhody vyplývající z tohoto ustanovení.

4. Komise prozkoumá z vlastního podnětu nebo na žádost některého členského státu případy diskriminace uvedené v odstavci 1 a po konzultaci s každým příslušným členským státem vydá v rámci pravidel stanovených v souladu s odstavcem 3 potřebná rozhodnutí.

Článek 96
(bývalý článek 76 Smlouvy o ES)

1. V dopravě uvnitř Unie je zakázáno uplatňovat takové ceny a podmínky uložené členským státem, které jakýmkoli způsobem podporují nebo chrání jeden nebo několik určitých podniků nebo průmyslových odvětví, ledaže k tomu dá svolení Komise.

2. Komise prozkoumá z vlastního podnětu nebo na žádost některého členského státu ceny a podmínky uvedené v odstavci 1, přihlédne zejména k požadavkům vhodné regionální hospodářské politiky, k potřebám nerozvinutých oblastí a k obtížím oblastí vážně postižených politickými okolnostmi, jakož i k účinkům těchto cen a podmínek na hospodářskou soutěž mezi různými způsoby dopravy.

Komise po konzultaci s každým příslušným členským státem vydá potřebná rozhodnutí.

3. Zákaz uvedený v odstavci 1 se netýká sazeb zavedených k zajištění konkurenceschopnosti.

Článek 97
(bývalý článek 77 Smlouvy o ES)

Dávky nebo poplatky nezávislé na ceně dopravy účtované dopravcem v souvislosti s přechodem hranic nesmějí přesahovat rozumnou míru stanovenou s přihlédnutím ke skutečným výdajům vynaloženým v souvislosti s tímto přechodem.

Členské státy se vynasnaží tyto výdaje postupně snižovat.

Komise může k provedení tohoto článku podávat členským státům doporučení.

Článek 98
(bývalý článek 78 Smlouvy o ES)

Ustanovení této hlavy nebrání použití opatření přijatých ve Spolkové republice Německo, pokud jsou nutná k vyrovnání hospodářských nevýhod, jež byly hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky způsobeny rozdělením Německa. Pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost může Rada na návrh Komise přijmout rozhodnutí, jímž se tento článek zruší.

Článek 99
(bývalý článek 79 Smlouvy o ES)

Při Komisi se zřizuje poradní výbor složený z odborníků jmenovaných vládami členských států. Komise s výborem podle potřeby konzultuje otázky dopravy.

Článek 100
(bývalý článek 80 Smlouvy o ES)

1. Ustanovení této hlavy se vztahují na dopravu po železnicích, silnicích a vnitrozemských vodních cestách.
2. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem přijmout vhodná ustanovení pro dopravu námořní a leteckou. Rozhodují po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

HLAVA VII

SPOLEČNÁ PRAVIDLA PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ, DANĚ A SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Kapitola 1

Pravidla hospodářské soutěže

Oddíl 1

Pravidla platná pro podniky

Článek 101

(bývalý článek 81 Smlouvy o ES)

1. S vnitřním trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, zejména ty, které

- a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky;
- b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;
- c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;
- d) uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži;
- e) podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.

2. Dohody nebo rozhodnutí zakázané podle tohoto článku jsou neplatné od počátku.
3. Odstavec 1 však může být prohlášen za neúčinný pro:
 - dohody nebo kategorie dohod mezi podniky,
 - rozhodnutí nebo kategorie rozhodnutí sdružení podniků a
 - jednání ve vzájemné shodě nebo jejich kategorie,

které přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, přičemž vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, a které

- a) neukládají příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná;
- b) neumožňují těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.

Článek 102
(bývalý článek 82 Smlouvy o ES)

S vnitřním trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.

Takové zneužívání může zejména spočívat:

- a) v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných nerovných obchodních podmínek;
- b) v omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitelů;

- c) v uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži;
- d) v podmiňování uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.

Článek 103
(bývalý článek 83 Smlouvy o ES)

1. Nařízení nebo směrnice potřebné k provedení zásad uvedených v člancích 101 a 102 přijímá Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem.
2. Cílem předpisů uvedených v odstavci 1 je zejména:
 - a) zajistit dodržování zákazů uvedených v čl. 101 odst. 1 a v článku 102 stanovením pokut a penále;
 - b) určit prováděcí pravidla k čl. 101 odst. 3 s přihlédnutím k nutnosti zajistit účinný dozor při co největším zjednodušení správní kontroly;
 - c) podrobněji vymežit v případě potřeby rozsah uplatňování článků 101 a 102 v jednotlivých hospodářských odvětvích;
 - d) vymežit úlohy Komise a Soudního dvora Evropské unie při provádění ustanovení uvedených v tomto odstavci;
 - e) vymežit poměr mezi vnitrostátními právními předpisy na jedné straně a ustanoveními tohoto oddílu nebo předpisy přijatými na základě tohoto článku na straně druhé.

Článek 104
(bývalý článek 84 Smlouvy o ES)

Dokud nenabudou platnosti předpisy vydané podle článku 103, rozhodují o přípustnosti dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě a o zneužívání dominantního postavení na vnitřním trhu orgány členských států v souladu s vnitrostátními právními předpisy a s ustanoveními článku 101, zejména odstavce 3, a článku 102.

Článek 105
(bývalý článek 85 Smlouvy o ES)

1. Aniž je dotčen článek 104, dbá Komise na provádění zásad vytyčených v člancích 101 a 102. Na žádost členského státu nebo z úřední povinnosti a v součinnosti s příslušnými orgány členských států, které jí budou nápomocny, vyšetřuje případy domnělého porušení uvedených zásad. Zjistí-li, že k porušení došlo, navrhne prostředky vhodné k jeho odstranění.
2. Trvá-li porušení i nadále, Komise konstatuje porušení zásad zdůvodněným rozhodnutím. Komise může své rozhodnutí zveřejnit a zmocnit členské státy, aby přijaly potřebná opatření k nápravě, jejichž podmínky a podrobnosti Komise určí.
3. Komise může přijmout nařízení týkající se kategorií dohod, o nichž Rada přijala nařízení nebo směrnici podle čl. 103 odst. 2 písm. b).

Článek 106
(bývalý článek 86 Smlouvy o ES)

1. Pokud jde o veřejné podniky a podniky, kterým členské státy přiznávají zvláštní nebo výlučná práva, tyto státy nepřijmou ani neponechají v platnosti opatření odporující pravidlům Smluv, zejména pravidlům stanoveným v člancích 18 a 101 až 109.

2. Podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu nebo ty, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvách, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.

3. Komise dohlíží na provádění tohoto článku a vydává podle potřeby členským státům potřebné směrnice a rozhodnutí.

Oddíl 2

Státní podpory

Článek 107

(bývalý článek 87 Smlouvy o ES)

1. Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.

2. S vnitřním trhem jsou slučitelné:

- a) podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace na základě původu výrobků;
- b) podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi;
- c) podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postížených rozdělením Německa, pokud jsou potřebné k vyrovnání hospodářských znevýhodnění způsobených tímto rozdělením. Pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost může Rada na návrh Komise přijmout rozhodnutí, jímž se toto písmeno zruší.

3. Za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány:
- a) podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností, jakož i rozvoji regionů uvedených v článku 349 s ohledem na jejich strukturální, hospodářskou a sociální situaci;
 - b) podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;
 - c) podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;
 - d) podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže v Unii v míře odporující společnému zájmu;
 - e) jiné kategorie podpor, které určí Rada na návrh Komise rozhodnutím.

Článek 108
(bývalý článek 88 Smlouvy o ES)

1. Komise ve spolupráci s členskými státy zkoumá průběžně režimy podpor existující v těchto státech. Navrhuje jim vhodná opatření, která vyžaduje postupný rozvoj nebo fungování vnitřního trhu.
2. Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná s vnitřním trhem podle článku 107 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.

Nepodrobí-li se dotyčný stát tomuto rozhodnutí ve stanovené lhůtě, může Komise nebo jiný zainteresovaný stát, odchylně od článků 258 a 259, předložit věc přímo Soudnímu dvoru Evropské unie.

Rada může na žádost členského státu jednomyslně rozhodnout, že podpora, kterou tento stát poskytuje nebo hodlá poskytnout, má být odchylně od článku 107 nebo nařízení podle článku 109 považována za slučitelnou s vnitřním trhem, odůvodňují-li takové rozhodnutí mimořádné okolnosti. Zahájila-li již Komise ve věci této podpory řízení podle prvního pododstavce tohoto odstavce, bude podáním žádosti příslušného státu Radě uvedené řízení pozastaveno až do vyjádření Rady.

Nevyjádří-li se však Rada do tří měsíců po podání této žádosti, rozhodne věc Komise.

3. Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 107 slučitelný s vnitřním trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.

4. Komise může přijmout nařízení týkající se kategorií státních podpor, u kterých Rada podle článku 109 dala možnost vyjmout je z řízení uvedeného v odstavci 3 tohoto článku.

Článek 109
(bývalý článek 89 Smlouvy o ES)

Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijímat veškerá potřebná prováděcí nařízení k článkům 107 a 108, a zejména stanovit podmínky, za nichž se použije čl. 108 odst. 3, jakož i vymezovat druhy podpor, které jsou vyňaty z tohoto řízení.

Kapitola 2

Daňová ustanovení

Článek 110

(bývalý článek 90 Smlouvy o ES)

Členské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli vyššímu vnitrostátnímu zdanění než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí.

Členské státy nepodrobí dále výrobky jiných členských států vnitrostátnímu zdanění, které by poskytovalo nepřímou ochranu jiným výrobkům.

Článek 111

(bývalý článek 91 Smlouvy o ES)

Pokud jsou výrobky vyvezeny na území některého členského státu, nesmí být navracení vnitrostátních daní vyšší než vnitrostátní daně, kterým byly výrobky přímo nebo nepřímo podrobeny.

Článek 112

(bývalý článek 92 Smlouvy o ES)

Osvobození od daně a navracení daní při vývozu do jiných členských států s výjimkou daně z obratu, spotřebních a ostatních nepřímých daní, jakož i vyrovnávací poplatky při dovozu z členských států jsou přípustné pouze tehdy, pokud zamýšlená opatření na omezenou dobu předem schválila Rada na návrh Komise.

Článek 113
(bývalý článek 93 Smlouvy o ES)

Rada zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem jednomyslně přijme ustanovení k harmonizaci právních předpisů týkajících se daní z obratu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní v rozsahu, v jakém je tato harmonizace nezbytná pro vytvoření a fungování vnitřního trhu a zabránění narušení hospodářské soutěže.

Kapitola 3

Sbližování právních předpisů

Článek 114
(bývalý článek 95 Smlouvy o ES)

1. Není-li ve Smlouvách stanoveno jinak, použijí se k dosažení cílů uvedených v článku 26 následující ustanovení. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímají opatření ke sbližování ustanovení právních a správních předpisů členských států, jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu.
2. Odstavec 1 se nevztahuje na ustanovení o daních, ustanovení týkající se volného pohybu osob, ani na ustanovení týkající se práv a zájmů zaměstnanců.
3. Komise bude ve svých návrzích podle odstavce 1 týkajících se zdraví, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele vycházet z vysoké úrovně ochrany a přihlédne přitom zejména k novému vývoji založenému na vědeckých poznatcích. V rámci svých pravomocí usilují o tento cíl též Evropský parlament a Rada.

4. Pokládá-li členský stát poté, co Evropský parlament a Rada, Rada nebo Komise přijaly harmonizační opatření, za nezbytné ponechat si vlastní vnitrostátní předpisy ze závažných důvodů uvedených v článku 36 nebo vnitrostátní předpisy týkající se ochrany životního nebo pracovního prostředí, oznámí je Komisi spolu s důvody pro jejich ponechání.

5. Aniž je dotčen odstavec 4, pokládá-li členský stát poté, co Evropský parlament a Rada, Rada nebo Komise přijaly harmonizační opatření, za nezbytné zavést vnitrostátní předpisy, opírající se o nové vědecké poznatky k ochraně životního prostředí nebo pracovního prostředí, z důvodu zvláštního problému, který se objeví v tomto členském státě po přijetí harmonizačních opatření, oznámí zamýšlené předpisy Komisi spolu s důvody pro jejich zavedení.

6. Komise do šesti měsíců po oznámení podle odstavců 4 a 5 dotyčné vnitrostátní právní předpisy schválí nebo zamítne poté, co prověří, zda neslouží jako prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy a nenarušují fungování vnitřního trhu.

Nerohodne-li Komise v této lhůtě, pokládají se vnitrostátní předpisy uvedené v odstavcích 4 a 5 za schválené.

Je-li to opodstatněné složitostí věci a neexistuje-li nebezpečí pro lidské zdraví, může Komise oznámit dotyčnému členskému státu, že lhůta uvedená v tomto odstavci může být prodloužena o další lhůtu až šesti měsíců.

7. Je-li členský stát oprávněn podle odstavce 6 zachovat nebo zavést vnitrostátní předpisy, které se odchyľují od harmonizačního opatření, přezkoumá Komise neprodleně, zda má navrhnout přizpůsobení tohoto opatření.

8. Upozorní-li členský stát v některé oblasti, která byla předmětem harmonizačních opatření, na určitý problém veřejného zdraví, uvědomí o něm Komisi, která neprodleně přezkoumá, zda nenavrhne Radě odpovídající opatření.

9. Odchyľně od postupu podle článků 258 a 259 může Komise nebo kterýkoli členský stát předložit věc přímo Soudnímu dvoru Evropské unie, domnívá-li se, že jiný členský stát zneužívá pravomoci stanovené v tomto článku.

10. Výše uvedená harmonizační opatření zahrnují ve vhodných případech ochrannou doložku, která zmocňuje členské státy přijmout z jednoho nebo více důvodů neekonomické povahy uvedených v článku 36 prozatímní opatření, která podléhají kontrolnímu postupu Unie.

Článek 115

(bývalý článek 94 Smlouvy o ES)

Aniž je dotčen článek 114, Rada zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem jednomyslně přijímá směrnice o sbližování právních a správních předpisů členských států, které mají přímý vliv na vytváření nebo fungování vnitřního trhu.

Článek 116

(bývalý článek 96 Smlouvy o ES)

Zjistí-li Komise, že existující rozdíly mezi právními a správními předpisy členských států narušují podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu a vyvolávají narušení, které je nutno odstranit, poradí se s danými členskými státy.

Nevedou-li tyto porady k odstranění takové nerovnováhy, přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem za tímto účelem potřebné směrnice. Mohou být přijata jakákoli jiná vhodná opatření uvedená ve Smlouvách.

Článek 117

(bývalý článek 97 Smlouvy o ES)

1. Jsou-li důvody k obavám, že přijetí nebo změna právního a správního předpisu může vyvolat narušení ve smyslu předchozího článku, zahájí členský stát, který přijetí nebo změnu zamýšlí, jednání s Komisí. Komise po konzultaci s členskými státy doporučí příslušným státům vhodná opatření, aby k nerovnováze nedošlo.

2. Jestliže stát, který hodlá přijmout nebo změnit vnitrostátní předpisy, nevyhoví doporučení Komise, které je mu určeno, nelze od jiných členských států požadovat, aby podle článku 116 změnilly své vnitrostátní předpisy za účelem odstranění tohoto narušení. Jestliže členský stát, který nedbal doporučení Komise, vyvolá narušení pouze ke své vlastní újmě, článek 116 se nepoužije.

Článek 118

V rámci vytvoření nebo fungování vnitřního trhu přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření o vytvoření evropských práv duševního vlastnictví, která zajistí jednotnou ochranu práv duševního vlastnictví v Unii, a o zavedení centralizovaného režimu pro udělování oprávnění, koordinaci a kontrolu na úrovni Unie.

Rada stanoví zvláštním legislativním postupem formou nařízení pravidla pro používání jazyků ve vztahu k evropským právům duševního vlastnictví. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

HLAVA VIII

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA

Článek 119

(bývalý článek 4 Smlouvy o ES)

1. Činnosti členských států a Unie ve smyslu článku 3 Smlouvy o Evropské unii zahrnují za podmínek stanovených Smlouvami zavedení hospodářské politiky, která je založena na úzké koordinaci hospodářských politik členských států, na vnitřním trhu a na vymezení společných cílů a která je prováděna v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží.

2. Souběžně s tím zahrnují tyto činnosti za podmínek a v souladu s postupy stanovenými Smlouvami jednotnou měnu – euro, jakož i vymezení a provádění jednotné měnové a devizové politiky, jejímž prvořadým cílem je udržet cenovou stabilitu, a aniž je dotčen tento cíl, podporovat obecnou hospodářskou politiku v Unii v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží.

3. Tyto činnosti členských států a Unie zahrnují dodržování následujících hlavních zásad: stabilní ceny, zdravé veřejné finance a měnové podmínky a trvale udržitelná platební bilance.

Kapitola 1

Hospodářská politika

Článek 120

(bývalý článek 98 Smlouvy o ES)

Členské státy směřují své hospodářské politiky tak, aby v rámci hlavních směrů uvedených v čl. 121 odst. 2 přispívaly k dosahování cílů Unie ve smyslu článku 3 Smlouvy o Evropské unii. Členské státy a Unie postupují v souladu se zásadami stanovenými v článku 119 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, čímž je podporováno efektivní umístění zdrojů.

Článek 121

(bývalý článek 99 Smlouvy o ES)

1. Členské státy považují své hospodářské politiky za věc společného zájmu a koordinují je v rámci Rady v souladu s článkem 120.

2. Rada přijme na doporučení Komise návrh hlavních směrů hospodářských politik členských států a Unie a podá o tom zprávu Evropské radě.

Evropská rada na základě zprávy Rady projedná závěry o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie.

Na základě těchto závěrů podá Rada doporučení, ve kterém budou tyto hlavní směry vymezeny. Rada o svém doporučení informuje Evropský parlament.

3. K zajištění užší koordinace hospodářských politik a trvalé konvergence hospodářské výkonnosti členských států sleduje Rada na základě zpráv předkládaných Komisí hospodářský vývoj v každém členském státě a v Unii, jakož i soulad hospodářských politik s hlavními směry uvedenými v odstavci 2, a pravidelně provádí celkové hodnocení.

Pro účely tohoto mnohostranného dohledu poskytují členské státy Komisi informace o důležitých opatřeních v oblasti své hospodářské politiky, jakož i další informace, které považují za nezbytné.

4. Zjistí-li se na základě postupu uvedeného v odstavci 3, že hospodářské politiky členského státu nejsou v souladu s hlavními směry uvedenými v odstavci 2 nebo že by mohly ohrozit řádné fungování hospodářské a měnové unie, může se Komise na dotýčný členský stát obrátit s varováním. Rada může na doporučení Komise podat dotýčnému členskému státu nezbytná doporučení. Rada může na návrh Komise rozhodnout o zveřejnění svých doporučení.

V rámci tohoto odstavce Rada při rozhodování nepřihlíží k hlasu člena Rady zastupujícího dotýčný členský stát.

Kvalifikovaná většina ostatních členů Rady je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

5. Předseda Rady a Komise podají Evropskému parlamentu zprávu o výsledcích mnohostranného dohledu. Předseda Rady může být vyzván, aby vystoupil před příslušným výborem Evropského parlamentu, jestliže Rada svá doporučení zveřejnila.

6. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem formou nařízení přijmout podrobná pravidla pro postup při mnohostranném dohledu podle odstavců 3 a 4.

Článek 122
(bývalý článek 100 Smlouvy o ES)

1. Aniž jsou dotčeny jiné postupy stanovené ve Smlouvách, může Rada na návrh Komise rozhodnout v duchu solidarity mezi členskými státy o opatřeních přiměřených hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v zásobování určitými produkty, především v oblasti energetiky.
2. Nastanou-li členskému státu z důvodu přírodních pohrom nebo mimořádných událostí, které nemůže ovlivnit, obtíže nebo je-li z téhož důvodu vážně ohrožen závažnými obtížemi, může Rada na návrh Komise poskytnout dotyčnému členskému státu za určitých podmínek finanční pomoc Unie. Předseda Rady informuje o rozhodnutí Evropský parlament.

Článek 123
(bývalý článek 101 Smlouvy o ES)

1. Evropské centrální bance nebo centrálním bankám členských států (dále jen „národní centrální banky“) se zakazuje poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru orgánům, institucím nebo jiným subjektům Unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejnoprávním orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo veřejným podnikům členských států; rovněž je zakázán přímý nákup jejich dluhových nástrojů Evropskou centrální bankou nebo národními centrálními bankami.
2. Odstavec 1 se nepoužije na úvěrové instituce ve veřejném vlastnictví, kterým národní centrální banky a Evropská centrální banka v souvislosti s poskytováním peněžních prostředků centrálními bankami poskytují stejné zacházení jako soukromým úvěrovým institucím.

Článek 124
(bývalý článek 102 Smlouvy o ES)

Zakazují se jakákoli opatření, která nejsou odůvodněna veřejným dohledem a která umožňují orgánům, institucím nebo jiným subjektům Unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejným orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo veřejným podnikům členských států zvýhodněný přístup k finančním institucím.

Článek 125
(bývalý článek 103 Smlouvy o ES)

1. Unie neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky ústředních vlád, regionálních nebo místních orgánů nebo jiných veřejných orgánů, jiných veřejnoprávních subjektů nebo veřejných podniků kteréhokoli členského státu, pokud se nejedná o vzájemné finanční záruky pro společné uskutečňování určitého záměru. Členský stát neodpovídá za závazky ani nepřebírá závazky ústředních vlád, regionálních nebo místních orgánů nebo jiných veřejných orgánů, jiných veřejnoprávních subjektů nebo veřejných podniků jiného členského státu, aniž jsou dotčeny vzájemné finanční záruky pro společné uskutečňování určitého záměru.
2. Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem v případě potřeby upřesnit definice pro použití zákazů uvedených v člancích 123 a 124 a v tomto článku.

Článek 126
(bývalý článek 104 Smlouvy o ES)

1. Členské státy se vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.
2. Komise sleduje vývoj rozpočtové situace a výši veřejného dluhu v členských státech, aby bylo možno zjistit závažné chyby. Zkoumá zejména dodržování rozpočtové kázně na základě těchto dvou kritérií:
 - a) zda poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu nepřekračuje referenční hodnotu, ledaže by:
 - buď poměr podstatně a nepřetržitě klesal a dosáhl úrovně, která se blíží referenční hodnotě,
 - nebo by překročení referenční hodnoty bylo pouze výjimečné a dočasné a poměr zůstával blízko k referenční hodnotě;

- b) zda poměr veřejného dluhu k hrubému domácímu produktu nepřekračuje referenční hodnotu, ledaže se poměr dostatečně snižuje a blíží se uspokojivým tempem k referenční hodnotě.

Referenční hodnoty jsou stanoveny v Protokolu o postupu při nadměrném schodku připojeném ke Smlouvám.

3. Nesplňuje-li členský stát požadavky podle jednoho nebo žádného z těchto kritérií, Komise vypracuje zprávu. Zpráva Komise přihlédne k tomu, zda schodek veřejných financí překračuje veřejné investiční výdaje, jakož i ke všem dalším rozhodujícím faktorům včetně střednědobé hospodářské a rozpočtové pozice členského státu.

Komise může také vypracovat zprávu, je-li i přes plnění kritérií toho názoru, že v některém členském státě existuje riziko nadměrného schodku.

4. Hospodářský a finanční výbor vydá stanovisko ke zprávě Komise.

5. Usoudí-li Komise, že v členském státě existuje nebo může vzniknout nadměrný schodek, předloží stanovisko dotyčnému členskému státu a informuje o tom Radu.

6. Rada na návrh Komise a po zvážení všech připomínek, které dotyčný členský stát případně učiní, rozhodne po celkovém zhodnocení, zda existuje nadměrný schodek.

7. Rozhodne-li Rada podle odstavce 6, že nadměrný schodek existuje, přijme bez zbytečného odkladu na doporučení Komise doporučení, která podá dotyčnému členskému státu, aby tento členský stát mohl ve stanovené lhůtě tuto situaci ukončit. S výhradou odstavce 8 nebudou tato doporučení zveřejněna.

8. Zjistí-li Rada, že ve stanovené lhůtě nebyla na její doporučení přijata žádná účinná opatření, může svá doporučení zveřejnit.

9. Nenásleduje-li členský stát ani poté doporučení Rady, může Rada rozhodnout o výzvě členskému státu, aby v určité lhůtě učinil opatření ke snížení schodku, která Rada považuje za nezbytná pro nápravu situace.

V takovém případě může Rada žádat dotyčný členský stát, aby podle zvláštního harmonogramu předkládal zprávy za účelem posouzení jeho úsilí o nápravu.

10. Právo podat žalobu podle článků 258 a 259 nelze uplatnit v rámci odstavců 1 až 9 tohoto článku.

11. Pokud se členský stát nepodřídí rozhodnutí přijatému podle odstavce 9, může Rada rozhodnout, že použije nebo případně zesílí jedno nebo více z následujících opatření:

- požádá dotyčný členský stát, aby před vydáním obligací a jiných cenných papírů zveřejnil dodatečné informace, které Rada určí,
- vyzve Evropskou investiční banku, aby přehodnotila svou úvěrovou politiku vůči dotyčnému členskému státu,
- požádá dotyčný členský stát, aby uložil neúročný vklad v přiměřené výši u Unie, dokud nebude podle názoru Rady nadměrný schodek napraven,
- uloží pokuty v přiměřené výši.

Předseda Rady informuje Evropský parlament o přijatých rozhodnutích.

12. Rada zruší některá nebo všechna svá rozhodnutí nebo doporučení uvedená v odstavcích 6 až 9 a 11 v takovém rozsahu, v jakém bude napraven podle názoru Rady nadměrný schodek v dotyčném členském státě. Zveřejnila-li Rada předtím svá doporučení, učiní, jakmile bude zrušeno rozhodnutí podle odstavce 8, veřejné prohlášení, že nadměrný schodek v dotyčném členském státě již neexistuje.

13. Při přijímání rozhodnutí nebo doporučení uvedených v odstavcích 8, 9, 11 a 12 rozhoduje Rada na doporučení Komise.

Při přijímání opatření uvedených v odstavcích 6 až 9, 11 a 12 Rada nepřihlíží k hlasu člena Rady zastupujícího dotyčný členský stát.

Kvalifikovaná většina ostatních členů Rady je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

14. Další ustanovení týkající se provádění postupu popsaného v tomto článku jsou stanovena v Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeném ke Smlouvám.

Rada přijme zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem a Evropskou centrální bankou jednomyslně vhodná ustanovení, která poté nahradí tento protokol.

S výhradou ostatních ustanovení tohoto odstavce stanoví Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem bližší podrobnosti a definice k provedení uvedeného protokolu.

Kapitola 2

Měnová politika

Článek 127

(bývalý článek 105 Smlouvy o ES)

1. Prvořadým cílem Evropského systému centrálních bank (dále jen „ESCB“) je udržovat cenovou stabilitu. Aniž je dotčen cíl cenové stability, podporuje ESCB obecné hospodářské politiky v Unii se záměrem přispět k dosažení cílů Unie, jak jsou vymezeny v článku 3 Smlouvy o Evropské unii. ESCB jedná ve shodě se zásadami stanovenými v článku 119 a v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, čímž podporuje efektivní umístování zdrojů.

2. ESCB plní tyto základní úkoly:

- vymezuje a provádí měnovou politiku Unie,

- provádí devizové operace v souladu s článkem 219,
 - drží a spravuje oficiální devizové rezervy členských států,
 - podporuje plynulé fungování platebních systémů.
3. Třetí odrážka odstavce 2 se nevztahuje na držení a správu devizových provozních zůstatků vládami členských států.
4. Evropská centrální banka je konzultována:
- ke všem návrhům aktů Unie v oblasti její působnosti,
 - vnitrostátními orgány ke všem návrhům právních předpisů z oblasti její působnosti, avšak v mezích a za podmínek stanovených Radou postupem podle čl. 129 odst. 4.
- Evropská centrální banka může předkládat stanoviska příslušným orgánům, institucím nebo jiným subjektům Unie nebo vnitrostátním orgánům v záležitostech spadajících do oblasti její působnosti.
5. ESCB přispívá k řádnému provádění opatření, která přijímají příslušné orgány v oblasti dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému.
6. Rada může zvláštním legislativním postupem jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem a Evropskou centrální bankou formou nařízení svěřit Evropské centrální bance zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými a dalšími finančními institucemi, s výjimkou pojišťovacích podniků.

Článek 128
(bývalý článek 106 Smlouvy o ES)

1. Evropská centrální banka má výlučné právo povolovat vydávání eurobankovek v Unii. Tyto bankovky mohou vydávat Evropská centrální banka a národní centrální banky. Bankovky vydávané Evropskou centrální bankou a národními centrálními bankami jsou jedinými bankovkami, které mají v Unii status zákonného platidla.

2. Členské státy mohou vydávat euromince, objem jejich emise však vyžaduje schválení Evropskou centrální bankou. Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Evropskou centrální bankou přijímat opatření k sladění nominálních hodnot a technických specifikací všech mincí určených pro oběh v rozsahu nezbytném k umožnění jejich plynulého oběhu v Unii.

Článek 129
(bývalý článek 107 Smlouvy o ES)

1. ESCB je řízen rozhodovacími orgány Evropské centrální banky, kterými jsou Rada guvernérů a Výkonná rada.
2. Statut Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB a ECB“) je stanoven v protokolu připojeném ke Smlouvám.
3. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem změnit články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4 a 32.6, čl. 33.1 písm. a) a článek 36 statutu ESCB a ECB. Rozhodují buď na doporučení Evropské centrální banky a po konzultaci s Komisí, nebo na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou.
4. Rada může buď na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Evropskou centrální bankou, anebo na doporučení Evropské centrální banky a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí přijímat předpisy podle článků 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 statutu ESCB a ECB.

Článek 130
(bývalý článek 108 Smlouvy o ES)

Při výkonu pravomocí a plnění úkolů a povinností svěřených jim Smlouvami a statutem ESCB a ECB nesmějí Evropská centrální banka, žádná národní centrální banka ani žádný člen jejich rozhodovacích orgánů vyžadovat ani přijímat pokyny od orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, od žádné vlády členského státu ani od jakéhokoli jiného subjektu. Orgány, instituce nebo jiné subjekty Unie a vlády členských států se zavazují zachovávat tuto zásadu a nesnažit se ovlivňovat členy rozhodovacích orgánů Evropské centrální banky či národních centrálních bank při plnění jejich úkolů.

Článek 131
(bývalý článek 109 Smlouvy o ES)

Každý členský stát zajistí, aby jeho vnitrostátní právní předpisy, včetně statutu jeho národní centrální banky, byly slučitelné se Smlouvami a se statutem ESCB a ECB.

Článek 132
(bývalý článek 110 Smlouvy o ES)

1. K plnění úkolů svěřených ESCB, v souladu s ustanoveními Smluv a za podmínek stanovených statutem ESCB a ECB, Evropská centrální banka:

- přijímá nařízení v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů vymezených v článku 3.1 první odrážce, člancích 19.1, 22 a 25.2 statutu ESCB a ECB a dále v případech stanovených právními akty Rady, jež jsou uvedeny v čl. 129 odst. 4,
- přijímá rozhodnutí nezbytná pro plnění úkolů svěřených ESCB Smlouvami a statutem ESCB a ECB,
- vydává doporučení a zaujímá stanoviska.

2. Evropská centrální banka může rozhodnout o zveřejnění svých rozhodnutí, doporučení a stanovisek.

3. V mezích a za podmínek přijatých Radou postupem podle čl. 129 odst. 4 je Evropská centrální banka zmocněna ukládat podnikům pokuty či penále za neplnění povinností vyplývajících z jejích nařízení a rozhodnutí.

Článek 133

Aniž jsou dotčeny pravomoci Evropské centrální banky, přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření nezbytná pro používání eura jako jednotné měny. Tato opatření se přijmou po konzultaci s Evropskou centrální bankou.

Kapitola 3

Institucionální ustanovení

Článek 134

(bývalý článek 114 Smlouvy o ES)

1. Na podporu koordinace politik členských států v rozsahu potřebném pro fungování vnitřního trhu se zřizuje Hospodářský a finanční výbor.
2. Hospodářský a finanční výbor má tyto úkoly:
 - vydávat stanoviska na žádost Rady či Komise nebo z vlastního podnětu a předkládat je těmto orgánům,
 - sledovat hospodářskou a finanční situaci členských států a Unie a pravidelně o ní, zejména o finančních vztazích se třetími zeměmi a mezinárodními institucemi, podávat zprávy Radě a Komisi,
 - aniž je dotčen článek 240, přispívat k přípravě prací Rady uvedených v člancích 66 a 75, čl. 121 odst. 2, 3, 4 a 6, člancích 122, 124, 125 a 126, čl. 127 odst. 6, čl. 128 odst. 2, čl. 129 odst. 3 a 4, článku 138, čl. 140 odst. 2 a 3, článku 143, čl. 144 odst. 2 a 3 a článku 219 a plnit další poradní a přípravné úkoly svěřené mu Radou,
 - posuzovat alespoň jednou ročně situaci v oblasti pohybu kapitálu a volnosti plateb, jak vyplývá z provádění Smluv a z opatření přijatých Radou; posuzování se týká všech opatření vztahujících se na pohyb kapitálu a plateb; výbor podává Komisi a Radě zprávu o výsledku tohoto posouzení.

Každý členský stát, Komise a Evropská centrální banka jmenují nejvíce po dvou členech výboru.

3. Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou a výborem uvedeným v tomto článku přijme podrobná ustanovení týkající se složení Hospodářského a finančního výboru. Předseda Rady informuje o takovém rozhodnutí Evropský parlament.

4. Pokud a dokud existují členské státy, na které se vztahuje výjimka, ve smyslu článku 139, sleduje výbor nad rámec úkolů podle odstavce 2 měnovou a finanční situaci a všeobecný platební styk těchto členských států a pravidelně o tom podává zprávy Radě a Komisi.

Článek 135
(bývalý článek 115 Smlouvy o ES)

V záležitostech upravených v čl. 121 odst. 4, článku 126 s výjimkou odstavce 14, článku 139, čl. 140 odst. 1, odst. 2 prvním pododstavci a odst. 3 a článku 219 může Rada nebo členský stát požádat Komisi, aby podle potřeby podala doporučení nebo návrh. Komise posoudí žádost a neprodleně předloží své závěry Radě.

Kapitola 4

Ustanovení týkající se členských států, jejichž měnou je euro

Článek 136

1. K zajištění řádného fungování hospodářské a měnové unie a v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv přijme Rada některým z příslušných postupů uvedených v člancích 121 a 126, s výjimkou postupu podle čl. 126 odst. 14, opatření týkající se členských států, jejichž měnou je euro:

a) k posílení koordinace jejich rozpočtové kázně a dohledu nad ní;

- b) k vypracování směrů hospodářské politiky pro tyto státy, přičemž se dbá na to, aby byly slučitelné se směry přijímanými pro celou Unii a byl nad nimi zajištěn dohled.
2. Na hlasování o opatřeních podle odstavce 1 se podílejí pouze členové Rady zastupující členské státy, jejichž měnou je euro.

Kvalifikovaná většina uvedených členů je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

Článek 137

Pravidla zasedání ministrů členských států, jejichž měnou je euro, jsou stanovena Protokolem o Euroskupině.

Článek 138

(bývalý čl. 111 odst. 4 Smlouvy o ES)

1. K zajištění postavení eura v mezinárodním měnovém systému přijme Rada na návrh Komise rozhodnutí, které stanoví společné postoje k otázkám, jež mají zvláštní význam pro hospodářskou a měnovou unii, v příslušných mezinárodních finančních institucích a konferencích. Rada rozhoduje po konzultaci s Evropskou centrální bankou.
2. Rada může na návrh Komise přijmout vhodná opatření pro zajištění jednotného zastoupení v mezinárodních finančních institucích a konferencích. Rada rozhoduje po konzultaci s Evropskou centrální bankou.
3. Na hlasování o opatřeních podle odstavců 1 a 2 se podílejí pouze členové Rady zastupující členské státy, jejichž měnou je euro.

Kvalifikovaná většina uvedených členů je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

Kapitola 5

Přechodná ustanovení

Článek 139

1. Členské státy, o kterých Rada nerozhodla, že splňují nezbytné podmínky pro přijetí eura, jsou dále označovány jako „členské státy, na které se vztahuje výjimka“.
2. Na členské státy, na které se vztahuje výjimka, se nepoužijí tato ustanovení Smluv:
 - a) přijetí těch částí hlavních směrů hospodářských politik, které se obecně týkají eurozóny (čl. 121 odst. 2);
 - b) donucovací opatření k nápravě nadměrných schodků (čl. 126 odst. 9 a 11);
 - c) cíle a úkoly ESCB (čl. 127 odst. 1, 2, 3 a 5);
 - d) vydávání eura (článek 128);
 - e) akty Evropské centrální banky (článek 132);
 - f) opatření týkající se používání eura (článek 133);
 - g) měnové dohody a další opatření vztahující se ke kurzové politice (článek 219);
 - h) jmenování členů Výkonné rady Evropské centrální banky (čl. 283 odst. 2);
 - i) rozhodnutí stanovící společné postoje k otázkám, které mají zvláštní význam pro hospodářskou a měnovou unii, v příslušných mezinárodních finančních institucích a konferencích (čl. 138 odst. 1);

- j) opatření pro zajištění jednotného zastoupení v mezinárodních finančních institucích a konferencích (čl. 138 odst. 2).

V člancích uvedených v písmenech a) až j) se tedy pojmem „členské státy“ rozumějí členské státy, jejichž měnou je euro.

3. V souladu s kapitolou IX statutu ESCB a ECB jsou členské státy, na které se vztahuje výjimka, a jejich národní centrální banky vyňaty z práv a povinností v rámci ESCB.

4. Hlasovací práva členů Rady zastupujících členské státy, na které se vztahuje výjimka, se pozastavují tehdy, jestliže Rada přijímá opatření podle článků vyjmenovaných v odstavci 2, a v těchto případech:

- a) doporučení podávaná členskými státy, jejichž měnou je euro, v rámci mnohostranného dohledu, včetně k programům stability a k varováním (čl. 121 odst. 4);
- b) opatření týkající se nadměrných schodků u členských států, jejichž měnou je euro (čl. 126 odst. 6, 7, 8, 12 a 13).

Kvalifikovaná většina ostatních členů Rady je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

Článek 140

(bývalý čl. 121 odst. 1, bývalý čl. 122 odst. 2 druhá věta
a bývalý čl. 123 odst. 5 Smlouvy o ES)

1. Alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, Komise a Evropská centrální banka podávají Radě zprávy o pokroku dosaženém členskými státy, na které se vztahuje výjimka, při plnění jejich závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie. Tyto zprávy posuzují také slučitelnost právních předpisů každého z těchto členských států včetně statutů jejich národních centrálních bank s články 130 a 131 a se statutem ESCB a ECB. Zprávy dále posoudí, zda bylo dosaženo vysokého stupně udržitelné konvergence, na základě toho, jak jednotlivé členské státy splnily následující kritéria:

- dosažení vysokého stupně cenové stability patrného z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků,
- dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu čl. 126 odst. 6,
- dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči euru,
- stálost konvergence dosažené členským státem, na který se vztahuje výjimka, a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb.

Čtyři kritéria uvedená v tomto odstavci a rozhodné období, po něž mají být respektována, jsou blíže stanovena v protokolu připojeném ke Smlouvám. Zprávy Komise a Evropské centrální banky také přihlédnou k výsledkům integrace trhů, situaci a vývoji běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů.

2. Rada po konzultaci s Evropským parlamentem a po projednání v Evropské radě rozhoduje na návrh Komise, které členské státy, na které se vztahuje výjimka, splňují podmínky nezbytné na základě kritérií stanovených v odstavci 1, a zruší výjimky dotyčných států.

Rada rozhoduje po obdržení doporučení přijatého kvalifikovanou většinou jejích členů zastupujících členské státy, jejichž měnou je euro. Tito členové rozhodnou do šesti měsíců poté, co Rada obdrží návrh Komise.

Kvalifikovaná většina uvedených členů podle druhého pododstavce je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a).

3. Bude-li rozhodnuto postupem podle odstavce 2 o zrušení výjimky, stanoví Rada neodvolatelně hlasy členských států, jejichž měnou je euro, a dotyčného členského státu na návrh Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou jednomyslným rozhodnutím přepočítací koeficient, podle něhož euro nahradí měnu dotyčného členského státu, a přijme další opatření nezbytná pro zavedení eura jako jednotné měny v dotyčném členském státě.

Článek 141

(bývalý čl. 123 odst. 3 a bývalý čl. 117 odst. 2
pět prvních odrážek Smlouvy o ES)

1. Pokud a dokud existují členské státy, na které se vztahuje výjimka, aniž je dotčen čl. 129 odst. 1, zřizuje se jako třetí rozhodovací orgán Evropské centrální banky Generální rada Evropské centrální banky uvedená v článku 44 statutu ESCB a ECB.
2. Po dobu existence členských států, na které se vztahuje výjimka, Evropská centrální banka ve vztahu k těmto členským státům:
 - posiluje spolupráci mezi národními centrálními bankami,
 - posiluje koordinaci měnových politik členských států s cílem zajistit cenovou stabilitu,
 - dohlíží na fungování mechanismu směnných kurzů,
 - konzultuje otázky spadající do působnosti národních centrálních bank a ovlivňující stabilitu finančních institucí a trhů,
 - vykonává bývalé úkoly Evropského fondu pro měnovou spolupráci, které předtím převzal Evropský měnový institut.

Článek 142

(bývalý čl. 124 odst. 1 Smlouvy o ES)

Každý členský stát, na který se vztahuje výjimka, pokládá svou kurzovou politiku za věc společného zájmu. Přitom členské státy přihlédnou ke zkušenostem získaným ze spolupráce v rámci mechanismu směnných kurzů.

Článek 143
(bývalý článek 119 Smlouvy o ES)

1. Nastanou-li nebo hrozí-li vážně členskému státu, na který se vztahuje výjimka, obtíže s jeho platební bilancí vyplývající z celkové nerovnováhy jeho platební bilance nebo z typu měny, kterou má k dispozici, a mohou-li tyto obtíže zejména ohrozit fungování vnitřního trhu nebo uskutečňování společné obchodní politiky, prozkoumá Komise okamžitě situaci dotyčného státu a opatření, která tento stát s využitím všech prostředků, jež má k dispozici, v souladu s ustanoveními Smluv přijal nebo může přijmout. Komise uvede opatření, jež dotyčnému státu doporučuje.

Ukáží-li se opatření přijatá členským státem, na který se vztahuje výjimka, a opatření navržená Komisí jako nedostatečná k překonání obtíží, které nastaly nebo mohou nastat, Komise po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem doporučí Radě poskytnutí vzájemné pomoci a vhodných metod jejího poskytnutí.

Komise pravidelně informuje Radu o situaci a jejím vývoji.

2. Rada poskytuje vzájemnou pomoc; přijímá směrnice nebo rozhodnutí stanovící podmínky a podrobnosti této pomoci, jež může mít zejména formu:

- a) dohodnutého postupu ve vztahu k jiným mezinárodním organizacím nebo v jejich rámci, na něž se mohou členské státy, na které se vztahuje výjimka, obrátit,
- b) opatření potřebná k zamezení odklonu obchodu, pokud členský stát, na který se vztahuje výjimka a který má obtíže, udržuje nebo znovu zavádí množstevní omezení vůči třetím zemím,
- c) poskytnutí omezených úvěrů ostatními členskými státy; k tomu je třeba jejich souhlasu.

3. Neposkytne-li Rada vzájemnou pomoc doporučenou Komisí nebo jsou-li poskytnutá vzájemná pomoc a učiněná opatření nedostatečná, zmocní Komise členský stát, na který se vztahuje výjimka a který má obtíže, aby přijal ochranná opatření, jejichž podmínky a podrobnosti stanoví Komise.

Rada může takové zmocnění odvolat a měnit podmínky a podrobnosti těchto opatření.

Článek 144
(bývalý článek 120 Smlouvy o ES)

1. Dojde-li k náhlé krizi v platební bilanci členského státu, na který se vztahuje výjimka, a není-li okamžitě přijato rozhodnutí ve smyslu čl. 143 odst. 2, může dotyčný členský stát přijmout preventivně nezbytná ochranná opatření. Taková opatření smějí fungování vnitřního trhu narušit pouze v co nejmenší míře a nesmějí překročit rozsah nezbytně nutný pro odstranění náhle vzniklých obtíží.
2. Komise a ostatní členské státy budou o takových ochranných opatřeních informovány nejpozději při jejich vstupu v platnost. Komise může Radě doporučit poskytnutí vzájemné pomoci podle článku 143.
3. Poté, co Komise vydá doporučení, a po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem může Rada rozhodnout, aby dotyčný členský stát změnil, pozastavil nebo zrušil výše uvedená ochranná opatření.

HLAVA IX

ZAMĚSTNANOST

Článek 145
(bývalý článek 125 Smlouvy o ES)

Členské státy a Unie pracují v souladu s touto hlavou na rozvoji koordinované strategie zaměstnanosti a zejména na podpoře kvalifikace, vzdělání a přizpůsobivosti pracovníků a schopnosti trhů práce reagovat na hospodářské změny, aby dosáhly cílů článku 3 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 146
(bývalý článek 126 Smlouvy o ES)

1. Členské státy přispívají svou politikou zaměstnanosti slučitelnou s hlavními směry hospodářských politik členských států a Unie přijatými podle čl. 121 odst. 2 k dosažení cílů uvedených v článku 145.
2. Členské státy považují podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a sladují své odpovídající činnosti podle článku 148 v Radě, přičemž přihlížejí k vnitrostátním zvyklostem, které se týkají odpovědnosti sociálních partnerů.

Článek 147
(bývalý článek 127 Smlouvy o ES)

1. Unie přispívá k dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti tím, že podněcuje spolupráci mezi členskými státy a podporuje a případně doplňuje jejich opatření. Uznává přitom působnost členských států.
2. Cíl dosažení vysoké úrovně zaměstnanosti je brán v úvahu při vymezování a provádění politik a činností Unie.

Článek 148
(bývalý článek 128 Smlouvy o ES)

1. Na základě společné výroční zprávy Rady a Komise přezkoumává Evropská rada každým rokem stav zaměstnanosti v Unii a přijímá k tomu závěry.
2. Na základě závěrů Evropské rady stanoví Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem, Výborem regionů a Výborem pro zaměstnanost uvedeným v článku 150 každoročně hlavní zásady, které berou členské státy v úvahu při své politice zaměstnanosti. Tyto hlavní zásady musí být slučitelné s hlavními směry přijatými podle čl. 121 odst. 2.

3. Každý členský stát předkládá Radě a Komisi výroční zprávu o hlavních opatřeních, která přijal k provádění své politiky zaměstnanosti s ohledem na hlavní zásady politiky zaměstnanosti uvedené v odstavci 2.

4. Na základě zpráv uvedených v odstavci 3 a stanovisek Výboru pro zaměstnanost prověřuje Rada každoročně provádění politiky zaměstnanosti členských států s ohledem na hlavní zásady zaměstnanosti. Rada přitom může na doporučení Komise podat členským státům doporučení, považuje-li to na základě výsledků prověrky za vhodné.

5. Na základě výsledků této prověrky podají Rada a Komise Evropské radě společnou výroční zprávu o situaci zaměstnanosti v Unii a o provádění hlavních zásad zaměstnanosti.

Článek 149

(bývalý článek 129 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijmout stimulační opatření ke spolupráci mezi členskými státy a k podpoře jejich činnosti v oblasti zaměstnanosti prostřednictvím podnětů, které mají za cíl rozvíjet výměnu informací a osvědčených zkušeností, poskytovat srovnávací analýzy a poradenství, jakož i podporovat inovační přístupy a vyhodnocovat zkušenosti, zejména využitím pilotních projektů.

Tato opatření nezahrnují harmonizaci právních předpisů členských států.

Článek 150

(bývalý článek 130 Smlouvy o ES)

Rada rozhodující prostou většinou zřídí po konzultaci s Evropským parlamentem Výbor pro zaměstnanost s poradní funkcí k podpoře koordinace politik zaměstnanosti a trhu práce mezi členskými státy. Výbor má následující úkoly:

- sleduje vývoj stavu zaměstnanosti a politiky zaměstnanosti členských států a Unie;
- aniž je dotčen článek 240, podává na žádost Rady nebo Komise nebo z vlastního podnětu stanoviska a přispívá k přípravě jednání Rady podle článku 148.

Výbor při plnění svých úkolů konzultuje sociální partnery.

Členské státy a Komise jmenují každý po dvou členech výboru.

HLAVA X

SOCIÁLNÍ POLITIKA

Článek 151

(bývalý článek 136 Smlouvy o ES)

Unie a členské státy, vědomy si základních sociálních práv, jak jsou stanovena v Evropské sociální chartě podepsané v Turínu dne 18. října 1961 a v Chartě Společenství základních sociálních práv pracovníků z roku 1989, mají za cíl podporu zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek tak, aby bylo možno tyto podmínky vyrovnat a přitom udržet jejich zvýšenou úroveň, přiměřenou sociální ochranu, sociální dialog, rozvoj lidských zdrojů za účelem trvale vysoké zaměstnanosti a boj proti vyloučením.

Za tím účelem uskutečňují Unie a členské státy opatření, jež berou v úvahu rozmanitost vnitrostátních zvyklostí, zejména v oblasti smluvních vztahů, a potřebu udržovat konkurenceschopnost hospodářství Unie.

Soudí, že takový vývoj bude výsledkem nejen fungování vnitřního trhu, který napomůže harmonizaci sociálních systémů, ale také výsledkem postupů stanovených Smlouvami a sbližování právních a správních předpisů.

Článek 152

S přihlédnutím k různorodosti vnitrostátních systémů Unie uznává a podporuje úlohu sociálních partnerů na své úrovni. Usnadňuje mezi nimi dialog, přičemž uznává jejich samostatnost.

Trojstranná sociální vrcholná schůzka pro růst a zaměstnanost přispívá k sociálnímu dialogu.

Článek 153

(bývalý článek 137 Smlouvy o ES)

1. Za účelem dosažení cílů stanovených v článku 151 Unie podporuje a doplňuje činnost členských států v těchto oblastech:
 - a) zlepšování především pracovního prostředí tak, aby bylo chráněno zdraví a bezpečnost pracovníků,
 - b) pracovní podmínky,
 - c) sociální zabezpečení a sociální ochrana pracovníků,
 - d) ochrana pracovníků při skončení pracovního poměru,
 - e) informování pracovníků a konzultace s nimi,
 - f) zastupování a kolektivní obrana zájmů pracovníků a zaměstnavatelů včetně spolurozhodování, s výhradou odstavce 5,
 - g) podmínky zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících na území Unie,
 - h) zapojení osob vyloučených z trhu pracovních příležitostí, aniž je dotčen článek 166,
 - i) rovnost příležitostí mezi muži a ženami na trhu práce a rovné zacházení na pracovišti,

- j) boj proti sociálnímu vyloučení,
- k) modernizace systémů sociálního zabezpečení, aniž je dotčeno písmeno c).

2. Za tímto účelem mohou Evropský parlament a Rada:

- a) přijímat opatření určená k podpoře spolupráce mezi členskými státy prostřednictvím podniků, které mají za cíl zlepšování znalostí, rozvoj výměny informací a osvědčených zkušeností, podporu inovačních přístupů a vyhodnocování zkušeností, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států;
- b) směrnicemi stanovit v oblastech uvedených v odst. 1 písm. a) až i) minimální požadavky, které se uplatní postupně s přihlédnutím ke stávajícím podmínkám a technickým předpisům jednotlivých členských států. V těchto směrnicích se Rada zdrží ukládání správních, finančních a právních omezení bránících zakládání a rozvoji malých a středních podniků.

Evropský parlament a Rada rozhodují řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

V oblastech uvedených v odst. 1 písm. c), d), f) a g) rozhoduje Rada zvláštním legislativním postupem jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem a uvedenými výbory.

Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně rozhodnout o tom, že se řádný legislativní postup vztahuje i na odst. 1 písm. d), f) a g).

3. Členský stát může pověřit sociální partnery na jejich společnou žádost prováděním směrnic přijatých podle odstavce 2 nebo případně prováděním rozhodnutí Rady přijatého v souladu s článkem 155.

V takovém případě stát zajistí, že nejpozději ke dni, k němuž musí být směrnice nebo rozhodnutí provedeny, přijmou sociální partneři formou dohody nezbytná opatření a dotyčný členský stát přijme všechna nezbytná opatření, aby mohl kdykoli zaručit, že výsledků předepsaných směrnicí nebo rozhodnutím bude dosaženo.

4. Předpisy přijaté podle tohoto článku:

- se nedotýkají práva členských států vymezovat základní zásady svého systému sociálního zabezpečení a nesmějí významně ovlivňovat finanční rovnováhu tohoto systému,
- nebrání žádnému členskému státu, aby zachovával či zaváděl přísnější ochranná opatření, která jsou slučitelná se Smlouvami.

5. Tento článek se nevztahuje na odměnu za práci, na právo sdružovat se, na právo na stávku ani na právo na výluky.

Článek 154
(bývalý článek 138 Smlouvy o ES)

1. Úkolem Komise je podporovat konzultace mezi sociálními partnery na úrovni Unie a přijímat všechna účelná opatření pro usnadnění jejich dialogu, přičemž zajišťuje vyváženou podporu jednajících stran.

2. Za tím účelem Komise před předložením návrhů z oblasti sociální politiky konzultuje se sociálními partnery otázku možného zaměření akce Unie.

3. Považuje-li Komise po takové konzultaci akci Unie za účelnou, konzultuje se sociálními partnery obsah zamýšleného návrhu. Sociální partneři předají Komisi své stanovisko, případně doporučení.

4. Při konzultaci podle odstavců 2 a 3 mohou sociální partneři informovat Komisi o svém úmyslu zahájit postup podle článku 155. Doba trvání tohoto postupu nesmí překročit devět měsíců, nerozhodnou-li se společně sociální partneři a Komise tuto dobu prodloužit.

Článek 155
(bývalý článek 139 Smlouvy o ES)

1. Pokud si to sociální partneři přejí, může dialog mezi nimi na úrovni Unie vést ke smluvním vztahům včetně uzavírání dohod.
2. Dohody uzavřené na úrovni Unie se provádějí buď podle stávajících postupů a zvyklostí sociálních partnerů a členských států, nebo v záležitostech týkajících se článku 153 rozhodnutím Rady na návrh Komise na základě společné žádosti smluvních stran. Evropský parlament je o tom informován.

Rada rozhoduje jednomyslně, pokud dotyčná dohoda obsahuje jedno nebo více ustanovení vztahujících se k některé z oblastí, v nichž je na základě čl. 153 odst. 2 vyžadována jednomyslnost.

Článek 156
(bývalý článek 140 Smlouvy o ES)

Za účelem dosažení cílů stanovených v článku 151 a aniž jsou dotčena jiná ustanovení Smluv, podporuje Komise spolupráci mezi členskými státy a usnadňuje koordinaci jejich činnosti ve všech oblastech sociální politiky spadajících do této kapitoly, a zejména v oblastech:

- zaměstnanosti,
- pracovního práva a pracovních podmínek,
- odborného a dalšího vzdělávání,
- sociálního zabezpečení,
- ochrany před pracovními úrazy a nemocemi z povolání,
- ochrany zdraví při práci,
- práva sdružovat se v odborových organizacích a práva kolektivního vyjednávání mezi zaměstnavateli a zaměstnanci.

Za tím účelem Komise v úzké spolupráci s členskými státy vypracovává průzkumy, zaujímá stanoviska a organizuje porady o problémech, které vznikají na vnitrostátní úrovni, a o problémech, které se týkají mezinárodních organizací, a zejména vyvíjí podněty ve snaze stanovit směry a ukazatele, pořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

Před zaujetím stanovisek podle tohoto článku konzultuje Komise Hospodářský a sociální výbor.

Článek 157
(bývalý článek 141 Smlouvy o ES)

1. Každý členský stát zajistí uplatnění zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci.
2. „Odměnou“ ve smyslu tohoto článku se rozumí obvyklá základní či minimální mzda nebo plat a veškeré ostatní odměny, jež zaměstnavatel přímo nebo nepřímo, v hotovosti nebo v naturáliích vyplácí zaměstnanci v souvislosti se zaměstnáním.

Rovnost odměňování mužů a žen bez diskriminace na základě pohlaví znamená, že:

- a) se odměna za stejnou práci vypočítává při úkolové mzdě podle stejné sazby;
- b) časová odměna za práci je stejná na stejném pracovním místě.

3. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímají opatření k uplatnění zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci.

4. S ohledem na zajištění úplné rovnosti mezi muži a ženami v profesním životě nebrání zásada rovného zacházení členskému státu zachovat nebo zavést opatření poskytující zvláštní výhody pro usnadnění profesní činnosti méně zastoupeného pohlaví nebo pro předcházení či vyrovnávání nevýhod v profesní kariéře.

Článek 158
(bývalý článek 142 Smlouvy o ES)

Členské státy se vynasnaží zachovat stávající rovnocennost systémů placené dovolené.

Článek 159
(bývalý článek 143 Smlouvy o ES)

Komise každoročně vypracuje zprávu o pokroku v dosahování cílů stanovených v článku 151 a o demografické situaci v Unii. Zprávu předloží Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

Článek 160
(bývalý článek 144 Smlouvy o ES)

Rada rozhodující prostou většinou po konzultaci s Evropským parlamentem zřídí poradní výbor pro sociální ochranu s cílem podpořit spolupráci mezi členskými státy a s Komisí v záležitostech sociální ochrany. Výbor má tyto úkoly:

- sledovat sociální situaci a vývoj politik sociální ochrany v členských státech a v Unii,
- podporovat výměnu informací, zkušeností a ověřené praxe mezi členskými státy a s Komisí,
- aniž je dotčen článek 240, na žádost Rady nebo Komise nebo z vlastního podnětu vypracovávat zprávy, zaujímat stanoviska nebo vyvíjet jiné činnosti v oblastech své působnosti.

Při plnění svých úkolů naváže výbor vhodné styky se sociálními partnery.

Každý členský stát a Komise jmenují po dvou členech výboru.

Článek 161
(bývalý článek 145 Smlouvy o ES)

Výroční zpráva Komise pro Evropský parlament obsahuje zvláštní kapitolu o vývoji sociální situace v Unii.

Evropský parlament může Komisi vyzvat, aby vypracovala zprávy o zvláštních problémech týkajících se sociální situace.

HLAVA XI
EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

Článek 162
(bývalý článek 146 Smlouvy o ES)

Pro zlepšení možností zaměstnávání pracovníků na vnitřním trhu, a tím pro zvyšování životní úrovně se podle následujících ustanovení zřizuje Evropský sociální fond, jehož záměrem bude rozšiřovat možnosti zaměstnávání pracovníků a zvyšovat jejich profesní a geografickou mobilitu uvnitř Unie a usnadňovat jejich přizpůsobování se změnám v průmyslu a ve výrobních systémech, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací.

Článek 163
(bývalý článek 147 Smlouvy o ES)

Fond spravuje Komise.

Komisi je při tom nápomocen výbor, jehož předsedou je člen Komise a jehož členy jsou zástupci vlád, odborových organizací a organizací zaměstnavatelů.

Článek 164
(bývalý článek 148 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímají prováděcí nařízení týkající se Evropského sociálního fondu.

HLAVA XII

VŠEOBECNÉ A ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ, MLÁDEŽ A SPORT

Článek 165
(bývalý článek 149 Smlouvy o ES)

1. Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah výuky a za organizaci vzdělávacích systémů a jejich kulturní a jazykové rozmanitosti.

Unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci.

2. Činnost Unie je zaměřena na:

- rozvoj evropského rozměru ve vzdělávání, zvláště výukou a šířením jazyků členských států,
- podporu mobility studentů a učitelů, také prostřednictvím podpory akademického uznávání diplomů a započítáváním doby studia,
- podporu spolupráce mezi vzdělávacími institucemi,
- rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné vzdělávacím systémům členských států,

- podporu rozvoje výměn mládeže a pedagogických pracovníků a podporu účasti mladých lidí na demokratickém životě Evropy,
 - podporu rozvoje dálkového vzdělávání,
 - rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.
3. Unie a členské státy podporují spolupráci v oblasti vzdělávání a sportu se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy.
4. Ve snaze přispět k dosažení cílů uvedených v tomto článku:
- Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímají podpůrná opatření, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států,
 - Rada na návrh Komise přijímá doporučení.

*Článek 166
(bývalý článek 150 Smlouvy o ES)*

1. Unie provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států při plném respektování jejich odpovědnosti za obsah a organizaci odborného vzdělávání.
2. Činnost Unie je zaměřena na:
- usnadňování adaptace na změny v průmyslu, zejména odborným vzděláváním a rekvalifikací,
 - zlepšování základního a dalšího odborného vzdělávání za účelem usnadnění profesního začlenění a znovuzačlenění na trhu práce,

- usnadňování přístupu k odbornému vzdělávání a podporu mobility vyučujících a osob vyučovaných v rámci odborné výuky, obzvláště mladých lidí,
 - podpora spolupráce v oblasti odborného vzdělávání mezi institucemi odborného vzdělávání či výcviku a podniky,
 - rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné systémům odborného vzdělávání členských států.
3. Unie a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti odborného vzdělávání.
4. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímají opatření přispívající k dosažení cílů uvedených v tomto článku, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států, a Rada na návrh Komise přijímá doporučení.

HLAVA XIII

KULTURA

Článek 167 (bývalý článek 151 Smlouvy o ES)

1. Unie přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodost a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví.
2. Činnost Unie je zaměřena na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy a v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti v následujících oblastech:
 - zlepšování znalosti a šíření kultury a dějin evropských národů,

- zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu,
 - nekomerční kulturní výměny,
 - umělecká a literární tvorba, včetně tvorby v audiovizuální oblasti.
3. Unie a členské státy podporují spolupráci v oblasti kultury se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy.
4. Unie ve své činnosti podle ostatních ustanovení Smluv přihlíží ke kulturním hlediskům, zejména s cílem uznávat a podporovat rozmanitost svých kultur.
5. Ve snaze přispět k dosažení cílů, uvedených v tomto článku:
- Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Výborem regionů podpůrná opatření, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států,
 - Rada na návrh Komise přijímá doporučení.

HLAVA XIV

VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Článek 168 (bývalý článek 152 Smlouvy o ES)

1. Při vymezení a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.

Činnost Unie doplňuje politiku členských států a je zaměřena na zlepšování veřejného zdraví, předcházení lidským nemocem a odstraňování příčin ohrožení tělesného a duševního zdraví. Tato činnost zahrnuje boj proti nejzávažnějším chorobám podporou výzkumu jejich příčin, přenosu a jejich předcházení, jakož i zdravotnické informace a zdravotní výchovu a sledování vážných přeshraničních zdravotních hrozeb, včasné varování před nimi a boj proti nim.

Unie doplňuje činnost členských států ke snižování škodlivých účinků drog na zdraví, včetně informačních a prevenčních opatření.

2. Unie podněcuje spolupráci mezi členskými státy v oblastech uvedených v tomto článku a případně podporuje jejich činnost. Podněcuje zejména spolupráci mezi členskými státy zaměřenou na zlepšení vzájemného doplňování jejich zdravotních služeb v příhraničních oblastech.

Ve spojení s Komisí koordinují členské státy mezi sebou své politiky a programy v oblastech uvedených v odstavci 1. V úzkém spojení s členskými státy může Komise vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace, zejména podněty s cílem stanovit směry a ukazatele, pořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

3. Unie a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti veřejného zdraví.

4. Odchylně od čl. 2 odst. 5 a čl. 6 písm. a) a v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. k) přispívají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů k dosažení cílů uvedených v tomto článku přijímáním následujících opatření, aby bylo možné zohlednit společné otázky bezpečnosti:

- a) opatření ke stanovení vysokých standardů kvality a bezpečnosti pro orgány a látky lidského původu, jakož i pro krev a krevní deriváty; tato opatření nebrání členským státům zachovávat nebo zavádět přísnější ochranná opatření;
- b) opatření ve veterinární a rostlinolékařské oblasti, která mají za svůj přímý cíl ochranu veřejného zdraví;

c) opatření k zajištění vysokých standardů kvality a bezpečnosti léčivých přípravků a zdravotnických prostředků.

5. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rovněž přijmout pobídková opatření určená k ochraně a zlepšování lidského zdraví, a zejména k boji proti nejzávažnějším přeshraničním nemocem, opatření týkající se sledování vážných přeshraničních zdravotních hrozeb, včasného varování před nimi a boje proti nim, jakož i opatření, která mají za svůj přímý cíl ochranu veřejného zdraví, pokud jde o tabák a zneužívání alkoholu, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

6. Rada může dále na návrh Komise vydávat doporučení k účelům uvedeným v tomto článku.

7. Při činnosti Unie je uznávána odpovědnost členských států za stanovení jejich zdravotní politiky a za organizaci zdravotnictví a poskytování zdravotní péče. Odpovědnost členských států zahrnuje řízení zdravotnictví a zdravotní péče, jakož i rozdělování na ně vyčleněných zdrojů. Opatření podle odst. 4 písm. a) se nedotýkají vnitrostátních předpisů o dárcovství nebo lékařském využití orgánů a krve.

HLAVA XV

OCHRANA SPOTŘEBITELE

Článek 169

(bývalý článek 153 Smlouvy o ES)

1. K podpoře zájmů spotřebitelů a k zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele přispívá Unie k ochraně zdraví, bezpečnosti a hospodářských zájmů spotřebitelů, jakož i k podpoře jejich práva na informace, vzdělávání a práva sdružovat se k ochraně svých zájmů.

2. Unie přispívá k dosažení cílů uvedených v odstavci 1 prostřednictvím:
 - a) opatření přijatých podle článku 114 v souvislosti s vytvářením vnitřního trhu;
 - b) opatření, která podporují, doplňují a sledují politiku členských států.
3. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímají opatření uvedená v odst. 2 písm. b).
4. Opatření přijatá podle odstavce 3 nebrání členskému státu zachovávat nebo zavádět přísnější ochranná opatření. Tato opatření musí být slučitelná se Smlouvami. Jsou oznamována Komisi.

HLAVA XVI

TRANSEVROPSKÉ SÍŤE

Článek 170

(bývalý článek 154 Smlouvy o ES)

1. Za účelem dosažení cílů uvedených v člancích 26 a 174 a s úmyslem umožnit občanům Unie, hospodářským subjektům, jakož i regionálním a místním územním samosprávným celkům plné využití výhod vyplývajících z vytváření prostoru bez vnitřních hranic přispívá Unie ke zřízení a rozvoji transevropských sítí v oblastech dopravních, telekomunikačních a energetických infrastruktur.
2. V rámci systému otevřených a konkurenčních trhů bude činnost Unie zaměřena na podporu propojení a interoperability vnitrostátních sítí, jakož i přístupu k nim. Zejména přihlédne k potřebě propojit ostrovní, špatně přístupné a okrajové regiony s ústředními regiony Unie.

Článek 171
(bývalý článek 155 Smlouvy o ES)

1. K dosažení cílů uvedených v článku 170 Unie:
 - vymezí soubor hlavních směrů zahrnující cíle, priority a hlavní rysy opatření předpokládaných v oblasti transevropských sítí; tyto hlavní směry určí projekty společného zájmu,
 - provede akce, které se případně ukáží nezbytné pro zajištění interoperability sítí, zejména v oblasti harmonizace technických norem,
 - může podporovat projekty společného zájmu, které jsou podporovány členskými státy a jsou uvedeny v rámci hlavních směrů podle první odrážky, zejména formou výzkumu jejich proveditelnosti, úvěrových záruk nebo subvencí úrokových sazeb. Unie může také přispět k financování specifických projektů v členských státech v oblasti dopravní infrastruktury prostřednictvím Fondu soudržnosti zřízeného podle článku 177.

Unie zohlední ve svých opatřeních potenciální ekonomickou životnost projektů.

2. Ve spojení s Komisí koordinují členské státy mezi sebou politiky prováděné na vnitrostátní úrovni, které mohou mít významný vliv na dosahování cílů uvedených v článku 170. V úzké spolupráci s členskými státy může Komise vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace.

3. Unie se může rozhodnout spolupracovat se třetími zeměmi k podpoře projektů společného zájmu a k zajištění interoperability sítí.

Článek 172
(bývalý článek 156 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů přijímají hlavní směry a další opatření uvedené v čl. 171 odst. 1.

Hlavní směry a projekty společného zájmu, které se týkají území členského státu, musí být schváleny tímto členským státem.

HLAVA XVII

PRŮMYSL

Článek 173

(bývalý článek 157 Smlouvy o ES)

1. Unie a členské státy zajistí, aby existovaly podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost průmyslu Unie.

Za tímto účelem a v souladu se systémem volného a konkurenčního trhu se jejich činnost zaměří na:

- urychlené přizpůsobování průmyslu strukturálním změnám,
- podporu vytváření prostředí příznivého pro rozvoj podnikání v rámci Unie, zejména malých a středních podniků,
- podporu prostředí příznivého pro spolupráci mezi podniky,
- podporu dokonalejšího využívání průmyslového potenciálu v oblasti inovace, výzkumu a technologického rozvoje.

2. Členské státy navzájem projednávají ve spolupráci s Komisí svou činnost a podle potřeby ji koordinují. V úzkém spojení s členskými státy může Komise vyvinout jakékoli užitečné podněty na podporu takové koordinace, zejména podněty s cílem stanovit směry a ukazatele, pořádat výměnu osvědčených postupů a připravit nezbytné podklady pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

3. Unie přispívá k dosahování cílů uvedených v odstavci 1 prostřednictvím politik a činností, které provádí na základě ostatních ustanovení Smluv. Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem rozhodnout o zvláštních opatřeních na podporu činností, které členské státy provádějí k dosažení cílů uvedených v odstavci 1, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

Tato hlava nevytváří podklad pro zavádění jakýchkoli opatření Unie, která by mohla vést k narušení hospodářské soutěže nebo která obsahují daňová ustanovení nebo ustanovení týkající se práv a zájmů zaměstnanců.

HLAVA XVIII

HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOST

Článek 174

(bývalý článek 158 Smlouvy o ES)

Unie za účelem podpory harmonického vývoje rozvíjí a prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

Unie se především zaměří na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů.

V rámci dotyčných regionů je zvláštní pozornost věnována venkovským oblastem, oblastem postiženým průmyslovými přeměnami a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva a ostrovní, přeshraniční a horské regiony.

Článek 175

(bývalý článek 159 Smlouvy o ES)

Členské státy provádějí své hospodářské politiky a koordinují je tak, aby dosahovaly cílů uvedených v článku 174. Tvorba a provádění politik a činností Unie a vytváření vnitřního trhu přihlíží k cílům uvedeným v článku 174 a přispívá k jejich dosažení. Unie dále podporuje dosahování těchto cílů prostřednictvím strukturálních fondů (orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu, Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj), Evropské investiční banky a jiných dostupných finančních nástrojů.

Komise předkládá každé tři roky Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů zprávu o pokroku dosaženém při upevňování hospodářské, sociální a územní soudržnosti a o způsobu, jakým k tomu přispěly různé prostředky stanovené v tomto článku. Tato zpráva případně obsahuje vhodné návrhy.

Ukáží-li se specifické činnosti mimo fondy jako nezbytné, aniž jsou dotčena opatření, o nichž bylo rozhodnuto v rámci jiných politik Unie, mohou být takové činnosti přijaty Evropským parlamentem a Radou řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

Článek 176

(bývalý článek 160 Smlouvy o ES)

Úkolem Evropského fondu pro regionální rozvoj je, aby svou účastí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly v Unii.

Článek 177

(bývalý článek 161 Smlouvy o ES)

Aniž je dotčen článek 178, vymezí Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů formou nařízení úlohu, přednostní cíle a organizaci strukturálních fondů, které mohou zahrnovat sdružování fondů. Týmž postupem se rovněž stanoví obecná pravidla na ně použitelná a nezbytná ustanovení pro zajištění jejich účinnosti a pro zajištění koordinace fondů mezi sebou navzájem a s dalšími existujícími finančními nástroji.

Fond soudržnosti zřízený týmž postupem poskytne finanční příspěvky na projekty ve sféře životního prostředí a transevropských sítí v oblasti dopravní infrastruktury.

Článek 178
(bývalý článek 162 Smlouvy o ES)

Prováděcí nařízení týkající se Evropského fondu pro regionální rozvoj přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

Ve vztahu k orientační sekci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu a k Evropskému sociálnímu fondu se nadále budou používat články 43 a 164.

HLAVA XIX

VÝZKUM A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A VESMÍR

Článek 179
(bývalý článek 163 Smlouvy o ES)

1. Unie má za cíl posilovat své vědecké a technologické základy vytvořením evropského výzkumného prostoru, ve kterém se vědci, vědecké poznatky a technologie volně pohybují, a podporovat rozvoj své konkurenceschopnosti, včetně konkurenceschopnosti průmyslu, jakož i podporovat všechny výzkumné činnosti, které jsou z hlediska ostatních kapitol Smluv pokládány za nezbytné.
2. Za tímto účelem Unie podporuje podniky včetně malých a středních, výzkumná střediska a vysoké školy v jejich činnosti v oblasti výzkumu a technologického rozvoje vysoké úrovně; podporuje jejich snahy o vzájemnou spolupráci, zejména tím, že umožňuje vědcům svobodně spolupracovat bez ohledu na hranice a podnikům plně využívat potenciál vnitřního trhu Unie, a to zvláště zpřístupněním veřejných zakázek v jednotlivých státech, stanovením společných norem a odstraněním právních a daňových překážek této spolupráce.
3. O všech činnostech Unie v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, včetně demonstračních projektů, se podle Smluv rozhoduje v souladu s touto hlavou.

Článek 180
(bývalý článek 164 Smlouvy o ES)

K dosažení těchto cílů provádí Unie následující činnosti, které doplňují činnosti členských států:

- a) provádí programy výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace za podpory spolupráce s podniky a mezi nimi, s výzkumnými středisky a s vysokými školami;
- b) podporuje spolupráci se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace prováděných Unií;
- c) šíří a vyhodnocuje výsledky činností v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace prováděných Unií;
- d) podporuje vzdělávání a mobilitu výzkumných pracovníků v rámci Unie.

Článek 181
(bývalý článek 165 Smlouvy o ES)

1. Unie a členské státy koordinují své činnosti ve výzkumu a technologickém rozvoji tak, aby zajišťovaly vzájemnou provázanost vnitrostátních politik a politiky Unie.

2. V úzkém spojení s členskými státy může Komise dát jakékoli užitečné podněty na podporu koordinace uvedené v odstavci 1, zejména podněty pro stanovení hlavních směrů a ukazatelů, pořádání výměny osvědčených postupů a přípravu podkladů nezbytných pro pravidelný dohled a hodnocení. Evropský parlament je plně informován.

Článek 182
(bývalý článek 166 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijmou víceletý rámcový program vymezující všechny činnosti Unie.

Rámcový program:

- stanoví vědecké a technologické cíle, kterých má být dosaženo činnostmi stanovenými v článku 180, jakož i příslušné priority,
 - naznačí hlavní rysy těchto činností,
 - určí nejvyšší celkovou částku a podrobnosti finanční účasti Unie na rámcovém programu a odpovídající podíl na každé z vymezených činností.
2. Rámcový program je přizpůsobován nebo doplňován podle vývoje situace.
3. Rámcový program je prováděn prostřednictvím zvláštních programů vypracovaných pro každou činnost. V každém zvláštním programu budou stanoveny podrobnosti jeho provádění, doba jeho trvání a prostředky považované za nezbytné. Úhrn částek považovaných zvláštními programy za nezbytný nesmí překročit nejvyšší celkovou částku určenou pro rámcový program a každou z činností.
4. Rada přijme zvláštní programy zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem.
5. Jako doplněk k činnostem uvedeným ve víceletém rámcovém programu přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem a po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem nezbytná opatření k uskutečnění evropského výzkumného prostoru.

Článek 183
(bývalý článek 167 Smlouvy o ES)

K provádění víceletého rámcového programu Unie stanoví:

- pravidla pro účast podniků, výzkumných středisek a vysokých škol,
- pravidla pro šíření výsledků výzkumu.

Článek 184
(bývalý článek 168 Smlouvy o ES)

Při provádění víceletého rámcového programu lze rozhodnout o doplňkových programech, jichž se účastní jen některé členské státy, které je s výhradou případné účasti Unie financují.

Unie přijme pravidla týkající se těchto doplňkových programů, zvláště pokud jde o šíření poznatků a přístupu jiných členských států k nim.

Článek 185
(bývalý článek 169 Smlouvy o ES)

Při provádění víceletého rámcového programu může Unie se souhlasem dotyčných členských států stanovit pravidla pro účast na výzkumných a rozvojových programech prováděných několika členskými státy, včetně účasti ve strukturách vytvořených k uskutečnění těchto programů.

Článek 186
(bývalý článek 170 Smlouvy o ES)

Při provádění víceletých rámcových programů může Unie stanovit pravidla pro spolupráci se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrace prováděných Unií.

Podrobnosti této spolupráce mohou být předmětem mezinárodních smluv mezi Unií a dotyčnými třetími stranami.

Článek 187
(bývalý článek 171 Smlouvy o ES)

Unie může zakládat společné podniky nebo jiné struktury potřebné k účinnému uskutečnění výzkumných programů, programů technologického rozvoje a demonstrace prováděných Unií.

Článek 188
(bývalý článek 172 Smlouvy o ES)

Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem přijme opatření uvedená v článku 187.

Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem pravidla uvedená v člancích 183, 184 a 185. Přijetí doplňkových programů vyžaduje souhlas zúčastněných členských států.

Článek 189

1. K podpoře vědeckého a technického pokroku, průmyslové konkurenceschopnosti a provádění svých politik vypracuje Unie evropskou politiku pro oblast vesmíru. K tomu účelu může podporovat společné iniciativy, podporovat výzkum a technologický rozvoj a koordinovat nezbytné úsilí pro výzkum a využití vesmíru.
2. Jako příspěvek k dosažení cílů uvedených v odstavci 1 přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem nezbytná opatření, která mohou mít podobu evropského kosmického programu, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.
3. Unie naváže veškeré účelné vztahy s Evropskou kosmickou agenturou.
4. Tímto článkem nejsou dotčena ostatní ustanovení této hlavy.

Článek 190
(bývalý článek 173 Smlouvy o ES)

Na počátku každého roku předloží Komise zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Zpráva pojedná zejména o činnostech v oblasti výzkumu a technologického rozvoje a v oblasti šíření výsledků za uplynulý rok a o pracovním programu pro běžný rok.

HLAVA XX
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Článek 191
(bývalý článek 174 Smlouvy o ES)

1. Politika Unie v oblasti životního prostředí přispívá k sledování následujících cílů:
 - zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
 - ochrana lidského zdraví,
 - uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů,
 - podpora opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí, a zejména boj proti změně klimatu.
2. Politika Unie v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“.

V této souvislosti obsahují harmonizační opatření odpovídající požadavkům ochrany životního prostředí popřípadě ochrannou doložku, na základě které jsou členské státy zmocněny přijmout z mimoekonomických důvodů ochrany životního prostředí dočasná opatření podléhající kontrolnímu procesu Unie.

3. Při přípravě politiky v oblasti životního prostředí přihlédne Unie k:
 - dostupným vědeckým a technickým údajům,
 - podmínkám životního prostředí v různých regionech Unie,

- možnému prospěchu a nákladům plynoucím z činnosti nebo nečinnosti,
- hospodářskému a sociálnímu rozvoji Unie jako celku a vyváženému rozvoji jejích regionů.

4. V rámci svých pravomocí spolupracují Unie a členské státy se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi. Podrobnosti spolupráce Unie mohou být předmětem dohod mezi Uníí a dotýčnými třetími stranami.

Předchozím pododstavcem není dotčena pravomoc členských států jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

Článek 192
(bývalý článek 175 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhodnou, jakou činnost bude Unie vyvíjet, aby bylo dosaženo cílů uvedených v článku 191.

2. Odchylně od rozhodovacího postupu stanoveného v odstavci 1 a aniž je dotčen článek 114, přijme Rada zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů jednomyslně:

- a) předpisy především fiskální povahy;
- b) opatření týkající se:
 - územního plánování,
 - hospodaření s vodními zdroji nebo týkající se přímo nebo nepřímo dostupnosti vodních zdrojů,
 - využívání půdy, s výjimkou hospodaření s odpady;
- c) opatření významně ovlivňující volbu členského státu mezi různými energetickými zdroji a základní skladbu jeho zásobování energií.

Rada může na návrh Komise jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhodnout o použití řádného legislativního postupu na oblasti uvedené v prvním pododstavci.

3. Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů všeobecné programy činnosti, v nichž stanoví přednostní cíle, kterých má být dosaženo.

Opatření nezbytná pro provádění těchto programů se přijmou za podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2, podle povahy věci.

4. Aniž jsou dotčena určitá opatření Unie, členské státy financují a provádějí politiku v oblasti životního prostředí.

5. Zahrnuje-li opatření založené na ustanoveních odstavce 1 náklady považované orgány členského státu za neúměrné a aniž je dotčena zásada „znečišťovatel platí“, stanoví toto opatření přiměřená ustanovení ve formě:

- dočasné výjimky a/nebo
- finanční podpory z Fondu soudržnosti zřízeného podle článku 177.

Článek 193
(bývalý článek 176 Smlouvy o ES)

Ochranná opatření přijatá podle článku 192 nejsou překážkou tomu, aby každý členský stát zachovával nebo zaváděl přísnější ochranná opatření. Tato opatření musí být slučitelná se Smlouvami. Oznamují se Komisi.

HLAVA XXI

ENERGETIKA

Článek 194

1. V rámci vytváření a fungování vnitřního trhu a s přihlédnutím k potřebě chránit a zlepšovat životní prostředí má politika Unie v oblasti energetiky v duchu solidarity mezi členskými státy za cíl:

- a) zajistit fungování trhu s energií;
- b) zajistit bezpečnost dodávek energie v Unii;
- c) podporovat energetickou účinnost a úspory energie jakož i rozvoj nových a obnovitelných zdrojů energie; a
- d) podporovat propojení energetických sítí.

2. Aniž je dotčeno použití jiných ustanovení Smluv, přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření nezbytná pro dosažení cílů uvedených v odstavci 1. Tato opatření se přijmou po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů.

Nedotýkají se práva členského státu stanovit podmínky pro využívání svých energetických zdrojů, jeho volby mezi různými energetickými zdroji a základní skladby jeho zásobování energií, aniž je dotčen čl. 192 odst. 2 písm. c).

3. Odchylně od odstavce 2 přijme Rada opatření podle uvedeného odstavce zvláštním legislativním postupem jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem, pokud jsou především fiskální povahy.

HLAVA XXII
CESTOVNÍ RUCH

Článek 195

1. Unie doplňuje činnost členských států v odvětví cestovního ruchu, zejména podporou konkurenceschopnosti podniků Unie v tomto odvětví.

Za tímto účelem je činnost Unie zaměřena na:

- a) podporu vytváření příznivého prostředí pro rozvoj podniků v této oblasti;
- b) podporu spolupráce mezi členskými státy, zejména výměnou osvědčených postupů.

2. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem zvláštní opatření určená na doplnění činností, které členské státy provádějí k dosažení cílů uvedených v tomto článku, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

HLAVA XXIII
CIVILNÍ OCHRANA

Článek 196

1. Unie podporuje spolupráci mezi členskými státy ve snaze posílit účinnost systémů pro předcházení přírodním nebo člověkem způsobeným pohromám a pro ochranu proti nim.

Činnost Unie je zaměřena na:

- a) podporu a doplňování činností členských států na celostátní, regionální a místní úrovni, které se týkají předcházení rizikům, přípravy osob zabývajících se civilní ochranou a zásahu v případě přírodních nebo člověkem způsobených pohrom uvnitř Unie;
 - b) podporu rychlé a účinné operativní spolupráce uvnitř Unie mezi vnitrostátními útvary civilní ochrany;
 - c) napomáhání soudržnosti akcí podnikaných v oblasti civilní ochrany na mezinárodní úrovni.
2. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření nezbytná jako příspěvek k dosažení cílů uvedených v odstavci 1, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

HLAVA XXIV

SPRÁVNÍ SPOLUPRÁCE

Článek 197

1. Účinné provádění práva Unie členskými státy, které má zásadní význam pro řádné fungování Unie, se pokládá za otázku společného zájmu.
2. Unie může podpořit úsilí členských států o zlepšení schopnosti jejich správních orgánů provádět právo Unie. Tato činnost může zahrnovat zejména usnadnění výměny informací a státních zaměstnanců, jakož i podporu vzdělávacích programů. Žádný členský stát není povinen této podpory využít. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem formou nařízení k tomuto účelu nezbytná opatření, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států.

3. Tento článek se nedotýká povinnosti členských států provádět právo Unie, ani práv a povinností Komise. Nedotýká se ani ostatních ustanovení Smluv, jež upravují správní spolupráci mezi členskými státy, jakož i mezi členskými státy a Unií.

ČÁST ČTVRTÁ

PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ

Článek 198

(bývalý článek 182 Smlouvy o ES)

Členské státy se shodují, že k Unii přidruží mimoevropské země a území, které mají zvláštní vztah k Dánsku, Francii, Nizozemsku nebo Spojenému království. Tyto země a území (dále jen „země a území“) jsou vyjmenovány v příloze II.

Účelem přidružení je podporovat hospodářský a sociální rozvoj těchto zemí a území a navazovat úzké hospodářské vztahy mezi nimi a Unií jako celkem.

V souladu se zásadami vytyčenými v preambuli této smlouvy má přidružení sloužit především podpoře zájmů a blahobytu obyvatel těchto zemí a území a tomu, aby byly vedeny k hospodářskému, sociálnímu a kulturnímu rozvoji, o nějž usilují.

Článek 199

(bývalý článek 183 Smlouvy o ES)

Přidružení sleduje následující cíle:

- 1) Členské státy uplatňují při obchodních stycích se zeměmi a územími stejné zacházení, jaké si vzájemně poskytují na základě Smluv.

- 2) Každá země nebo území uplatňuje při svých obchodních stycích se členskými státy a ostatními zeměmi a územími stejné zacházení, jaké uplatňuje vůči tomu evropskému státu, s nímž udržuje zvláštní vztahy.
- 3) Členské státy se podílejí na investicích, které vyžaduje postupný rozvoj těchto zemí a území.
- 4) U investic financovaných Unii je účast na veřejných soutěžích a dodávkách umožněna za stejných podmínek všem fyzickým i právnickým osobám, které jsou státními příslušníky členských států nebo zemí a území.
- 5) Na právo usazování státních příslušníků a společností ve vztazích mezi členskými státy a zeměmi a územími se vztahují s vyloučením jakékoli diskriminace ustanovení a postupy stanovené v kapitole o právu usazování, nestanoví-li zvláštní předpisy přijaté podle článku 203 jinak.

Článek 200
(bývalý článek 184 Smlouvy o ES)

1. Cla na zboží pocházející z těchto zemí a území jsou při dovozu do členských států zakázána tak, jak jsou zakázána cla mezi členskými státy v souladu s ustanoveními Smluv.
2. Cla na zboží pocházející ze členských států a z ostatních zemí a území jsou při dovozu do každé země nebo území zakázána v souladu s článkem 30.
3. Země a území však mohou vybírat cla, která jsou nezbytná pro jejich rozvoj a industrializaci, anebo cla fiskální povahy, která tvoří příjem jejich rozpočtu.

Cla uvedená v předchozím pododstavci nesmějí přesáhnout úroveň cel na dovoz zboží pocházejícího z členského státu, s nímž příslušná země nebo území udržuje zvláštní vztahy.

4. Odstavec 2 se nepoužije pro země a území, které z důvodu zvláštních mezinárodních závazků, jimiž jsou vázány, uplatňují nediskriminační celní sazebník.

5. Zavedení nebo změna celních sazeb na zboží dovážené do zemí nebo území nesmí vést ani právně, ani fakticky k přímé nebo nepřímé diskriminaci mezi dovozy zboží z různých členských států.

Článek 201

(bývalý článek 185 Smlouvy o ES)

Pokud by výše celní sazby uplatňované na zboží z třetí země při dovozu do země nebo na území mohla při uplatnění čl. 200 odst. 1 vyvolat odklon obchodu ke škodě některého členského státu, může tento stát požádat Komisi, aby navrhla ostatním členským státům opatření potřebná k nápravě tohoto stavu.

Článek 202

(bývalý článek 186 Smlouvy o ES)

S výhradou ustanovení týkajících se ochrany zdraví, veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku je volný pohyb pracovníků ze zemí a území v členských státech, jakož i pracovníků z členských států v zemích a na územích, upraven akty přijatými v souladu s článkem 203.

Článek 203

(bývalý článek 187 Smlouvy o ES)

Rada na návrh Komise jednomyslně na základě zkušeností získaných z přidružení zemí a území k Unii a na základě zásad vymezených Smlouvami stanoví podrobnosti a postup pro přidružování zemí a území k Unii. Pokud dotyčná ustanovení přijímá Rada zvláštním legislativním postupem, rozhoduje na návrh Komise jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem.

Článek 204
(bývalý článek 188 Smlouvy o ES)

Články 198 až 203 se vztahují na Grónsko, nestanoví-li jinak zvláštní ustanovení pro Grónsko obsažená v Protokolu o zvláštní úpravě vztahující se na Grónsko připojeném ke Smlouvám.

ČÁST PÁTÁ
VNĚJŠÍ ČINNOST UNIE

HLAVA I
OBECNÁ USTANOVENÍ O VNĚJŠÍ ČINNOSTI UNIE

Článek 205

Činnost Unie na mezinárodní scéně podle této části spočívá na zásadách, sleduje cíle a je prováděna v souladu s obecnými ustanoveními, která jsou obsažena v hlavě V kapitole 1 Smlouvy o Evropské unii.

HLAVA II
SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA

Článek 206
(bývalý článek 131 Smlouvy o ES)

Vytvořením celní unie v souladu s články 28 až 32 přispívá Unie ve společném zájmu k harmonickému rozvoji světového obchodu, k postupnému odstranění omezení mezinárodního obchodu a přímých zahraničních investic a ke snižování celních a jiných překážek.

Článek 207
(bývalý článek 133 Smlouvy o ES)

1. Společná obchodní politika se zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod týkajících se obchodu zbožím a službami, obchodní aspekty duševního vlastnictví, přímé zahraniční investice, sjednocování liberalizačních opatření, vývozní politiku a opatření na ochranu obchodu, jako jsou opatření pro případ dumpingu a subvencování. Společná obchodní politika je prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.
2. Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem formou nařízení opatření vymezující rámec pro provádění společné obchodní politiky.
3. Je-li třeba sjednat a uzavřít dohody s jednou nebo více třetími zeměmi nebo s mezinárodními organizacemi, použije se článek 218 s výhradou zvláštních ustanovení tohoto článku.

Komise podává doporučení Radě, která jí zmocňuje k zahájení potřebných jednání. Rada a Komise odpovídají za to, že sjednané dohody jsou slučitelné s vnitřními politikami a vnitřními předpisy Unie.

Komise při vedení těchto jednání konzultuje zvláštní výbor, který určí Rada, aby jí v tomto úkolu napomáhal, a řídí se směrnicemi, které jí Rada může poskytnout. Komise podává zvláštnímu výboru a Evropskému parlamentu pravidelně zprávu o stavu jednání.

4. Při sjednávání a uzavírání dohod uvedených v odstavci 3 rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou.

Při sjednávání a uzavírání dohod týkajících se obchodu službami, obchodních aspektů duševního vlastnictví a přímých zahraničních investic rozhoduje Rada jednomyslně, pokud dané dohody obsahují ustanovení, pro která je při přijímání vnitřních předpisů vyžadována jednomyslnost.

Rada rovněž rozhoduje jednomyslně při sjednávání a uzavírání dohod:

- a) v oblasti obchodu kulturními a audiovizuálními službami, pokud by tyto dohody mohly ohrozit kulturní a jazykovou rozmanitost Unie;
 - b) v oblasti obchodu sociálními, vzdělávacími a zdravotnickými službami, pokud by tyto dohody mohly vážně narušit vnitrostátní organizaci takových služeb a ohrozit odpovědnost členských států za jejich poskytování.
5. Sjednávání a uzavírání mezinárodních dohod v oblasti dopravy se řídí částí třetí hlavou VI a článkem 218.
6. Výkon pravomocí svěřených tímto článkem v oblasti společné obchodní politiky se nedotýká vymezení pravomocí mezi Unií a členskými státy a nesmí vést k harmonizaci právních předpisů členských států, jestliže Smlouvy takovou harmonizaci vylučují.

HLAVA III

SPOLUPRÁCE SE TŘETÍMI ZEMĚMI A HUMANITÁRNÍ POMOC

Kapitola 1

Rozvojová spolupráce

Článek 208

(bývalý článek 177 Smlouvy o ES)

1. Politika Unie v oblasti rozvojové spolupráce je prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie. Politika rozvojové spolupráce Unie a politika, kterou v této oblasti vedou členské státy, se navzájem doplňují a posilují.

Hlavním cílem politiky Unie v této oblasti je snížení a výhledově i vymýcení chudoby. Unie přihlíží k cílům rozvojové spolupráce při provádění politik, které by mohly mít vliv na rozvojové země.

2. Unie a členské státy dodržují závazky a přihlížejí k cílům, které schválily v rámci Organizace spojených národů a ostatních příslušných mezinárodních organizací.

Článek 209

(bývalý článek 179 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření nezbytná pro provádění politiky rozvojové spolupráce, která se mohou týkat víceletých programů spolupráce s rozvojovými zeměmi nebo tématicky zaměřených programů.

2. Unie může se třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi uzavřít jakoukoli dohodu účelnou pro dosažení cílů uvedených v článku 21 Smlouvy o Evropské unii a článku 208 této smlouvy.

První pododstavec se nedotýká pravomoci členských států vést jednání na mezinárodní úrovni a uzavírat mezinárodní smlouvy.

3. Evropská investiční banka za podmínek stanovených ve svém statutu přispívá k provádění opatření uvedených v odstavci 1.

Článek 210

(bývalý článek 180 Smlouvy o ES)

1. K prohloubení vzájemného doplňování a účinnosti svých činností Unie a členské státy koordinují své politiky v oblasti rozvojové spolupráce a vzájemně sladují své programy pomoci, včetně svého vystupování v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Mohou přijímat společná opatření. Členské státy případně přispívají k uskutečňování programů pomoci přijatých Unií.

2. Komise může vyvinout jakoukoli užitečnou činnost potřebnou na podporu koordinace uvedené v odstavci 1.

Článek 211
(bývalý článek 181 Smlouvy o ES)

V rámci svých pravomocí spolupracují Unie a členské státy se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi.

Kapitola 2

Hospodářská, finanční a technická spolupráce
se třetími zeměmi

Článek 212
(bývalý článek 181a Smlouvy o ES)

1. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv, a zejména články 208 až 211, provádí Unie činnosti hospodářské, finanční a technické spolupráce, včetně pomoci zejména ve finanční oblasti, s jinými než rozvojovými třetími zeměmi. Tyto činnosti jsou v souladu s rozvojovou politikou Unie a jsou prováděny v rámci zásad a cílů její vnější činnosti. Činnosti Unie a členských států se navzájem doplňují a posilují.
2. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření nezbytná k provedení odstavce 1.
3. V rámci svých pravomocí spolupracují Unie a členské státy se třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi. Způsoby spolupráce Unie mohou být upraveny dohodami mezi Unií a danými třetími stranami.

První pododstavec se nedotýká pravomoci členských států vést jednání na mezinárodní úrovni a uzavírat mezinárodní smlouvy.

Článek 213

Vyžaduje-li situace ve třetí zemi naléhavou finanční pomoc ze strany Unie, přijme Rada na návrh Komise nezbytná rozhodnutí.

Kapitola 3

Humanitární pomoc

Článek 214

1. Činnosti Unie v oblasti humanitární pomoci jsou prováděny v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie. Tyto činnosti jsou určeny k poskytnutí cílené pomoci a podpory obyvatelstvu třetích zemí postiženému přírodními nebo člověkem způsobenými pohromami, aby byly zajištěny humanitární potřeby vyplývající z těchto různých situací. Činnosti Unie a členských států se navzájem doplňují a posilují.
2. Činnosti humanitární pomoci jsou prováděny v souladu se zásadami mezinárodního práva a v souladu se zásadami nestrannosti, neutrality a nepřipustnosti diskriminace.
3. Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem opatření vymezující rámec, v němž se provádějí činnosti humanitární pomoci Unie.
4. Unie může se třetími zeměmi a příslušnými mezinárodními organizacemi uzavřít jakoukoli dohodu účelnou pro dosažení cílů uvedených v odstavci 1 a v článku 21 Smlouvy o Evropské unii.

První pododstavec se nedotýká pravomoci členských států vést jednání na mezinárodní úrovni a uzavírat mezinárodní smlouvy.

5. K vytvoření rámce pro společný příspěvek mladých Evropanů k humanitárním činnostem Unie se zřídí Evropský dobrovolnický sbor humanitární pomoci. Evropský parlament a Rada stanoví řádným legislativním postupem formou nařízení statut a způsoby fungování sboru.
6. Komise může vyvinout jakoukoli užitečnou činnost potřebnou na podporu koordinace činností Unie a členských států, aby prohloubila účinnost a doplňkovost programů Unie a programů členských států v oblasti humanitární pomoci.
7. Unie zajišťuje, aby její akce humanitární pomoci byly koordinovány s činnostmi mezinárodních organizací a institucí, především těch, které jsou součástí systému Organizace spojených národů, a aby s těmito činnostmi byly slučitelné.

HLAVA IV

OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ

Článek 215

(bývalý článek 301 Smlouvy o ES)

1. Předpokládá-li rozhodnutí přijaté podle hlavy V kapitoly 2 Smlouvy o Evropské unii pozastavení, omezení nebo úplné přerušování hospodářských a finančních vztahů s jednou nebo více třetími zeměmi, přijme Rada kvalifikovanou většinou na společný návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise nezbytná opatření. Uvědomí o tom Evropský parlament.
2. Pokud tak stanoví rozhodnutí přijaté podle hlavy V kapitoly 2 Smlouvy o Evropské unii, může Rada postupem uvedeným v odstavci 1 přijmout omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám a skupinám nebo nestátním subjektům.
3. Akty uvedené v tomto článku obsahují nezbytná ustanovení o právních zárukách.

HLAVA V
MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

Článek 216

1. Unie může uzavřít dohodu s jednou nebo více třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi, stanoví-li tak Smlouvy nebo je-li uzavření dohody buď nezbytné k dosažení cílů stanovených Smlouvami v rámci politik Unie, nebo je stanoveno právně závazným aktem Unie, nebo se může dotknout společných pravidel či změnit jejich oblast působnosti.
2. Dohody uzavřené Unií jsou závazné pro orgány Unie i pro členské státy.

Článek 217
(bývalý článek 310 Smlouvy o ES)

Unie může uzavřít s jednou nebo více třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi dohody o přidružení, které stanoví vzájemná práva a povinnosti, společné postupy a zvláštní řízení.

Článek 218
(bývalý článek 300 Smlouvy o ES)

1. Aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení článku 207, dohody mezi Unií a třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi se sjednávají a uzavírají podle následujícího postupu.
2. Rada dává zmocnění k zahájení jednání, vydává směrnice pro jednání, dává zmocnění k podpisu dohod a uzavírá je.
3. Komise, nebo týká-li se zamýšlená dohoda výlučně nebo zejména společné zahraniční a bezpečnostní politiky, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku podává Radě doporučení a Rada přijme rozhodnutí, kterým dá zmocnění k zahájení jednání a v závislosti na předmětu zamýšlené dohody jmenuje vyjednávače nebo vedoucího vyjednávačského týmu Unie.

4. Rada může vyjednávači vydávat směrnice a může určit zvláštní výbor, se kterým musí být jednání konzultováno.
5. Rada přijme na návrh vyjednávače rozhodnutí, kterým dá zmocnění k podpisu dohody a případně k jejímu prozatímnímu uplatňování před vstupem v platnost.
6. Rada přijme na návrh vyjednávače rozhodnutí o uzavření dohody.

Netýká-li se dohoda výlučně společné zahraniční a bezpečnostní politiky, přijme Rada rozhodnutí o uzavření dohody:

- a) po obdržení souhlasu Evropského parlamentu v těchto případech:
 - i) dohody o přidružení;
 - ii) dohoda o přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod;
 - iii) dohody vytvářející zvláštní institucionální rámec zavedením postupů spolupráce;
 - iv) dohody mající významný dopad na rozpočet Unie;
 - v) dohody v oblastech, na něž se vztahuje buď řádný legislativní postup, nebo zvláštní legislativní postup, v němž je vyžadován souhlas Evropského parlamentu.

V naléhavých případech se mohou Evropský parlament a Rada dohodnout na lhůtě pro vydání souhlasu;

- b) po konzultaci s Evropským parlamentem v ostatních případech. Evropský parlament zaujme stanovisko ve lhůtě, kterou může Rada stanovit podle naléhavosti věci. Pokud v této lhůtě stanovisko nezaujme, může rozhodnout Rada.

7. Odchylně od odstavců 5, 6 a 9 může Rada při uzavírání dohody zmocnit vyjednavatele, aby jménem Unie schválil změny, jestliže dohoda stanoví, že se takové změny přijímají zjednodušeným postupem nebo orgánem zřízeným dohodou. Rada může k takovému zmocnění připojit zvláštní podmínky.

8. Rada v průběhu celého postupu rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Jednomyslně však rozhoduje tehdy, týká-li se dohoda oblasti, kde je pro přijetí aktu Unie požadována jednomyslnost, jakož i v případě dohod o přidružení a dohod podle článku 212 se státy, které jsou kandidáty na přistoupení. Rada rovněž rozhoduje jednomyslně o dohodě o přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod; rozhodnutí o uzavření této dohody vstoupí v platnost po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

9. Rada na návrh Komise nebo vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku přijme rozhodnutí o pozastavení uplatňování dohody a stanoví postoje, které má jménem Unie zaujmout orgán zřízený dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody.

10. Evropský parlament je okamžitě a plně informován ve všech etapách tohoto postupu.

11. Členský stát, Evropský parlament, Rada nebo Komise si mohou vyžádat posudek Soudního dvora o slučitelnosti zamýšlené dohody se Smlouvami. Je-li posudek Soudního dvora odmítavý, nemůže zamýšlená dohoda vstoupit v platnost, pokud nedojde ke změně dohody nebo ke změně Smluv.

Článek 219

(bývalý čl. 111 odst. 1, 2, 3 a 5 Smlouvy o ES)

1. Odchylně od článku 218 může Rada buď na doporučení Evropské centrální banky, nebo na doporučení Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou ve snaze dosáhnout shody slučitelné s cílem cenové stability uzavírat formální dohody o systému směnných kurzů eura ve vztahu k měnám třetích států. Rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem postupem podle odstavce 3.

Rada může buď na doporučení Evropské centrální banky, nebo na doporučení Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou ve snaze dosáhnout shody slučitelné s cílem cenové stability stanovit, upravovat nebo opouštět střední parity eura v rámci systému směnných kurzů. Předseda Rady informuje Evropský parlament o stanovení, upravení nebo opuštění středních parit eura.

2. Při neexistenci systému směnných kurzů vůči jedné nebo více měnám třetích států podle odstavce 1 může Rada buď na doporučení Komise po konzultaci s Evropskou centrální bankou, nebo na doporučení Evropské centrální banky formulovat obecné směry kurzové politiky ve vztahu k těmto měnám. Tyto obecné směry nesmějí být na újmu prvořadému cíli ESCB udržovat cenovou stabilitu.

3. Má-li Unie sjednat s jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi dohody týkající se otázek měnového nebo kurzového režimu, rozhoduje Rada odchylně od článku 218 na doporučení Komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou o podmínkách pro sjednávání a uzavírání takových dohod. Tyto podmínky zajistí, že Unie zaujme jednotný postoj. Komise se v plném rozsahu účastní těchto jednání.

4. Aniž je dotčena pravomoc Unie a dohody Unie týkající se hospodářské a měnové unie, mohou členské státy jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

HLAVA VI

VZTAHY UNIE S MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI A TŘETÍMI ZEMĚMI A DELEGACE UNIE

Článek 220

(bývalé články 302, 303 a 304 Smlouvy o ES)

1. Unie naváže veškerou účelnou spolupráci s orgány Organizace spojených národů a jejími odbornými organizacemi, s Radou Evropy, s Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.

Unie kromě toho zajišťuje vhodné vztahy s dalšími mezinárodními organizacemi.

2. Prováděním tohoto článku jsou pověřeni vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise.

Článek 221

1. Zastoupení Unie ve třetích zemích a při mezinárodních organizacích zajišťují delegace Unie.

2. Delegace Unie jsou pod vedením vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Jednají v úzké spolupráci s diplomatickými a konzulárními zastoupeními členských států.

HLAVA VII

DOLOŽKA SOLIDARITY

Článek 222

1. Pokud je některý členský stát cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní nebo člověkem způsobené pohromy, jednají Unie a její členské státy společně v duchu solidarity. Unie uvede do pohotovosti veškeré nástroje, které má k dispozici, včetně vojenských prostředků poskytnutých členskými státy, aby:

- a) – odvrátila teroristickou hrozbu na území členských států;
 - chránila před případným teroristickým útokem demokratické instituce a civilní obyvatelstvo;
 - poskytla členskému státu pomoc na jeho území v případě teroristického útoku, pokud o to požádají jeho politické orgány;
- b) poskytla členskému státu pomoc na jeho území v případě přírodní nebo člověkem způsobené pohromy, pokud o to požádají jeho politické orgány.

2. Pokud je některý členský stát cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní či člověkem způsobené pohromy, ostatní členské státy mu na žádost jeho politických orgánů poskytnou pomoc. Za tím účelem členské státy koordinují svou činnost v Radě.

3. Způsob provádění této doložky solidarity Unií vymezi rozhodnutí přijaté Radou na společný návrh Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Pokud toto rozhodnutí souvisí s obranou, rozhoduje Rada v souladu s čl. 31 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii. Evropský parlament je informován.

Pro účely tohoto odstavce, a aniž je dotčen článek 240, je Radě nápomocen Politický a bezpečnostní výbor s podporou složek ustavených v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky a výbor uvedený v článku 71, které jí případně podávají společná stanoviska.

4. Pro zajištění účinnosti jednání Unie a jejích členských států Evropská rada pravidelně vyhodnocuje hrozby, kterým je Unie vystavena.

ČÁST ŠESTÁ
INSTITUCIONÁLNÍ A FINANČNÍ USTANOVENÍ

HLAVA I
INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

Kapitola 1

Orgány

Oddíl 1

Evropský parlament

Článek 223
(bývalý čl. 190 odst. 4 a 5 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament vypracuje návrh na přijetí ustanovení nezbytných pro volbu jeho členů ve všeobecných a přímých volbách konaných jednotným postupem ve všech členských státech nebo podle zásad společných všem členským státům.

Rada přijme nezbytná ustanovení zvláštním legislativním postupem jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů. Tato ustanovení vstupují v platnost po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

2. Evropský parlament z vlastního podnětu zvláštním legislativním postupem formou nařízení určí po vyžádání stanoviska Komise a se souhlasem Rady úpravu a obecné podmínky výkonu funkcí svých členů. Veškerá pravidla a podmínky týkající se daňového režimu jeho stávajících nebo bývalých členů vyžadují v Radě jednomyslnost.

Článek 224

(bývalý čl. 191 druhý pododstavec Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada stanoví řádným legislativním postupem formou nařízení pravidla, kterými se řídí politické strany na evropské úrovni podle čl. 10 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii, a zejména pravidla pro jejich financování.

Článek 225

(bývalý čl. 192 druhý pododstavec Smlouvy o ES)

Evropský parlament může většinou hlasů všech svých členů požádat Komisi, aby předložila vhodný návrh ve věcech, u nichž má za to, že je k provedení Smluv potřeba aktu Unie. Pokud Komise návrh nepředloží, sdělí Evropskému parlamentu důvody.

Článek 226

(bývalý článek 193 Smlouvy o ES)

Evropský parlament může při plnění svých úkolů na žádost čtvrtiny všech svých členů zřídit dočasnou vyšetřovací komisi, která by zkoumala obvinění z porušování práva Unie nebo nesprávného úředního postupu při jeho uplatňování, s výjimkou případů, kdy jsou tvrzené skutečnosti předmětem dosud neukončeného soudního řízení; pravomoci svěřené Smlouvami jiným orgánům nebo institucím tím nejsou dotčeny.

Dočasná vyšetřovací komise skončí svou činnost předložením své zprávy.

Pravidla pro výkon vyšetřovacího práva stanoví Evropský parlament z vlastního podnětu zvláštním legislativním postupem po obdržení souhlasu Rady a Komise formou nařízení.

Článek 227
(bývalý článek 194 Smlouvy o ES)

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se statutárním sídlem v některém členském státě má právo předložit samostatně či společně s dalšími občany nebo osobami petici Evropskému parlamentu ve věci, která spadá do oblasti činností Unie a která se jich přímo dotýká.

Článek 228
(bývalý článek 195 Smlouvy o ES)

1. Evropský veřejný ochránce práv volený Evropským parlamentem je oprávněn přijímat stížnosti od kteréhokoli občana Unie nebo od kterékoli fyzické osoby s bydlištěm nebo právnické osoby se statutárním sídlem v členském státě, které se týkají případů nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudních pravomocí. Stížnosti přezkoumává a podává o nich zprávu.

V souladu se svými povinnostmi provádí veřejný ochránce práv šetření, která považuje za opodstatněná, a to z vlastního podnětu nebo na základě stížností předložených mu přímo nebo prostřednictvím člena Evropského parlamentu, pokud tvrzené skutečnosti nejsou nebo nebyly předmětem soudního řízení. Jestliže veřejný ochránce práv zjistí nesprávný úřední postup, postoupí věc dotyčnému orgánu, instituci nebo jinému subjektu, který má lhůtu tří měsíců na to, aby mu sdělil své stanovisko. Poté předá Evropskému parlamentu a dotyčnému orgánu, instituci nebo jinému subjektu zprávu. Osobu podávající stížnost informuje o výsledku tohoto šetření.

Veřejný ochránce práv podává každoročně zprávu o výsledku svých šetření Evropskému parlamentu.

2. Veřejný ochránce práv je volen po každých volbách do Evropského parlamentu na dobu jeho funkčního období. Může být volen opakovaně.

Veřejný ochránce práv může být odvolán z funkce Soudním dvorem na návrh Evropského parlamentu, přestane-li splňovat podmínky nezbytné k výkonu své funkce nebo se dopustí závažného pochybení.

3. Veřejný ochránce práv vykonává své funkce zcela nezávisle. Nevyžaduje ani nepřijímá pokyny od žádné vlády, orgánu, instituce ani jiného subjektu. Během funkčního období nesmí vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost.

4. Evropský parlament, který se usnáší z vlastního podnětu, zvláštním legislativním postupem formou nařízení po obdržení stanoviska Komise a se souhlasem Rady určí statut a obecné podmínky výkonu funkce veřejného ochránce práv.

Článek 229
(bývalý článek 196 Smlouvy o ES)

Evropský parlament zasedá jednou ročně. Schází se, aniž by musel být svolán, druhé úterý v měsíci březnu.

Evropský parlament se může sejít k mimořádnému dílčímu zasedání na žádost většiny všech svých členů anebo na žádost Rady nebo Komise.

Článek 230
(bývalý čl. 197 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec Smlouvy o ES)

Komise se může účastnit všech schůzí a na svou žádost vystoupit.

Komise odpovídá ústně nebo písemně na otázky, které jí položí Evropský parlament nebo jeho členové.

Za podmínek, které jsou stanoveny v jednacím řádu Evropské rady a v jednacím řádu Rady, mohou Evropská rada a Rada vystoupit před Evropským parlamentem.

Článek 231
(bývalý článek 198 Smlouvy o ES)

Nestanoví-li Smlouvy jinak, usnáší se Evropský parlament většinou odevzdaných hlasů.

Usnášeníschopnost stanoví jednací řád.

Článek 232
(bývalý článek 199 Smlouvy o ES)

Evropský parlament přijme svůj jednací řád většinou hlasů všech členů.

Zápisy z jednání Evropského parlamentu se zveřejňují způsobem stanoveným ve Smlouvách a v jednacím řádu.

Článek 233
(bývalý článek 200 Smlouvy o ES)

Evropský parlament projednává na veřejném zasedání souhrnnou výroční zprávu, kterou mu předkládá Komise.

Článek 234
(bývalý článek 201 Smlouvy o ES)

Byl-li podán návrh na vyslovení nedůvěry Komisi pro její činnost, může Evropský parlament o tomto návrhu rozhodnout až po uplynutí tří dnů od jeho podání, a to pouze veřejným hlasováním.

Je-li návrh na vyslovení nedůvěry přijat většinou dvou třetin odevzdaných hlasů a většinou všech členů Evropského parlamentu, členové Komise kolektivně odstoupí ze svých funkcí a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku odstoupí ze své funkce v Komisi. Zůstávají ve funkci a vyřizují nadále běžné záležitosti, dokud nejsou nahrazeni v souladu s článkem 17 Smlouvy o Evropské unii. V tomto případě funkční období členů Komise jmenovaných jako nástupci skončí ke dni, k němuž by skončilo funkční období členů Komise, kteří museli kolektivně odstoupit.

Oddíl 2

Evropská rada

Článek 235

1. Při hlasování může být každý člen Evropské rady zmocněn hlasovat nejvýše za jednoho z ostatních členů.

Ustanovení čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a čl. 238 odst. 2 této smlouvy se vztahují na Evropskou radu, pokud rozhoduje kvalifikovanou většinou. Pokud Evropská rada rozhoduje hlasováním, její předseda a předseda Komise se jej neúčastní.

Zdržení se hlasování přítomných nebo zastoupených členů není překážkou přijetí usnesení Evropské rady vyžadujících jednomyslnost.

2. Předseda Evropského parlamentu může být vyzván, aby vystoupil před Evropskou radou.

3. Evropská rada rozhoduje v procedurálních otázkách a o přijetí svého jednacího řádu prostou většinou.

4. Evropské radě je nápomocen generální sekretariát Rady.

Článek 236

Evropská rada přijme kvalifikovanou většinou:

- a) rozhodnutí, kterým se stanoví seznam jiných složení Rady než složení pro obecné záležitosti a složení pro zahraniční věci, v souladu s čl. 16 odst. 6 Smlouvy o Evropské unii;
- b) rozhodnutí o předsednictví jiných složení Rady než složení pro zahraniční věci, v souladu s čl. 16 odst. 9 Smlouvy o Evropské unii.

Oddíl 3

Rada

Článek 237

(bývalý článek 204 Smlouvy o ES)

Radu svolává k zasedání její předseda z vlastního podnětu, na žádost některého z jejích členů nebo na žádost Komise.

Článek 238

(bývalý čl. 205 odst. 1 a 2 Smlouvy o ES)

1. Má-li se Rada usnést prostou většinou, usnáší se většinou hlasů všech svých členů.
2. Odchylně od čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii, pokud Rada nerozhoduje na návrh Komise nebo vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, je ode dne 1. listopadu 2014 a s výhradou Protokolu o přechodných ustanoveních kvalifikovaná většina vymezena jako nejméně 72 % členů Rady zastupujících členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva Unie.
3. Ode dne 1. listopadu 2014 a s výhradou Protokolu o přechodných ustanoveních je v případech, kdy se na základě Smluv na hlasování nepodílejí všichni členové Rady, kvalifikovaná většina vymezena takto:
 - a) jako nejméně 55 % členů Rady zastupujících zúčastněné členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva těchto států.

Blokační menšinu musí tvořit nejméně tolik členů Rady, kolik jich zastupuje nejméně 35 % obyvatelstva zúčastněných členských států, a ještě jeden člen, jinak se kvalifikovaná většina považuje za dosaženou;

- b) odchylně od písmene a), pokud Rada nerozhodne na návrh Komise nebo vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, jako nejméně 72 % členů Rady zastupujících zúčastněné členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva těchto států.
4. Zdržení se hlasování přítomných nebo zastoupených členů není překážkou přijetí usnesení Rady vyžadujících jednomyslnost.

Článek 239
(bývalý článek 206 Smlouvy o ES)

Při hlasování může být každý člen Rady zmocněn hlasovat nejvýše za jednoho z ostatních členů.

Článek 240
(bývalý článek 207 Smlouvy o ES)

1. Výbor složený ze stálých zástupců vlád členských států zodpovídá za přípravu prací Rady a za plnění úkolů, kterými jej Rada pověří. V případech stanovených v jednacím řádu Rady může přijímat procedurální rozhodnutí.

2. Radě je nápomocen generální sekretariát pod vedením generálního tajemníka jmenovaného Radou.

Rada rozhoduje o organizaci generálního sekretariátu prostou většinou.

3. Rada rozhoduje o procedurálních otázkách a o přijetí svého jednacího řádu prostou většinou.

Článek 241
(bývalý článek 208 Smlouvy o ES)

Rada rozhodující prostou většinou může požádat Komisi, aby provedla průzkumy, které Rada pokládá za potřebné k dosažení společných cílů, a aby jí předložila veškeré vhodné návrhy. Pokud Komise žádný návrh nepředloží, sdělí Radě důvody.

Článek 242
(bývalý článek 209 Smlouvy o ES)

Po konzultaci s Komisí přijme Rada rozhodující prostou většinou statuty výborů uvedených ve Smlouvách.

Článek 243
(bývalý článek 210 Smlouvy o ES)

Rada stanoví platy, náhrady a důchody předsedy Evropské rady, předsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, členů Komise, předsedů a členů Soudního dvora Evropské unie a vedoucích jeho soudních kanceláří, jakož i generálního tajemníka Rady. Rovněž stanoví veškeré náhrady poskytované místo odměny.

Oddíl 4

Komise

Článek 244

V souladu s čl. 17 odst. 5 Smlouvy o Evropské unii jsou členové Komise vybíráni na základě systému rotace stanoveného jednomyslně Evropskou radou, který je založen na těchto zásadách:

- a) členské státy jsou s ohledem na pořadí a dobu působení svých státních příslušníků jako členů Komise naprosto rovnocenné; v důsledku toho rozdíl mezi celkovými počty funkčních období vykonávaných státními příslušníky jakýchkoli dvou členských států nesmí být nikdy vyšší než jedna;
- b) s výhradou písmene a) je každá následující Komise složena tak, aby uspokojivým způsobem odrážela demografickou a zeměpisnou různorodost všech členských států.

Článek 245
(bývalý článek 213 Smlouvy o ES)

Členové Komise se zdrží jakéhokoliv jednání neslučitelného s povahou jejich funkce. Členské státy uznávají jejich nezávislost a nesnaží se je ovlivňovat při plnění jejich úkolů.

Během funkčního období nesmějí členové Komise vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost. Při svém nástupu se slavnostně zavazují dodržovat během výkonu své funkce i po jeho ukončení povinnosti vyplývající z jejich postavení, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období. V případě porušení těchto povinností může Soudní dvůr na návrh Rady rozhodující prostou většinou nebo Komise rozhodnout podle okolností o odvolání člena podle článku 247 nebo o odnětí jeho nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky.

Článek 246
(bývalý článek 215 Smlouvy o ES)

Mimo případy pravidelné obměny a smrti končí výkon funkce člena Komise odstoupením nebo odvoláním.

Člen Komise, jenž odstoupí, je odvolán nebo zemřel, je nahrazen na zbývající část funkčního období novým členem stejné státní příslušnosti, kterého jmenuje Rada vzájemnou dohodou s předsedou Komise po konzultaci s Evropským parlamentem a v souladu s kritérii stanovenými v čl. 17 odst. 3 druhém pododstavci Smlouvy o Evropské unii.

Rada může jednomyslně na návrh předsedy Komise rozhodnout, že člena Komise není třeba nahradit, zejména pokud je zbývající část jeho funkčního období krátká.

V případě odstoupení, odvolání nebo smrti je předseda nahrazen na zbývající část funkčního období. Při jeho nahrazení se použije postup stanovený v čl. 17 odst. 7 prvním pododstavci Smlouvy o Evropské unii.

Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku je v případě odstoupení, odvolání nebo smrti nahrazen na zbývající část funkčního období v souladu s čl. 18 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii.

V případě odstoupení všech členů Komise zůstávají tito členové ve funkci a vyřizují nadále běžné záležitosti až do okamžiku svého nahrazení na zbývající část funkčního období v souladu s článkem 17 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 247
(bývalý článek 216 Smlouvy o ES)

Přestane-li kterýkoli člen Komise splňovat podmínky nezbytné k výkonu své funkce nebo se dopustí vážného pochybení, může být odvolán Soudním dvorem na návrh Rady rozhodující prostou většinou nebo Komise.

Článek 248
(bývalý čl. 217 odst. 2 Smlouvy o ES)

Aniž je dotčen čl. 18 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii, působnost Komise strukturuje a přiděluje jejím členům předseda v souladu s čl. 17 odst. 6 uvedené smlouvy. Předseda může změnit rozdělení působnosti i během funkčního období. Členové Komise vykonávají úkoly, které jim předseda svěřil, pod jeho vedením.

Článek 249
(bývalý čl. 218 odst. 2 a bývalý článek 212 Smlouvy o ES)

1. Komise přijme svůj jednací řád, kterým upraví svou činnost a činnost útvarů jí podléhajících. Zajistí zveřejnění tohoto jednacího řádu.
2. Komise zveřejní každoročně nejméně měsíc před zahájením zasedání Evropského parlamentu souhrnnou zprávu o činnosti Unie.

Článek 250
(bývalý článek 219 Smlouvy o ES)

Komise se usnází většinou hlasů svých členů.

Usnášeníschopnost stanoví její jednací řád.

Oddíl 5

Soudní dvůr EVROPSKÉ UNIE

Článek 251
(bývalý článek 221 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr zasedá v senátech nebo ve velkém senátu v souladu s pravidly, která pro to stanoví statut Soudního dvora Evropské unie.

Stanoví-li tak statut, může Soudní dvůr zasedat též v plénu.

Článek 252
(bývalý článek 222 Smlouvy o ES)

Soudnímu dvoru je nápomocno osm generálních advokátů. Na žádost Soudního dvora může Rada jednomyslným rozhodnutím zvýšit počet generálních advokátů.

Úlohou generálních advokátů je předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast.

Článek 253
(bývalý článek 223 Smlouvy o ES)

Soudci a generální advokáti Soudního dvora jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí v jejich zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva; jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let po konzultaci s výborem uvedeným v článku 255.

Každé tři roky dochází k částečné obměně soudců a generálních advokátů za podmínek stanovených statutem Soudního dvora Evropské unie.

Soudci volí ze svého středu předsedu Soudního dvora na dobu tří let. Předseda může být zvolen opakovaně.

Soudci a generální advokáti, jejichž funkční období končí, mohou být jmenováni opakovaně.

Soudní dvůr jmenuje vedoucího své soudní kanceláře a upraví jeho postavení.

Soudní dvůr přijme svůj jednací řád. Jednací řád vyžaduje schválení Rady.

Článek 254
(bývalý článek 224 Smlouvy o ES)

Počet soudců Tribunálu stanoví statut Soudního dvora Evropské unie. Statut může stanovit, že Tribunálu jsou nápomocni generální advokáti.

Soudci Tribunálu jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let po konzultaci s výborem uvedeným v článku 255. Každé tři roky dochází k částečné obměně soudců. Mohou být jmenováni opakovaně.

Soudci volí ze svého středu předsedu Tribunálu na dobu tří let. Předseda může být zvolen opakovaně.

Tribunál jmenuje vedoucího své soudní kanceláře a upraví jeho postavení.

Tribunál přijme svůj jednací řád po dohodě se Soudním dvorem. Jednací řád vyžaduje schválení Rady.

Nestanoví-li statut Soudního dvora Evropské unie jinak, vztahují se ustanovení Smluv týkající se Soudního dvora i na Tribunál.

Článek 255

Zřizuje se výbor, který před jmenováním vládami členských států podle článků 253 a 254 vydává stanovisko k vhodnosti kandidátů na funkce soudce a generálního advokáta Soudního dvora a Tribunálu.

Tento výbor se skládá ze sedmi osob vybraných mezi bývalými členy Soudního dvora a Tribunálu, členy nejvyšších vnitrostátních soudů a obecně uznávanými právníky, z nichž jedna bude navržena Evropským parlamentem. Rada přijme rozhodnutí, kterým se stanoví pravidla fungování tohoto výboru, a rozhodnutí o jmenování jeho členů. Rada rozhoduje z podnětu předsedy Soudního dvora.

Článek 256

(bývalý článek 225 Smlouvy o ES)

1. Tribunál je příslušný rozhodovat v prvním stupni ve věcech uvedených v člancích 263, 265, 268, 270 a 272 s výjimkou těch, které jsou v působnosti některého specializovaného soudu zřízeného na základě článku 257 nebo které statut vyhrazuje Soudnímu dvoru. Statut může stanovit, že Tribunál je příslušný i pro jiné věci.

Proti rozhodnutím Tribunálu podle tohoto odstavce je možno za podmínek a v mezích stanovených statutem podat opravný prostředek k Soudnímu dvoru, omezený na právní otázky.

2. Tribunál je příslušný rozhodovat o opravných prostředcích proti rozhodnutí specializovaných soudů.

Rozhodnutí Tribunálu podle tohoto odstavce mohou být výjimečně za podmínek a v mezích stanovených statutem přezkoumána Soudním dvorem v případě vážného ohrožení jednoty nebo souladu práva Unie.

3. Tribunál je příslušný rozhodovat o předběžných otázkách podle článku 267 ve zvláštních oblastech určených statutem.

Má-li Tribunál za to, že věc vyžaduje zásadní rozhodnutí, jež může ovlivnit jednotu a soulad práva Unie, může věc postoupit k rozhodnutí Soudnímu dvoru.

Rozhodnutí Tribunálu o předběžných otázkách mohou být výjimečně za podmínek a v mezích stanovených statutem přezkoumána Soudním dvorem v případě vážného ohrožení jednoty nebo souladu práva Unie.

Článek 257

(bývalý článek 225a Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem zřídit specializované soudy připojené k Tribunálu, příslušné rozhodovat v prvním stupni o některých kategoriích žalob ve zvláštních oblastech. Evropský parlament a Rada rozhodují formou nařízení buď na návrh Komise a po konzultaci se Soudním dvorem, nebo na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Komisí.

Nařízení o zřízení specializovaného soudu stanoví pravidla pro jeho složení a upřesní působnost, která mu bude svěřena.

Proti rozhodnutí specializovaných soudů je možné podat opravný prostředek k Tribunálu buď omezený na právní otázky, nebo stanoví-li tak nařízení o zřízení specializovaného soudu, též ve skutkových otázkách.

Členové specializovaných soudů jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu soudcovské činnosti. Jsou jmenováni jednomyslným usnesením Rady.

Specializované soudy přijmou svůj jednací řád po dohodě se Soudním dvorem. Jednací řád vyžaduje schválení Rady.

Nestanoví-li nařízení o zřízení specializovaného soudu jinak, vztahují se ustanovení Smluv týkající se Soudního dvora Evropské unie a statut Soudního dvora Evropské unie i na specializované soudy. Hlava I a článek 64 statutu se na specializované soudy použijí v každém případě.

Článek 258

(bývalý článek 226 Smlouvy o ES)

Má-li Komise za to, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj ze Smluv vyplývá, vydá o tom odůvodněné stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat vyjádření.

Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise předložit věc Soudnímu dvoru Evropské unie.

Článek 259

(bývalý článek 227 Smlouvy o ES)

Má-li členský stát za to, že jiný členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá ze Smluv, může věc předložit Soudnímu dvoru Evropské unie.

Dříve než členský stát podá proti jinému členskému státu žalobu pro údajné nesplnění povinnosti, která pro něj vyplývá ze Smluv, předloží věc Komisi.

Komise vydá odůvodněné stanovisko poté, co umožní zúčastněným státům, aby si navzájem předložily písemná i ústní vyjádření.

Nevydá-li Komise takové stanovisko ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy jí věc byla předložena, může být věc předložena Soudnímu dvoru Evropské unie i bez stanoviska Komise.

Článek 260
(bývalý článek 228 Smlouvy o ES)

1. Shledá-li Soudní dvůr Evropské unie, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá ze Smluv, je tento stát povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora Evropské unie.

2. Má-li Komise za to, že dotyčný členský stát nepřijal opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora Evropské unie, může předložit věc Soudnímu dvoru Evropské unie poté, co poskytla tomuto státu příležitost se vyjádřit. Navrhne paušální částku nebo penále, jež je dotyčný členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem.

Shledá-li Soudní dvůr Evropské unie, že dotyčný členský stát nevyhověl jeho rozsudku, může mu uložit zaplacení paušální částky nebo penále.

Článek 259 není tímto postupem dotčen.

3. Předloží-li Komise Soudnímu dvoru Evropské unie věc podle článku 258 z důvodu, že dotyčný stát nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem, může, pokládá-li to za vhodné, navrhnout paušální částku nebo penále, již je dotyčný členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem.

Shledá-li Soudní dvůr Evropské unie, že došlo k porušení povinnosti, může členskému státu uložit zaplacení paušální částky nebo penále, které nepřekročí výši navrženou Komisí. Platební povinnost nabude účinku ke dni stanovenému Soudním dvorem Evropské unie v jeho rozsudku.

Článek 261
(bývalý článek 229 Smlouvy o ES)

Nařízení vydaná společně Evropským parlamentem a Radou nebo Radou na základě ustanovení Smluv mohou na Soudní dvůr Evropské unie přenést pravomoc k soudnímu přezkumu v plné jurisdikci týkající se sankcí, které tato nařízení stanoví.

Článek 262
(bývalý článek 229a Smlouvy o ES)

Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv, může Rada zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně přijímat právní předpisy s cílem přenést na Soudní dvůr Evropské unie v míře, kterou Rada stanoví, pravomoc rozhodovat ve věcech týkajících se aktů přijatých na základě Smluv, které vytvářejí evropská práva duševního vlastnictví. Tyto předpisy vstoupí v platnost po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

Článek 263
(bývalý článek 230 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie přezkoumává legalitu legislativních aktů, aktů Rady, Komise a Evropské centrální banky, s výjimkou doporučení a stanovisek, a rovněž aktů Evropského parlamentu a Evropské rady, které mají právní účinky vůči třetím osobám. Rovněž přezkoumává legalitu aktů institucí a jiných subjektů Unie, které mají právní účinky vůči třetím osobám.

Za tím účelem má pravomoc rozhodovat o žalobách podaných členskými státy, Evropským parlamentem, Radou nebo Komisí pro nedostatek příslušnosti, pro porušení podstatných formálních náležitostí, pro porušení Smluv nebo jakéhokoli právního předpisu týkajícího se jejich provádění anebo pro zneužití pravomoci.

Soudní dvůr Evropské unie má za stejných podmínek pravomoc rozhodovat o žalobách podaných Účetním dvorem, Evropskou centrální bankou a Výborem regionů k ochraně jejich práv.

Každá fyzická nebo právnická osoba může za podmínek uvedených v prvním a druhém pododstavci podat žalobu proti aktům, které jsou jí určeny nebo které se jí bezprostředně a osobně dotýkají, jakož i proti právním aktům s obecnou působností, které se jí bezprostředně dotýkají a nevyžadují přijetí prováděcích opatření.

Akty zřizující instituce a jiné subjekty Unie mohou stanovit zvláštní podmínky a úpravy týkající se žalob podávaných fyzickými nebo právnickými osobami proti aktům těchto institucí a jiných subjektů, které vůči nim mají právní účinky.

Žaloby uvedené v tomto článku musí být podány ve lhůtě dvou měsíců, a to podle okolností ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl.

Článek 264
(bývalý článek 231 Smlouvy o ES)

Je-li žaloba opodstatněná, Soudní dvůr Evropské unie prohlásí napadený akt za neplatný od počátku.

Soudní dvůr Evropské unie však uvede, považuje-li to za nezbytné, ty účinky aktu prohlášeného za neplatný, které jsou nadále považovány za zachované.

Článek 265
(bývalý článek 232 Smlouvy o ES)

Poruší-li Evropský parlament, Evropská rada, Rada, Komise nebo Evropská centrální banka Smlouvy tím, že nepřijme rozhodnutí, mohou členské státy a ostatní orgány Unie předložit věc Soudnímu dvoru Evropské unie, aby určil, že došlo k takovému porušení Smluv. Tento článek se za stejných podmínek použije na nečinnost institucí a jiných subjektů Unie.

Tato žaloba je přípustná pouze tehdy, byl-li příslušný orgán, instituce nebo jiný subjekt předem vyzván, aby jednal. Jestliže se orgán, instituce nebo jiný subjekt ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy nevyjádří, může být žaloba podána v další lhůtě dvou měsíců.

Každá fyzická nebo právnická osoba může za podmínek uvedených v předchozích pododstavcích podat stížnost k Soudnímu dvoru Evropské unie na některý orgán, instituci nebo jiný subjekt Unie proto, že nevydal akt jí určený jiný než doporučení nebo stanovisko.

Článek 266
(bývalý článek 233 Smlouvy o ES)

Orgán, instituce nebo jiný subjekt, jehož akt byl prohlášen za neplatný nebo jehož nečinnost byla prohlášena za odporující Smlouvám, je povinen přijmout opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora Evropské unie.

Tato povinnost se netýká povinností, které mohou vyplynout z použití čl. 340 druhého pododstavce.

Článek 267
(bývalý článek 234 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

- a) výkladu Smluv,
- b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, které se týká osoby ve vazbě, rozhodne Soudní dvůr Evropské unie v co nejkratší lhůtě.

Článek 268
(bývalý článek 235 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat spory o náhradu škody podle čl. 340 druhého a třetího pododstavce.

Článek 269

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o legalitě aktů přijatých Evropskou radou nebo Radou podle článku 7 Smlouvy o Evropské unii výlučně na žádost členského státu dotčeného rozhodnutím Evropské rady nebo Rady, a to výhradně v otázce dodržení procedurálních ustanovení obsažených v uvedeném článku.

Tato žádost musí být podána do jednoho měsíce ode dne přijetí takového rozhodnutí. Soudní dvůr rozhodne ve lhůtě jednoho měsíce ode dne podání této žádosti.

Článek 270

(bývalý článek 236 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat všechny spory mezi Unií a jejími zaměstnanci v mezích a za podmínek stanovených ve služebním řádu úředníků Unie a pracovním řádu ostatních zaměstnanců Unie.

Článek 271

(bývalý článek 237 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie má v mezích dále uvedených pravomoc rozhodovat spory, které se týkají:

- a) plnění závazků členských států, jež vyplývají ze statutu Evropské investiční banky. Správní rada banky má v této souvislosti oprávnění, která článek 258 přiznává Komisi;
- b) usnesení Rady guvernérů Evropské investiční banky. Každý členský stát, Komise a správní rada banky může v této souvislosti podat žalobu za podmínek stanovených v článku 263;
- c) usnesení správní rady Evropské investiční banky. Žaloby proti těmto usnesením mohou za podmínek stanovených v článku 263 podat pouze členské státy nebo Komise, a to pouze pro porušení formálního postupu stanoveného v čl. 19 odst. 2, 5, 6 a 7 statutu Evropské investiční banky;

- d) plnění povinností národními centrálními bankami podle Smluv a statutu ESCB a ECB. Rada guvernérů Evropské centrální banky má ve vztahu k národním centrálním bankám v této věci pravomoci, jaké článek 258 přiznává Komisi ve vztahu k členským státům. Shledá-li Soudní dvůr Evropské unie, že národní centrální banka nesplnila povinnost podle Smluv, je tato banka povinna učinit opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora Evropské unie.

Článek 272

(bývalý článek 238 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené Unií nebo na její účet.

Článek 273

(bývalý článek 239 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat všechny spory mezi členskými státy, které souvisejí s předmětem Smluv, jsou-li mu tyto spory předloženy na základě rozhodčí smlouvy.

Článek 274

(bývalý článek 240 Smlouvy o ES)

S výhradou pravomocí přiznaných Soudnímu dvoru Evropské unie Smlouvami nejsou spory, v nichž je Unie stranou, vyňaty z pravomoci vnitrostátních soudů.

Článek 275

Soudní dvůr Evropské unie nemá pravomoc ve vztahu k ustanovením o společné zahraniční a bezpečnostní politice ani k aktům přijatým na jejich základě.

Soudní dvůr Evropské unie však má pravomoc kontrolovat dodržování článku 40 Smlouvy o Evropské unii a rozhodovat o žalobách podaných za podmínek stanovených v čl. 263 čtvrtém pododstavci této smlouvy, které se týkají přezkumu legality rozhodnutí, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatých Radou na základě hlavy V kapitoly 2 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 276

Při výkonu svých pravomocí týkajících se ustanovení části třetí hlavy V kapitol 4 a 5 o prostoru svobody, bezpečnosti a práva nemá Soudní dvůr Evropské unie pravomoc přezkoumávat platnost nebo přiměřenost operací prováděných policií nebo jinými donucovacími orgány členského státu, ani rozhodovat o výkonu odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti.

Článek 277

(bývalý článek 241 Smlouvy o ES)

Dotýká-li se spor aktu s obecnou působností přijatého orgánem, institucí nebo jiným subjektem Unie, může se každá strana, i když lhůta stanovená v čl. 263 šestém pododstavci uplynula, domáhat z důvodů stanovených v čl. 263 druhém pododstavci před Soudním dvorem Evropské unie nepoužitelnosti tohoto aktu.

Článek 278

(bývalý článek 242 Smlouvy o ES)

Žaloby podané u Soudního dvora Evropské unie nemají odkladný účinek. Má-li však Soudní dvůr Evropské unie za to, že to okolnosti vyžadují, může nařídít odklad provádění nebo vykonatelnosti napadeného aktu.

Článek 279
(bývalý článek 243 Smlouvy o ES)

Soudní dvůr Evropské unie může ve věcech, které mu byly předloženy, nařídít nezbytná předběžná opatření.

Článek 280
(bývalý článek 244 Smlouvy o ES)

Rozsudky Soudního dvora Evropské unie jsou vykonatelné za podmínek stanovených v článku 299.

Článek 281
(bývalý článek 245 Smlouvy o ES)

Statut Soudního dvora Evropské unie se stanoví zvláštním protokolem.

Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem změnit ustanovení statutu s výjimkou hlavy I a článku 64. Evropský parlament a Rada rozhodují buď na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Komisí, nebo na návrh Komise a po konzultaci se Soudním dvorem.

Oddíl 6

Evropská centrální banka

Článek 282

1. Evropská centrální banka a národní centrální banky tvoří Evropský systém centrálních bank (ESCB). Evropská centrální banka a národní centrální banky členských států, jejichž měnou je euro, tvoří Eurosystem a řídí měnovou politiku Unie.

2. ESCB je řízen rozhodovacími orgány Evropské centrální banky. Prvořadým cílem ESCB je udržovat cenovou stabilitu. Aniž je dotčen tento cíl, podporuje obecné hospodářské politiky v Unii se záměrem přispět k dosažení jejích cílů.
3. Evropská centrální banka má právní subjektivitu. Pouze ona může povolovat vydávání eura. Je nezávislá při výkonu svých pravomocí a správě svých financí. Orgány, instituce a jiné subjekty Unie, jakož i vlády členských států respektují tuto nezávislost.
4. Evropská centrální banka přijímá opatření nezbytná k plnění svých úkolů podle článků 127 až 133 a 138 a za podmínek stanovených statutem ESCB a ECB. V souladu s těmiž články si členské státy, jejichž měnou není euro, a jejich centrální banky ponechávají své pravomoci v měnové oblasti.
5. Evropská centrální banka je v oblastech spadajících do její působnosti konzultována ke každému návrhu aktu Unie a ke každému návrhu úpravy na vnitrostátní úrovni a může předkládat stanoviska.

Článek 283
(bývalý článek 112 Smlouvy o ES)

1. Rada guvernérů se skládá ze členů Výkonné rady Evropské centrální banky a z guvernérů národních centrálních bank členských států, jejichž měnou je euro.
2. Výkonná rada se skládá z prezidenta, viceprezidenta a čtyř dalších členů.

Prezident, viceprezident a další členové Výkonné rady jsou jmenováni z uznávaných a zkušených osobností s profesionální zkušeností v měnových a bankovních záležitostech Evropskou radou kvalifikovanou většinou na doporučení Rady, po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou guvernérů.

Jejich funkční období je osmileté; nemohou být jmenováni opakovaně.

Členy Výkonné rady mohou být pouze státní příslušníci členských států.

Článek 284
(bývalý článek 113 Smlouvy o ES)

1. Předseda Rady a člen Komise se mohou bez hlasovacího práva účastnit zasedání Rady guvernérů.

Předseda Rady může předkládat Radě guvernérů návrhy k projednání.

2. Prezident Evropské centrální banky je zván k účasti na zasedáních Rady, když Rada projednává záležitosti mající vztah k cílům a k úkolům ESCB.

3. Evropská centrální banka předkládá výroční zprávu o činnosti ESCB a o měnové politice za uplynulý a běžný rok Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a také Evropské radě. Prezident Evropské centrální banky tuto zprávu předkládá Radě a Evropskému parlamentu, který na jejím základě může zahájit obecnou rozpravu.

Prezident Evropské centrální banky a další členové Výkonné rady mohou být na žádost Evropského parlamentu nebo z vlastního podnětu konzultováni příslušnými výbory Evropského parlamentu.

Oddíl 7

Účetní dvůr

Článek 285
(bývalý článek 246 Smlouvy o ES)

Účetní dvůr provádí kontrolu účetnictví Unie.

Skládá se z jednoho státního příslušníka každého členského státu. Jeho členové vykonávají své funkce naprosto nezávisle v obecném zájmu Unie.

Článek 286
(bývalý článek 247 Smlouvy o ES)

1. Členové Účetního dvora jsou vybíráni z osob, které ve svých státech pracují nebo pracovaly v orgánech vnější kontroly účetnictví nebo které mají pro tuto funkci zvláštní kvalifikaci. Musí poskytovat veškeré záruky nezávislosti.

2. Členové Účetního dvora jsou jmenováni na dobu šesti let. Rada po konzultaci s Evropským parlamentem přijme seznam členů sestavený podle návrhů podaných každým členským státem. Členové Účetního dvora mohou být jmenováni opakovaně.

Ze svého středu volí na dobu tři let předsedu Účetního dvora. Předseda může být zvolen opakovaně.

3. Členové Účetního dvora při plnění svých úkolů nevyžadují ani nepřijímají pokyny od žádné vlády ani jiného subjektu. Zdrží se jakéhokoli jednání neslučitelného s povahou své funkce.

4. Během funkčního období nesmějí členové Účetního dvora vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost. Při svém nástupu do funkce se slavnostně zavazují respektovat během výkonu své funkce i po jeho ukončení povinnosti vyplývající z jejich postavení, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po uplynutí funkčního období.

5. Mimo případy pravidelných obměn a smrti končí výkon funkce člena Účetního dvora odstoupením nebo odvoláním Soudním dvorem podle odstavce 6.

Dotyčný člen je nahrazen na zbývající část funkčního období.

Mimo případy odvolání zastávají členové Účetního dvora svou funkci až do okamžiku svého nahrazení.

6. Člen Účetního dvora může být odvolán ze své funkce nebo zbaven nároku na důchod nebo jej nahrazující požitky jen v případě, že Soudní dvůr na žádost Účetního dvora shledá, že přestal splňovat podmínky nezbytné k výkonu jeho funkce nebo neplní povinnosti vyplývající z jeho funkce.

7. Rada stanoví pracovní podmínky předsedy a členů Účetního dvora, zejména jejich platy, náhrady a důchody. Stanoví rovněž veškeré náhrady poskytované místo odměny.

8. Ustanovení Protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie, jež se vztahují na soudce Soudního dvora Evropské unie, se použijí rovněž na členy Účetního dvora.

Článek 287

(bývalý článek 248 Smlouvy o ES)

1. Účetní dvůr přezkoumává účetnictví všech příjmů a výdajů Unie. Přezkoumává rovněž účetnictví všech příjmů a výdajů každé z institucí nebo jiných subjektů zřízených Unií, pokud to jejich zřizovací akt nevylučuje.

Účetní dvůr předkládá Evropskému parlamentu a Radě prohlášení o věrohodnosti účetnictví a o legalitě a správnosti uskutečněných operací, které bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*. Toto prohlášení může být doplněno zvláštními hodnoceními ke každé hlavní oblasti činnosti Unie.

2. Účetní dvůr přezkoumává legalitu a správnost příjmů a výdajů a přesvědčuje se o řádnosti finančního řízení. Podává přitom zprávy zejména o jakýchkoli nesrovnalostech.

Kontrola příjmů se provádí porovnáním splatných pohledávek a došlých úhrad ve prospěch Unie.

Kontrola výdajů se provádí porovnáním přijatých závazků a poskytnutých úhrad.

Kontroly mohou být prováděny před účetní závěrkou příslušného rozpočtového roku.

3. Kontrola se provádí na základě účetních dokladů a podle potřeby na místě v ostatních orgánech Unie, v prostorách jakékoli instituce nebo jiného subjektu, který spravuje příjmy a výdaje jménem Unie, včetně prostor fyzických a právnických osob, které přijímají platby z rozpočtu, a v členských státech. V členských státech se kontrola provádí v součinnosti s vnitrostátními orgány kontroly účetnictví, nebo nemají-li potřebné pravomoci, v součinnosti s příslušnými vnitrostátními místy. Účetní dvůr a vnitrostátní orgány kontroly účetnictví členských států spolupracují se vzájemnou důvěrou při uznávání vzájemné nezávislosti. Tyto orgány nebo místa sdělí Účetnímu dvoru, zda se na kontrole zamýšlejí podílet.

Ostatní orgány Unie, instituce nebo jiné subjekty spravující příjmy a výdaje jménem Unie, fyzické nebo právnické osoby přijímající platby z rozpočtu a vnitrostátní orgány kontroly účetnictví, nebo nemají-li potřebné pravomoci, příslušná vnitrostátní místa předají Účetnímu dvoru na jeho žádost veškeré podklady a informace nezbytné pro splnění jeho úkolů.

Právo Účetního dvora na přístup k informacím Evropské investiční banky týkajícím se její činnosti při správě příjmů a výdajů Unie bude upraveno dohodou mezi Účetním dvorem, bankou a Komisí. Účetní dvůr má právo na přístup k informacím, které jsou nutné pro přezkoumání příjmů a výdajů Unie spravovaných bankou, i tehdy, pokud k takové dohodě nedojde.

4. Účetní dvůr vypracuje po skončení každého rozpočtového roku výroční zprávu. Tato zpráva se předkládá ostatním orgánům Unie a zveřejňuje se v *Úředním věstníku Evropské unie* spolu s odpověďmi orgánů na připomínky Účetního dvora.

Účetní dvůr může dále kdykoli předkládat své připomínky k jednotlivým otázkám, zejména ve formě zvláštních zpráv, a na žádost některého orgánu Unie zaujímat stanoviska.

Výroční zprávy, zvláštní zprávy a stanoviska přijímá Účetní dvůr většinou hlasů všech svých členů. Může nicméně vytvořit ze svého středu senáty pro přijímání určitých kategorií zpráv nebo stanovisek za podmínek stanovených v jeho jednacím řádu.

Je nápomocen Evropskému parlamentu a Radě při výkonu jejich pravomocí při kontrole plnění rozpočtu.

Účetní dvůr přijme svůj jednací řád. Jednací řád vyžaduje schválení Rady.

Kapitola 2

Právní akty unie, postupy jejich přijímání a jiná ustanovení

Oddíl 1

Právní akty unie

Článek 288 (bývalý článek 249 Smlouvy o ES)

Pro výkon pravomocí Unie přijímají orgány nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

Nařízení má obecnou působnost. Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.

Rozhodnutí je závazné v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně.

Doporučení a stanoviska nejsou závazná.

Článek 289

1. Řádný legislativní postup spočívá v tom, že Evropský parlament a Rada přijímají společně na návrh Komise nařízení, směrnice nebo rozhodnutí. Tento postup je vymezen v článku 294.
2. Ve zvláštních případech stanovených Smlouvami je přijetí nařízení, směrnice nebo rozhodnutí Evropským parlamentem za účasti Rady nebo Radou za účasti Evropského parlamentu zvláštním legislativním postupem.
3. Právní akty přijaté legislativním postupem jsou legislativními akty.
4. Ve zvláštních případech stanovených ve Smlouvách mohou být legislativní akty přijímány z podnětu skupiny členských států nebo Evropského parlamentu, na doporučení Evropské centrální banky nebo na žádost Soudního dvora nebo Evropské investiční banky.

Článek 290

1. Legislativním aktem lze na Komisi přenést pravomoc přijímat nelegislativní akty s obecnou působností, kterými se doplňují nebo mění některé prvky legislativního aktu, které nejsou podstatné.

Legislativní akty výslovně vymezují cíle, obsah, rozsah a dobu trvání přenesení pravomoci. Podstatné prvky dané oblasti jsou vyhrazeny legislativním aktům, a nesmějí tedy být předmětem přenesení pravomoci.

2. Legislativní akty výslovně stanoví podmínky pro přenesení pravomoci, které mohou být tyto:
 - a) Evropský parlament nebo Rada mohou rozhodnout o zrušení přenesení pravomoci;
 - b) akt v přenesené pravomoci může vstoupit v platnost pouze tehdy, nevysloví-li ve lhůtě stanovené legislativním aktem Evropský parlament nebo Rada žádné námítky.

Pro účely písmen a) a b) se Evropský parlament usnává většinou hlasů všech svých členů a Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou.

3. Součástí názvu aktů v přenesené pravomoci jsou slova „v přenesené pravomoci“.

Článek 291

1. Členské státy přijmou veškerá nezbytná vnitrostátní právní opatření k provedení právně závazných aktů Unie.

2. Jsou-li pro provedení právně závazných aktů Unie nezbytné jednotné podmínky, svěří tyto akty prováděcí pravomoci Komisi nebo ve zvláštních, náležitě odůvodněných případech a v případech uvedených v článcích 24 a 26 Smlouvy o Evropské unii Radě.

3. Pro účely odstavce 2 Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem formou nařízení předem stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí.

4. Součástí názvu prováděcích aktů je slovo „prováděcí“.

Článek 292

Rada přijímá doporučení. Rozhoduje na návrh Komise ve všech případech, kdy má podle Smluv přijmout akt na návrh Komise. V oblastech, ve kterých je pro přijetí aktu Unie požadována jednomyslnost, rozhoduje jednomyslně. Komise a ve zvláštních případech uvedených ve Smlouvách Evropská centrální banka přijímají doporučení.

Oddíl 2

Postupy přijímání aktů a jiná ustanovení

Článek 293

(bývalý článek 250 Smlouvy o ES)

1. Rozhoduje-li Rada na základě Smluv na návrh Komise, může takový návrh změnit pouze jednomyslným rozhodnutím, s výjimkou případů uvedených v čl. 294 odst. 10 a 13, člancích 310, 312 a 314 a čl. 315 druhém pododstavci.
2. Dokud Rada nerozhodne, může Komise kdykoli během přijímání aktu Unie svůj návrh změnit.

Článek 294

(bývalý článek 251 Smlouvy o ES)

1. Odkazují-li Smlouvy, pokud jde o přijetí aktu, na řádný legislativní postup, použije se následující postup.
2. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě návrh.

První čtení

3. Evropský parlament zaujme svůj postoj v prvním čtení a postoupí jej Radě.
4. Schválí-li Rada postoj Evropského parlamentu, je dotýčný akt přijat ve znění odpovídajícím postoji Evropského parlamentu.
5. Neschválí-li Rada postoj Evropského parlamentu, přijme svůj postoj v prvním čtení a postoupí jej Evropskému parlamentu.
6. Rada podrobně informuje Evropský parlament o důvodech, na základě kterých přijala postoj v prvním čtení. Komise podrobně informuje Evropský parlament o svém postoji.

Druhé čtení

7. Jestliže ve lhůtě tří měsíců od tohoto postoupení Evropský parlament:
- schválí postoj Rady v prvním čtení nebo nepřijme žádné usnesení, pokládá se dotyčný akt za přijatý ve znění odpovídajícím postoji Rady;
 - odmítne postoj Rady v prvním čtení většinou hlasů všech svých členů, pokládá se navrhovaný akt za nepřijatý;
 - navrhne většinou hlasů všech svých členů změny postoje Rady v prvním čtení, postoupí se změněný text Radě a Komisi, která k těmto změnám zaujme stanovisko.
8. Jestliže ve lhůtě tří měsíců od obdržení změn Evropského parlamentu Rada kvalifikovanou většinou:
- schválí všechny tyto změny, pokládá se dotyčný akt za přijatý;
 - neschválí všechny změny, svolá předseda Rady po dohodě s předsedou Evropského parlamentu ve lhůtě šesti týdnů dohodovací výbor.
9. O návrzích změn, k nimž Komise zaujala odmítavé stanovisko, Rada rozhoduje jednomyslně.

Dohodovací postup

10. Dohodovací výbor, který se skládá z členů Rady nebo z jejich zástupců a ze stejného počtu členů zastupujících Evropský parlament, má za úkol dosáhnout přijetí dohody o společném návrhu kvalifikovanou většinou členů Rady nebo jejich zástupců a většinou členů zastupujících Evropský parlament ve lhůtě šesti týdnů od svého svolání, a to na základě postojů Evropského parlamentu a Rady v druhém čtení.
11. Komise se účastní jednání dohodovacího výboru a vyvíjí veškerou činnost potřebnou ke sblížení postojů Evropského parlamentu a Rady.

12. Neschválí-li dohodovací výbor ve lhůtě šesti týdnů od svého svolání společný návrh, pokládá se navrhovaný akt za nepřijatý.

Třetí čtení

13. Schválí-li dohodovací výbor v této lhůtě společný návrh, mají Evropský parlament, který se usnáší nadpoloviční většinou odevzdaných hlasů, a Rada, která rozhoduje kvalifikovanou většinou, ode dne tohoto schválení šest týdnů na to, aby přijaly navrhovaný akt v souladu se společným návrhem. Pokud tak neučiní, pokládá se navrhovaný akt za nepřijatý.

14. Lhůty tří měsíců a šesti týdnů uvedené v tomto článku se prodlužují z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady, první nejvýše o jeden měsíc a druhá nejvýše o dva týdny.

Zvláštní ustanovení

15. Je-li legislativní akt v případech uvedených ve Smlouvách podán k řádnému legislativnímu postupu z podnětu skupiny členských států, na doporučení Evropské centrální banky nebo na žádost Soudního dvora, nepoužijí se odstavce 2, druhá věta odstavce 6 a odstavec 9.

V takovém případě Evropský parlament a Rada předají Komisi návrh aktu i se svými postoji v prvním a druhém čtení. Evropský parlament nebo Rada mohou kdykoli během celého postupu požádat Komisi o stanovisko, které může Komise rovněž vydat z vlastního podnětu. Pokud to pokládá za nezbytné, může se rovněž podílet na činnosti dohodovacího výboru podle odstavce 11.

Článek 295

Evropský parlament, Rada a Komise se navzájem konzultují a vzájemnou dohodou upravují způsoby své spolupráce. Za tímto účelem mohou v souladu se Smlouvami uzavírat interinstitucionální dohody, které mohou mít závaznou povahu.

Článek 296
(bývalý článek 253 Smlouvy o ES)

Neuvádějí-li Smlouvy druh aktu, který má být přijat, zvolí jej orgány pro jednotlivé případy v souladu s platnými postupy a se zásadou proporcionality.

Právní akty musí obsahovat odůvodnění a odkazovat na návrhy, podněty, doporučení, žádosti nebo stanoviska požadovaná Smlouvami.

Posuzují-li Evropský parlament a Rada návrh legislativního aktu, zdrží se přijetí aktů, které příslušný legislativní postup pro danou oblast nestanoví.

Článek 297
(bývalý článek 254 Smlouvy o ES)

1. Legislativní akty přijaté řádným legislativním postupem podepisuje předseda Evropského parlamentu a předseda Rady.

Legislativní akty přijaté zvláštním legislativním postupem podepisuje předseda orgánu, který je přijal.

Legislativní akty se vyhláší v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.

2. Nelegislativní akty přijaté v podobě nařízení, směrnic a rozhodnutí, ve kterých není uvedeno, komu jsou určena, podepisuje předseda orgánu, který je přijal.

Nařízení, směrnice, které jsou určeny všem členským státům, a rozhodnutí, ve kterých není uvedeno, komu jsou určena, se vyhláší v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení.

Ostatní směrnice a rozhodnutí, ve kterých je uvedeno, komu jsou určena, se oznamují těm, jimž jsou určeny, a nabývají účinku tímto oznámením.

Článek 298

1. Při plnění svých úkolů se orgány, instituce a jiné subjekty Unie opírají o otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu.
2. V souladu se služebním řádem a pracovním řádem přijatými na základě článku 336 přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem formou nařízení za tímto účelem ustanovení.

Článek 299

(bývalý článek 256 Smlouvy o ES)

Akty Rady, Komise nebo Evropské centrální banky, které ukládají peněžité závazek jiným osobám než státům, jsou podkladem pro výkon rozhodnutí.

Výkon rozhodnutí se řídí předpisy občanského procesního práva toho státu, na jehož území se provádí. Doložku vykonatelnosti připojí po přezkoumání rozhodnutí, omezeném jen na ověření pravosti, vnitrostátní orgán, který k tomu určí vláda každého členského státu; jeho určení dá na vědomí Komisi a Soudnímu dvoru Evropské unie.

Jsou-li na žádost oprávněné strany splněny tyto formální náležitosti, může tato strana v souladu s vnitrostátním právem požádat o výkon rozhodnutí přímo příslušný orgán.

Výkon rozhodnutí může být zastaven pouze na základě rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie. Kontrola řádného provádění výkonu rozhodnutí však spadá do pravomoci vnitrostátních soudních orgánů.

Kapitola 3

Poradní instituce unie

Článek 300

1. Evropskému parlamentu, Radě a Komisi jsou nápomocny Hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů, které plní poradní funkce.
2. Hospodářský a sociální výbor se skládá ze zástupců organizací zaměstnavatelů, zaměstnanců a dalších subjektů zastupujících občanskou společnost, zejména v sociálně-hospodářské, občanské, profesní a kulturní oblasti.
3. Výbor regionů se skládá ze zástupců regionálních a místních samosprávných celků, kteří buď mají volební mandát v některém regionálním nebo místním samosprávném celku, nebo jsou politicky odpovědní volenému shromáždění.
4. Členové Hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů nejsou vázáni žádnými příkazy. Vykonávají svou funkci zcela nezávisle v obecném zájmu Unie.
5. Rada pravidelně přezkoumává pravidla uvedená v odstavcích 2 a 3, která se týkají složení těchto výborů, aby zohlednila hospodářský, sociální a demografický vývoj v Unii. K tomuto účelu přijímá Rada na návrh Komise rozhodnutí.

Oddíl 1

Hospodářský a sociální výbor

Článek 301

(bývalý článek 258 Smlouvy o ES)

Počet členů Hospodářského a sociálního výboru nesmí překročit 350.

Rada na návrh Komise jednomyslně přijme rozhodnutí, kterým se stanoví složení výboru.

Rada stanoví odměny členů výboru.

Článek 302
(bývalý článek 259 Smlouvy o ES)

1. Členové výboru jsou jmenováni na dobu pěti let. Rada přijme seznam členů sestavený podle návrhů podaných každým členským státem. Členové mohou být jmenováni opakovaně.
2. Rada rozhoduje po konzultaci s Komisí. Může si vyžádat názor evropských organizací, které představují jednotlivá hospodářská a sociální odvětví a občanskou společnost, jichž se týkají činnosti Unie.

Článek 303
(bývalý článek 260 Smlouvy o ES)

Výbor volí ze svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dva a půl roku.

Přijme svůj jednací řád.

Výbor svolává jeho předseda na žádost Evropského parlamentu, Rady nebo Komise. Může se také sejít z vlastního podnětu.

Článek 304
(bývalý článek 262 Smlouvy o ES)

Evropský parlament, Rada nebo Komise konzultují výbor v případech uvedených ve Smlouvách. Tyto orgány mohou výbor konzultovat, kdykoli to považují za vhodné. Výbor může také vydat stanovisko z vlastního podnětu v případech, kdy to považuje za vhodné.

Považují-li to Evropský parlament, Rada nebo Komise za nutné, určí výboru pro předložení jeho stanoviska lhůtu nejméně jednoho měsíce od jejího oznámení předsedovi. Po uplynutí stanovené lhůty mohou jednat i bez tohoto stanoviska.

Stanoviska výboru, jakož i zápis z jeho jednání se postupují Evropskému parlamentu, Radě a Komisi.

Oddíl 2

Výbor regionů

Článek 305

(bývalý čl. 263 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec Smlouvy o ES)

Počet členů výboru nesmí překročit 350.

Rada na návrh Komise jednomyslně přijme rozhodnutí, kterým se stanoví složení výboru.

Členové výboru a náhradníci jsou ve stejném počtu jmenováni na dobu pěti let. Mohou být jmenováni opakovaně. Rada přijme seznam členů a náhradníků sestavený podle návrhů podaných každým členským státem. Uplynutím mandátu uvedeného v čl. 300 odst. 3, na jehož základě byli navrženi, končí funkční období členů výboru a členové výboru jsou stejným postupem nahrazeni na zbytek funkčního období. Nemohou být současně členy Evropského parlamentu.

Článek 306

(bývalý článek 264 Smlouvy o ES)

Výbor regionů volí ze svých členů předsedu a předsednictvo na dobu dva a půl roku.

Přijme svůj jednací řád.

Výbor svolává jeho předseda na žádost Evropského parlamentu, Rady nebo Komise. Může se také sejít z vlastního podnětu.

Článek 307
(bývalý článek 265 Smlouvy o ES)

Evropský parlament, Rada nebo Komise konzultují Výbor regionů v případech, které Smlouvy stanoví, a ve všech ostatních případech, v nichž to některý z těchto orgánů považuje za vhodné, zejména v případech týkajících se přeshraniční spolupráce.

Považují-li to Evropský parlament, Rada nebo Komise za nutné, určí výboru pro předložení jeho stanoviska lhůtu nejméně jednoho měsíce od jejího oznámení předsedovi. Po uplynutí stanovené lhůty mohou jednat i bez tohoto stanoviska.

Je-li Hospodářský a sociální výbor konzultován podle článku 304, Evropský parlament, Rada nebo Komise o tomto vyžádání stanoviska informují Výbor regionů. Usoudí-li Výbor regionů, že jsou dotčeny zvláštní regionální zájmy, může v této věci zaujmout stanovisko.

Může vydat stanovisko z vlastního podnětu v případech, kdy to považuje za vhodné.

Stanovisko výboru a zápis z jeho jednání se postupují Evropskému parlamentu, Radě a Komisi.

Kapitola 4

Evropská investiční banka

Článek 308
(bývalý článek 266 Smlouvy o ES)

Evropská investiční banka má právní subjektivitu.

Členy Evropské investiční banky jsou členské státy.

Statut Evropské investiční banky je obsažen v protokolu připojeném ke Smlouvám. Rada může na žádost Evropské investiční banky a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí, anebo na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Evropskou investiční bankou jednomyslně zvláštním legislativním postupem měnit statut Evropské investiční banky.

Článek 309
(bývalý článek 267 Smlouvy o ES)

Úkolem Evropské investiční banky je přispívat k vyváženému a nerušenému rozvoji vnitřního trhu v zájmu Unie; využívá k tomu jak kapitálového trhu, tak vlastních zdrojů. Za tím účelem neziskovým poskytováním půjček a záruk usnadňuje financování dále uvedených projektů ve všech odvětvích hospodářství:

- a) projektů na rozvoj méně rozvinutých oblastí;
- b) projektů na modernizaci nebo konverzi podniků anebo na vytvoření nových činností vyplývajících z vytvoření nebo fungování vnitřního trhu, které pro svůj rozsah nebo pro svou povahu nemohou být plně kryty dostupnými finančními prostředky v jednotlivých členských státech;
- c) projektů společného zájmu více členských států, které pro svůj rozsah nebo povahu nemohou být plně kryty dostupnými finančními prostředky v jednotlivých členských státech.

Při plnění svých úkolů usnadňuje Evropská investiční banka financování investičních programů s využitím strukturálních fondů a dalších finančních nástrojů Unie.

HLAVA II
FINANČNÍ USTANOVENÍ

Článek 310
(bývalý článek 268 Smlouvy o ES)

1. Pro každý rozpočtový rok musí být veškeré příjmy a výdaje Unie předběžně vyčísleny a zahrnuty do rozpočtu.

Roční rozpočet Unie stanoví Evropský parlament a Rada v souladu s článkem 314.

Rozpočet musí být vyrovnaný co do příjmů a výdajů.

2. Výdaje zapsané v rozpočtu jsou povoleny na dobu ročního rozpočtového období v souladu s nařízením podle článku 322.

3. Uskutečnění výdajů zapsaných v rozpočtu vyžaduje předchozí přijetí právně závazného aktu Unie, který stanoví právní základ pro její činnost a pro uskutečnění odpovídajících výdajů v souladu s nařízením podle článku 322, s výjimkou případů stanovených tímto nařízením.

4. K zajištění rozpočtové kázně nepřijme Unie žádné akty, které by mohly mít významný dopad na rozpočet, aniž by byla poskytnuta záruka, že výdaje vyplývající z těchto aktů mohou být financovány v rámci limitu pro vlastní zdroje Unie a v souladu s víceletým finančním rámcem podle článku 312.

5. Rozpočet je plněn v souladu se zásadou řádného finančního řízení. Členské státy a Unie spolupracují, aby zajistily využívání prostředků zapsaných v rozpočtu v souladu s touto zásadou.

6. V souladu s článkem 325 bojují Unie a členské státy proti podvodům a jiným protiprávním jednáním poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie.

Kapitola 1

Vlastní zdroje unie

Článek 311 (bývalý článek 269 Smlouvy o ES)

Unie si zajistí prostředky nezbytné pro dosažení svých cílů a pro úspěšné provádění svých politik.

Rozpočet je financován plně z vlastních zdrojů; jiné příjmy tím nejsou dotčeny.

Rada přijme zvláštním legislativním postupem jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem rozhodnutí, kterým se stanoví ustanovení týkající se systému vlastních zdrojů Unie. V této souvislosti může zřídit nové kategorie vlastních zdrojů nebo zrušit stávající kategorii. Toto rozhodnutí vstoupí v platnost až po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

Rada přijme zvláštním legislativním postupem formou nařízení prováděcí opatření pro systém vlastních zdrojů Unie, pokud je tak stanoveno rozhodnutím přijatým na základě třetího pododstavce. Rada rozhoduje po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

Kapitola 2

Víceletý finanční rámec

Článek 312

1. Víceletý finanční rámec zajišťuje řádný vývoj výdajů Unie v rámci limitu jejích vlastních zdrojů.

Víceletý finanční rámec se stanoví na dobu nejméně pěti let.

Roční rozpočet Unie je v souladu s víceletým finančním rámcem.

2. Rada přijme zvláštním legislativním postupem nařízení, kterým se stanoví víceletý finanční rámec. Rada rozhoduje jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů.

Evropská rada může jednomyslně přijmout rozhodnutí, které Radě umožní při přijímání nařízení uvedeného v prvním pododstavci rozhodovat kvalifikovanou většinou.

3. Finanční rámec stanoví výši ročních stropů prostředků na závazky podle kategorie výdajů a ročních stropů prostředků na platby. Kategorie výdajů, kterých je omezený počet, odpovídají hlavním oblastem činnosti Unie.

Finanční rámec stanoví jakákoli další ustanovení, která jsou účelná pro hladký průběh ročního rozpočtového procesu.

4. Není-li do uplynutí předcházejícího finančního rámce přijato nařízení Rady, které stanoví nový finanční rámec, prodlouží se platnost stropů a dalších ustanovení odpovídajících poslednímu roku předcházejícího rámce až do přijetí tohoto aktu.

5. Evropský parlament, Rada a Komise činí během celého procesu vedoucího k přijetí finančního rámce všechna nezbytná opatření k usnadnění tohoto přijetí.

Kapitola 3

Roční rozpočet unie

Článek 313

(bývalý čl. 272 odst. 1 Smlouvy o ES)

Rozpočtový rok začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

Článek 314
(bývalý čl. 272 odst. 2 až 10 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada stanoví zvláštním legislativním postupem roční rozpočet Unie v souladu s těmito ustanoveními:

1. Každý orgán s výjimkou Evropské centrální banky sestaví před 1. červencem předběžný odhad svých výdajů na příští rozpočtový rok. Komise shrne tyto odhady do návrhu rozpočtu, jenž může obsahovat odlišné odhady.

Návrh rozpočtu zahrnuje odhad příjmů a odhad výdajů.

2. Komise předloží návrh rozpočtu Evropskému parlamentu a Radě nejpozději 1. září roku předcházejícího roku, ve kterém má být rozpočet plněn.

Komise může návrh rozpočtu v průběhu procesu měnit, a to až do svolání dohodovacího výboru podle odstavce 5.

3. Rada přijme svůj postoj k návrhu rozpočtu a postoupí jej Evropskému parlamentu nejpozději 1. října roku předcházejícího roku, ve kterém má být rozpočet plněn. Podrobně informuje Evropský parlament o důvodech, na základě kterých postoj přijala.

4. Jestliže ve lhůtě čtyřiceti dvou dnů od tohoto postoupení Evropský parlament:

- a) schválí postoj Rady, je rozpočet přijat;
- b) nepřijme žádné usnesení, pokládá se rozpočet za přijatý;
- c) přijme změny většinou hlasů všech svých členů, postoupí se změněný návrh Radě a Komisi. Předseda Evropského parlamentu po dohodě s předsedou Rady neprodleně svolá dohodovací výbor. Pokud však do deseti dnů od tohoto postoupení Rada Evropskému parlamentu sdělí, že schvaluje všechny změny, dohodovací výbor se nesejde.

5. Dohodovací výbor, který se skládá z členů Rady nebo z jejich zástupců a ze stejného počtu členů zastupujících Evropský parlament, má za úkol dosáhnout přijetí dohody o společném návrhu kvalifikovanou většinou členů Rady nebo jejich zástupců a většinou členů zastupujících Evropský parlament ve lhůtě dvaceti jednoho dne od svého svolání, a to na základě postojů Evropského parlamentu a Rady.

Komise se účastní jednání dohodovacího výboru a vyvíjí veškerou činnost potřebnou ke sblížení postojů Evropského parlamentu a Rady.

6. Dohodne-li se dohodovací výbor ve lhůtě dvaceti jednoho dne podle odstavce 5 na společném návrhu, mají Evropský parlament a Rada ode dne této dohody čtrnáct dní na to, aby společný návrh schválily.

7. Jestliže ve lhůtě čtrnácti dnů podle odstavce 6:

- a) Evropský parlament i Rada schválí společný návrh nebo nepřijmou žádné rozhodnutí, nebo jestliže jeden z těchto orgánů společný návrh schválí, zatímco druhý nepřijme žádné rozhodnutí, pokládá se rozpočet za přijatý s konečnou platností v souladu se společným návrhem; nebo
- b) Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů, i Rada společný návrh zamítnou, nebo pokud jeden z těchto orgánů společný návrh zamítne, zatímco druhý nepřijme žádné rozhodnutí, předloží Komise nový návrh rozpočtu; nebo
- c) Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů, zamítne společný návrh, zatímco Rada jej schválí, předloží Komise nový návrh rozpočtu; nebo
- d) Evropský parlament schválí společný návrh, zatímco Rada jej zamítne, může Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů a třípětinovou většinou odevzdaných hlasů, ve lhůtě čtrnácti dnů ode dne zamítnutí Radou rozhodnout o potvrzení všech nebo některých změn uvedených v odst. 4 písm. c). Není-li některá změna Evropského parlamentu potvrzena, zachová se postoj dohodnutý dohodovacím výborem k rozpočtové linii, která je předmětem změny. Rozpočet se na tomto základě pokládá za přijatý s konečnou platností.

8. Nedohodne-li se dohodovací výbor ve lhůtě dvaceti jednoho dne podle odstavce 5 na společném návrhu, předloží Komise nový návrh rozpočtu.

9. Po ukončení postupu uvedeného v tomto článku prohlásí předseda Evropského parlamentu, že rozpočet je přijat s konečnou platností.

10. Každý orgán vykonává pravomoci svěřené mu podle tohoto článku při dodržování Smluv a aktů přijatých na jejich základě, zejména pokud jde o vlastní zdroje Unie a o rovnováhu příjmů a výdajů.

Článek 315
(bývalý článek 273 Smlouvy o ES)

Pokud rozpočet na začátku rozpočtového roku nebyl ještě přijat s konečnou platností, mohou být výdaje prováděny měsíčně podle kapitol v souladu s nařízeními přijatými na základě článku 322, a to až do výše jedné dvanáctiny prostředků zapsaných v dotyčné kapitole rozpočtu předešlého rozpočtového roku, přičemž tato částka nesmí překročit jednu dvanáctinu prostředků zapsaných ve stejné kapitole návrhu rozpočtu.

Rada může na návrh Komise za předpokladu dodržení ostatních podmínek uvedených v prvním pododstavci umožnit výdaje překračující jednu dvanáctinu v souladu s nařízením přijatým na základě článku 322. Rada toto rozhodnutí neprodleně postoupí Evropskému parlamentu.

Rozhodnutí podle druhého pododstavce stanoví nezbytná opatření týkající se zdrojů k použití tohoto článku, v souladu s akty uvedenými v článku 311.

Vstoupí v platnost třicet dnů po svém přijetí, pokud se v této lhůtě Evropský parlament, který se usnáší většinou hlasů všech svých členů, nerozhodne tyto výdaje snížit.

Článek 316
(bývalý článek 271 Smlouvy o ES)

Za podmínek stanovených v souladu s předpisy přijatými na základě článku 322 bude možné přenést prostředky nevyčerpané do konce rozpočtového roku, s výjimkou prostředků určených na výdaje na zaměstnance, výlučně do rozpočtu bezprostředně následujícího rozpočtového roku.

Prostředky jsou rozděleny do kapitol zahrnujících výdaje podle jejich druhu nebo určení a dále rozčleněny v souladu s nařízením přijatým na základě článku 322.

Výdaje Evropského parlamentu, Evropské rady a Rady, Komise a Soudního dvora Evropské unie tvoří samostatné části rozpočtu, aniž je dotčen zvláštní režim stanovený pro některé společné výdaje.

Kapitola 4

Plnění rozpočtu a absolutorium

Článek 317

(bývalý článek 274 Smlouvy o ES)

Komise plní rozpočet ve spolupráci s členskými státy v souladu s finančním nařízením přijatým na základě článku 322 na vlastní odpovědnost a v mezích přidělených prostředků, v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Členské státy spolupracují s Komisí, aby zajistily využití rozpočtových prostředků v souladu se zásadami řádného finančního řízení.

Uvedené nařízení stanoví pro členské státy povinnost kontroly a auditu při plnění rozpočtu, jakož i z toho vyplývající odpovědnosti. Stanoví rovněž odpovědnosti a podrobná pravidla, podle kterých se každý orgán podílí na provádění svých výdajů.

V rámci rozpočtu může Komise v mezích a za podmínek stanovených nařízením přijatým na základě článku 322 převádět prostředky z jedné kapitoly do druhé nebo z jedné jednotky nižšího členění do druhé.

Článek 318

(bývalý článek 275 Smlouvy o ES)

Komise předkládá každoročně Evropskému parlamentu a Radě závěrečný účet operací prováděných v rámci rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok. Dále jim předává rozvahu aktiv a pasiv Unie.

Komise rovněž předkládá Evropskému parlamentu a Radě hodnotící zprávu o financích Unie založenou na dosažených výsledcích, zejména ve vztahu k zadání, které Evropský parlament a Rada uvedly na základě článku 319.

Článek 319
(bývalý článek 276 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament na základě doporučení Rady uděluje Komisi absolutorium za plnění rozpočtu. Za tím účelem Rada a poté Evropský parlament přezkoumají závěrečný účet, rozvahu a hodnotící zprávu podle článku 318 a výroční zprávu Účetního dvora, k níž jsou připojeny odpovědi kontrolovaných orgánů na jeho zjištění, prohlášení uvedené v čl. 287 odst. 1 druhém pododstavci, jakož i příslušné zvláštní zprávy Účetního dvora.
2. Před udělením absolutoria Komisi nebo z jiného důvodu v souvislosti s výkonem svých rozpočtových pravomocí si může Evropský parlament vyžádat od Komise informace o provádění výdajů nebo o fungování systémů finanční kontroly. Komise podá Evropskému parlamentu na jeho žádost všechny nezbytné informace.
3. Komise učiní všechna vhodná opatření, aby vyhověla připomínkám připojeným k rozhodnutí o udělení absolutoria a dalším připomínkám Evropského parlamentu, týkajícím se provádění výdajů, jakož i poznámkám provázejícím doporučení Rady, spojeným s udělením absolutoria.

Na žádost Evropského parlamentu nebo Rady podá Komise zprávu o opatřeních učiněných na základě těchto připomínek a poznámek, a zejména o pokynech daných útvarům, které odpovídají za plnění rozpočtu. Tyto zprávy se zasílají rovněž Účetnímu dvoru.

Kapitola 5

Společná ustanovení

Článek 320
(bývalý článek 277 Smlouvy o ES)

Víceletý finanční rámec a roční rozpočet se sestavují v eurech.

Článek 321
(bývalý článek 278 Smlouvy o ES)

Komise může za podmínky, že to oznámí příslušným orgánům dotyčných států, převádět pohledávky v měně jednoho členského státu do měny jiného členského státu, pokud je to nezbytné k tomu, aby jich mohlo být použito k cílům stanoveným Smlouvami. Komise se podle možností zdrží provádění takových převodů, má-li volné nebo uvolnitelné pohledávky v měně, kterou potřebuje.

Komise jedná s každým členským státem prostřednictvím orgánu, který tento stát určí. Při provádění finančních operací se obrací na emisní banku příslušného členského státu nebo na jiné finanční orgány, které tento stát schválil.

Článek 322
(bývalý článek 279 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada stanoví řádným legislativním postupem a po konzultaci s Účetním dvorem formou nařízení:
 - a) finanční pravidla stanovící zejména podrobnosti týkající se sestavování a plnění rozpočtu a předkládání účetnictví a jeho auditu;
 - b) pravidla pro kontrolu odpovědnosti účastníků finančních operací, a zejména schvalujících osob a účetních.
2. Rada na návrh Komise po konzultaci s Evropským parlamentem a s Účetním dvorem určí podrobnosti a postup, kterými se rozpočtové příjmy v rámci systému vlastních zdrojů Unie dávají k dispozici Komisi, a přijme opatření, která se v případě potřeby použijí ke krytí hotovostních nároků.

Článek 323

Evropský parlament, Rada a Komise zajistí, aby Unie měla k dispozici finanční prostředky, které jí umožní plnit právní závazky vůči třetím stranám.

Článek 324

V rámci rozpočtového procesu podle této hlavy jsou z podnětu Komise svolávána pravidelná setkání předsedů Evropského parlamentu, Rady a Komise. Předsedové učiní všechna nezbytná opatření k tomu, aby podpořili vzájemné projednání a sblížování postojů orgánů, kterým předsedají, a tak usnadnili provádění této hlavy.

Kapitola 6

Boj proti podvodům

Článek 325

(bývalý článek 280 Smlouvy o ES)

1. Unie a členské státy bojují proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie opatřeními přijatými podle tohoto článku, která mají odstrašující účinek a poskytují v členských státech a v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie účinnou ochranu.
2. Členské státy přijmou k zamezení podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie stejná opatření, jaká přijímají k zamezení podvodů ohrožujících jejich vlastní finanční zájmy.
3. Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv, členské státy koordinují svou činnost zaměřenou na ochranu finančních zájmů Unie proti podvodům. Za tím účelem organizují společně s Komisí úzkou a pravidelnou spolupráci mezi příslušnými orgány.
4. K zajištění účinné a rovnocenné ochrany v členských státech a v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Účetním dvorem opatření nezbytná k předcházení a potírání podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie.

5. Komise každoročně předkládá ve spolupráci s členskými státy Radě a Evropskému parlamentu zprávu o opatřeních, která byla přijata k provedení tohoto článku.

HLAVA III

POSÍLENÁ SPOLUPRÁCE

Článek 326

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

Každá posílená spolupráce musí být v souladu se Smlouvami a právem Unie.

Tato spolupráce nesmí narušovat vnitřní trh ani hospodářskou, sociální a územní soudržnost. Nesmí vytvářet překážku ani diskriminaci v obchodu mezi členskými státy, ani mezi nimi vyvolávat narušení hospodářské soutěže.

Článek 327

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

Každá posílená spolupráce musí zachovávat pravomoci, práva a povinnosti členských států, které se jí neúčastní. Tyto státy pak nebrání jejímu provádění zúčastněnými členskými státy.

Článek 328

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

1. Při navázání je posílená spolupráce otevřena všem členským státům, s výhradou dodržení případných podmínek účasti stanovených povolujícím rozhodnutím. Je jim rovněž otevřena kdykoli, s výhradou dodržení, kromě uvedených podmínek, aktů již přijatých v jejím rámci.

Komise a členské státy účastníci se posílené spolupráce dbají na to, aby podporovaly účast co největšího počtu členských států.

2. Komise a případně vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku pravidelně informují Evropský parlament a Radu o vývoji posílené spolupráce.

Článek 329

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

1. Členské státy, které si přejí mezi sebou navázat posílenou spoluprací v jedné z oblastí uvedených ve Smlouvách, s výjimkou oblastí výlučné pravomoci a společné zahraniční a bezpečnostní politiky, podají žádost Komisi a upřesní oblast a cíle navrhované posílené spolupráce. Komise může v tomto smyslu předložit Radě návrh. Pokud Komise návrh nepředloží, sdělí důvody daným členským státům.

Povolení k zavedení posílené spolupráce podle prvního pododstavce vydá Rada na návrh Komise po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

2. Žádost členských států, které si přejí mezi sebou navázat posílenou spoluprací v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, se podává Radě. Postoupí se vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který zaujme stanovisko k souladu zamýšlené posílené spolupráce se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou Unie, a Komisi, která zaujme stanovisko zejména k souladu zamýšlené posílené spolupráce s ostatními politikami Unie. Pro informaci se předá i Evropskému parlamentu.

Povolení k zavedení posílené spolupráce vydá rozhodnutím Rada, která rozhoduje jednomyslně.

Článek 330
(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

Jednání Rady se mohou účastnit všichni její členové, avšak na hlasování se podílejí pouze členové Rady zastupující členské státy zúčastněné na posílené spolupráci.

K jednomyslnosti je třeba pouze hlasů zástupců zúčastněných členských států.

Kvalifikovaná většina je vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3.

Článek 331
(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

1. Každý členský stát, který si přeje účastnit se probíhající posílené spolupráce v jedné z oblastí podle čl. 329 odst. 1, oznámí svůj záměr Radě a Komisi.

Ve lhůtě čtyř měsíců ode dne přijetí oznámení potvrdí Komise účast dotyčného členského státu. V případě potřeby stanoví, že jsou splněny podmínky účasti, a přijme přechodná opatření, která jsou nezbytná pro použití aktů již přijatých v rámci posílené spolupráce.

Usoudí-li však Komise, že podmínky účasti splněny nejsou, uvede, jaká ustanovení mají být přijata pro splnění těchto podmínek, a stanoví lhůtu pro opětovné přezkoumání žádosti. Po uplynutí této lhůty žádost znovu přezkoumá v souladu s druhým pododstavcem. Pokud Komise usoudí, že podmínky účasti stále nejsou splněny, může se dotyčný členský stát obrátit v této věci na Radu, která o žádosti rozhodne. Rada rozhoduje v souladu s článkem 330. Na návrh Komise může rovněž přijmout přechodná opatření podle druhého pododstavce.

2. Každý členský stát, který si přeje účastnit se probíhající posílené spolupráce v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, oznámí svůj záměr Radě, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi.

Rada potvrdí účast dotyčného členského státu po konzultaci s vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a poté, co v případě potřeby stanoví, že jsou splněny podmínky účasti. Rada může na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku rovněž přijmout nezbytná přechodná opatření pro použití aktů již přijatých v rámci posílené spolupráce. Pokud však Rada usoudí, že podmínky účasti splněny nejsou, uvede, jaká ustanovení mají být přijata pro splnění těchto podmínek, a stanoví lhůtu pro opětovné přezkoumání žádosti o účast.

Pro účely tohoto odstavce rozhoduje Rada jednomyslně a v souladu s článkem 330.

Článek 332

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

Náklady vyplývající z provádění posílené spolupráce, s výjimkou správních nákladů orgánů, hradí zúčastněné členské státy, pokud všichni členové Rady po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně nerozhodnou jinak.

Článek 333

(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

1. Stanoví-li některé ustanovení Smluv, které může být použito v rámci posílené spolupráce, že Rada rozhoduje jednomyslně, může Rada jednomyslně v souladu s postupem podle článku 330 přijmout rozhodnutí o tom, že bude rozhodovat kvalifikovanou většinou.
2. Stanoví-li některé ustanovení Smluv, které může být použito v rámci posílené spolupráce, že Rada přijímá akty zvláštním legislativním postupem, může Rada jednomyslně v souladu s postupem podle článku 330 přijmout rozhodnutí o tom, že bude rozhodovat řádným legislativním postupem. Rada rozhoduje po konzultaci s Evropským parlamentem.
3. Odstavce 1 a 2 se nepoužijí na rozhodnutí související s vojenstvím nebo obranou.

Článek 334
(bývalé články 27a až 27e, 40 až 40b a 43 až 45 Smlouvy o EU
a bývalé články 11 a 11a Smlouvy o ES)

Rada a Komise zajišťují soudržnost mezi činnostmi prováděnými v rámci posílené spolupráce a soudržnost těchto činností s politikami Unie a za tímto účelem spolupracují.

ČÁST SEDMÁ
USTANOVENÍ OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ

Článek 335
(bývalý článek 282 Smlouvy o ES)

Unie má v každém z členských států nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou jejich vnitrostátní právo přiznává právnickým osobám; Unie může zejména nabývat a zcizovat movitý i nemovitý majetek a vystupovat před soudem. Pro tento účel je zastupována Komisí. Avšak v otázkách spojených s fungováním svých jednotlivých orgánů je Unie zastupována vzhledem k jejich správní samostatnosti každým z nich.

Článek 336
(bývalý článek 283 Smlouvy o ES)

Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem a po konzultaci s dalšími zúčastněnými orgány formou nařízení služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Unie.

Článek 337
(bývalý článek 284 Smlouvy o ES)

K plnění úkolů, které jí jsou svěřeny, může Komise shromažďovat veškeré informace a provádět veškeré potřebné průzkumy v mezích a za podmínek stanovených Radou rozhodující prostou většinou v souladu se Smlouvami.

Článek 338
(bývalý článek 285 Smlouvy o ES)

1. Aniž je dotčen článek 5 Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření k vypracování statistik, jestliže je to nezbytné k provádění činností Unie.
2. Při vypracování statistik Unie se dodržuje nestrannost, spolehlivost, objektivita, vědecká nezávislost, hospodárnost výdajů a důvěrnost statistických informací; hospodářským subjektům při tom nesmějí vzniknout nadměrné náklady.

Článek 339
(bývalý článek 287 Smlouvy o ES)

Členové orgánů Unie, členové výborů, jakož i úředníci a jiní zaměstnanci Unie jsou povinni, a to i po skončení svých funkcí, nevyzrazovat takové informace, které jsou profesním tajemstvím, zejména údaje o podnicích, o jejich obchodních stycích nebo o struktuře jejich nákladů.

Článek 340
(bývalý článek 288 Smlouvy o ES)

Smluvní odpovědnost Unie se řídí právem rozhodným pro příslušnou smlouvu.

V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí Unie v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené jejími orgány nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.

Odchylně od druhého pododstavce nahradí Evropská centrální banka v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené jí nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.

Osobní odpovědnost zaměstnanců vůči Unii se řídí služebním nebo pracovním řádem, který se na ně vztahuje.

Článek 341
(bývalý článek 289 Smlouvy o ES)

Sídlo orgánů Unie určí vlády členských států vzájemnou dohodou.

Článek 342
(bývalý článek 290 Smlouvy o ES)

Pravidla pro používání úředních jazyků v orgánech Unie stanoví Rada jednomyslně formou nařízení; pravidla obsažená ve statutu Soudního dvora Evropské unie tím nejsou dotčena.

Článek 343
(bývalý článek 291 Smlouvy o ES)

Unie požívá na území členských států výsad a imunit nezbytných k plnění svého poslání za podmínek stanovených v Protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie ze dne 8. dubna 1965. Totéž platí pro Evropskou centrální banku a Evropskou investiční banku.

Článek 344
(bývalý článek 292 Smlouvy o ES)

Členské státy se zavazují, že spory o výklad nebo provádění Smluv nebudou řešit jinak, než jak stanoví Smlouvy.

Článek 345
(bývalý článek 295 Smlouvy o ES)

Smlouvy se nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech.

Článek 346
(bývalý článek 296 Smlouvy o ES)

1. Ustanovení Smluv nebrání použití následujících pravidel:
 - a) členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti,
 - b) každý členský stát může učinit opatření, která považuje za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti a která jsou spjata s výrobou zbraní, střeliva a válečného materiálu nebo obchodem s nimi; tato opatření nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu s výrobky, které nejsou určeny výlučně k vojenským účelům.
2. Rada může na návrh Komise jednomyslným rozhodnutím změnit seznam výrobků, na něž se vztahuje odst. 1 písm. b), vypracovaný dne 15. dubna 1958.

Článek 347
(bývalý článek 297 Smlouvy o ES)

Členské státy vzájemně konzultují společné kroky, které mají zabránit tomu, aby fungování vnitřního trhu bylo dotčeno opatřeními, která by byl některý členský stát nucen učinit v případě vážných vnitřních nepokojů ohrožujících veřejný pořádek, v případě války nebo vážného mezinárodního napětí vytvářejícího nebezpečí války, anebo proto, aby dostal závazkům, jež přijal za účelem udržování míru a mezinárodní bezpečnosti.

Článek 348
(bývalý článek 298 Smlouvy o ES)

Povedou-li opatření přijatá v případech uvedených v člancích 346 a 347 k narušení podmínek hospodářské soutěže na vnitřním trhu, prozkoumá Komise spolu se zúčastněným státem, jak by tato opatření mohla být přizpůsobena pravidlům stanoveným Smlouvami.

Odchylně od postupu stanoveného v člancích 258 a 259 může Komise nebo kterýkoli členský stát předložit věc přímo Soudnímu dvoru, pokud se domnívá, že jiný členský stát zneužívá oprávnění stanovených v člancích 346 a 347. Soudní dvůr rozhodne v neveřejném zasedání.

Článek 349
(bývalý čl. 299 odst. 2 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec Smlouvy o ES)

S ohledem na strukturální sociální a hospodářskou situaci Guadeloupu, Francouzské Guayany, Martiniku, Réunionu, Svatého Bartoloměje, Svatého Martina, Azor, Madeiry a Kanárských ostrovů, která je prohlubována jejich odlehlostí, ostrovní povahou, malou rozlohou, složitým povrchem a podnebím a hospodářskou závislostí na malém množství produktů, přičemž neměnnost a spolupůsobení těchto faktorů vážným způsobem ohrožuje jejich rozvoj, přijímá Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem konkrétní opatření zaměřená zejména na vytvoření podmínek pro uplatnění Smluv v těchto regionech, včetně společných politik. Pokud jsou dotyčná konkrétní opatření přijímána Radou zvláštním legislativním postupem, rozhoduje rovněž na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem.

Opatření uvedená v prvním pododstavci se týkají zejména celní a obchodní politiky, daňové politiky, svobodných pásem, zemědělské politiky a politiky rybolovu, podmínek pro zásobování surovinami a základním spotřebním zbožím, státních podpor a podmínek přístupu ke strukturálním fondům a horizontálním programům Unie.

Rada přijme opatření uvedená v prvním pododstavci s ohledem na zvláštní charakter a omezení nejvzdálenějších regionů, aniž by narušila integritu a soudržnost právního řádu Unie, která zahrnuje také vnitřní trh a společné politiky.

Článek 350
(bývalý článek 306 Smlouvy o ES)

Ustanovení Smluv nebrání existenci ani naplňování regionálních unií mezi Belgií a Lucemburskem nebo mezi Belgií, Lucemburskem a Nizozemskem, pokud k dosažení cílů těchto unií nedostačuje používání Smluv.

Článek 351
(bývalý článek 307 Smlouvy o ES)

Práva a povinnosti vyplývající ze smluv uzavřených před 1. lednem 1958 nebo pro přistupující státy přede dnem jejich přistoupení mezi jedním nebo několika členskými státy na jedné straně a jedním nebo několika třetími zeměmi na straně druhé nejsou Smlouvami dotčeny.

Pokud jsou uvedené smlouvy neslučitelné se Smlouvami, použije příslušný členský stát či členské státy všech vhodných prostředků k odstranění zjištěných neslučitelností. V případě potřeby si členské státy poskytnou vzájemnou pomoc k dosažení tohoto cíle a zaujmou případně společný postoj.

Při používání smluv uvedených v prvním pododstavci členské státy přihlížejí k tomu, že výhody poskytované ve Smlouvách každým z členských států jsou nedílnou součástí založení Unie, a jsou proto neoddělitelně spojeny s vytvořením společných orgánů, se svěřením pravomocí těmto orgánům a s poskytováním stejných výhod všemi ostatními členskými státy.

Článek 352
(bývalý článek 308 Smlouvy o ES)

1. Ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů stanovených Smlouvami je nezbytná určitá činnost Unie v rámci politik vymezených Smlouvami, které však k této činnosti neposkytují nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu vhodná ustanovení. Pokud jsou dotyčná ustanovení přijímána Radou zvláštním legislativním postupem, rozhoduje rovněž jednomyslně, na návrh Komise a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu.

2. V rámci postupu pro kontrolu zásady subsidiarity podle čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii upozorní Komise vnitrostátní parlamenty na návrhy založené na tomto článku.
3. Opatření založená na tomto článku nesmějí harmonizovat právní předpisy členských států v případech, kdy Smlouvy tuto harmonizaci vylučují.
4. Tento článek nemůže sloužit jako základ pro dosažení cílů stanovených v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky a každý akt přijatý na základě tohoto článku respektuje meze stanovené v čl. 40 druhém pododstavci Smlouvy o Evropské unii.

Článek 353

Ustanovení čl. 48 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii se nevztahuje na tyto články:

- čl. 311 třetí a čtvrtý pododstavec,
- čl. 312 odst. 2 první pododstavec,
- článek 352 a
- článek 354.

Článek 354

(bývalý článek 309 Smlouvy o ES)

Pro účely článku 7 Smlouvy o Evropské unii týkajícího se pozastavení určitých práv vyplývajících z členství v Unii se člen Evropské rady nebo Rady zastupující dotyčný členský stát nepodílí na hlasování a dotyčný členský stát se nezapočítává při stanovení jedné třetiny nebo čtyř pětin členských států podle odstavců 1 a 2 uvedeného článku. To, že se osobně přítomní nebo zastoupení členové zdrží hlasování, nebrání přijetí rozhodnutí uvedených v odstavci 2 uvedeného článku.

Pro přijímání rozhodnutí uvedených v čl. 7 odst. 3 a 4 Smlouvy o Evropské unii je kvalifikovaná většina vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 písm. b) této smlouvy.

Rozhoduje-li Rada poté, co přijala rozhodnutí o pozastavení hlasovacích práv podle čl. 7 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, kvalifikovanou většinou na základě ustanovení Smluv, je kvalifikovaná většina vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. b) této smlouvy, nebo, rozhoduje-li Rada na návrh Komise nebo vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, podle čl. 238 odst. 3 písm. a) této smlouvy.

Pro účely článku 7 Smlouvy o Evropské unii se Evropský parlament usnáší dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, které představují většinu všech jeho členů.

Článek 355

(bývalý čl. 299 odst. 2 první pododstavec
a odst. 3 až 6 Smlouvy o ES)

Vedle článku 52 Smlouvy o Evropské unii o územní působnosti Smluv se použijí tato ustanovení:

1. Ustanovení Smluv se vztahují na Guadeloupe, Francouzskou Guayanu, Martinik, Réunion, Svatý Bartoloměj, Svatý Martin, Azory, Madeiru a Kanárské ostrovy v souladu s článkem 349.
2. Na zámořské země a území uvedené v příloze II se vztahuje zvláštní systém přidružení, který je stanoven v části čtvrté.

Smlouvy se nevztahují na zámořské země a území, jež udržují zvláštní vztahy se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska a jež nejsou zahrnuty ve výše uvedeném seznamu.

3. Ustanovení Smluv se vztahují i na evropská území, za jejichž zahraniční vztahy převzal odpovědnost členský stát.
4. Ustanovení Smluv se vztahují na Alandy v souladu s protokolem č. 2 Aktu o podmínkách přistoupení Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království.

5. Odchylně od článku 52 Smlouvy o Evropské unii a od odstavců 1 až 4 tohoto článku platí, že:
- a) Smlouvy se nevztahují na Faerské ostrovy.
 - b) Smlouvy se nevztahují na výsostné oblasti Spojeného království Akrotiri a Dhekelia na Kypru, s výjimkou rozsahu nezbytného k zajištění provedení úpravy stanovené v Protokolu o výsostných oblastech Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku na Kypru, přiloženého k Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Slovinské republiky a Slovenské republiky k Evropské unii, v souladu s podmínkami stanovenými v uvedeném protokolu.
 - c) Ustanovení Smluv se vztahují na britské Normanské ostrovy a ostrov Man jen v míře nezbytné pro zajištění použitelnosti pravidel, jež jsou pro tyto ostrovy stanoveny ve Smlouvě o přistoupení nových členských států k Evropskému společenství a k Evropskému společenství pro atomovou energii podepsané dne 22. ledna 1972.
6. Evropská rada může z podnětu dotyčného členského státu přijmout rozhodnutí, kterým se vůči Unii mění status dánské, francouzské nebo nizozemské země nebo území uvedených v odstavcích 1 a 2. Evropská rada rozhoduje jednomyslně po konzultaci s Komisí.

Článek 356
(bývalý článek 312 Smlouvy o ES)

Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

Článek 357
(bývalý článek 313 Smlouvy o ES)

Tato smlouva bude ratifikována Vysokými smluvními stranami v souladu s jejich ústavními předpisy. Ratifikační listiny budou uloženy u vlády Italské republiky.

Tato smlouva vstupuje v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uložení ratifikační listiny tím signatářským státem, který tak učiní jako poslední. Jestliže ji však uloží méně než patnáct dní před počátkem následujícího měsíce, vstupuje smlouva v platnost až prvním dnem druhého měsíce následujícího po tomto uložení.

Článek 358

Na tuto smlouvu se vztahuje článek 55 Smlouvy o Evropské unii.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k této smlouvě své podpisy.

V Římě dne dvacátého pátého března tisíc devět set padesát sedm.

(seznam zplnomocněných zástupců není přetištěn)

PROTOKOLY

PROTOKOL (č. 1)

O ÚLOZE VNITROSTÁTNÍCH PARLAMENTŮ V EVROPSKÉ UNII

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že způsob kontroly vlád vnitrostátními parlamenty, pokud jde o činnosti Evropské unie, je záležitostí ústavního uspořádání a praxe každého členského státu,

PŘEJÍCE SI podnítit větší zapojení vnitrostátních parlamentů do činností Evropské unie a zvýšit jejich možnost vyjadřovat se k návrhům legislativních aktů Evropské unie, jakož i k jiným záležitostem, které pro ně mohou mít zvláštní význam,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii, ke Smlouvě o fungování Evropské unie a ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii:

HLAVA I

INFORMOVÁNÍ VNITROSTÁTNÍCH PARLAMENTŮ

Článek 1

Podklady pro konzultace vydané Komisí (zelené a bílé knihy a sdělení) předává Komise při jejich zveřejnění přímo vnitrostátním parlamentům. Komise rovněž předává vnitrostátním parlamentům, a to současně jako Evropskému parlamentu a Radě, roční legislativní program a veškeré další nástroje legislativního plánování nebo politické strategie.

Článek 2

Návrhy legislativních aktů zasílané Evropskému parlamentu a Radě se postupují vnitrostátním parlamentům.

Pro účely tohoto protokolu se „návrhem legislativního aktu“ rozumějí návrhy Komise, podněty skupiny členských států, podněty Evropského parlamentu, žádosti Soudního dvora, doporučení Evropské centrální banky nebo žádosti Evropské investiční banky za účelem přijetí legislativního aktu.

Návrhy legislativních aktů pocházející od Komise postoupí Komise přímo vnitrostátním parlamentům, a to současně jako Evropskému parlamentu a Radě.

Návrhy legislativních aktů pocházející od Evropského parlamentu postoupí Evropský parlament přímo vnitrostátním parlamentům.

Návrhy legislativních aktů pocházející od skupiny členských států, Soudního dvora, Evropské centrální banky nebo Evropské investiční banky postoupí vnitrostátním parlamentům Rada.

Článek 3

Vnitrostátní parlamenty mohou zaslat postupem uvedeným v Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality předsedům Evropského parlamentu, Rady a Komise odůvodněné stanovisko k tomu, zda je návrh legislativního aktu v souladu se zásadou subsidiarity.

Pochází-li návrh legislativního aktu od skupiny členských států, předá předseda Rady odůvodněné stanovisko či odůvodněná stanoviska vládám těchto členských států.

Pochází-li návrh legislativního aktu od Soudního dvora, Evropské centrální banky nebo Evropské investiční banky, předá předseda Rady odůvodněné stanovisko či odůvodněná stanoviska dotyčnému orgánu nebo dotyčné instituci.

Článek 4

Mezi okamžikem, kdy je návrh legislativního aktu zpřístupněn vnitrostátním parlamentům v úředních jazycích Unie, a okamžikem, kdy je zařazen na předběžný pořad jednání Rady ke svému přijetí nebo k přijetí postoje v rámci legislativního postupu, musí uplynout lhůta osmi týdnů. Výjimky jsou možné v případě naléhavosti, přičemž se důvody pro ně uvedou v aktu nebo postoji Rady. Kromě náležitě odůvodněných naléhavých případů nesmí v průběhu těchto osmi týdnů dojít k žádné dohodě o daném návrhu legislativního aktu. Kromě náležitě odůvodněných naléhavých případů musí mezi zařazením návrhu legislativního aktu na předběžný pořad jednání Rady a přijetím postoje uplynout lhůta deseti dní.

Článek 5

Pořady jednání a výsledky zasedání Rady včetně zápisů ze zasedání, na nichž Rada jedná o návrzích legislativních aktů, se předávají přímo vnitrostátním parlamentům současně jako vládám členských států.

Článek 6

Hodlá-li Evropská rada využít čl. 48 odst. 7 první nebo druhý pododstavec Smlouvy o Evropské unii, musí být vnitrostátní parlamenty informovány o iniciativě Evropské rady nejméně šest měsíců před přijetím rozhodnutí.

Článek 7

Účetní dvůr předá svou výroční zprávu pro informaci vnitrostátním parlamentům současně jako Evropskému parlamentu a Radě.

Článek 8

V případě vícekomorových vnitrostátních parlamentů se články 1 až 7 vztahují na všechny komory, z nichž se skládají.

HLAVA II

MEZIPARLAMENTNÍ SPOLUPRÁCE

Článek 9

Evropský parlament a vnitrostátní parlamenty společně vymezí organizaci a podporu účinné a pravidelné meziparlamentní spolupráce v Evropské unii.

Článek 10

Konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti může Evropskému parlamentu, Radě a Komisi dávat veškeré podněty, které považuje za účelné. Tato konference kromě toho podporuje výměnu informací a osvědčených postupů mezi vnitrostátními parlamenty a Evropským parlamentem, což platí i pro jejich specializované výbory. Může rovněž pořádat meziparlamentní přednášky na zvláštní témata, zejména jednat o otázkách společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky. Podněty konference nezavazují vnitrostátní parlamenty ani nepředjímají jejich postoje.

PROTOKOL (č. 2)

**O POUŽÍVÁNÍ ZÁSAD SUBSIDIARITY
A PROPORCIONALITY**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI zajistit, aby rozhodnutí byla přijímána nejbliže občanům Unie,

ODHODLÁNY stanovit podmínky použití zásad subsidiarity a proporcionality, zakotvených v článku 5 Smlouvy o Evropské unii, a vytvořit systém kontroly používání těchto zásad,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Každý orgán neustále dbá na dodržování zásad subsidiarity a proporcionality vymezených v článku 5 Smlouvy o Evropské unii.

Článek 2

Před předložením návrhu legislativního aktu vede Komise rozsáhlé konzultace. Tyto konzultace musí případně přihlížet k regionálnímu a místnímu rozměru zamýšlené činnosti. V mimořádně naléhavých případech Komise tyto konzultace nevede. Své rozhodnutí odůvodní v návrhu.

Článek 3

Pro účely tohoto protokolu se „návrhem legislativního aktu“ rozumějí návrhy Komise, podněty skupiny členských států, podněty Evropského parlamentu, žádosti Soudního dvora, doporučení Evropské centrální banky a žádosti Evropské investiční banky za účelem přijetí legislativního aktu.

Článek 4

Komise postoupí své návrhy legislativních aktů a své pozměněné návrhy vnitrostátním parlamentům členských států současně jako normotvůrci Unie.

Evropský parlament postoupí své návrhy legislativních aktů a své pozměněné návrhy vnitrostátním parlamentům.

Návrhy legislativních aktů pocházející od skupiny členských států, Soudního dvora, Evropské centrální banky nebo Evropské investiční banky, jakož i pozměněné návrhy postoupí vnitrostátním parlamentům členských států Rada.

Po přijetí legislativních usnesení Evropského parlamentu a postojů Rady je tyto orgány postoupí vnitrostátním parlamentům.

Článek 5

Návrhy legislativních aktů se odůvodňují s ohledem na zásady subsidiarity a proporcionality. Každý návrh legislativního aktu by měl obsahovat zevrubnou informaci umožňující posoudit soulad se zásadami subsidiarity a proporcionality. Tato informace by měla obsahovat zhodnocení finančního dopadu návrhu, a jde-li o směrnici, zhodnocení důsledků pro předpisy, jež mají být členskými státy přijaty, případně včetně důsledků pro regionální předpisy. Důvody umožňující dospět k závěru, že cílů Unie lze lépe dosáhnout na její úrovni, se opírají o kvalitativní, a kdekoli je to možné, kvantitativní údaje. Návrhy legislativních aktů přihlížejí k nutnosti postupovat tak, aby každá zátěž, finanční nebo správní, dopadající na Unii, vlády členských států, regionální nebo místní orgány, hospodářské subjekty a občany byla co nejmenší a přiměřená cíli, jehož má být dosaženo.

Článek 6

Ve lhůtě osmi týdnů ode dne postoupení návrhu legislativního aktu v úředních jazycích Unie může každý vnitrostátní parlament nebo kterákoli komora vnitrostátního parlamentu zaslat předsedům Evropského parlamentu, Rady a Komise odůvodněné stanovisko uvádějící, proč soudí, že dotyčný návrh není v souladu se zásadou subsidiarity. Je věcí vnitrostátního parlamentu nebo komory vnitrostátního parlamentu případně konzultovat regionální parlamenty, které mají normotvornou pravomoc.

Pochází-li návrh legislativního aktu od skupiny členských států, předá předseda Rady stanovisko vládám těchto členských států.

Pochází-li návrh legislativního aktu od Soudního dvora, Evropské centrální banky nebo Evropské investiční banky, předá předseda Rady stanovisko dotyčnému orgánu nebo dotyčné instituci.

Článek 7

1. Evropský parlament, Rada a Komise a případně skupina členských států, Soudní dvůr, Evropská centrální banka nebo Evropská investiční banka, pochází-li od nich návrh legislativního aktu, přihlížejí k odůvodněným stanoviskům, která vydaly vnitrostátní parlamenty nebo komora některého z těchto vnitrostátních parlamentů.

Každý vnitrostátní parlament má dva hlasy rozdělené na základě vnitrostátního parlamentního systému. V dvoukomorovém parlamentním systému má každá komora jeden hlas.

2. Pokud odůvodněná stanoviska o nedodržení zásady subsidiarity v návrhu legislativního aktu představují nejméně jednu třetinu všech hlasů přidělených vnitrostátním parlamentům podle odst. 1 druhého pododstavce, musí být návrh přezkoumán. Jde-li o návrh legislativního aktu předloženého na základě článku 76 Smlouvy o fungování Evropské unie a týkajícího se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, je třeba jedné čtvrtiny hlasů.

Po takovém přezkoumání může Komise a případně skupina členských států, Evropský parlament, Soudní dvůr, Evropská centrální banka nebo Evropská investiční banka, pochází-li od nich návrh legislativního aktu, rozhodnout, že návrh buď zachová, změní nebo jej stáhne. Toto rozhodnutí musí být odůvodněno.

3. Pokud dále v rámci řádného legislativního postupu odůvodněná stanoviska o nedodržení zásady subsidiarity v návrhu legislativního aktu představují nejméně prostou většinu hlasů přidělených vnitrostátním parlamentům podle odst. 1 druhého pododstavce, musí být návrh přezkoumán. Po takovém přezkoumání může Komise rozhodnout, že návrh buď zachová, změní nebo jej stáhne.

Pokud Komise rozhodne o zachování návrhu, musí v odůvodněném stanovisku uvést, proč se domnívá, že daný návrh je v souladu se zásadou subsidiarity. Toto odůvodněné stanovisko a odůvodněná stanoviska vnitrostátních parlamentů musí být předloženy normotvůrci Unie ke zvážení v rámci tohoto postupu:

- a) před ukončením prvního čtení posoudí normotvůrce (Evropský parlament a Rada) soulad legislativního návrhu se zásadou subsidiarity, přičemž zohlední zejména odůvodnění předložená a sdílená většinou vnitrostátních parlamentů, jakož i odůvodněné stanovisko Komise;
- b) pokud normotvůrce zaujme většinou 55 % členů Rady nebo většinou odevzdaných hlasů v Evropském parlamentu stanovisko, že návrh není v souladu se zásadou subsidiarity, není legislativní návrh dále zvažován.

Článek 8

Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o žalobách týkajících se porušení zásady subsidiarity některým legislativním aktem, které podal podle článku 263 Smlouvy o fungování Evropské unie členský stát nebo které členský stát předal v souladu se svým právním řádem jménem svého vnitrostátního parlamentu či některé jeho komory.

Podle stejného článku může takové žaloby podávat rovněž Výbor regionů v případě legislativních aktů, pro jejichž přijetí Smlouva o fungování Evropské unie stanoví, že má být konzultován.

Článek 9

Komise každoročně předkládá Evropské radě, Evropskému parlamentu, Radě a vnitrostátním parlamentům zprávu o používání článku 5 Smlouvy o Evropské unii. Tuto výroční zprávu rovněž předloží Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.

PROTOKOL (č. 3)

O STATUTU SOUDNÍHO DVORA EVROPSKÉ UNIE

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI stanovit statut Soudního dvora Evropské unie podle článku 281 Smlouvy o fungování Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii, ke Smlouvě o fungování Evropské unie a ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii:

Článek 1

Soudní dvůr Evropské unie je zřízen a vykonává své funkce v souladu s ustanoveními Smluv a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Smlouva o ESAE) a tohoto statutu.

HLAVA I

POSTAVENÍ SOUDCŮ A GENERÁLNÍCH ADVOKÁTŮ

Článek 2

Každý soudce je povinen před nastoupením do své funkce složit na veřejném zasedání před Soudním dvorem přísahu, že bude vykonávat svou funkci zcela nestranně a podle svého nejlepšího svědomí a že bude zachovávat tajnost porad Soudního dvora.

Článek 3

Soudci jsou vyňati z pravomoci soudů. Pokud jde o úkony spojené s výkonem jejich funkce, včetně ústních a písemných projevů, jsou vyňati z pravomoci soudů i po skončení svých funkcí.

Soudní dvůr je může rozhodnutím přijatým v plénu této imunity zbavit. Týká-li se rozhodnutí člena Tribunálu nebo člena specializovaného soudu, rozhodne Soudní dvůr po konzultaci dotyčného soudu.

Je-li po zbavení imunity zahájeno proti některému soudci trestní řízení, může být tento soudce v každém členském státě postaven pouze před takový soud, který je příslušný k trestnímu řízení proti soudcům nejvyšších soudních instancí v tomto členském státě.

Články 11 až 14 a článek 17 Protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie se vztahují na soudce, generální advokáty, vedoucího soudní kanceláře a pomocné zpravodaje Soudního dvora Evropské unie, aniž jsou dotčena ustanovení týkající se imunity soudců, která jsou uvedena v předchozích pododstavcích.

Článek 4

Soudci nesmějí vykonávat žádnou politickou nebo správní funkci.

Neudělí-li Rada prostou většinou mimořádně výjimku z tohoto pravidla, nesmějí během funkčního období vykonávat žádnou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost.

Při svém nástupu se slavnostně zavazují během výkonu své funkce i po jejím skončení zachovávat povinnosti vyplývající z jejich funkce, zejména povinnost čestného a zdrženlivého jednání při přijímání některých funkcí nebo některých výhod po tomto skončení funkce.

V případě pochybnosti rozhoduje Soudní dvůr. Týká-li se rozhodnutí člena Tribunálu nebo člena specializovaného soudu, rozhodne Soudní dvůr po konzultaci dotyčného soudu.

Článek 5

Funkce soudce zaniká kromě pravidelných obměn a smrti odstoupením.

V případě odstoupení soudce se dopis o odstoupení zasílá předsedovi Soudního dvora s tím, aby jej předložil předsedovi Rady. Jeho uvědoměním se místo uvolňuje.

Mimo případy, na které se použije článek 6, zastává každý soudce svou funkci, dokud se jí neujme jeho nástupce.

Článek 6

Soudce může být zbaven funkce nebo mu může být odňat nárok na důchod nebo jej nahrazující požitky pouze tehdy, nespĺňuje-li nadále podle jednomyslného názoru soudců a generálních advokátů Soudního dvora požadované podmínky nebo neplní-li nadále povinnosti vyplývající ze své funkce. Dotyčný soudce se těchto jednání neúčastní. Je-li dotyčná osoba členem Tribunálu nebo specializovaného soudu, rozhodne Soudní dvůr po konzultaci dotyčného soudu.

Vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora sdělí rozhodnutí Soudního dvora předsedům Evropského parlamentu a Komise a oznámí je předsedovi Rady.

V případě rozhodnutí o zbavení některého soudce jeho funkce se místo uvolňuje oznámením tohoto rozhodnutí předsedovi Rady.

Článek 7

Skončí-li výkon funkce soudce před uplynutím jeho funkčního období, je nahrazen na zbývající část funkčního období.

Článek 8

Články 2 až 7 se vztahují i na generální advokáty.

HLAVA II

ORGANIZACE SOUDNÍHO DVORA

Článek 9

Částečná obměna, k níž dochází každé tři roky, se střídavě týká čtrnácti a třinácti soudců.

Částečná obměna generálních advokátů, k níž dochází každé tři roky, se týká vždy čtyř generálních advokátů.

Článek 10

Vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora skládá před Soudním dvorem přísahu, že bude vykonávat svou funkci zcela nestranně a podle svého nejlepšího svědomí a že bude zachovávat tajnost porad Soudního dvora.

Článek 11

Soudní dvůr zajistí zastupování vedoucího soudní kanceláře v případě překážky na jeho straně.

Článek 12

Soudnímu dvoru jsou přiděleni úředníci a jiní zaměstnanci, aby zajistili jeho chod. Jsou podřízeni vedoucímu soudní kanceláře Soudního dvora pod dohledem předsedy.

Článek 13

Na žádost Soudního dvora mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem rozhodnout o jmenování pomocných zpravodajů a upravit jejich postavení. Pomocní zpravodajové mohou být za podmínek stanovených jednacím řádem povoláni k účasti na přípravném šetření k věcem předloženým Soudnímu dvoru a ke spolupráci se soudcem zpravodajem.

Pomocné zpravodaje jmenuje Rada prostou většinou z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a mají požadovanou právnickou kvalifikaci. Před Soudním dvorem skládají přísahu, že budou svou funkci vykonávat zcela nestranně a podle svého nejlepšího svědomí a že budou zachovávat tajnost porad Soudního dvora.

Článek 14

Soudci, generální advokáti a vedoucí soudní kanceláře musí mít bydliště v místě sídla Soudního dvora.

Článek 15

Soudní dvůr vykonává svou činnost nepřetržitě. Trvání soudních prázdnin stanoví Soudní dvůr s ohledem na své úřední potřeby.

Článek 16

Soudní dvůr zřizuje senáty složené ze tří a pěti soudců. Soudci volí ze svého středu předsedy senátů. Předsedové senátů složených z pěti soudců jsou voleni na dobu tří let. Mohou být zvoleni dvakrát po sobě.

Velký senát je složen z třinácti soudců. Předsedá mu předseda Soudního dvora. Členy velkého senátu jsou rovněž předsedové senátů složených z pěti soudců a jiní soudci určení za podmínek stanovených jednacím řádem.

Soudní dvůr zasedá ve velkém senátu, požádá-li o to členský stát nebo orgán Unie, který je účastníkem řízení.

Soudní dvůr zasedá v plénu při řízení na základě čl. 228 odst. 2, čl. 245 druhého pododstavce, článku 247 nebo čl. 286 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Navíc může Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout, že věc bude předložena plénu, má-li za to, že věc, kterou se zabývá, má mimořádný význam.

Článek 17

Soudní dvůr může platně rozhodovat jen v lichém počtu soudců.

Rozhodnutí senátů složených ze tří nebo pěti soudců jsou platná, pouze pokud jsou přijata třemi soudci.

Rozhodnutí velkého senátu jsou platná, pouze pokud je přítomno devět soudců.

Rozhodnutí pléna Soudního dvora jsou platná, pouze pokud je přítomno patnáct soudců.

V případě překážky na straně jednoho soudce senátu může být za podmínek stanovených jednacím řádem povolán soudce, který je členem jiného senátu.

Článek 18

Soudci a generální advokáti se nemohou účastnit rozhodování v žádné věci, ve které dříve vystupovali jako zmocněnci, poradci nebo advokáti některého z účastníků řízení nebo o níž byli povoláni rozhodnout jako členové soudu či vyšetřovací komise nebo v jakémkoli jiném postavení.

Jestliže má soudce nebo generální advokát ze zvláštního důvodu za to, že se nemůže účastnit projednávání a rozhodování v určité věci, sdělí to předsedovi. V případě, že se předseda domnívá, že se některý soudce nebo generální advokát nemá ze zvláštního důvodu účastnit projednávání a rozhodování v určité věci, upozorní na to dotyčného.

V případě obtíží při použití tohoto článku rozhoduje Soudní dvůr.

Účastník řízení se nemůže dovolávat státní příslušnosti soudce nebo skutečnosti, že soudce jeho státní příslušnosti není členem Soudního dvora nebo některého senátu, za tím účelem, aby žádal změnu složení Soudního dvora nebo některého senátu.

HLAVA III

ŘÍZENÍ PŘED SOUDNÍM DVOREM

Článek 19

Členské státy a orgány Unie zastupuje před Soudním dvorem zmocněnec jmenovaný pro každou jednotlivou věc; zmocněnci může být nápomocen poradce nebo advokát.

Stejným způsobem jsou zastupovány státy, které jsou stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru a nejsou členskými státy, jakož i Kontrolní úřad ESVO uvedený ve zmíněné dohodě.

Jiní účastníci řízení musí být zastoupeni advokátem.

Zastupovat některého účastníka řízení před Soudním dvorem nebo mu být nápomocen může pouze advokát oprávněný k výkonu advokacie podle práva některého členského státu nebo jiného státu, který je stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

Zmocněnci, poradci a advokáti vystupující před Soudním dvorem požívají práv a záruk nezbytných k nezávislému výkonu svých funkcí za podmínek, které určí jednací řád.

Soudní dvůr má vůči poradcům a advokátům, kteří před ním vystupují, pravomoci obvykle přiznávané soudům, a to za podmínek, které určí jednací řád.

Vysokoškolští učitelé, kteří jsou státními příslušníky členských států, jejichž právní řád jim přiznává právo vystupovat před soudy, požívají u Soudního dvora práv, která tento článek přiznává advokátům.

Článek 20

Řízení před Soudním dvorem má dvě části: písemnou a ústní.

Písemná část řízení zahrnuje doručení žalob, spisů účastníků řízení, žalobních odpovědí a vyjádření a případně replik, jakož i veškerých podpůrných písemností a dokumentů nebo jejich ověřených opisů účastníkům řízení a orgánům Unie, jejichž rozhodnutí jsou předmětem sporu.

Doručení zajistí vedoucí soudní kanceláře v pořadí a ve lhůtách stanovených jednacím řádem.

Ústní část řízení zahrnuje přednesení zprávy soudce zpravodaje, slyšení zmocněnců, poradců a advokátů, jakož i stanoviska generálního advokáta a podle potřeby i výslechu svědků a znalců.

Má-li Soudní dvůr za to, že věc neobsahuje žádnou novou právní otázku, může po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout, že věc bude projednána bez stanoviska generálního advokáta.

Článek 21

Žaloba k Soudnímu dvoru se podává prostřednictvím vedoucího soudní kanceláře. Musí obsahovat jméno a bydliště nebo sídlo žalobce, postavení podepsaného, označení strany nebo stran, proti nimž žaloba směřuje, předmět sporu, návrhové žádání a stručný popis žalobních důvodů.

K žalobě musí být v případě potřeby připojen akt, jehož zrušení se požaduje, nebo v případě uvedeném v článku 265 Smlouvy o fungování Evropské unie doklad o datu výzvy zmíněné v uvedeném článku. Jestliže tyto písemnosti nebyly k žalobě připojeny, vyzve vedoucí soudní kanceláře žalobce, aby jej v přiměřené lhůtě dodal, přičemž žaloba nesmí být odmítnuta proto, že tato vada byla odstraněna teprve po uplynutí lhůty stanovené pro podání žaloby.

Článek 22

V případech podle článku 18 Smlouvy o ESAE se opravný prostředek podává k Soudnímu dvoru prostřednictvím vedoucího soudní kanceláře. Musí obsahovat jméno a bydliště nebo sídlo návrhovatele, postavení podepsaného, označení rozhodnutí, proti němuž se opravný prostředek podává, označení účastníků řízení, předmět sporu, návrhové žádání a stručný popis žalobních důvodů.

K opravnému prostředku musí být připojen ověřený opis napadeného rozhodnutí rozhodčího výboru.

Zamítne-li Soudní dvůr opravný prostředek, nabývá rozhodnutí rozhodčího výboru právní moci.

Zruší-li Soudní dvůr rozhodnutí rozhodčího výboru, může být řízení před rozhodčím výborem na návrh některého z účastníků řízení znovu zahájeno. Rozhodčí výbor je přitom vázán právním názorem vyjádřeným v rozhodnutí Soudního dvora.

Článek 23

V případech uvedených v článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie doručí příslušný vnitrostátní soud Soudnímu dvoru své rozhodnutí, jímž bylo řízení přerušeno a věc předložena Soudnímu dvoru. Toto rozhodnutí pak oznámí vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora účastníkům řízení, členským státům a Komisi, jakož i orgánu, instituci nebo jinému subjektu Unie, který přijal akt, jehož platnost nebo výklad je předmětem sporu.

Do dvou měsíců od tohoto oznámení mají účastníci řízení, členské státy, Komise a podle okolností i orgán, instituce nebo jiný subjekt Unie, který přijal akt, jehož platnost nebo výklad je předmětem sporu, právo předložit Soudnímu dvoru spisy účastníků řízení nebo vyjádření.

V případech uvedených v článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie oznámí vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora rozhodnutí vnitrostátního soudu státům, které jsou stranami dohody o Evropském hospodářském prostoru a nejsou členskými státy, jakož i Kontrolnímu úřadu ESVO uvedenému ve zmíněné dohodě, a které mohou do dvou měsíců od tohoto oznámení, jedná-li se o některou z oblastí působnosti zmíněné dohody, předložit Soudnímu dvoru spisy účastníků řízení nebo vyjádření.

Pokud dohoda týkající se určité oblasti uzavřená mezi Radou a jedním nebo více třetími státy stanoví, že tyto státy mají právo předkládat spisy účastníků řízení nebo vyjádření, pokud soud členského státu požádá Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce spadající do oblasti působnosti dohody, je rozhodnutí vnitrostátního soudu obsahující uvedenou otázku také oznámeno dotyčným třetím státům, které mohou do dvou měsíců od tohoto oznámení předložit Soudnímu dvoru spisy účastníků řízení nebo vyjádření.

*Článek 23a**

Jednací řád může upravit zrychlené řízení a, v souvislosti se žádostmi o rozhodnutí o předběžné otázce týkajícími se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, naléhavé řízení.

V těchto řízeních lze pro předkládání spisů nebo písemných vyjádření stanovit kratší lhůtu, než je lhůta stanovená v článku 23, a odchýlně od čl. 20 čtvrtého pododstavce lze stanovit, že věc bude projednána bez stanoviska generálního advokáta.

V naléhavém řízení lze mimoto omezit okruh účastníků řízení a ostatních zúčastněných uvedených v článku 23 oprávněných předkládat spisy nebo písemná vyjádření a v případech mimořádné naléhavosti lze upustit od písemné části řízení.

Článek 24

Soudní dvůr může vyzvat účastníky řízení, aby předložili veškeré dokumenty a poskytli veškeré informace, které pokládá za žádoucí. V případě odmítnutí to Soudní dvůr vezme na vědomí.

Soudní dvůr může rovněž požádat členské státy a orgány, instituce nebo jiné subjekty Unie, které nejsou účastníky řízení, o veškeré údaje, jež považuje za nezbytné pro účely řízení.

Článek 25

Soudní dvůr může kdykoli pověřit kteroukoli osobu, sdružení osob, úřad, výbor nebo orgán podle své volby vypracováním odborného posudku.

Článek 26

Výslech svědků se provádí za podmínek, které stanoví jednací řád.

* Článek vložený rozhodnutím 2008/79/ES, Euratom (Úř. věst. L 24, 29.1.2008, s. 42).

Článek 27

Vůči svědkům, kteří odpírají plnit svědeckou povinnost, vykonává Soudní dvůr pravomoci soudům obvykle přiznávané a může ukládat peněžité tresty za podmínek, které stanoví jednací řád.

Článek 28

Svědci a znalci mohou být vyslechnuti pod přísahou ve formě, kterou stanoví jednací řád, anebo způsobem, který stanoví právní řád domovského státu svědka nebo znalce.

Článek 29

Soudní dvůr může přikázat, aby byl svědek nebo znalec vyslechnut soudním orgánem v místě svého bydliště.

Tento příkaz se zašle k provedení příslušnému soudnímu orgánu způsobem, který stanoví jednací řád. Písemnosti, které byly získány na základě tohoto dožádání, se vracejí Soudnímu dvoru stejným způsobem.

Soudní dvůr nese náklady, pokud je případně nepřeneseno na účastníky řízení.

Článek 30

Každý členský stát posuzuje porušení přísahy svědka nebo znalci jako obdobný trestný čin spáchaný před svým vnitrostátním soudem v občanskoprávním řízení. Na základě oznámení Soudního dvora stíhá pachatele tohoto činu před příslušným vnitrostátním soudem.

Článek 31

Jednání je veřejné, nerozhodne-li Soudní dvůr z vážných důvodů bez návrhu nebo na návrh účastníků řízení jinak.

Článek 32

V průběhu jednání může Soudní dvůr vyslyšet znalce, svědky i samotné účastníky řízení. Účastníci řízení však před ním mohou vystupovat pouze prostřednictvím svých zástupců.

Článek 33

O každém jednání se sepisuje protokol, který podepisují předseda a vedoucí soudní kanceláře.

Článek 34

Pořad jednání stanoví předseda.

Článek 35

Porady Soudního dvora jsou a zůstanou tajné.

Článek 36

Rozsudky musí být odůvodněny. Uvádějí se v nich jména soudců, kteří se účastnili rozhodování.

Článek 37

Rozsudky podepisují předseda a vedoucí soudní kanceláře. Vyhlášují se na veřejném zasedání.

Článek 38

Soudní dvůr rozhoduje o nákladech řízení.

Článek 39

Předseda Soudního dvora může ve zkráceném řízení, které se v nezbytném rozsahu může odchylovat od určitých pravidel obsažených v tomto statutu a které bude upraveno jednacím řádem, rozhodnout o návrzích na odklad provádění nebo vykonatelnosti napadeného aktu podle článku 278 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo podle článku 157 Smlouvy o ESAE, na nařízení předběžných opatření podle článku 279 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo na zastavení výkonu rozhodnutí podle čl. 299 čtvrtého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie nebo podle čl. 164 třetího pododstavce Smlouvy o ESAE.

V případě překážky na straně předsedy jej zastoupí jiný soudce za podmínek stanovených jednacím řádem.

Rozhodnutí vydané předsedou nebo jeho zástupcem má pouze předběžnou povahu a nepředjímá rozhodnutí Soudního dvora ve věci samé.

Článek 40

Členské státy a orgány Unie mohou ve sporech předložených Soudnímu dvoru vstoupit do řízení.

Totéž právo mají instituce a jiné subjekty Unie a každá jiná osoba, které mohou prokázat zájem na rozhodnutí sporu předloženého Soudnímu dvoru. Fyzické nebo právnické osoby nesmějí zasahovat do sporů mezi členskými státy, sporů mezi orgány Unie nebo sporů mezi členskými státy a orgány Unie.

Aniž je dotčen druhý pododstavec, mohou státy, které jsou stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru a které nejsou členskými státy, jakož i Kontrolní úřad ESVO uvedený ve zmíněné dohodě, vstoupit do řízení ve sporech týkajících se některé oblasti působnosti zmíněné dohody.

Návrhová žádání obsažená v návrhu na vstup do řízení se omezí na podporu návrhového žádání jednoho z hlavních účastníků řízení.

Článek 41

Jestliže žalovaný nepodá písemné návrhové žádání, ačkoli byl řádně vyrozuměn, bude proti němu vydán rozsudek pro zmeškání. Proti rozsudku se lze odvolat ve lhůtě jednoho měsíce po jeho oznámení. Nerozhodne-li Soudní dvůr jinak, nemá odvolání odkladný účinek na výkon rozsudku pro zmeškání.

Článek 42

Členské státy, orgány, instituce a jiné subjekty Unie a ostatní fyzické nebo právnické osoby mohou v případech a za podmínek, které budou stanoveny jednacím řádem, vznést námitky třetí osoby proti rozsudkům, jestliže se tyto rozsudky týkají jejich práv a jestliže byly vydány bez jejich účasti.

Článek 43

V případě pochybností o smyslu a dosahu některého rozsudku je Soudní dvůr příslušný podat jeho výklad na žádost kteréhokoli účastníka řízení nebo orgánu Unie, jestliže prokáží, že mají na věci oprávněný zájem.

Článek 44

Obnovu řízení lze u Soudního dvora žádat jen z toho důvodu, že byly zjištěny nové rozhodné skutečnosti, které před vynesením rozsudku nebyly známy Soudnímu dvoru ani účastníku řízení, který o obnovu žádá.

Obnovené řízení se zahajuje rozhodnutím Soudního dvora, které výslovně uvádí existenci nové skutečnosti, přiznává jí význam odůvodňující obnovení řízení a prohlašuje proto žádost za přípustnou.

Žádost o obnovu řízení není přípustná po uplynutí lhůty deseti let od vydání rozsudku.

Článek 45

Jednací řád stanoví prodloužení procesních lhůt z důvodu vzdálenosti.

Zánik nároku pro zmeškání lhůty nelze namítat, jestliže dotyčná strana prokáže působení náhody nebo vyšší moci.

Článek 46

Nároky vůči Unii z mimosmluvní odpovědnosti se promlčují za pět let ode dne, kdy nastala skutečnost, na níž se zakládají. Promlčení se přerušuje buď podáním žaloby u Soudního dvora, nebo předběžnou žádostí, kterou poškozený předloží příslušnému orgánu Unie. V naposledy uvedeném případě musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců stanovené v článku 263 Smlouvy o fungování Evropské unie; podle okolností se použije čl. 265 druhý pododstavec Smlouvy o fungování Evropské unie.

Tento článek se rovněž vztahuje na nároky vůči Evropské centrální bance z mimosmluvní odpovědnosti.

HLAVA IV

TRIBUNÁL

Článek 47

Ustanovení čl. 9 prvního pododstavce, článků 14 a 15, čl. 17 prvního, druhého, čtvrtého a pátého pododstavce a článku 18 se použijí na Tribunál a jeho členy.

Ustanovení čl. 3 čtvrtého pododstavce a článků 10, 11 a 14 se přiměřeně použijí pro vedoucího soudní kanceláře Tribunálu.

Článek 48

Tribunál se skládá ze dvaceti sedmi soudců.

Článek 49

Členové Tribunálu mohou být povoláni, aby plnili úkoly generálního advokáta.

Úlohou generálního advokáta je předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska v některých věcech předložených Tribunálu a být mu tím nápomocen při plnění jeho poslání.

Kritéria pro výběr těchto věcí a postup povolávání generálních advokátů stanoví jednací řád Tribunálu.

Člen povoláný k výkonu funkce generálního advokáta v určité věci se nesmí účastnit rozhodování v téže věci.

Článek 50

Tribunál zasedá v senátech o třech nebo pěti soudcích. Soudci volí ze svého středu předsedy senátů. Předsedové senátů složených z pěti soudců jsou voleni na dobu tří let. Mohou být zvoleni dvakrát po sobě.

Složení senátů a přidělování věcí jednotlivým senátům určí jednací řád. Ve věcech vymezených jednacím řádem může Tribunál zasedat v plénu nebo jako samosoudce.

Jednací řád může rovněž stanovit, ve kterých věcech a za jakých podmínek Tribunál zasedá ve velkém senátu.

Článek 51

Odchylně od pravidla obsaženého v čl. 256 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie je Soudní dvůr příslušný rozhodovat o žalobách uvedených v člancích 263 a 265 Smlouvy o fungování Evropské unie podaných členským státem proti

- a) aktu nebo nečinnosti Evropského parlamentu nebo Rady nebo obou těchto orgánů jednajících společně, kromě:
- rozhodnutí přijatých Radou podle čl. 108 odst. 2 třetího pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - aktů Rady přijatých podle nařízení Rady týkajícího se opatření na ochranu obchodu ve smyslu článku 207 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - aktů Rady, kterými Rada vykonává prováděcí pravomoci v souladu s čl. 291 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie;
- b) aktu nebo nečinnosti Komise podle čl. 331 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Dále je Soudní dvůr příslušný rozhodovat o žalobách uvedených v týchž člancích podaných orgánem Unie proti aktu nebo nečinnosti Evropského parlamentu, Rady, obou těchto orgánů jednajících společně nebo Komise nebo podaných orgánem Unie proti aktu nebo nečinnosti Evropské centrální banky.

Článek 52

Předseda Soudního dvora a předseda Tribunálu určí vzájemnou dohodou, za jakých podmínek budou úředníci a jiní zaměstnanci Soudního dvora poskytovat služby Tribunálu, aby zajistili jeho chod. Někteří úředníci a jiní zaměstnanci jsou podřízeni vedoucímu soudní kanceláře Tribunálu pod dohledem předsedy Tribunálu.

Článek 53

Řízení před Tribunálem se řídí hlavou III.

Řízení před Tribunálem bude podle potřeby upřesněno a doplněno jednacím řádem. Jednací řád se může odchýlit od čl. 40 čtvrtého pododstavce a článku 41 s ohledem na zvláštnosti sporů v oblasti práv duševního vlastnictví.

Odchylně od čl. 20 čtvrtého pododstavce může generální advokát předkládat odůvodněná stanoviska písemně.

Článek 54

Je-li žaloba nebo jiné podání určené Tribunálu omylem podáno vedoucímu soudní kanceláře Soudního dvora, předá je neprodleně vedoucímu soudní kanceláře Tribunálu; obdobně je-li žaloba nebo jiné podání určené Soudnímu dvoru omylem podáno vedoucímu soudní kanceláře Tribunálu, předá je neprodleně vedoucímu soudní kanceláře Soudního dvora.

Pokud Tribunál zjistí, že není příslušný k řízení ve věci, ve které je příslušný Soudní dvůr, postoupí věc Soudnímu dvoru; obdobně pokud Soudní dvůr zjistí, že je k řízení příslušný Tribunál, postoupí věc Tribunálu, který již poté nemůže prohlásit svou nepříslušnost.

Jsou-li Soudnímu dvoru i Tribunálu předloženy věci, které mají stejný předmět, týkají se stejné otázky výkladu nebo otázky platnosti stejného právního aktu, může Tribunál po vyslechnutí účastníků řízení přerušit řízení, dokud Soudní dvůr nevynese rozsudek, nebo je-li žaloba podána podle článku 263 Smlouvy o fungování Evropské unie, upustit od projednání věci, aby umožnil Soudnímu dvoru o těchto věcech rozhodnout. Za stejných okolností může Soudní dvůr rovněž rozhodnout o přerušení řízení, které před ním probíhá; v tom případě řízení před Tribunálem pokračuje.

Pokud členský stát a orgán Unie napadají tentýž akt, upustí Tribunál od projednání věci, aby umožnil Soudnímu dvoru rozhodnout o těchto žalobách.

Článek 55

Vedoucí soudní kanceláře Tribunálu oznámí konečná rozhodnutí Tribunálu, rozhodnutí, která řeší věc pouze částečně, nebo rozhodnutí o otázce týkající se příslušnosti Tribunálu nebo přípustnosti žaloby všem účastníkům řízení, jakož i všem členským státům a orgánům Unie, přestože nevstoupily do řízení před Tribunálem.

Článek 56

Proti konečným rozhodnutím Tribunálu, proti rozhodnutím, která řeší věc pouze částečně, nebo proti rozhodnutím o otázce týkající se příslušnosti Tribunálu nebo přípustnosti žaloby lze ve lhůtě dvou měsíců od oznámení napadeného rozhodnutí podat opravný prostředek k Soudnímu dvoru.

Tento opravný prostředek může podat kterýkoli účastník řízení, jehož návrhovému žádání nebylo zcela nebo zčásti vyhověno. Jiní vedlejší účastníci řízení než členské státy nebo orgány Unie mohou podat opravný prostředek, pouze pokud se jich rozhodnutí Tribunálu přímo týká.

S výjimkou sporů mezi Unií a jejich zaměstnanci mohou tento opravný prostředek podat rovněž členské státy a orgány Unie, které nevstoupily do řízení před Tribunálem. Tyto členské státy a orgány mají stejné postavení jako členské státy nebo orgány, které vstoupily do řízení v prvním stupni.

Článek 57

Opravný prostředek k Soudnímu dvoru proti rozhodnutí Tribunálu, kterým byl zamítnut návrh na vstup do řízení, může osoba, jejíž návrh byla zamítnut, podat ve lhůtě dvou týdnů od oznámení rozhodnutí o zamítnutí.

Účastníci řízení mohou podat opravný prostředek k Soudnímu dvoru proti rozhodnutím Tribunálu přijatým podle článku 278 nebo 279 nebo podle čl. 299 čtvrtého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie nebo podle článku 157 nebo podle čl. 164 třetího pododstavce Smlouvy o ESAE ve lhůtě dvou měsíců od jejich oznámení.

O opravných prostředcích uvedených v prvním a druhém pododstavci tohoto článku se rozhoduje postupem podle článku 39.

Článek 58

Opravné prostředky k Soudnímu dvoru jsou omezeny na právní otázky. Jsou přípustné pro nepříslušnost Tribunálu, pro nedostatky řízení před Tribunálem, které poškozují zájmy účastníka řízení podávajícího opravný prostředek, či pro porušení právních předpisů Unie Tribunálem.

Opravný prostředek jen proti určení výše náhrady nákladů řízení nebo proti rozhodnutí, který z účastníků řízení je má platit, není přípustný.

Článek 59

Je-li podán opravný prostředek proti rozhodnutí Tribunálu, má řízení před Soudním dvorem písemnou a ústní část. Za podmínek stanovených v jednacím řádu může Soudní dvůr poté, co byli vyslechnuti účastníci řízení a generální advokát, rozhodnout bez ústního jednání.

Článek 60

Aniž jsou dotčeny články 278 a 279 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo článek 157 Smlouvy o ESAE, nemá opravný prostředek odkladný účinek.

Odchylně od článku 280 Smlouvy o fungování Evropské unie nabývá rozhodnutí Tribunálu, které ruší nařízení, právní moci až dnem, kdy uplyne lhůta stanovená v čl. 56 prvním pododstavci tohoto statutu, nebo pokud je v této lhůtě podán opravný prostředek, dnem jeho zamítnutí, aniž je dotčeno právo účastníka řízení požádat Soudní dvůr na základě článků 278 a 279 Smlouvy o fungování Evropské unie a článku 157 Smlouvy o ESAE o pozastavení účinků rozhodnutí, které bylo prohlášeno za neplatné, nebo o nařízení jiného předběžného opatření.

Článek 61

Je-li opravný prostředek opodstatněný, zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu. Soudní dvůr může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí.

Je-li věc vrácena Tribunálu, je tento tribunál vázán právním názorem obsaženým v rozhodnutí Soudního dvora.

Je-li opravný prostředek podaný členským státem nebo orgánem Unie, který nevstoupil do řízení před Tribunálem, opodstatněný, může Soudní dvůr určit, považuje-li to za nezbytné, které účinky zrušeného rozhodnutí Tribunálu jsou pro účastníky řízení zachovány.

Článek 62

V případech uvedených v čl. 256 odst. 2 a 3 Smlouvy o fungování Evropské unie může první generální advokát navrhnout Soudnímu dvoru, aby přezkoumal rozhodnutí Tribunálu, má-li za to, že existuje vážné nebezpečí narušení jednoty nebo souladu práva Unie.

Návrh musí podat ve lhůtě jednoho měsíce od vyhlášení rozhodnutí Tribunálu. Soudní dvůr rozhodne ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy mu první generální advokát podal návrh, zda je rozhodnutí třeba přezkoumat.

Článek 62a

Soudní dvůr rozhoduje o otázkách, které jsou předmětem přezkumu, postupem pro naléhavé situace na základě spisu, který mu předá Tribunál.

Osoby uvedené v článku 23 a v případech stanovených v čl. 256 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie i účastníci řízení před Tribunálem mají právo předložit Soudnímu dvoru ve lhůtě stanovené k tomuto účelu své spisy nebo vyjádření k otázkám, které jsou předmětem přezkumu.

Před vydáním rozhodnutí může Soudní dvůr rozhodnout o zahájení ústního jednání.

Článek 62b

V případech stanovených v čl. 256 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie a aniž jsou dotčeny články 278 a 279 Smlouvy o fungování Evropské unie, nemají návrh na přezkoumání a rozhodnutí o zahájení přezkumného řízení odkladný účinek. Shledá-li Soudní dvůr, že rozhodnutí Tribunálu ohrožuje jednotu nebo soulad práva Unie, vrátí případ Tribunálu, který je vázán právním názorem Soudního dvora; Soudní dvůr může určit účinky rozhodnutí Tribunálu, které jsou pro účastníky řízení zachovány. Pokud však řešení sporu vyplývá, s přihlédnutím k výsledku přezkumu, ze skutkových zjištění, na nichž se zakládá rozhodnutí Tribunálu, rozhodne Soudní dvůr s konečnou platností.

V případech stanovených v čl. 256 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, není-li navržen přezkum nebo rozhodnuto o zahájení přezkumu, nabývají odpověď nebo odpovědi Tribunálu na otázky, které mu byly předloženy, účinku uplynutím lhůt stanovených k tomuto účelu v čl. 62 druhém pododstavci. Je-li zahájen přezkum, nabývají odpověď nebo odpovědi, které jsou předmětem přezkumu, účinku po jeho skončení, pokud Soudní dvůr nerozhodne jinak. Shledá-li Soudní dvůr, že rozhodnutí Tribunálu narušuje jednotu nebo soulad práva Unie, nahrazuje odpověď Soudního dvora na otázky, které jsou předmětem přezkumu, odpověď Tribunálu.

HLAVA IVa

SPECIALIZOVANÉ SOUDY

Článek 62c

Ustanovení o pravomocích, složení a organizaci specializovaných soudů zřízených podle článku 257 Smlouvy o fungování Evropské unie a o řízení před nimi jsou obsažena v příloze tohoto statutu.

HLAVA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 63

Jednací řády Soudního dvora a Tribunálu obsahují veškerá další ustanovení nezbytná k provádění a případnému doplňování tohoto statutu.

Článek 64

Pravidla o užívání jazyků vztahující se na Soudní dvůr Evropské unie stanoví Rada jednomyslně nařízením. Toto nařízení se přijme buď na žádost Soudního dvora a po konzultaci s Komisí a Evropským parlamentem, nebo na návrh Komise a po konzultaci se Soudním dvorem a Evropským parlamentem.

Až do přijetí těchto pravidel zůstávají v účinnosti ustanovení jednacího řádu Soudního dvora a jednacího řádu Tribunálu týkající se užívání jazyků. Odchylně od článků 253 a 254 Smlouvy o fungování Evropské unie mohou být tato ustanovení změněna nebo zrušena pouze s jednomyslným souhlasem Rady.

SOD PRO VEŘEJNOU SLUŽBU EVROPSKÉ UNIE*Článek 1*

Soud pro veřejnou službu Evropské unie (dále jen „Soud pro veřejnou službu“) má pravomoc rozhodovat v prvním stupni spory mezi Unií a jejími zaměstnanci podle článku 270 Smlouvy o fungování Evropské unie, včetně sporů mezi každou institucí nebo subjektem a jeho zaměstnanci, které spadají do pravomoci Soudního dvora Evropské unie.

Článek 2

Soud pro veřejnou službu se skládá ze sedmi soudců. Na žádost Soudního dvora může Rada kvalifikovanou většinou rozhodnout, že zvýší počet soudců.

Soudci jsou jmenováni na dobu šesti let. Soudci, jejichž funkční období končí, mohou být jmenováni opakovaně.

Každé uvolněné místo se obsazuje jmenováním nového soudce na dobu šesti let.

Článek 3

1. Soudce jmenuje Rada postupem stanoveným v čl. 257 čtvrtém pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie po konzultaci s výborem zřízeným tímto článkem. Při jmenování soudců dbá Rada na vyvážené složení Soudu pro veřejnou službu na co nejširším zeměpisném základě z řad státních příslušníků členských států a z hlediska zastoupení vnitrostátních právních systémů.

2. Každá osoba, která má občanství Unie a která splňuje podmínky stanovené v čl. 257 čtvrtém pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie, může předložit svou kandidaturu. Rada stanoví na doporučení Soudního dvora podmínky a postupy pro předkládání a vyřizování kandidatur.
3. Zřizuje se výbor složený ze sedmi osob z řad bývalých členů Soudního dvora a Tribunálu a obecně uznávaných právníků. Rada rozhoduje na doporučení předsedy Soudního dvora o jmenování členů výboru a pravidlech jeho fungování.
4. Výbor vydává stanovisko ke vhodnosti kandidátů na výkon funkce soudce Soudu pro veřejnou službu. Výbor připojí k tomuto stanovisku seznam kandidátů, kteří mají nejvhodnější zkušenosti na nejvyšší úrovni. Tento seznam musí obsahovat počet kandidátů, který odpovídá alespoň dvojnásobku počtu soudců, které má Rada jmenovat.

Článek 4

1. Soudci volí ze svého středu předsedu Soudu pro veřejnou službu na dobu tří let. Předseda může být zvolen opakovaně.
2. Soud pro veřejnou službu zasedá v senátech o třech soudcích. Ve věcech vymezených jednacím řádem může rozhodovat v plénu, v senátu o pěti soudcích nebo jako samosoudce.
3. Předseda Soudu pro veřejnou službu předsedá plénu a senátu o pěti soudcích. Předsedové senátů o třech soudcích jsou jmenováni za podmínek stanovených v odstavci 1. Je-li předseda Soudu pro veřejnou službu přidělen senátu o třech soudcích, předsedá mu.
4. Pravomoci a usnášenischopnost pléna, jakož i složení senátů a přidělování věcí jednotlivým senátům určí jednací řád.

Článek 5

Články 2 až 6, 14 a 15, čl. 17 první, druhý a pátý pododstavec a článek 18 statutu Soudního dvora Evropské unie se použijí na Soud pro veřejnou službu a jeho členy.

Prísaha uvedená v článku 2 statutu se skládá před Soudním dvorem a rozhodnutí uvedená v člancích 3, 4 a 6 tohoto statutu přijímá Soudní dvůr po konzultaci se Soudem pro veřejnou službu.

Článek 6

1. Soud pro veřejnou službu se opírá o útvary Soudního dvora a Tribunálu. Předseda Soudního dvora, popřípadě předseda Tribunálu určí vzájemnou dohodou s předsedou Soudu pro veřejnou službu, za jakých podmínek budou úředníci a ostatní zaměstnanci Soudního dvora nebo Tribunálu poskytovat služby Soudu pro veřejnou službu, aby zajistili jeho chod. Někteří úředníci nebo jiní zaměstnanci jsou podřízeni vedoucímu soudní kanceláře Soudu pro veřejnou službu pod dohledem předsedy tohoto soudu.

2. Soud pro veřejnou službu jmenuje vedoucího své soudní kanceláře a upraví jeho postavení. Ustanovení čl. 3 čtvrtého pododstavce a články 10, 11 a 14 statutu Soudního dvora Evropské unie se použijí na vedoucího soudní kanceláře tohoto soudu.

Článek 7

1. Řízení před Soudem pro veřejnou službu se řídí hlavou III statutu Soudního dvora Evropské unie, s výjimkou článků 22 a 23 uvedeného statutu. Podle potřeby bude upřesněno a doplněno jednacím řádem tohoto soudu.

2. Pravidla pro používání jazyků u Tribunálu se vztahují na Soud pro veřejnou službu.

3. Písemná část řízení zahrnuje podání návrhu a žalobní odpovědi, nerozhodne-li Soud pro veřejnou službu o nezbytnosti druhé výměny spisů účastníků řízení. Uskutečnila-li se druhá výměna spisů účastníků řízení, může Soud pro veřejnou službu se souhlasem účastníků řízení rozhodnout bez ústního jednání.
4. V každém stadiu řízení, včetně podání návrhu, může Soud pro veřejnou službu zkoumat možnosti smírného narovnání a může se pokusit o jeho usnadnění.
5. Soud pro veřejnou službu rozhoduje o nákladech řízení. S výhradou zvláštních ustanovení jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

Článek 8

1. Je-li návrh nebo jiné podání určené Soudu pro veřejnou službu omylem podáno vedoucím soudní kanceláře Soudního dvora nebo Tribunálu, předá je neprodleně vedoucím soudní kanceláře Soudu pro veřejnou službu. Obdobně, je-li návrh nebo jiné podání určené Soudnímu dvoru nebo Tribunálu omylem podáno vedoucím soudní kanceláře Soudu pro veřejnou službu, předá je neprodleně vedoucím soudní kanceláře Soudního dvora nebo Tribunálu.
 2. Pokud Soud pro veřejnou službu zjistí, že není příslušný k řízení ve věci, ve které je příslušný Soudní dvůr nebo Tribunál, postoupí věc Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Obdobně pokud Soudní dvůr nebo Tribunál zjistí, že je k řízení příslušný Soud pro veřejnou službu, postoupí věc Soudu pro veřejnou službu, který již poté nemůže prohlásit svou nepřislusnost.
 3. Jsou-li Soudu pro veřejnou službu i Tribunálu předloženy věci týkající se stejné otázky výkladu nebo otázky platnosti stejného právního aktu, může Soud pro veřejnou službu po vyslechnutí účastníků řízení přerušit řízení, dokud Tribunál nevynesel rozsudek.
- Jsou-li Soudu pro veřejnou službu i Tribunálu předloženy věci, které mají stejný předmět, prohlásí Soud pro veřejnou službu svou nepřislusnost, aby umožnil Tribunálu o věcech rozhodnout.

Článek 9

Proti konečným rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu, proti rozhodnutím tohoto soudu, která řeší věc pouze částečně, nebo proti rozhodnutím o otázce týkající se příslušnosti soudu nebo přípustnosti žaloby lze ve lhůtě dvou měsíců od oznámení napadeného rozhodnutí podat opravný prostředek k Tribunálu.

Tento opravný prostředek může podat kterýkoli účastník řízení, jehož návrhovým žádáním nebylo zcela nebo zčásti vyhověno. Jiní vedlejší účastníci řízení než členské státy nebo orgány Unie mohou podat opravný prostředek, pouze pokud se jich rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu přímo týká.

Článek 10

1. Opravný prostředek k Tribunálu proti rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu, kterým byl zamítnut návrh na vstup do řízení, může osoba, jejíž návrh byl zamítnut, podat ve lhůtě dvou týdnů od oznámení rozhodnutí o zamítnutí.
2. Účastníci řízení mohou podat opravný prostředek k Tribunálu proti rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu přijatým podle článku 278 nebo 279 nebo podle čl. 299 čtvrtého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie a podle článku 157 nebo podle čl. 164 třetího pododstavce Smlouvy o ESAE ve lhůtě dvou měsíců od jejich oznámení.
3. Předseda Tribunálu může o opravných prostředcích uvedených v odstavcích 1 a 2 rozhodnout ve zkráceném řízení, které se v nezbytném rozsahu může odchylovat od určitých pravidel obsažených v této příloze a které bude upraveno jednacím řádem Tribunálu.

Článek 11

1. Opravné prostředky k Tribunálu jsou omezeny na právní otázky. Jsou přípustné pro nepříslušnost Soudu pro veřejnou službu, pro nedostatky řízení před tímto soudem, které poškozují zájmy účastníka řízení podávajícího opravný prostředek, či pro porušení právních předpisů Unie Soudem pro veřejnou službu.
2. Opravný prostředek jen proti určení výše náhrady nákladů řízení nebo proti rozhodnutí, který z účastníků řízení je má platit, není přípustný.

Článek 12

1. Aniž jsou dotčeny články 278 a 279 Smlouvy o fungování Evropské unie a článek 157 Smlouvy o ESAE, nemá opravný prostředek k Tribunálu odkladný účinek.
2. Je-li podán opravný prostředek proti rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu, má řízení před Tribunálem písemnou a ústní část. Za podmínek stanovených v jednacím řádu Tribunálu může tento tribunál poté, co vyslechne účastníky řízení, rozhodnout bez ústního jednání.

Článek 13

1. Je-li opravný prostředek opodstatněný, zruší Tribunál rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu a vydá rozhodnutí ve věci sám. Pokud spor nedovoluje rozhodnout ve věci, vrátí věc zpět k rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu.
2. Je-li věc vrácena Soudu pro veřejnou službu, je tento soud vázán právním názorem obsaženým v rozhodnutí Tribunálu.

PROTOKOL (č. 4)

**O STATUTU EVROPSKÉHO SYSTÉMU CENTRÁLNÍCH BANK
A EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI přijmout statut Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, jak to stanoví čl. 129 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Kapitola I

Evropský systém centrálních bank

Článek 1

Evropský systém centrálních bank

V souladu s čl. 282 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie tvoří Evropská centrální banka (ECB) a národní centrální banky Evropský systém centrálních bank (ESCB). ECB a národní centrální banky členských států, jejichž měnou je euro, tvoří Eurosystem.

ESCB a ECB plní své úkoly a vyvíjejí svou činnost v souladu s ustanoveními Smluv a tohoto statutu.

Kapitola II

Cíle a úkoly ESCB

Článek 2

Cíle

Podle čl. 127 odst. 1 a čl. 282 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie je prvořadým cílem ESCB udržovat cenovou stabilitu. Aniž je dotčen cíl cenové stability, podporuje ESCB obecné hospodářské politiky v Unii se záměrem přispět k dosahování cílů Unie, jak jsou vymezeny v článku 3 Smlouvy o Evropské unii. ESCB jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, čímž podporuje efektivní umístování zdrojů, a ve shodě se zásadami stanovenými v článku 119 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 3

Úkoly

3.1. Podle čl. 127 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie plní ESCB tyto základní úkoly:

- vymezuje a provádí měnovou politiku Unie,
- provádí devizové operace v souladu s článkem 219 uvedené smlouvy,
- drží a spravuje oficiální devizové rezervy členských států,
- podporuje plynulé fungování platebních systémů.

3.2. Podle čl. 127 odst. 3 uvedené smlouvy se třetí odrážka článku 3.1 nevztahuje na držbu a správu devizových provozních zůstatků vládami členských států.

3.3. Podle čl. 127 odst. 5 uvedené smlouvy přispívá ESCB k řádnému řízení politik, které provádějí příslušné orgány v oblasti dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému.

Článek 4 Poradní funkce

Podle čl. 127 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie:

- a) je ECB konzultována:
- ke všem návrhům aktů Unie v oblasti její působnosti,
 - vnitrostátními orgány ke všem návrhům právních předpisů z oblastí její působnosti, avšak v mezích a za podmínek stanovených Radou postupem podle článku 41;
- b) ECB může v záležitostech spadajících do oblastí její působnosti předkládat svá stanoviska orgánům, institucím nebo jiným subjektům Unie či vnitrostátním orgánům.

Článek 5 Shromažďování statistických informací

5.1. Pro zajištění úkolů, kterými je pověřen ESCB, shromažďuje ECB ve spolupráci s národními centrálními bankami nezbytné statistické informace buď od příslušných vnitrostátních orgánů, nebo přímo od hospodářských subjektů. Za tím účelem spolupracuje s orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie, s příslušnými orgány členských států nebo třetích zemí a s mezinárodními organizacemi.

5.2. Úkoly popsané v článku 5.1 provádějí v rámci svých možností národní centrální banky.

5.3. ECB je pověřena podle potřeby podporovat harmonizaci pravidel a postupů, kterými se řídí shromažďování, sestavování a šíření statistických údajů v oblastech její působnosti.

5.4. Postupem podle článku 41 určí Rada fyzické a právnické osoby podléhající zpravodajské povinnosti, vymezí režim utajení a stanoví příslušná prováděcí a sankční ustanovení.

Článek 6 *Mezinárodní spolupráce*

6.1. V oblasti mezinárodní spolupráce týkající se úkolů svěřených ESCB rozhoduje ECB o způsobu zastoupení ESCB.

6.2. ECB a s jejím souhlasem rovněž národní centrální banky se podílejí na činnosti mezinárodních měnových institucí.

6.3. Články 6.1 a 6.2 se použijí, aniž je dotčen článek 138 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Kapitola III

Organizace ESCB

Článek 7 *Nezávislost*

ECB, národní centrální banka ani žádný člen jejich rozhodovacích orgánů nesmějí v souladu s článkem 130 Smlouvy o fungování Evropské unie při výkonu pravomocí a plnění úkolů a povinností svěřených jim Smlouvami a tímto statutem vyžadovat ani přijímat pokyny od orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, od žádné vlády členského státu či od jakéhokoli jiného subjektu. Orgány, instituce a jiné subjekty Unie a vlády členských států se zavazují zachovávat tuto zásadu a nesnažit se ovlivňovat členy rozhodovacích orgánů ECB ani národních centrálních bank při plnění jejich úkolů.

Článek 8
Obecná zásada

ESCB je řízen rozhodovacími orgány ECB.

Článek 9
Evropská centrální banka

9.1. ECB, která má podle čl. 282 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie právní subjektivitu, má ve všech členských státech nejširší způsobilost k právním úkonům přiznávanou podle vnitrostátního práva právnickým osobám; ECB může zejména nabývat a zcizovat movitý majetek a nemovitosti a může vystupovat před soudy.

9.2. ECB zajišťuje, aby úkoly svěřené ESCB podle čl. 127 odst. 2, 3 a 5 uvedené smlouvy byly plněny její vlastní činností ve smyslu tohoto statutu nebo prostřednictvím národních centrálních bank podle článků 12.1 a 14.

9.3. Podle čl. 129 odst. 1 uvedené smlouvy jsou rozhodovacími orgány ECB Rada guvernérů a Výkonná rada.

Článek 10
Rada guvernérů

10.1. Podle čl. 283 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie se Rada guvernérů skládá z členů Výkonné rady a z guvernérů národních centrálních bank členských států, jejichž měnou je euro.

10.2. Každý člen Rady guvernérů má jeden hlas. Ode dne, kdy počet členů Rady guvernérů přesáhne 21, má každý člen Výkonné rady jeden hlas a počet guvernérů s hlasovacím právem je 15. Tato hlasovací práva se rozdělí a střídají takto:

- ode dne, kdy počet guvernérů přesáhne 15, až do dne, kdy dosáhne počtu 22, jsou guvernéři rozděleni do dvou skupin podle pořadí založeného na velikosti podílu členského státu dané národní centrální banky na souhrnném hrubém domácím produktu v tržních cenách a na celkové souhrnné rozvaze měnových finančních institucí členských států, jejichž měnou je euro. Podílu na souhrnném hrubém domácím produktu v tržních cenách se přiděluje váha 5/6 a podílu na celkové souhrnné rozvaze měnových finančních institucí se přiděluje váha 1/6. První skupina se skládá z pěti guvernérů a druhá skupina se skládá ze zbývajících guvernérů. Frekvence hlasovacích práv guvernérů v první skupině není nižší než frekvence hlasovacích práv guvernérů ve druhé skupině. S výhradou předchozí věty se první skupině přidělují čtyři hlasovací práva a druhé skupině 11 hlasovacích práv;
- ode dne, kdy počet guvernérů dosáhne 22, se guvernéři rozdělí do tří skupin podle pořadí založeném na výše uvedených kritériích. První skupina se skládá z pěti guvernérů a jsou jí přidělena čtyři hlasovací práva. Druhá skupina se skládá z poloviny celkového počtu guvernérů, přičemž se jakýkoli zlomek zaokrouhlí na celé vyšší číslo, a je jí přiděleno osm hlasovacích práv. Třetí skupina se skládá ze zbývajících guvernérů a jsou jí přidělena tři hlasovací práva;
- uvnitř každé skupiny mají guvernéři hlasovací právo po stejnou dobu;
- pro výpočet podílů na souhrnném hrubém domácím produktu v tržních cenách se použije článek 29.2. Celková souhrnná rozvaha měnových finančních institucí se vypočítá v souladu se statistickým rámcem, který se v Unii používá v době výpočtu;
- při jakékoli úpravě souhrnného hrubého domácího produktu v tržních cenách podle článku 29.3 nebo při jakémkoli zvýšení počtu guvernérů se podle výše uvedených zásad upraví velikost nebo složení skupin;
- Rada guvernérů přijme dvoutřetinovou většinou všech svých členů, s hlasovacím právem i bez něj, veškerá opatření nezbytná pro provádění výše uvedených zásad a může rozhodnout o odložení zavedení rotačního systému až do dne, kdy počet guvernérů překročí 18.

Hlasovací právo se vykonává osobně. Odchylně od tohoto pravidla může jednací řád uvedený v článku 12.3 stanovit, že členové Rady guvernérů mohou hlasovat prostřednictvím telekonference. Jednací řád dále stanoví, že člen Rady guvernérů, který se delší dobu nemůže účastnit jejich zasedání, smí za sebe jmenovat náhradníka jako člena Rady guvernérů.

Předchozími odstavci nejsou dotčena hlasovací práva všech členů Rady guvernérů, s hlasovacím právem i bez něj, podle článků 10.3, 40.2 a 40.3.

Nestanoví-li tento statut jinak, rozhoduje Rada guvernérů prostou většinou členů s hlasovacím právem. V případě rovnosti hlasů je rozhodující hlas prezidenta.

Rada guvernérů je schopna se usnášet za přítomnosti alespoň dvou třetin členů s hlasovacím právem. Není-li tato podmínka splněna, může prezident svolat mimořádné zasedání, na němž mohou být rozhodnutí přijímána bez ohledu na uvedené kvórum.

10.3. Při rozhodování podle článků 28, 29, 30, 32 a 33 mají hlasy členů Rady guvernérů váhu podle podílů národních centrálních bank na upsaném základním kapitálu ECB. Hlasy členů Výkonné rady mají nulovou váhu. Rozhodnutí vyžadující kvalifikovanou většinu je přijato, jestliže odevzdané souhlasné hlasy představují alespoň dvě třetiny upsaného základního kapitálu ECB a současně alespoň polovinu podílníků. Nemůže-li být některý z guvernérů přítomen, může určit náhradníka, který odevzdá jeho vážený hlas.

10.4. Zasedání jsou důvěrná. Rada guvernérů však může rozhodnout o zveřejnění výsledku svého jednání.

10.5. Rada guvernérů zasedá alespoň desetkrát ročně.

Článek 11 *Výkonná rada*

11.1. Podle čl. 283 odst. 2 prvního pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie se Výkonná rada skládá z prezidenta, viceprezidenta a dalších čtyř členů.

Členové vykonávají svou funkci na plný pracovní úvazek. Žádný člen nesmí vykonávat jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost, pokud mu Rada guvernérů k tomu výjimečně neudělí souhlas.

11.2. Podle čl. 283 odst. 2 druhého pododstavce uvedené smlouvy jsou prezident, viceprezident a další členové Výkonné rady jmenováni z uznávaných osobností s profesionální zkušeností v měnových nebo bankovních záležitostech Evropskou radou, která rozhoduje kvalifikovanou většinou na základě doporučení Rady, po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou guvernérů.

Jejich funkční období je osmileté a nemohou být jmenováni opakovaně.

Členy Výkonné rady mohou být pouze státní příslušníci členských států.

11.3. Pracovní řád členů Výkonné rady, zejména jejich platy, důchody a jiné dávky sociálního zabezpečení, jsou předmětem smluv s ECB a stanoví je Rada guvernérů na návrh výboru skládajícího se ze tří členů jmenovaných Radou guvernérů a ze tří členů jmenovaných Radou. Členové Výkonné rady nemají právo hlasovat o záležitostech uvedených v tomto odstavci.

11.4. Přestane-li kterýkoli člen Výkonné rady splňovat podmínky nezbytné k výkonu své funkce nebo se dopustí vážného pochybení, může být odvolán Soudním dvorem na žádost Rady guvernérů nebo Výkonné rady.

11.5. Každý osobně přítomný člen Výkonné rady má právo hlasovat a má k tomu účelu jeden hlas. Není-li stanoveno jinak, rozhoduje Výkonná rada prostou většinou odevzdaných hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas prezidenta. Pravidla hlasování jsou upřesněna v jednacím řádu uvedeném v článku 12.3.

11.6. Výkonná rada odpovídá za běžné záležitosti ECB.

11.7. Jakékoli uvolněné místo ve Výkonné radě se obsazuje jmenováním nového člena podle článku 11.2.

Článek 12

Úkoly rozhodovacích orgánů

12.1. Rada guvernérů přijímá obecné zásady a činí rozhodnutí nezbytná pro zajištění plnění úkolů svěřených ESCB Smlouvami a tímto statutem. Rada guvernérů určuje měnovou politiku Unie a popřípadě přijímá rozhodnutí týkající se střednědobých měnových cílů, klíčových úrokových sazeb a vytváření měnových rezerv ESCB, přičemž přijme obecné zásady nezbytné k jejich provedení.

Výkonná rada provádí měnovou politiku v souladu s obecnými zásadami a rozhodnutími Rady guvernérů. V tomto směru dává Výkonná rada nezbytné pokyny národním centrálním bankám. Navíc na ni může Rada guvernérů rozhodnutím přenést určité pravomoci.

V míře považované za možnou a přiměřenou, a aniž je dotčen tento článek, se ECB obrací na národní centrální banky se žádostmi o provedení operací, které patří k úkolům ESCB.

12.2. Výkonná rada odpovídá za přípravu zasedání Rady guvernérů.

12.3. Rada guvernérů přijme jednací řád upravující vnitřní organizaci ECB a jejích rozhodovacích orgánů.

12.4. Rada guvernérů vykonává poradní funkce uvedené v článku 4.

12.5. Rada guvernérů přijímá rozhodnutí uvedená v článku 6.

Článek 13

Prezident

13.1. Prezident ECB, nebo v jeho nepřítomnosti viceprezident, předsedá Radě guvernérů a Výkonné radě ECB.

13.2. Aniž je dotčen článek 38, zastupuje ECB navenek prezident nebo osoba jím k tomuto určená.

Článek 14

Národní centrální banky

14.1. Podle článku 131 Smlouvy o fungování Evropské unie zajistí každý členský stát, aby jeho vnitrostátní právní předpisy, včetně statutu národní centrální banky, byly slučitelné se Smlouvami a s tímto statutem.

14.2. Statuty národních centrálních bank stanoví zejména, že funkční období guvernéra národní centrální banky trvá nejméně pět let.

Guvernér může být z funkce odvolán pouze tehdy, přestane-li splňovat podmínky požadované k jejímu výkonu nebo se dopustí vážného pochybení. V případě odvolání guvernéra z funkce může dotyčný guvernér národní centrální banky nebo Rada guvernérů podat žalobu k Soudnímu dvoru, a to z důvodu porušení Smluv nebo některé právní normy vydané k jejich provedení. Tyto žaloby je nutné podat do dvou měsíců ode dne vyhlášení či oznámení žalobci nebo v případě, že se tak nestalo, do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce o rozhodnutí dozvěděl.

14.3. Národní centrální banky jsou nedílnou součástí ESCB a jednají v souladu s obecnými zásadami a pokyny ECB. K dodržování obecných zásad a pokynů ECB přijímá Rada guvernérů nezbytná opatření a vyžaduje, aby jí byly poskytovány veškeré dostupné informace.

14.4. Národní centrální banky mohou vykonávat i jiné funkce než ty, jež jsou uvedeny v tomto statutu, pokud Rada guvernérů dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů nerozhodne, že tyto funkce jsou v rozporu s cíli a úkoly ESCB. Tyto funkce jsou vykonávány na vlastní odpovědnost a na vlastní účet národních centrálních bank a nejsou pokládány za součást činnosti ESCB.

Článek 15

Povinnost předkládat zprávy

15.1. ECB vypracovává a zveřejňuje zprávy o činnosti ESCB alespoň jednou za čtvrt roku.

15.2. Každý týden je uveřejňován konsolidovaný finanční výkaz ESCB.

15.3. Podle čl. 284 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie předkládá ECB výroční zprávu o činnosti ESCB a o měnové politice za uplynulý i běžný rok Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a také Evropské radě.

15.4. Zprávy a výkazy uvedené v tomto článku se poskytují zájemcům zdarma.

Článek 16 *Bankovky*

Podle čl. 128 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie má Rada guvernérů výhradní právo povolovat vydávání eurobankovek v Unii. Tyto bankovky mohou vydávat ECB a národní centrální banky. Bankovky vydávané ECB a národními centrálními bankami jsou jedinými bankovkami, které mají v Unii status zákonného platidla.

Je-li to možné, respektuje ECB stávající zvyklosti ve vydávání a v grafické úpravě bankovek.

Kapitola IV

Měnové funkce a operace ESCB

Článek 17 *Účty u ECB a u národních centrálních bank*

ECB a národní centrální banky mohou pro provádění svých operací otevírat účty úvěrovým institucím, veřejnoprávním subjektům a jiným účastníkům trhu a jako zajištění přijímat aktiva včetně zaknihovaných cenných papírů.

Článek 18
Operace na volném trhu a úvěrové operace

18.1. Pro dosažení cílů ESCB a uskutečnění jeho úkolů mohou ECB a národní centrální banky:

- obchodovat na finančních trzích s pohledávkami a obchodovatelnými cennými papíry znějícími na euro nebo na jiné měny a s drahými kovy formou promptních nebo termínovaných nákupů a prodejů, formou dohod o zpětném odkupu nebo formou výpůjček či půjček,
- provádět úvěrové operace s úvěrovými institucemi a s ostatními účastníky trhu s tím, že úvěry jsou dostatečně zajištěny.

18.2. ECB stanoví obecné zásady operací na volném trhu a úvěrových operací prováděných ECB nebo národními centrálními bankami včetně zásad pro vyhlášení podmínek, za nichž jsou národní centrální banky připraveny takové operace provádět.

Článek 19
Minimální rezervy

19.1. S výhradou článku 2 může ECB požadovat na úvěrových institucích usazených v členských státech, aby v souladu s cíli měnové politiky udržovaly na účtech u ECB a u národních centrálních bank minimální rezervy. Rada guvernérů může vydat nařízení týkající se výpočtu a určování požadované výše minimálních rezerv. V případech jejich nedodržení je ECB oprávněna vybírat úroky z prodlení a ukládat jiné sankce s rovnocenným účinkem.

19.2. Za účelem použití tohoto článku určí Rada postupem podle článku 41 základ pro minimální rezervy a nejvýše přípustný poměr mezi těmito rezervami a jejich základem, jakož i přiměřené sankce pro případy jejich nedodržení.

Článek 20
Jiné nástroje měnové kontroly

Rada guvernérů může rozhodnout dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů o použití dalších operativních metod měnové kontroly, které považuje s přihlédnutím k článku 2 za vhodné.

Zakládá-li použití takových metod závazky pro třetí strany, stanoví Rada postupem podle článku 41 rozsah jejich použití.

Článek 21

Operace s veřejnoprávními subjekty

21.1. Podle článku 123 Smlouvy o fungování Evropské unie je zakázáno přečerpávání účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěrování od ECB nebo od národních centrálních bank ve prospěch orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, ústředních vlád, regionálních, místních nebo jiných veřejných orgánů, jiných veřejnoprávních subjektů nebo veřejných podniků členských států; ECB nebo národním centrálním bankám je rovněž zakázán přímý nákup jejich dluhových cenných nástrojů.

21.2. ECB a národní centrální banky mohou působit pro subjekty uvedené v článku 21.1 jako fiskální agenti.

21.3. Tento článek se nevztahuje na úvěrové instituce ve veřejném vlastnictví, kterým národní centrální banky a ECB poskytují stejné zacházení v souvislosti s poskytováním peněžních prostředků centrálními bankami jako soukromým úvěrovým institucím.

Článek 22

Zúčtovací a platební systémy

ECB a národní centrální banky mohou poskytovat facility a ECB může vydávat nařízení proto, aby byly zajištěny účinné a spolehlivé zúčtovací a platební mechanismy uvnitř Unie a ve styku se třetími zeměmi.

Článek 23

Operace se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi

ECB a národní centrální banky mohou:

- navazovat vztahy s centrálními bankami a s finančními institucemi ve třetích zemích, a je-li to účelné, i s mezinárodními organizacemi,

- nabývat a prodávat promptně i termínovaně všechny typy devizových aktiv a drahé kovy. Pojem „devizové aktivum“ zahrnuje cenné papíry a všechna další aktiva v měnách kterékoli země nebo v zúčtovacích jednotkách bez ohledu na formu jejich držení,
- držet a spravovat aktiva uvedená v tomto článku,
- provádět ve vztahu k třetím zemím a k mezinárodním organizacím všechny typy bankovních operací včetně zápůjčních a výpůjčních operací.

Článek 24 *Jiné operace*

Kromě operací vyplývajících z jejich úkolů mohou ECB a národní centrální banky provádět operace pro potřeby svého provozu nebo svých zaměstnanců.

Kapitola V

Dohled

Článek 25 *Dohled*

25.1. ECB může vydávat stanoviska a být konzultována Radou, Komisí a příslušnými orgány členských států ohledně působnosti a používání právních aktů Unie týkajících se dohledu nad úvěrovými institucemi a stabilitou finančního systému.

25.2. V souladu s nařízeními Rady podle čl. 127 odst. 6 Smlouvy o fungování Evropské unie může ECB plnit zvláštní úkoly týkající se dohledu nad úvěrovými a dalšími finančními institucemi s výjimkou pojišťovacích podniků.

Kapitola VI

Finanční ustanovení ESCB

Článek 26 *Účetní závěrka*

26.1. Účetní rok ECB a národních centrálních bank začíná prvním lednem a končí třicátým prvním prosincem.

26.2. Roční účetní závěrku ECB sestavuje Výkonná rada v souladu se zásadami stanovenými Radou guvernérů. Závěrku schvaluje Rada guvernérů a poté je závěrka zveřejněna.

26.3. Pro analytické a provozní účely sestavuje Výkonná rada konsolidovanou rozvahu ESCB zahrnující ta aktiva a pasiva národních centrálních bank, která náleží ESCB.

26.4. K používání tohoto článku stanoví Rada guvernérů pravidla nezbytná pro standardizaci účtování a vykazování operací národních centrálních bank.

Článek 27 *Audit účetnictví*

27.1. Účetnictví ECB a národních centrálních bank ověřují nezávislí externí auditoři doporučení Radou guvernérů a schválení Radou. Auditoři jsou oprávněni zkoumat veškeré účetnictví ECB a národních centrálních bank a obdržet veškeré informace o provedených operacích.

27.2. Článek 287 Smlouvy o fungování Evropské unie se vztahuje výlučně na zkoumání výkonnosti správy ECB.

Článek 28

Základní kapitál ECB

28.1. Základní kapitál ECB činí 5 miliard eur. Základní kapitál může být zvýšen rozhodnutím Rady guvernérů kvalifikovanou většinou stanovenou v článku 10.3 v mezích a za podmínek, které stanoví Rada postupem podle článku 41.

28.2. Národní centrální banky jsou jedinými upisovateli a držiteli základního kapitálu ECB. Základní kapitál je upisován podle klíče stanoveného v souladu s článkem 29.

28.3. Rada guvernérů určí kvalifikovanou většinou podle článku 10.3, v jaké výši a jakým způsobem má být základní kapitál splacen.

28.4. S výhradou článku 28.5 nesmějí být podíly národních centrálních bank na upsaném základním kapitálu ECB převedeny, zastaveny nebo se stát předmětem výkonu rozhodnutí.

28.5. Bude-li klíč uvedený v článku 29 upraven, převedou národní centrální banky mezi sebou příslušné podíly na základním kapitálu tak, aby rozdělení těchto podílů odpovídalo upravenému klíči. Rada guvernérů určí podmínky těchto převodů.

Článek 29

Klíč pro upisování základního kapitálu

29.1. Klíč pro upisování základního kapitálu ECB stanovený poprvé v roce 1998, kdy byl ESCB zřízen, se stanoví tak, že se každé národní centrální bance v tomto klíči přidělí vážený podíl, který se rovná součtu:

- 50 % podílu příslušného členského státu na počtu obyvatel Unie v předposledním roce před zřízením ESCB,
- 50 % podílu příslušného členského státu na hrubém domácím produktu Unie v tržních cenách zaznamenaných za posledních pět let předcházejících předposlednímu roku před zřízením ESCB.

Procenta se zaokrouhlují směrem nahoru nebo dolů na nejbližší násobek 0,0001 %.

29.2. Statistické údaje nezbytné pro plnění tohoto článku poskytuje Komise v souladu s pravidly přijatými Radou postupem podle článku 41.

29.3. Vážené podíly přidělené národním centrálním bankám budou po založení ESCB upravovány každých pět let, přičemž se přiměřeně použije článek 29.1. Upravený klíč platí od prvního dne následujícího roku.

29.4. Rada guvernérů učiní všechna další opatření nezbytná k použití tohoto článku.

Článek 30

Převod devizových rezerv na ECB

30.1. Aniž je dotčen článek 28, poskytují národní centrální banky ECB devizové rezervy v jiných měnách než v měnách členských států, v eurech, v rezervních pozicích u Mezinárodního měnového fondu a ve zvláštních právech čerpání až do protihodnoty rovnající se 50 miliardám eur. Rada guvernérů rozhodne o části, která by měla být ECB poskytnuta po jejím založení, a o částkách poskytovaných v pozdějších termínech. ECB má plné právo držet a spravovat devizové rezervy, které na ni byly převedeny, a využívat je pro účely stanovené v tomto statutu.

30.2. Příspěvky jednotlivých národních centrálních bank se stanoví v poměru k jejich podílu na upsaném základním kapitálu ECB.

30.3. ECB připiše ve prospěch každé národní centrální banky pohledávku ve výši jejího příspěvku. Rada guvernérů rozhoduje o denominaci a úročení těchto pohledávek.

30.4. ECB může podle článku 30.2 vyzvat ke složení dalších devizových rezerv nad limit stanovený v článku 30.1 v mezích a za podmínek, které stanoví Rada postupem podle článku 41.

30.5. ECB může držet a spravovat rezervní pozice u Mezinárodního měnového fondu a zvláštní práva čerpání a zajišťovat sdružování těchto rezerv.

30.6. Rada guvernérů přijme veškerá další opatření nezbytná k používání tohoto článku.

Článek 31
Devizové rezervy národních centrálních bank

31.1. Národní centrální banky jsou oprávněny provádět operace k plnění svých závazků vůči mezinárodním organizacím v souladu s článkem 23.

31.2. Všechny ostatní operace s devizovými rezervami zbývajících národních centrálních bankám po převodech provedených podle článku 30 a transakce členských států s jejich devizovými provozními zůstatky překračujícími částku stanovenou podle článku 31.3 podléhají schválení ECB s cílem zajistit soulad s devizovou a měnovou politikou Unie.

31.3. Rada guvernérů stanoví obecné zásady s cílem usnadnit tyto operace.

Článek 32
Přerozdělování měnových příjmů národních centrálních bank

32.1. Příjmy dosažené národními centrálními bankami při uskutečňování úkolů v rámci měnové politiky ESCB (dále jen „měnové příjmy“) jsou na konci každého účetního roku přerozdělovány v souladu s tímto článkem.

32.2. Částka měnových příjmů každé národní centrální banky se rovná jejímu ročnímu příjmu z aktiv, která drží jako protihodnotu bankovek v oběhu, a závazků z vkladů úvěrových institucí. Tato aktiva vedou národní centrální banky odděleně v souladu s obecnými zásadami přijatými Radou guvernérů.

32.3. Jestliže po zavedení eura Rada guvernérů usoudí, že struktura bilancí národních centrálních bank nedovoluje použití článku 32.2, může Rada guvernérů kvalifikovanou většinou rozhodnout, že odchýlně od článku 32.2 bude měnový příjem vypočítáván podle jiné metody, a to po dobu nepřesahující pět let.

32.4. Výše měnového příjmu každé národní centrální banky se snižuje o částku rovnající se úrokům, které tato centrální banka platí ze závazků z vkladů úvěrových institucí podle článku 19.

Rada guvernérů může rozhodnout o odškodnění národních centrálních bank za náklady spojené s vydáváním bankovek nebo za výjimečných okolností za zvláštní ztráty vzniklé z operací měnové politiky prováděných ve prospěch ESCB. Odškodnění bude provedeno ve formě, jakou bude Rada guvernérů považovat za vhodnou; tyto částky se mohou vzájemně započítat proti měnovým příjmům národních centrálních bank.

32.5. Úhrnný měnový příjem národních centrálních bank se rozdělí mezi národní centrální banky v poměru k jejich splaceným podílům na základním kapitálu ECB, nerozhodne-li Rada guvernérů podle článku 33.2 jinak.

32.6. Vzájemné zúčtování a vypořádání zůstatků vzniklých při přerozdělování měnových příjmů provede ECB v souladu s obecnými zásadami přijatými Radou guvernérů.

32.7. Rada guvernérů přijme veškerá další opatření nezbytná k používání tohoto článku.

Článek 33 Rozdělování čistých zisků a ztrát ECB

33.1. Čistý zisk ECB je převáděn v tomto pořadí:

- a) částka, již určí Rada guvernérů a jež nesmí překročit 20 % čistého zisku, se převede do všeobecného rezervního fondu až do výše 100 % základního kapitálu,
- b) zbývající čistý zisk se rozděluje podílníkům ECB v poměru k jejich splaceným podílům.

33.2. Zaznamená-li ECB ztrátu, může být schodek vyrovnán ze všeobecného rezervního fondu ECB, a bude-li to nezbytné, na základě rozhodnutí Rady guvernérů z měnového příjmu příslušného účetního roku, a to poměrně až do výše částek přidělených národním centrálním bankám podle článku 32.5.

Kapitola VII

Obecná ustanovení

Článek 34 Právní akty

34.1. Podle článku 132 Smlouvy o fungování Evropské unie Evropská centrální banka:

- přijímá nařízení v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů vymezených v čl. 3.1 první odrážce, v člancích 19.1, 22 nebo 25.2 tohoto statutu a v případech stanovených právními akty Rady, jež jsou uvedeny v článku 41,
- přijímá rozhodnutí nezbytná pro plnění úkolů svěřených ESCB Smlouvami a tímto statutem,
- vydává doporučení a zaujímá stanoviska.

34.2. ECB může rozhodnout o zveřejnění svých rozhodnutí, doporučení a stanovisek.

34.3. V mezích a za podmínek stanovených Radou postupem podle článku 41 statutu je ECB oprávněna ukládat podnikům peněžité pokuty nebo penále za neplnění povinností vyplývajících z jejích nařízení a rozhodnutí.

Článek 35 Soudní kontrola a záležitosti s ní související

35.1. Jednání nebo opomenutí ECB podléhají přezkoumání nebo výkladu Soudního dvora Evropské unie v případech a za podmínek stanovených Smlouvami. ECB je oprávněna podat žalobu v případech a za podmínek stanovených Smlouvami.

35.2. Spory mezi ECB na jedné straně a jejími věřiteli, dlužníky či jakoukoli jinou osobou na straně druhé rozhodují příslušné národní soudy, není-li dána pravomoc Soudního dvora Evropské unie.

35.3. ECB podléhá úpravě odpovědnosti podle článku 340 Smlouvy o fungování Evropské unie. Odpovědnost národních centrálních bank se řídí příslušným vnitrostátním právem.

35.4. Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve veřejnoprávní nebo v soukromoprávní smlouvě uzavřené ECB nebo na její účet.

35.5. Rozhodnutí ECB o předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie přijímá Rada guvernérů.

35.6. Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc ve sporech týkajících se závazků, které mají podle Smluv a tohoto statutu plnit národní centrální banky. Usoudí-li ECB, že některá národní centrální banka nespĺnila povinnost vyplývající ze Smluv a tohoto statutu, poskytne dotyčné národní centrální bance příležitost předložit své připomínky a poté vydá ve věci odůvodněné stanovisko. Nevyhoví-li dotyčná národní centrální banka tomuto stanovisku ve lhůtě stanovené ECB, může ECB předložit věc Soudnímu dvoru Evropské unie.

Článek 36 Zaměstnanci

36.1. Na návrh Výkonné rady přijme Rada guvernérů pracovní řád pro zaměstnance ECB.

36.2. Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat jakékoli spory mezi ECB a jejími zaměstnanci v mezích a za podmínek stanovených v pracovním řádu.

Článek 37 (bývalý článek 38) Služební tajemství

37.1. Členové řídicích orgánů a zaměstnanci ECB a národních centrálních bank jsou povinni i po skončení svého pracovního poměru zachovávat mlčenlivost o informacích, které jsou předmětem služebního tajemství.

37.2. Osoby mající přístup k údajům, na něž se vztahují právní předpisy Unie ukládající povinnost mlčenlivosti, podléhají těmto předpisům.

*Článek 38 (bývalý článek 39)
Osoby s podpisovým právem*

Vůči třetím stranám ECB právně zavazují její prezident nebo dva členové Výkonné rady nebo podpisy dvou zaměstnanců ECB, kteří byli k podepisování jménem ECB jejím prezidentem řádně zmocnění.

*Článek 39 (bývalý článek 40)
Výsady a imunity*

ECB požívá na území členských států výsad a imunit nezbytných pro plnění svých úkolů za podmínek stanovených v Protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie.

Kapitola VIII

Změny statutu a doplňující právní předpisy

*Článek 40 (bývalý článek 41)
Zjednodušený postup pro přijímání změn*

40.1. Podle čl. 129 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie mohou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem měnit články 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, čl. 33.1 písm. a) a článek 36 tohoto statutu buď na doporučení ECB a po konzultaci s Komisí, anebo na návrh Komise a po konzultaci s ECB.

40.2. Evropská rada může změnit článek 10.2 jednomyslně rozhodnutím na doporučení Evropské centrální banky a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí, anebo na doporučení Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a Evropskou centrální bankou. Tyto změny vstoupí v platnost po schválení členskými státy v souladu s jejich ústavními předpisy.

40.3. Doporučení ECB podle tohoto článku vyžaduje jednomyslné rozhodnutí Rady guvernérů.

*Článek 41 (bývalý článek 42)
Doplňující právní předpisy*

V souladu s čl. 129 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem a ECB, anebo na doporučení ECB a po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí předpisy uvedené v článcích 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 a 34.3 tohoto statutu.

Kapitola IX

Přechodná a jiná ustanovení
o ESCB

*Článek 42 (bývalý článek 43)
Obecná ustanovení*

42.1. Na základě výjimky uvedené v článku 139 Smlouvy o fungování Evropské unie nezakládají následující články tohoto statutu práva ani neukládají povinnosti pro dotyčný členský stát: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34 a 49.

42.2. Centrální banky členských států, na které se vztahuje výjimka podle článku 139 uvedené smlouvy, si zachovávají své pravomoci v oblasti měnové politiky podle příslušného vnitrostátního práva.

42.3. V člancích 3, 11.2 a 19 tohoto statutu se „členskými státy“ rozumějí podle článku 139 uvedené smlouvy členské státy, jejichž měnou je euro.

42.4. V člancích 9.2, 10.2, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 a 49 tohoto statutu se „národními centrálními bankami“ rozumějí centrální banky členských států, jejichž měnou je euro.

42.5. V člancích 10.3 a 33.1 se „podílníky“ rozumějí rovněž centrální banky členských států, jejichž měnou je euro.

42.6. V člancích 10.3 a 30.2 se „upsaným základním kapitálem ECB“ rozumí základní kapitál upsaný centrálními bankami členských států, jejichž měnou je euro.

Článek 43 (bývalý článek 44) Přechodné úkoly ECB

ECB převezme dřívější úkoly Evropského měnového institutu uvedené v čl. 141 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, které v důsledku výjimek vztahujících se na jeden nebo několik členských států musí být ještě splněny po zavedení eura.

Při přípravách na zrušení výjimek uvedených v článku 140 uvedené smlouvy plní ECB poradní funkci.

Článek 44 (bývalý článek 45) Generální rada ECB

44.1. Aniž je dotčen čl. 129 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, zřizuje se Generální rada jako třetí rozhodovací orgán ECB.

44.2. Generální rada je složena z prezidenta a viceprezidenta ECB a z guvernérů národních centrálních bank. Zasedání Generální rady se mohou účastnit další členové Výkonné rady, avšak bez hlasovacího práva.

44.3. Povinnosti Generální rady taxativně vymezuje článek 46 tohoto statutu.

*Článek 45 (bývalý článek 46)
Jednací řád Generální rady*

45.1. Generální radě ECB předsedá prezident, nebo v jeho nepřítomnosti viceprezident ECB.

45.2. Předseda Rady a jeden člen Komise se mohou účastnit zasedání Generální rady, avšak bez hlasovacího práva.

45.3. Zasedání Generální rady připravuje prezident.

45.4. Odchylně od článku 12.3 přijme Generální rada svůj jednací řád.

45.5. ECB zřídí sekretariát Generální rady.

*Článek 46 (bývalý článek 47)
Povinnosti Generální rady*

46.1. Generální rada:

- plní úkoly uvedené v článku 43,
- přispívá k plnění poradních funkcí uvedených v článcích 4 a 25.1.

46.2. Generální rada přispívá k:

- shromažďování statistických informací, jak je uvedeno v článku 5,
- podávání zpráv o činnosti ECB, jak je uvedeno v článku 15,
- stanovení pravidel uvedených v článku 26.4 nezbytných k používání článku 26,

- přijímání veškerých dalších opatření uvedených v článku 29.4 nezbytných k používání článku 29,
- přijetí pracovního řádu pro zaměstnance ECB podle článku 36.

46.3. Generální rada se podílí na přípravách nezbytných pro neodvolatelné stanovení přepočítacích koeficientů měn členských států, na které se vztahuje výjimka, vůči euru, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

46.4. Generální radu informuje o rozhodnutích Rady guvernérů prezident ECB.

*Článek 47 (bývalý článek 48)
Přechodná ustanovení o základním kapitálu ECB*

V souladu s článkem 29.1 je každé národní centrální bance přidělen vážený podíl podle klíče pro upisování základního kapitálu ECB. Odchylně od článku 28.3 nesplácejí centrální banky členských států, na které se vztahuje výjimka, svůj upsaný základní kapitál, nerozhodne-li Generální rada většinou představující alespoň dvě třetiny upsaného základního kapitálu ECB a alespoň polovinu podílníků, že musí být splacen minimální procentní podíl jako příspěvek na úhradu provozních nákladů ECB.

*Článek 48 (bývalý článek 49)
Odložené splácení základního kapitálu, rezervních fondů a rezerv ECB*

48.1. Centrální banka členského státu, na který se přestala vztahovat výjimka, splácí svůj upsaný podíl na základním kapitálu ECB ve stejném rozsahu jako centrální banky členských států, jejichž měnou je euro, a v souladu s článkem 30.1 převádí své devizové rezervy na ECB. Výše těchto převodů se určuje násobkem hodnoty devizových rezerv, které již byly v souladu s článkem 30.1 převedeny na ECB, vyjádřené v eurech podle platných směnných kurzů, a poměru mezi počtem podílů upsaných dotyčnou národní centrální bankou a počtem podílů již splacených ostatními národními centrálními bankami.

48.2. Kromě platby, jež má být provedena podle článku 48.1, přispívá dotyčná centrální banka do rezervních fondů ECB a do rezerv rovnocenných rezervním fondům a na částku, jež má být ještě vyčleněna na rezervní fondy a rezervy odpovídající zůstatku účtu zisků a ztrát k 31. prosinci roku, který předcházal roku zrušení výjimky. Částka určená k převodu se vypočítá jako násobek výše rezerv, jak byly výše definovány a schváleny v bilanci ECB, a poměru mezi počtem podílů upsaných dotyčnou centrální bankou a počtem podílů již splacených ostatními národními centrálními bankami.

48.3. Jakmile se jedna nebo více zemí stanou členskými státy a jejich národní centrální banky se stanou součástí ESCB, upsaný základní kapitál ECB a horní hranice částky devizových rezerv, které mohou být převedeny na ECB, budou automaticky zvýšeny. V rámci rozšířeného klíče pro upisování základního kapitálu se zvýšení určí vynásobením dosavadních částek poměrem vážených podílů vstupujících národních centrálních bank k váženým podílům národních centrálních bank, které již jsou členy ESCB. Vážený podíl každé národní centrální banky v klíči pro upisování základního kapitálu se vypočte obdobně podle článku 29.1 a v souladu s článkem 29.2. Pro statistické údaje se použijí referenční období totožná s těmi, která byla použita při poslední pětileté úpravě vážených podílů podle článku 29.3.

*Článek 49 (bývalý článek 52)
Výměna bankovek v měnách členských států*

Po neodvolatelném stanovení přepočítacích koeficientů v souladu s čl. 140 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie přijme Rada guvernérů opatření nezbytná k zajištění toho, aby bankovky znějící na měny s neodvolatelně stanovenými přepočítacími koeficienty byly vyměňovány národními centrálními bankami za své jmenovité hodnoty.

*Článek 50 (bývalý článek 53)
Použitelnost přechodných ustanovení*

Články 42 až 47 jsou použitelné po dobu existence členských států, na které se vztahuje výjimka.

PROTOKOL (č. 5)

O STATUTU EVROPSKÉ INVESTIČNÍ BANKY

Vysoké smluvní strany,

PŘEJÍCE SI stanovit statut Evropské investiční banky zmíněný v článku 308 Smlouvy o fungování Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Evropská investiční banka, založená článkem 308 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „banka“), se zřizuje a vykonává své úkoly a činnost v souladu se Smlouvami a tímto statutem.

Článek 2

Úkoly banky stanoví článek 309 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 3

V souladu s článkem 308 Smlouvy o fungování Evropské unie jsou členy banky členské státy.

Článek 4

1. Bance se přiděluje základní kapitál ve výši 232 392 989 000 EUR, který upíší členské státy v těchto částkách:

Německo	37 578 019 000
Francie	37 578 019 000
Itálie	37 578 019 000
Spojené království	37 578 019 000
Španělsko	22 546 811 500
Belgie	10 416 365 500
Nizozemsko	10 416 365 500
Švédsko	6 910 226 000
Dánsko	5 274 105 000
Rakousko	5 170 732 500
Polsko	4 810 160 500
Finsko	2 970 783 000
Řecko	2 825 416 500
Portugalsko	1 820 820 000
Česká republika	1 774 990 500
Maďarsko	1 679 222 000
Irsko	1 318 525 000
Rumunsko	1 217 626 000
Slovensko	604 206 500
Slovinsko	560 951 500
Bulharsko	410 217 500
Litva	351 981 000
Lucembursko	263 707 000
Kypr	258 583 500
Lotyšsko	214 805 000
Estonsko	165 882 000
Malta	98 429 500

Členské státy odpovídají pouze do výše svého podílu upsaného a dosud nesplaceného základního kapitálu.

2. Přijetím nového člena se zvyšuje upsaný základní kapitál o částku odpovídající vkladu nového člena.
3. Rada guvernérů může jednomyslně rozhodnout o zvýšení upsaného základního kapitálu.
4. Podíl na upsaném základním kapitálu nemůže být postoupen ani zastaven ani obstaven.

Článek 5

1. Členské státy splatí upsaný základní kapitál do průměrné výše 5 % částek uvedených v čl. 4 odst. 1.
2. V případě zvýšení upsaného základního kapitálu se Rada guvernérů může jednomyslně usnést na procentu, které musí být zaplaceno, a na způsobu této platby. Platby v hotovosti se provádějí výhradně v eurech.
3. Správní rada může požadovat splacení zbývající části upsaného základního kapitálu, pokud se toto splacení stane nutným, aby banka mohla dostát svým závazkům.

Každý členský stát zaplatí částku úměrnou svému podílu na upisovaném základním kapitálu.

Článek 6 (bývalý článek 8)

Banku spravuje a řídí Rada guvernérů, správní rada a řídicí výbor.

Článek 7
(bývalý článek 9)

1. Radu guvernérů tvoří ministři určené členskými státy.
2. Rada guvernérů vydává obecné směrnice týkající se úvěrové politiky banky v souladu s cíli Unie.

Rada guvernérů dbá na provádění těchto směrnic.

3. Rada guvernérů mimo jiné:
 - a) rozhoduje o zvýšení upsaného základního kapitálu podle čl. 4 odst. 3 a čl. 5 odst. 2;
 - b) pro účely čl. 9 odst. 1 rozhoduje o zásadách finančních operací prováděných v rámci úkolů banky;
 - c) vykonává pravomoci uvedené v člancích 9 a 11, pokud jde o jmenování a zbavení úřadu členů správní rady a řídicího výboru a dalších osob podle čl. 11 odst. 1 druhého pododstavce;
 - d) rozhoduje o poskytování finančních prostředků na investiční operace, které mají být zcela nebo částečně prováděny mimo území členských států v souladu s čl. 16 odst. 1;
 - e) schvaluje výroční zprávu vypracovanou správní radou;
 - f) schvaluje roční rozvahu, jakož i výkaz zisků a ztrát;
 - g) vykonává ostatní pravomoci a povinnosti svěřené tímto statutem;
 - h) schvaluje jednací řád banky.
4. Rada guvernérů má pravomoc přijímat jednomyslně v rámci Smluv a tohoto statutu veškerá rozhodnutí, která se týkají zastavení činnosti banky a její případné likvidace.

Článek 8
(bývalý článek 10)

Nestanoví-li tento statut jinak, přijímá Rada guvernérů rozhodnutí prostou většinou svých členů. Tato většina musí představovat alespoň 50 % upsaného základního kapitálu.

Pro dosažení kvalifikované většiny je třeba 18 hlasů a 68 % upsaného základního kapitálu.

Zdrží-li se přítomní nebo zastoupení členové hlasování, není to překážkou přijetí rozhodnutí vyžadujících jednomyslnost.

Článek 9
(bývalý článek 11)

1. Správní rada rozhoduje o poskytování finančních prostředků, zejména ve formě úvěrů a záruk, a o uzavírání půjček; stanoví úrokové míry poskytnutých úvěrů a provize a jiné poplatky. Na základě rozhodnutí přijatého kvalifikovanou většinou může přenést některé své funkce na řídicí výbor. Rozhoduje o podmínkách takového přenesení a dohlíží na jeho výkon.

Správní rada dozírá na řádnou správu banky; zajišťuje, že banka je řízena v souladu s ustanoveními Smluv a tohoto statutu, jakož i s obecnými směnicemi vydanými Radou guvernérů.

Na konci účetního období je povinna podat Radě guvernérů zprávu a po schválení ji uveřejnit.

2. Správní rada je složena z 28 řádných členů a 18 zastupujících členů.

Řádné členy jmenuje na dobu pěti let Rada guvernérů, přičemž každý členský stát nominuje jednoho řádného člena a jeden řádný člen je nominován Komisí.

Zastupující členy jmenuje na dobu pěti let Rada guvernérů takto:

- dva zastupující členy nominované Spolkovou republikou Německo,

- dva zastupující členy nominované Francouzskou republikou,
- dva zastupující členy nominované Italskou republikou,
- dva zastupující členy nominované Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska,
- jednoho zastupujícího člena nominovaného vzájemnou dohodou Španělského království a Portugalské republiky,
- jednoho zastupujícího člena nominovaného vzájemnou dohodou Belgického království, Lucemburského velkovévodství a Nizozemského království,
- dva zastupující členy nominované vzájemnou dohodou Dánského království, Řecké republiky, Irska a Rumunska,
- dva zastupující členy nominované vzájemnou dohodou Estonské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království,
- tři zastupující členy nominované vzájemnou dohodou Bulharské republiky, České republiky, Kyprské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky,
- jednoho zastupujícího člena nominovaného Komisí.

Správní rada kooptuje šest odborníků bez hlasovacího práva: tři z nich jako řádné členy a tři jako zastupující členy.

Řádní i zastupující členové mohou být jmenováni opakovaně.

Jednací řád stanoví pravidla pro účast na schůzích správní rady a pravidla týkající se zastupujících členů a kooptovaných odborníků.

Předseda, nebo v jeho nepřítomnosti jeden z místopředsedů, řídicího výboru předsedá schůzi správní rady, avšak neúčastní se hlasování.

Členové správní rady jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky způsobilosti a nezávislosti; odpovídají pouze bance.

3. Odvolat řádného člena správní rady může Rada guvernérů rozhodnutím přijatým kvalifikovanou většinou, a to pouze v případě, že již nesplňuje podmínky nutné k výkonu funkce.

Neschválení výroční zprávy vede k odstoupení správní rady.

4. Uvolní-li se místo v důsledku smrti, individuálního nebo kolektivního odstoupení anebo odvolání, bude místo znovu obsazeno podle pravidel stanovených v odstavci 2. Kromě celkové obměny se uvolněná místa obsazují na zbytek funkčního období.

5. Rada guvernérů stanoví odměny členům správní rady. Určí, jaká činnost je neslučitelná s funkcemi řádného nebo zastupujícího člena.

Článek 10 (bývalý článek 12)

1. Každý řádný člen má ve správní radě jeden hlas. Své hlasovací právo může bez omezení delegovat způsobem uvedeným v jednacím řádu banky.

2. Nestanoví-li tento statut jinak, přijímá správní rada rozhodnutí nejméně třetinou svých členů s hlasovacím právem, kteří představují alespoň 50 % upsaného základního kapitálu. Pro dosažení kvalifikované většiny je třeba 18 hlasů a 68 % upsaného základního kapitálu. Jednací řád banky určuje kvórum nutné k platnosti usnesení správní rady.

Článek 11 (bývalý článek 13)

1. Řídící výbor se skládá z předsedy a osmi místopředsedů jmenovaných Radou guvernérů na návrh správní rady na dobu šesti let. Mohou být jmenováni opakovaně.

Rada guvernérů může jednomyslným rozhodnutím změnit počet členů řídicího výboru.

2. Rada guvernérů může kvalifikovanou většinou na návrh správní rady přijatý rovněž kvalifikovanou většinou rozhodnout o odvolání člena řídicího výboru.

3. Řídicí výbor zajišťuje pod dohledem předsedy a pod kontrolou správní rady vedení běžných obchodů banky.

Připravuje rozhodnutí správní rady, zejména pokud jde o uzavírání půjček a poskytování finančních prostředků, zejména ve formě úvěrů a záruk; zajišťuje provádění těchto rozhodnutí.

4. Řídicí výbor přijímá svá stanoviska k návrhům na uzavření půjček nebo poskytnutí finančních prostředků, zejména ve formě úvěrů a záruk, většinou hlasů.

5. Rada guvernérů určuje odměnu členů řídicího výboru a stanoví, jaké činnosti jsou neslučitelné s jejich funkcí.

6. Předseda, v případě jeho nepřítomnosti jeden z místopředsedů, zastupuje banku v soudních i mimosoudních věcech.

7. Zaměstnanci banky jsou podřízeni předsedovi. Předseda je přijímá a propouští. Při výběru zaměstnanců je povinen přihlížet nejen k osobním schopnostem a odborné kvalifikaci, ale i ke spravedlivému zastoupení státních příslušníků členských států. Jednací řád určí subjekt příslušný k přijímání předpisů týkajících se zaměstnanců.

8. Řídicí výbor a zaměstnanci banky odpovídají pouze bance a vykonávají své funkce zcela nezávisle.

Článek 12 (bývalý článek 14)

1. Výbor složený ze šesti členů jmenovaných Radou guvernérů na základě jejich způsobilosti prověřuje, zda činnosti banky odpovídají nejlepší bankovní praxi, a odpovídá za audit jejího účetnictví.

2. Výbor uvedený v odstavci 1 každoročně prověřuje, zda jsou operace a účetnictví banky řádně vedeny. Za tímto účelem ověřuje, zda byly operace banky provedeny v souladu s požadavky a postupy stanovenými tímto statutem a jednacím řádem.
3. Výbor uvedený v odstavci 1 potvrzuje, že finanční výkazy a jiné finanční informace obsažené v roční účetní závěre sestavené správní radou poskytují věrný obraz finanční situace banky, pokud jde o její aktiva a pasiva, a výsledků jejích operací a hotovostních toků za dané účetní období.
4. Jednací řád stanoví požadovanou kvalifikaci členů výboru uvedeného v odstavci 1 a podmínky jeho činnosti.

Článek 13
(bývalý článek 15)

Banka jedná s každým členským státem prostřednictvím orgánu, který tento stát určí. Při provádění finančních operací se obrací na národní centrální banku příslušného členského státu nebo na jiné finanční orgány, které tento stát schválil.

Článek 14
(bývalý článek 16)

1. Banka spolupracuje se všemi mezinárodními organizacemi, jež vyvíjejí činnost v obdobných oblastech.
2. Banka naváže veškerá spojení potřebná pro spolupráci s bankovními a finančními orgány zemí, ve kterých provádí své operace.

Článek 15
(bývalý článek 17)

Na žádost některého členského státu nebo Komise anebo z úřední povinnosti Rada guvernérů vykládá nebo doplňuje směrnice, které vydala na základě článku 7 tohoto statutu, a to za podmínek, za jakých byly přijaty.

Článek 16
(bývalý článek 18)

1. V rámci úkolů vytyčených v článku 309 Smlouvy o fungování Evropské unie poskytuje banka finanční prostředky, zejména ve formě úvěrů a záruk, svým členům nebo podnikům soukromého či veřejného práva na investice, které mají být uskutečněny na území členských států, pokud prostředky z jiných zdrojů nejsou za přiměřených podmínek dosažitelné.

Nicméně rozhodnutím Rady guvernérů kvalifikovanou většinou na návrh správní rady může banka poskytnout finanční prostředky na investice, které mají být uskutečněny zcela nebo zčásti mimo území členských států.

2. Jestliže je to možné, je poskytnutí půjčky vázáno podmínkou, že současně bude použito též jiných prostředků financování.

3. Jestliže půjčka nebyla poskytnuta členskému státu, ale jinému podniku nebo samosprávnému celku, podmíní banka poskytnutí této půjčky buď zárukou členského státu, na jehož území bude investice uskutečněna, nebo jinými dostatečnými zárukami nebo finanční silou dlužníka.

Kromě toho stanoví správní rada kvalifikovanou většinou, v souladu se zásadami stanovenými Radou guvernérů podle čl. 7 odst. 3 písm. b) a vyžaduje-li to provádění operace podle článku 309 Smlouvy o fungování Evropské unie, podmínky jakékoli finanční operace, která představuje specifický profil rizika, a je tedy považována za zvláštní činnost.

4. Banka může poskytnout záruku na půjčky uzavřené podniky soukromého či veřejného práva anebo samosprávnými celky k provedení operací uvedených v článku 309 Smlouvy o fungování Evropské unie.

5. Úhrnná částka nesplacených úvěrů a záruk poskytnutých bankou nesmí převýšit 250 % částky úhrnu upsaného základního kapitálu, rezervních fondů, nerozdělených rezerv a kladného zůstatku účtu zisků a ztrát. Druhá uvedená úhrnná částka se sníží o částku rovnající se upsané částce, a to i nesplacené, na jakoukoli majetkovou účast banky.

Bankou vyplacená částka majetkové účasti nesmí nikdy převýšit částku odpovídající úhrnu splaceného upsaného základního kapitálu, rezervních fondů, nerozdělených rezerv a kladného zůstatku účtu zisků a ztrát.

Jako výjimka mají zvláštní činnosti banky, o nichž rozhodla Rada guvernérů a správní rada podle odstavce 3, zvláště přidělené rezervní fondy.

Tento odstavec se rovněž vztahuje na konsolidované účetnictví banky.

6. Banka se zajišťuje proti riziku změny kurzů tím, že ke smlouvám o půjčkách a zárukách připojí doložky, které bude považovat za vhodné.

Článek 17 (bývalý článek 19)

1. Úroková míra půjček a provize a jiné poplatky, které má banka poskytnout, musí být přizpůsobovány podmínkám převládajícím na kapitálovém trhu a musí být propočítány tak, aby banka z jejich výnosů plnila své závazky, kryla své náklady a rizika a podle článku 22 vytvořila rezervní fond.

2. Banka nepovoluje snížení úrokové míry. V případě, že snížení úrokové míry je žádoucí vzhledem ke zvláštní povaze investice, která má být financována, může příslušný členský stát nebo třetí strana udělit bonifikaci úroku, pokud je udělení této bonifikace slučitelné s pravidly stanovenými v článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 18 (bývalý článek 20)

Při svých finančních operacích zachovává banka tyto zásady:

1. Dbá, aby její prostředky byly používány co nejúčelněji v zájmu Unie.

Může poskytnout půjčky nebo záruky pouze:

- a) jestliže splácení úroků a umořování je kryto ziskem z podnikání, pokud jde o investice prováděné podniky ve výrobním odvětví, anebo, v případě ostatních investic, jestliže je zajištěno závazkem, který převzal stát, v němž se investice uskutečňuje, či jiným způsobem,
- b) a jestliže provedení investice přispívá ke zvýšení obecné hospodářské produktivity a působí příznivě k vytvoření vnitřního trhu.

2. Nesmí nabývat žádné podíly v podnicích ani přijímat žádnou odpovědnost za jejich řízení, ledaže by to vyžadovala ochrana jejich práv a bylo tak zajištěno splacení její pohledávky.

Avšak správní rada stanoví kvalifikovanou většinou, v souladu se zásadami stanovenými Radou guvernérů podle čl. 7 odst. 3 písm. b) a vyžaduje-li to provádění operací podle článku 309 Smlouvy o fungování Evropské unie, podmínky majetkové účasti v obchodním podniku, pokud je to vyžadováno k financování investice nebo programu, obvykle jako doplňku úvěru nebo záruky.

3. Může postupovat své pohledávky na kapitálovém trhu a požadovat za tím účelem od svých dlužníků vydání dluhopisů nebo jiných cenných papírů.

4. Ani banka, ani členské státy nesmí stanovovat podmínky, podle kterých by měly být částky z jejich půjček použity na území určitého členského státu.

5. Může vázat poskytnutí půjček na podmínku, že se uskuteční mezinárodní veřejná soutěž.

6. Nefinancuje zcela ani zčásti žádnou investici, s níž nesouhlasí členský stát, na jehož území má být tato investice uskutečněna.

7. Jako doplněk ke své úvěrové činnosti může banka poskytovat služby technické pomoci v souladu s podmínkami, jež stanovila Rada guvernérů kvalifikovanou většinou, a v souladu s tímto statutem.

Článek 19
(bývalý článek 21)

1. Každý podnik nebo veřejnoprávní či soukromoprávní subjekt se může přímo obrátit na banku se žádostí o financování. Žádosti mohou být bance rovněž podávány buď prostřednictvím Komise, nebo prostřednictvím členského státu, na jehož území bude investice uskutečněna.
 2. Jestliže se žádost podává prostřednictvím Komise, bude předložena k vyjádření členskému státu, na jehož území bude investice uskutečněna. Jestliže se žádost podává prostřednictvím státu, bude předložena k vyjádření Komisi. Jestliže žádost podává přímo podnik, bude předložena danému členskému státu i Komisi.
- Dotyčné členské státy a Komise musí podat svá vyjádření ve lhůtě dvou měsíců. Neobdrží-li v této lhůtě vyjádření, může mít banka za to, že příslušný projekt nevyvolává námitek.
3. Správní rada rozhoduje o finančních operacích, které jí předložil řídicí výbor.
 4. Řídicí výbor zkoumá, zda finanční operace, které mu byly předloženy, jsou v souladu s tímto statutem, zejména s články 16 a 18. Jestliže se řídicí výbor vysloví pro finanční operaci, předloží správní radě odpovídající návrh; své kladné stanovisko může vázat na podmínky, které považuje za podstatné. Jestliže se řídicí výbor vysloví proti finanční operaci, předloží správní radě příslušné podklady spolu se svým vyjádřením.
 5. V případě záporného stanoviska řídicího výboru může správní rada poskytnout dané financování pouze jednomyslným rozhodnutím.
 6. V případě záporného stanoviska Komise může správní rada poskytnout dané financování pouze jednomyslným rozhodnutím, přičemž člen ustanovený do své funkce na základě jmenování Komisí se zdrží hlasování.
 7. V případě záporného stanoviska řídicího výboru i Komise nemůže správní rada dané financování poskytnout.

8. Pokud musí být finanční operace související se schválenou investicí restrukturována, aby byla chráněna práva a zájmy banky, přijme řídicí výbor neprodleně naléhavá opatření, jež považuje za nezbytná, a ihned o nich informuje správní radu.

Článek 20
(bývalý článek 22)

1. Banka si prostředky potřebné k plnění svých úkolů půjčuje na kapitálovém trhu.
2. Banka si může půjčovat na kapitálových trzích členských států v rámci právních předpisů upravujících tyto trhy.

Příslušné orgány členského státu, na který se vztahuje výjimka ve smyslu čl. 139 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, mohou odmítnout souhlas jen tehdy, hrozí-li kapitálovému trhu tohoto státu vážné poruchy.

Článek 21
(bývalý článek 23)

1. Banka může použít volně použitelných prostředků, které bezprostředně nepotřebuje ke krytí svých závazků, takto:

- a) může investovat na peněžních trzích;
- b) může s výhradou čl. 18 odst. 2 nakupovat a prodávat cenné papíry;
- c) může provádět jakékoli jiné finanční operace, které se vztahují k předmětu její činnosti.

2. S výhradou ustanovení článku 23 provádí banka při správě svých investic jen takovou devizovou arbitráž, kterou přímo vyžaduje uskutečňování jejích půjček nebo plnění jejích závazků z půjček, které uzavřela, nebo záruk, které poskytl.

3. V oblastech zmíněných v tomto článku působí banka ve shodě s příslušnými orgány nebo národními centrálními bankami členských států.

Článek 22
(bývalý článek 24)

1. Postupně bude vytvořen rezervní fond až do výše 10 % upsaného základního kapitálu. Odůvodňuje-li to stav závazků banky, může správní rada rozhodnout o zřízení dodatečných rezerv. Dokud tento rezervní fond nebude plně vytvořen, budou do něj odváděny:

- a) příjmy z úroků z půjček, které banka poskytla z částek, jež mají členské státy platit podle článku 5;
- b) příjmy z úroků z půjček, které banka poskytla z částek získaných splacením půjček podle písmene a),

pokud těchto příjmů z úroků není třeba k plnění závazků nebo ke krytí nákladů banky.

2. Prostředky rezervního fondu musí být investovány tak, aby mohly být kdykoli použity v souladu s účelem tohoto fondu.

Článek 23
(bývalý článek 25)

1. Banka je vždy oprávněna převádět pohledávky do měny členského státu, jehož měnou není euro, aby mohla provádět finanční operace odpovídající jejímu předmětu činnosti, tak jak je stanoven v článku 309 Smlouvy o fungování Evropské unie s přihlédnutím k článku 21 tohoto statutu. Banka se podle možností zdrží provádění takových převodů, má-li volné nebo uvolnitelné pohledávky v měně, kterou potřebuje.

2. Banka může směnit pohledávky, jež má v měně členského státu, jehož měnou není euro, za prostředky v měně třetích zemí jen se souhlasem tohoto členského státu.

3. Banka může volně nakládat s částí svého splaceného základního kapitálu, jakož i s devizami půjčenými na trzích mimo Unie.

4. Členské státy se zavazují, že dlužníkům banky dají k dispozici prostředky v cizích měnách potřebné ke splácení jistiny a úroků z půjček poskytnutých nebo zajištěných bankou na investice, které mají být uskutečněny na jejich území.

Článek 24
(bývalý článek 26)

Jestliže některý členský stát neplní své členské povinnosti vyplývající z tohoto statutu, zejména povinnost splatit svůj podíl, anebo povinnost zajistit splácení úroků a umořování svých půjček, může Rada guvernérů rozhodnutím přijatým kvalifikovanou většinou zastavit poskytování půjček nebo záruk tomuto členskému státu nebo jeho státním příslušníkům.

Toto rozhodnutí nezbavuje stát ani jeho státní příslušníky jejich povinností vůči bance.

Článek 25
(bývalý článek 27)

1. Jestliže Rada guvernérů rozhodne zastavit činnost banky, bude neprodleně ukončen veškerý provoz s výjimkou operací nutných k řádnému použití, ochraně a zachování majetku, jakož i k vyrovnání závazků.

2. V případě likvidace jmenuje Rada guvernérů likvidátory a vydá jim pokyny k provedení likvidace. Dbá na zachování práv zaměstnanců.

Článek 26
(bývalý článek 28)

1. Banka požívá v každém členském státě nejširší právní způsobilost přiznávanou právníckým osobám příslušným vnitrostátním právem; může zejména nabývat a zcizovat movitý majetek a nemovitosti a vystupovat před soudem.

2. Majetek banky nesmí být žádnou formou zabaven nebo vyvlastněn.

Článek 27
(bývalý článek 29)

Spory mezi bankou na jedné straně a jejími věřiteli, dlužníky nebo třetími stranami na druhé straně rozhodují příslušné vnitrostátní soudy, s výhradou pravomoci přiznaných Soudnímu dvoru Evropské unie. Banka může v kterékoli smlouvě sjednat rozhodčí řízení.

Banka si zvolí svůj obecný soud v každém členském státě. Může však v kterékoli smlouvě provést zvláštní volbu obecného soudu.

Majetek a pohledávky banky mohou být zabaveny nebo se stát předmětem výkonu rozhodnutí pouze na příkaz soudu.

Článek 28
(bývalý článek 30)

1. Rada guvernérů může jednomyslným rozhodnutím zřídit pobočky nebo jiné subjekty s právní subjektivitou a finanční samostatností.
2. Rada guvernérů přijme jednomyslně stanovy subjektů uvedených v odstavci 1. Stanovy určí zejména jejich cíle, složení, základní kapitál, členy, sídlo, finanční zdroje, intervenční nástroje, pravidla auditu a jejich vztah s orgány banky.
3. Banka je oprávněna podílet se na řízení těchto subjektů a přispívat k jejich upsanému základnímu kapitálu do výše stanovené jednomyslným rozhodnutím Rady guvernérů.
4. Protokol o výsadách a imunitách Evropské unie se vztahuje na subjekty uvedené v odstavci 1, pokud podléhají právu Unie, členy jejich orgánů při výkonu jejich funkcí a na jejich zaměstnance, a to za podmínky, které se vztahují na banku.

Na dividendy, kapitálové zisky nebo jiné druhy příjmů vyplývající z takových subjektů, na které mají nárok jiní členové než Evropská unie a banka, se však nadále vztahují příslušné daňové předpisy.

5. Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat v mezích níže stanovených spory týkající se opatření přijatých orgány subjektu podléhajícího právu Unie. Kterýkoli člen takového subjektu v tomto postavení nebo členské státy mohou podat žalobu proti těmto opatřením za podmínek stanovených v článku 263 Smlouvy o fungování Evropské unie.
6. Rada guvernérů může v souladu s příslušnými vnitřními předpisy jednomyslně rozhodnout o připuštění zaměstnanců subjektů podléhajících právu Unie do společných režimů s bankou.

PROTOKOL (Č. 6)

O UMÍSTĚNÍ SÍDEL ORGÁNŮ A NĚKTERÝCH INSTITUCÍ, SUBJEKTŮ A ÚTVARŮ EVROPSKÉ UNIE

ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ,

S OHLEDEM na článek 341 Smlouvy o fungování Evropské unie a článek 189 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii,

MAJÍCE NA PAMĚTI A POTVRZUJÍCE rozhodnutí ze dne 8. dubna 1965, a aniž jsou dotčena rozhodnutí o sídlech budoucích orgánů, institucí, subjektů a útvarů,

SE DOHODLI na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii, ke Smlouvě o fungování Evropské unie a ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii:

Jediný článek

- a) Evropský parlament má sídlo ve Štrasburku, kde se konají plenární zasedání, která trvají 12 měsíců, včetně zasedání o rozpočtu. Doplňující plenární zasedání se konají v Bruselu. Výbory Evropského parlamentu zasedají v Bruselu. Generální sekretariát Evropského parlamentu a jeho útvary sídlí v Lucemburku.
- b) Rada má sídlo v Bruselu. Během měsíců dubna, června a října zasedá v Lucemburku.
- c) Komise má sídlo v Bruselu. Útvary vyjmenované v člancích 7, 8 a 9 rozhodnutí ze dne 8. dubna 1965 sídlí v Lucemburku.
- d) Soudní dvůr Evropské unie má sídlo v Lucemburku.
- e) Účetní dvůr má sídlo v Lucemburku.

- f) Hospodářský a sociální výbor má sídlo v Bruselu.
- g) Výbor regionů má sídlo v Bruselu.
- h) Evropská investiční banka má sídlo v Lucemburku.
- i) Evropská centrální banka má sídlo ve Frankfurtu.
- j) Evropský policejní úřad (Europol) má sídlo v Haagu.

PROTOKOL (č. 7)

O VÝSADÁCH A IMUNITÁCH EVROPSKÉ UNIE

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

berouce v úvahu, že podle článku 343 Smlouvy o fungování Evropské unie a článku 191 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (ESAE) požívají Evropská unie a ESAE na území členských států imunit a výsad nezbytných pro plnění svého poslání,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie a ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii:

KAPITOLA I

MOVITÝ A NEMOVITÝ MAJETEK, POHLEDÁVKY A OPERACE EVROPSKÉ UNIE

Článek 1

Prostory a budovy Unie jsou nedotknutelné. Jsou vyloučeny z domovních prohlídek, rekvizic, zabavení či vyvlastnění. Majetek a pohledávky Unie se nemohou stát předmětem jakéhokoli výkonu správního nebo soudního rozhodnutí bez zmocnění Soudního dvora.

Článek 2

Archivy Unie jsou nedotknutelné.

Článek 3

Unie, její pohledávky, příjmy a ostatní majetek jsou osvobozeny od veškerých přímých daní.

Vlády členských států přijímají, kdykoli je to možné, vhodná opatření umožňující prominutí nebo navrácení nepřímých daní a poplatků z prodeje, které tvoří součást ceny věcí movitých nebo nemovitostí, jestliže Unie uskuteční pro své úřední potřeby větší nákupy, jejichž cena zahrnuje daně a poplatky tohoto druhu. Prováděním těchto opatření nesmí být narušena hospodářská soutěž v rámci Unie.

Osvobození se nevztahuje na daně, dávky a poplatky představující pouze odměnu za veřejně prospěšné služby.

Článek 4

Unie je osvobozena od veškerých cel, zákazů a omezení při dovozu a vývozu, pokud jde o předměty určené pro její úřední potřebu; takto dovezené předměty nebudou zcizeny úplatně ani bezúplatně na území země, na něž budou dovezeny, jinak než za podmínek schválených vládou příslušné země.

Unie je rovněž osvobozena od veškerých cel a od zákazu a omezení při dovozu a vývozu svých publikací.

KAPITOLA II

KOMUNIKACE A PRŮKAZY

Článek 5 (bývalý článek 6)

Orgány Unie požívají pro svou úřední komunikaci a předávání veškerých dokumentů na území všech členských států stejného zacházení, jaké daný stát přiznává diplomatickým zastoupením.

Úřední korespondence a jiná úřední komunikace orgánů Unie nepodléhá cenzuře.

Článek 6
(bývalý článek 7)

Předsedové orgánů Unie mohou vydávat členům a zaměstnancům orgánů Unie průkazy, jejichž formu stanoví Rada prostou většinou a jež úřady členských států uznávají za platné cestovní doklady. Tyto průkazy jsou vydávány úředníkům a jiným zaměstnancům za podmínek stanovených služebním a pracovním řádem Unie.

Komise může uzavřít dohody umožňující uznávat tyto průkazy za platné cestovní doklady na území třetích zemí.

KAPITOLA III

ČLENOVÉ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Článek 7
(bývalý článek 8)

Volný pohyb členů Evropského parlamentu, kteří jedou na místo zasedání Evropského parlamentu nebo se z něj vracejí, nepodléhá žádným omezením správní či jiné povahy.

Členům Evropského parlamentu při celním odbavení a při devizové kontrole:

- a) přiznává jejich vlastní vláda stejné výhody, jaké přiznává vyšším úředníkům pohybujícím se v zahraničí při plnění dočasného úředního poslání,
- b) přiznávají vlády ostatních členských států stejné výhody, jaké přiznávají zástupcům zahraničních vlád při plnění dočasného úředního poslání.

Článek 8
(bývalý článek 9)

Členové Evropského parlamentu nemohou být vyšetřováni, zadrženi nebo stíháni pro své názory či hlasování během výkonu své funkce.

Článek 9
(bývalý článek 10)

V průběhu zasedání Evropského parlamentu jeho členové:

- a) na území vlastního státu požívají imunit přiznávaných členům parlamentu vlastního státu,
- b) na území všech ostatních členských států nemohou být zadrženi ani soudně stíháni.

Jsou chráněni imunitou rovněž během cesty na místo zasedání Evropského parlamentu a při návratu z něj.

Imunity se nelze dovolávat v případě přistižení při činu; Evropský parlament je oprávněn svého člena imunity zbavit.

KAPITOLA IV

ZÁSTUPCI ČLENSKÝCH STÁTŮ ÚČASTNÍCÍ SE
ČINNOSTI ORGÁNŮ EVROPSKÉ UNIE

Článek 10
(bývalý článek 11)

Zástupci členských států, kteří se účastní činnosti orgánů Unie, jejich poradci a techničtí experti požívají po dobu výkonu své činnosti a během cest na místo zasedání nebo při návratu z něj obvyklých výsad, imunit a výhod.

Tento článek se vztahuje rovněž na členy poradních orgánů Unie.

KAPITOLA V

ÚŘEDNÍCI A JINÍ ZAMĚSTNANCI EVROPSKÉ UNIE

Článek 11 (bývalý článek 12)

Na území všech členských států úředníci a jiní zaměstnanci Unie bez ohledu na svou státní příslušnost:

- a) jsou vyňati z pravomoci soudů pro úkony spojené s výkonem jejich funkce, včetně ústních a písemných projevů, s výhradou použití ustanovení smluv jednak o pravidlech určujících odpovědnost úředníků a jiných zaměstnanců vůči Unii a jednak o příslušnosti Soudního dvora Evropské unie rozhodovat spory mezi Uní a jejich úředníky a jinými zaměstnanci. Této imunity požívají i po ukončení své funkce,
- b) nepodléhají oni ani jejich manželé či manželky a jimi vyživovaní rodinní příslušníci předpisům omezujícím přistěhovalectví a určujícím náležitosti přihlašování cizinců,
- c) požívají v oblasti měnových a devizových předpisů výhod přiznávaných obvykle zaměstnancům mezinárodních organizací,
- d) požívají práva bezcelně dovážet bytové zařízení a jiné věci osobní potřeby v souvislosti s prvním nástupem do funkce v dané zemi a práva bezcelně zpětně vyvézt bytové zařízení a jiné věci osobní potřeby při ukončení výkonu funkce v dané zemi, v obou případech s výhradou podmínek považovaných za nezbytné vládou země, v níž je toto právo uplatňováno,
- e) požívají práva bezcelně dovézt automobil pro svou osobní potřebu, který získali v zemi svého posledního pobytu nebo v zemi, jejímiž jsou státními příslušníky, za podmínek daného vnitřního trhu, a bezcelně zpětně vyvézt automobil, s výhradou podmínek považovaných za nezbytné vládou země, v níž je toto právo uplatňováno.

Článek 12
(bývalý článek 13)

Platy, mzdy a služební požitky, které poskytuje Unie svým úředníkům a jiným zaměstnancům, podléhají dani ve prospěch Unie, jejíž podmínky a způsob vybírání stanoví Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem a po konzultaci s dotčenými orgány formou nařízení.

Úředníci a jiní zaměstnanci jsou osvobozeni od vnitrostátních daní z platů, mezd a požitků, které jim poskytuje Unie.

Článek 13
(bývalý článek 14)

S úředníky a jinými zaměstnanci Unie, kteří si výlučně z důvodů výkonu svých funkcí ve službách Unie zřizují bydliště na území členského státu jiného, než jehož jsou daňovými rezidenty, je pro účely vybírání daní z příjmu, z majetku a dědické daně a dodržování smluv o zamezení dvojího zdanění, uzavřených mezi členskými zeměmi Unie, zacházeno jak ve státě, v němž pobývají, tak ve státě, jehož jsou daňovými rezidenty, tak, jako by si zachovali své původní bydliště v posledně jmenovaném státě, je-li tento stát členem Unie. Toto ustanovení se vztahuje rovněž na manžela nebo manželku, pokud nevykonává vlastní profesionální činnost, a na děti vyživované osobami uvedenými v tomto článku a v jejich péči.

Movité majetek ve vlastnictví osob uvedených v předchozím pododstavci, který se nachází na území státu pobytu, je osvobozen od dědické daně v tomto státě; pro stanovení této daně je tento majetek posuzován, jako by se nacházel ve státě, jehož jsou tyto osoby daňovými rezidenty, s výhradou práv třetích zemí a případného použití ustanovení mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění.

Při použití ustanovení tohoto článku se nepřihlíží k bydlišti získanému výlučně k výkonu funkcí ve službách jiných mezinárodních organizací.

Článek 14
(bývalý článek 15)

Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem a po konzultaci s dotčenými orgány rozhodují formou nařízení o stanovení systému sociálních dávek příslušejících úředníkům a jiným zaměstnancům Unie.

Článek 15
(bývalý článek 16)

Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem a po konzultaci s ostatními zúčastněnými orgány určí formou nařízení kategorie úředníků a jiných zaměstnanců Unie, na které se použijí všechna nebo některá ustanovení článku 11, čl. 12 druhého pododstavce a článku 13.

Jména, funkce a adresy úředníků a jiných zaměstnanců zařazených do jednotlivých kategorií jsou pravidelně sdělovány vládám členských států.

KAPITOLA VI

VÝSADY A IMUNITY ZASTOUPENÍ TŘETÍCH ZEMÍ
POVĚŘENÝCH U EVROPSKÉ UNIE

Článek 16
(bývalý článek 17)

Členský stát, na jehož území se nachází sídlo Unie, přiznává zastoupením třetích zemí pověřeným u Unie obvyklé diplomatické imunity a výsady.

KAPITOLA VII
OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 17
(bývalý článek 18)

Výsady, imunity a výhody jsou přiznávány úředníkům a jiným zaměstnancům Unie výhradně v zájmu Unie.

Každý orgán Unie je povinen zbavit úředníka nebo jiného zaměstnance imunity ve všech případech, kdy podle jeho názoru zrušení této imunity není v rozporu se zájmy Unie.

Článek 18
(bývalý článek 19)

Při uplatňování tohoto protokolu jednají orgány Unie ve vzájemné shodě s odpovědnými úřady příslušných členských států.

Článek 19
(bývalý článek 20)

Články 11 až 14 a článek 17 se vztahují na předsedu Evropské rady.

Vztahují se rovněž na členy Komise.

Článek 20
(bývalý článek 21)

Články 11 až 14 a článek 17 se vztahují na soudce, generální advokáty, vedoucí soudní kanceláře a pomocné zpravodaje při Soudním dvoru Evropské unie, aniž je dotčen článek 3 Protokolu o statutu Soudního dvora Evropské unie týkající se vynětí soudců a generálních advokátů z pravomoci soudů.

Článek 21
(bývalý článek 22)

Tento protokol se vztahuje rovněž na Evropskou investiční banku, na členy jejích orgánů, její zaměstnance a zástupce členských států, kteří se účastní její činnosti; ustanovení protokolu o statutu této banky tím nejsou dotčena.

Evropská investiční banka je rovněž osvobozena od veškerých daní a obdobných poplatků v souvislosti se zvýšením svého základního kapitálu a od různých formalit, které jsou s tím spojeny ve státě, na jehož území se nachází její sídlo. Rovněž její rozpuštění či likvidace nepodléhá poplatkům. Kromě toho činnost banky a jejích orgánů vykonávaná na základě statutu nepodléhá dani z obratu.

Článek 22
(bývalý článek 23)

Tento protokol se rovněž vztahuje na Evropskou centrální banku, na členy jejích orgánů a na její zaměstnance, aniž jsou dotčena ustanovení Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

Evropská centrální banka je rovněž osvobozena od veškerých daní a jiných poplatků v souvislosti se zvýšením jejího základního kapitálu a veškerých formalit, které s tím jsou spojeny ve státě, v němž má sídlo. Činnost Evropské centrální banky a jejích orgánů vykonávaná v souladu se statutem Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky nepodléhá dani z obratu.

PROTOKOL (č. 8)

**K ČL. 6 ODS. 2
SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII O PŘISTOUPENÍ UNIE
K EVROPSKÉ ÚMLUVĚ O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV
A ZÁKLADNÍCH SVOBOD**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Dohoda o přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“) podle čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii musí odrážet nezbytnost zachování specifických rysů Unie a práva Unie, zejména pokud jde o:

- a) zvláštní úpravu případné účasti Unie v kontrolních orgánech Evropské úmluvy;
- b) mechanismy nezbytné k zajištění toho, aby stížnosti podané jinými než členskými státy a stížnosti podané fyzickými osobami byly správně podávány podle případu proti členským státům nebo Unii.

Článek 2

Dohoda uvedená v článku 1 zajistí, aby se přistoupení nedotklo působnosti Unie ani pravomocí jejích orgánů. Zajistí, aby se žádné z jejích ustanovení nedotýkalo zvláštního postavení členských států ve vztahu k Evropské úmluvě, zejména k jejím protokolům, opatřením přijatým členskými státy odchylně od Evropské úmluvy v souladu s jejím článkem 15 a výhradám členských států k Evropské úmluvě, jež byly formulovány v souladu s jejím článkem 57.

Článek 3

Žádné ustanovení dohody uvedené v článku 1 se nedotkne článku 344 Smlouvy o fungování Evropské unie.

PROTOKOL (Č. 9)

**O ROZHODNUTÍ RADY, KTERÝM SE PROVÁDÍ
ČL. 16 ODS. 4 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII
A ČL. 238 ODS. 2 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ
EVROPSKÉ UNIE
JEDNAK MEZI 1. LISTOPADEM 2014 A 31. BŘEZNEM 2017
A JEDNAK OD 1. DUBNA 2017**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

MAJÍCE NA PAMĚTI zásadní význam, který při schvalování Lisabonské smlouvy měla dohoda o rozhodnutí Rady provádějícím čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a čl. 23 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie jednak mezi 1. listopadem 2014 a 31. březnem 2017 a jednak od 1. dubna 2017 (dále jen „rozhodnutí“),

SE DOHODLY NA následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Jediný článek

Předtím než Rada přezkoumá jakýkoliv návrh, jehož cílem by byla buď změna či zrušení rozhodnutí nebo jakéhokoliv jeho ustanovení, nebo nepřímá změna jeho oblasti působnosti nebo smyslu prostřednictvím změny jiného právního aktu Unie, Evropská rada tento návrh předběžně projedná, přičemž rozhoduje konsensem podle čl. 15 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii.

PROTOKOL (Č. 10)

**O STÁLÉ STRUKTUROVANÉ SPOLUPRÁCI STANOVENÉ
ČLÁNEM 42 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

S OHLEDEM na čl. 42 odst. 6 a článek 46 Smlouvy o Evropské unii,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že Unie vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku založenou na stále se zvyšující konvergenci činností členských států,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že společná bezpečnostní a obranná politika je nedílnou součástí společné zahraniční a bezpečnostní politiky; že zajišťuje Unii operativní schopnost, která se opírá o civilní a vojenské prostředky; že je Unie může použít pro mise uvedené v článku 43 Smlouvy o Evropské unii vedené mimo území Unie k udržení míru, předcházení konfliktům a posílení mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty Organizace spojených národů; že plnění těchto úkolů je založeno na využití vojenských schopností poskytnutých členskými státy v souladu se zásadou „jednoho souboru sil“,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že společná bezpečnostní a obranná politika Unie se nedotýká zvláštní povahy bezpečnostní a obranné politiky některých členských států,

MAJÍCE NA PAMĚTI, že společná bezpečnostní a obranná politika Unie uznává závazky vyplývající ze Severoatlantické smlouvy těch členských států, které uskutečňují svou společnou obranu v rámci Organizace Severoatlantické smlouvy, jež zůstává základem kolektivní obrany svých členů a je v souladu se společnou bezpečnostní a obrannou politikou vytvořenou v tomto rámci,

PŘESVĚDČENY O TOM, že výraznější úloha Unie v oblasti bezpečnosti a obrany přispěje k vitalitě obnovené Atlantické aliance v souladu s ujednáními „Berlín plus“,

ODHODLÁNY zajistit, aby Unie byla schopná plně převzít odpovědnosti, které pro ni vyplývají v mezinárodním společenství,

UZNÁVAJÍCE, že Organizace spojených národů může Unii požádat o pomoc při provádění naléhavých misí uskutečňovaných podle kapitol VI a VII Charty Organizace spojených národů,

UZNÁVAJÍCE, že posílení bezpečnostní a obranné politiky si vyžádá úsilí členských států v oblasti schopností,

VĚDOMY SI TOHO, že vkročení do nové etapy ve vývoji evropské bezpečnostní a obranné politiky předpokládá odhodlané úsilí dotčených členských států,

MAJÍCE NA PAMĚTI důležitost toho, aby byl vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku plně zapojen do jednání týkajících se stálé strukturované spolupráce,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Stálá strukturovaná spolupráce podle čl. 42 odst. 6 Smlouvy o Evropské unii je otevřena každému členskému státu, který se zaváže ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost:

- a) postupovat intenzivněji k rozvoji svých obranných schopností prostřednictvím rozvoje svého vnitrostátního příspěvku a případné účasti v mnohonárodních silách, v hlavních evropských programech pro výbavu a v činnosti agentury pro oblast rozvoje obranných schopností, výzkumu, pořizování a vyzbrojování (Evropská obranná agentura); a
- b) mít nejpozději do roku 2010 schopnosti poskytnout, buď na vnitrostátní úrovni, nebo coby součást mnohonárodních skupin sil, bojové jednotky určené pro plánované mise, strukturované na taktické úrovni jako bojová seskupení, s podpůrnými prvky včetně dopravy a logistiky, které jsou během 5 až 30 dnů schopny provádět mise uvedené v článku 43 Smlouvy o Evropské unii, zejména v reakci na žádost Organizace spojených národů, a které mohou být drženy po úvodní dobu 30 dnů, jež může být prodloužena až na nejméně 120 dnů.

Článek 2

Členské státy účastníci se stálé strukturované spolupráce se k dosažení cílů uvedených v článku 1 zavazují:

- a) spolupracovat od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost za účelem dosažení schválených cílů týkajících se úrovně investičních výdajů na obranné vybavení a pravidelně tyto cíle přezkoumávat s ohledem na bezpečnostní situaci a mezinárodní odpovědnosti Unie;
- b) vzájemně v co největší míře sladovat obranná zařízení, zejména harmonizací identifikace svých vojenských potřeb, sdružováním a případně specializací svých obranných prostředků a schopností a podporou spolupráce v oblasti výcviku a logistiky;
- c) přijímat konkrétní opatření k posílení disponibility, interoperability, flexibility a schopnosti nasazení svých sil, zejména určením společných cílů týkajících se rozmístění sil, včetně případného přezkumu svých vnitrostátních rozhodovacích postupů;
- d) spolupracovat na zajištění toho, že přijímají nezbytná opatření pro nápravu, a to i prostřednictvím mnohonárodního přístupu a aniž jsou dotčeny takové závazky v rámci Organizace Severoatlantické smlouvy, nedostatků zjištěných v rámci „Mechanismu pro rozvoj schopností“;
- e) případně se účastnit vývoje hlavních společných nebo evropských programů pro výbavu v rámci Evropské obranné agentury.

Článek 3

Evropská obranná agentura přispívá k pravidelnému hodnocení příspěvků zúčastněných členských států v oblasti schopností, zejména příspěvků učiněných v souladu s kritérii stanovenými mimo jiné na základě článku 2, a podává o nich nejméně jednou ročně zprávu. Hodnocení může sloužit jako základ pro doporučení a rozhodnutí Rady přijímaná podle článku 46 Smlouvy o Evropské unii.

PROTOKOL (č. 11)

K ČLÁNKU 42 SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

BEROUCE V ÚVAHU potřebu provádět ustanovení čl. 42 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii v plném rozsahu,

BEROUCE V ÚVAHU, že politika Unie v souladu s článkem 42 se nedotýká zvláštní povahy bezpečnostní a obranné politiky některých členských států a uznává závazky některých členských států uskutečňujících svou společnou bezpečnost prostřednictvím Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), které vyplývají ze Severoatlantické smlouvy a které jsou v souladu se společnou bezpečnostní a obrannou politikou vytvořenou v tomto rámci,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Evropská unie vypracuje společně se Západoevropskou unií pravidla pro posílení vzájemné spolupráce.

PROTOKOL (č. 12)

O POSTUPU PŘI NADMĚRNÉM SCHODKU

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI stanovit způsoby, jak postupovat při nadměrném schodku uvedeném v článku 126 Smlouvy o fungování Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Referenční hodnoty uvedené v čl. 126 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie jsou:

- 3 % pro poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu v tržních cenách,
- 60 % pro poměr veřejného dluhu k hrubému domácímu produktu v tržních cenách.

Článek 2

V článku 126 uvedené smlouvy a v tomto protokolu se:

- výrazem „veřejný“ rozumí vztahující se k veřejné správě, tj. k ústřední vládě, regionálním nebo místním orgánům nebo fondům sociálního zabezpečení s výjimkou obchodních operací, jak jsou definovány v Evropském systému integrovaných hospodářských účtů,
- „schodkem“ rozumí čisté výpůjčky, jak jsou definovány v Evropském systému integrovaných hospodářských účtů,
- „investicí“ rozumí tvorba hrubého fixního kapitálu, jak je definována v Evropském systému integrovaných hospodářských účtů,

- „dluhem“ rozumí celkový hrubý dluh v jeho jmenovité hodnotě nesplacený na konci roku, konsolidovaný uvnitř a mezi jednotlivými odvětvími veřejné správy, jak jsou definovány v první odrážce.

Článek 3

Pro zajištění účinnosti postupu při nadměrném schodku odpovídají vlády členských států v rámci tohoto postupu za schodky veřejné správy, jak je definována v čl. 2 první odrážce. Členské státy dbají na to, aby jim postupy na úrovni vlastního státu v rozpočtové oblasti umožnily plnit jejich závazky vyplývající ze Smluv v této oblasti. Členské státy podávají neprodleně a pravidelně zprávy Komisi o svých předpokládaných a skutečných schodech a o výši svých dluhů.

Článek 4

Statistické údaje potřebné pro použití tohoto protokolu poskytuje Komise.

PROTOKOL (č. 13)

O KRITÉRIÍCH KONVERGENCE

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI stanovit kritéria konvergence uvedená v článku 140 Smlouvy o fungování Evropské unie, kterými se bude Unie řídit při rozhodování o ukončení výjimek členských států, na které se vztahuje výjimka,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Kritérium cenové stability, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 první odrážce Smlouvy o fungování Evropské unie, znamená, že členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech.

Článek 2

Kritérium stavu veřejných financí, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 druhé odrážce uvedené smlouvy, znamená, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady podle čl. 126 odst. 6 uvedené smlouvy o existenci nadměrného schodku.

Článek 3

Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 třetí odrážce uvedené smlouvy, znamená, že členský stát alespoň po dobu posledních dvou let před šetřením dodržoval flukтуаční rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesměl členský stát v tomto období z vlastního podnětu devalvovat dvoustranný střední kurz své měny vůči euru.

Článek 4

Kritérium konvergence úrokových sazeb, jak je uvedeno v čl. 140 odst. 1 čtvrté odrážce uvedené smlouvy, znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech.

Článek 5

Statistické údaje potřebné pro použití tohoto protokolu poskytuje Komise.

Článek 6

Rada vydá na základě jednomyslného rozhodnutí na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem, Evropskou centrální bankou a Hospodářským a finančním výborem vhodná pravidla podrobně upravující kritéria konvergence uvedená v článku 140 Smlouvy o fungování Evropské unie, která poté nahradí tento protokol.

PROTOKOL (č. 14)

O EUROSKUPINĚ

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE si usnadnit podmínky pro silnější hospodářský růst v Evropské unii a rozvinout za tímto účelem stále užší koordinaci hospodářských politik v eurozóně,

VĚDOMY si toho, že je nezbytné stanovit zvláštní ustanovení pro posílený dialog mezi členskými státy, jejichž měnou je euro, dokud se euro nestane měnou všech členských států Unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Ministři členských států, jejichž měnou je euro, se spolu neformálně scházejí. Tato setkání se konají tak často, jak je třeba, aby mohli diskutovat o otázkách spojených se zvláštní odpovědností, kterou sdílejí v oblasti jednotné měny. Komise se setkání účastní. Evropská centrální banka je vyzvána k účasti na těch setkáních, která připravují zástupci ministrů financí členských států, jejichž měnou je euro, a zástupci Komise.

Článek 2

Ministři členských států, jejichž měnou je euro, volí na dva a půl roku většinou hlasů těchto členských států předsedu.

**O NĚKTERÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE
SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

UZNÁVAJÍCE, že Spojené království není povinno a ani se nezavázalo přijmout euro bez zvláštního rozhodnutí své vlády a parlamentu,

S OHLEDEM na to, že dne 16. října 1996 a 30. října 1997 vláda Spojeného království oznámila Radě svůj úmysl neúčastnit se třetí etapy hospodářské a měnové unie,

SE ZŘETELEM NA zvyklost vlády Spojeného království financovat svou úvěrovou potřebu prodejem pohledávek soukromému sektoru,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

1. Pokud Spojené království Radě neoznámí, že má v úmyslu přijmout euro, není povinno tak učinit.
2. Vzhledem k oznámení podanému Radě vládou Spojeného království dne 16. října 1996 a 30. října 1997 se na Spojené království použijí body 3 až 8 a 10.
3. Spojené království si ponechá své pravomoci v oblasti měnové politiky podle svého vnitrostátního práva.
4. Ustanovení čl. 119 druhého pododstavce, čl. 126 odst. 1, 9 a 11, čl. 127 odst. 1 až 5, článků 128, 130, 131, 132, 133 a 138, čl. 140 odst. 3, článku 219, čl. 282 odst. 2, s výjimkou první a poslední věty, a odst. 5 a článku 283 Smlouvy o fungování Evropské unie se nepoužijí na Spojené království. Stejně tak se na Spojené království nepoužije čl. 121 odst. 2 uvedené smlouvy, pokud se jedná o přijímání částí hlavních směrů hospodářských politik, které se obecně týkají eurozóny. V těchto ustanoveních se odkazy na Unii nebo členské státy nevztahují na Spojené království a odkazy na národní centrální banky se nevztahují na Bank of England.

5. Spojené království se snaží vyvarovat nadměrných schodků veřejných financí.

Články 143 a 144 Smlouvy o fungování Evropské unie se i nadále použijí na Spojené království. Ustanovení čl. 134 odst. 4 a článek 142 se použijí na Spojené království, jako by šlo o stát, na který se vztahuje výjimka.

6. Hlasovací práva Spojeného království se pozastavují pro přijímání aktů Rady uvedených v člancích vyjmenovaných v bodě 4 a v případech uvedených v čl. 139 odst. 4 prvním pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie. Pro tento účel se použije čl. 139 odst. 4 druhý pododstavec uvedené smlouvy.

Spojené království není rovněž oprávněno účastnit se jmenování prezidenta, viceprezidenta a dalších členů Výkonné rady ECB podle čl. 283 odst. 2 druhého pododstavce uvedené smlouvy.

7. Články 3, 4, 6, 7, 9.2, 10.1, 10.3, 11.2, 12.1, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34 a 49 Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut“) se nevztahují na Spojené království.

V těchto člancích uvedené odkazy na Unii nebo na členské státy se nevztahují na Spojené království a odkazy na národní centrální banky nebo na vlastníky podílů se nevztahují na Bank of England.

Odkazy v člancích 10.3 a 30.2 statutu na „upsaný základní kapitál ECB“ se nevztahují na základní kapitál, který upsala Bank of England.

8. Ustanovení čl. 141 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie a články 43 až 47 statutu se použijí nezávisle na tom, zda se na některý členský stát vztahuje výjimka či nikoli, s výhradou následujících změn:

- a) v článku 43 se odkazy na úkoly ECB a EMI vztahují na úkoly, které je třeba po zavedení eura ještě splnit na základě případného rozhodnutí Spojeného království nepřijmout euro;
- b) kromě úkolů uvedených v článku 46 plní ECB poradní a pomocnou úlohu při přípravě rozhodnutí Rady, která budou učiněna ve vztahu k Spojenému království, v souladu s bodem 9 písm. a) a c) tohoto protokolu;

- c) Bank of England splácí svůj upsaný základní kapitál ECB jako příspěvek na její provozní náklady, a to na stejném základě jako národní centrální banky členských států, na něž se vztahuje výjimka.
9. Spojené království může kdykoli oznámit svůj úmysl přijmout euro. V takovém případě:
- a) je Spojené království oprávněno přijmout euro, pouze pokud splní nezbytné podmínky. Na žádost Spojeného království za podmínek a při použití postupu podle čl. 140 odst. 1 a 2 Smlouvy o fungování Evropské unie Rada rozhodne, zda Spojené království nezbytné podmínky splňuje;
 - b) Bank of England splatí svůj podíl na upsaném základním kapitálu, převede do ECB měnové rezervy a přispěje do jejích rezerv na stejném základě jako národní centrální banka členského státu, na který se přestala vztahovat výjimka;
 - c) Rada za podmínek a při zachování postupu podle čl. 140 odst. 3 uvedené smlouvy přijme veškerá další rozhodnutí nezbytná k tomu, aby Spojené království mohlo přijmout euro.

Pokud Spojené království přijme v souladu s tímto bodem protokolu euro, přestanou být použitelné body 3 až 8.

10. Aniž je dotčen článek 123 Smlouvy o fungování Evropské unie a článek 21.1 statutu, může vláda Spojeného království zachovat svou úvěrovou strategii „Ways and Means“ u Bank of England tak dlouho, dokud Spojené království nepřijme euro.

PROTOKOL (č. 16)

O NĚKTERÝCH USTANOVENÍCH TÝKAJÍCÍCH SE DÁNSKA

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

BEROUCE V ÚVAHU, že ústava Dánska obsahuje ustanovení, která mohou vyžadovat vypsání referenda v Dánsku předtím, než tento stát odvolá svou výjimku,

S OHLEDEM na to, že dne 3. listopadu 1993 vláda Dánska oznámila Radě svůj úmysl neúčastnit se třetí etapy hospodářské a měnové unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

1. Vzhledem k oznámení podanému Radě dánskou vládou dne 3. listopadu 1993 se na Dánsko vztahuje výjimka. Na základě této výjimky se na Dánsko použijí všechny články a ustanovení Smluv a statutu ESCB a ECB zmiňující výjimku.
2. Postup uvedený v článku 140 Smlouvy o fungování Evropské unie umožňující zrušení výjimky může být zahájen jen na žádost Dánska.
3. V případě zrušení výjimky přestanou být ustanovení tohoto protokolu použitelná.

PROTOKOL (č. 17)

O DÁNSKU

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI upravit některé zvláštní problémy týkající se Dánska,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Ustanovení článku 14 Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky nemají vliv na oprávnění Národní banky Dánska plnit i nadále úkoly vůči těm územím Dánského království, která nejsou součástí Unie.

PROTOKOL (č. 18)

O FRANCII

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI vzít v úvahu jeden zvláštní bod týkající se Francie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Francie si zachová výsadu měnové emise v Nové Kaledonii, Francouzské Polynésii a na Wallisu a Futuně za podmínek stanovených jejím vnitrostátním právem a jako jediná bude oprávněna určovat paritu CFP franku.

PROTOKOL (č. 19)

O SCHENGENSKÉM *ACQUIS* ZAČLENĚNÉM DO RÁMCE EVROPSKÉ UNIE

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

BEROUCE NA VĚDOMÍ, že dohody podepsané některými členskými státy Evropské unie dne 14. června 1985 a dne 19. června 1990 v Schengenu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, na ně navazující dohody a na jejich základě přijaté předpisy byly začleněny do rámce Evropské unie Amsterodamskou smlouvou ze dne 2. října 1997,

PŘEJÍCE SI zachovat schengenské *acquis*, jak se vyvinulo od vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost, a toto *acquis* rozvíjet, aby se přispělo k dosažení cíle poskytnout občanům Unie prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic,

BEROUCE V ÚVAHU zvláštní postavení Dánska,

BEROUCE V ÚVAHU to, že se na Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska některá ustanovení schengenského *acquis* nevztahují; že je však třeba těmto členským státům umožnit, aby ostatní ustanovení tohoto *acquis* plně nebo částečně převzaly,

UZNÁVAJÍCE, že je proto nutné využít ustanovení Smluv o užší spolupráci mezi některými členskými státy,

BEROUCE V ÚVAHU to, že je třeba zachovat zvláštní vztah s Islandskou republikou a Norským královstvím, kdy jsou oba tyto státy vázány ustanoveními o Severské pasové unii společně se severskými členskými státy Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Belgické království, Bulharská republika, Česká republika, Dánské království, Spolková republika Německo, Estonská republika, Řecká republika, Španělské království, Francouzská republika, Italská republika, Kyperská republika, Lotyšská republika, Litevská republika, Lucemburské velkovévodství, Maďarská republika, Republika Malta, Nizozemské království, Rakouská republika, Polská republika, Portugalská republika, Rumunsko, Republika Slovinsko, Slovenská republika, Finská republika a Švédské království jsou zmocněny mezi sebou navázat posílenou spolupráci v oblastech, na něž se vztahují ustanovení vymezená Radou, jež tvoří „schengenské *acquis*“. Tato spolupráce se uskutečňuje v institucionálním a právním rámci Evropské unie, při dodržování příslušných ustanovení Smluv.

Článek 2

Schengenské *acquis* se vztahuje na členské státy uvedené v článku 1, aniž je dotčen článek 3 aktu o přistoupení ze dne 16. dubna 2003 a článek 4 aktu o přistoupení ze dne 25. dubna 2005. Rada nahrazuje výkonný výbor zřízený schengenskými dohodami.

Článek 3

Účast Dánska na přijímání opatření představujících rozvoj schengenského *acquis*, jakož i provádění těchto opatření a jejich použití na Dánsko, se řídí příslušnými ustanoveními Protokolu o postavení Dánska.

Článek 4

Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska mohou kdykoli požádat, aby se na ně vztahovala některá nebo veškerá ustanovení schengenského *acquis*.

Rada o takové žádosti rozhoduje jednomyslností svých členů uvedených v článku 1 a zástupce vlády dotyčného státu.

Článek 5

1. Návrhy a podněty navazující na schengenské *acquis* podléhají příslušným ustanovením Smluv.

Pokud Irsko nebo Spojené království v přiměřené lhůtě písemně neoznámí Radě, že se chtějí účastnit, považuje se v této souvislosti povolení podle článku 329 Smlouvy o fungování Evropské unie za udělené členským státům uvedeným v článku 1 a rovněž Irsku nebo Spojenému království, hodlá-li se některá z těchto zemí účastnit spolupráce v dotyčných oblastech.

2. Pokud se má v souladu s rozhodnutím podle článku 4 za to, že Irsko nebo Spojené království učinily oznámení, mohou nicméně tyto země písemně oznámit Radě do tří měsíců, že si nepřejí se těchto návrhů nebo podnětů účastnit. V takovém případě se Irsko ani Spojené království jejich přijímání neúčastní. Ode dne tohoto oznámení se postup pro přijímání opatření navazujících na schengenské *acquis* pozastaví až do ukončení postupu uvedeného v odstavci 3 nebo 4 nebo až do doby, kdy je uvedené oznámení kdykoli v průběhu tohoto postupu staženo.

3. Na členský stát, který učinil oznámení podle odstavce 2, se ode dne vstupu navrhovaného opatření v platnost přestávají vztahovat všechna rozhodnutí přijatá Radou podle článku 4, a to v rozsahu, jež Rada považuje za nezbytný, a za podmínek stanovených rozhodnutím Rady přijatým na návrh Komise kvalifikovanou většinou. Toto rozhodnutí se přijme podle těchto kritérií: Rada usiluje o zachování co největší míry účasti dotyčného členského státu, aniž by došlo k vážnému narušení praktické funkčnosti jednotlivých částí schengenského *acquis*, a současně respektuje jejich soudržnost. Komise předloží svůj návrh co nejdříve po oznámení podle odstavce 2. Rada rozhodne do čtyř měsíců od předložení návrhu Komise, v případě potřeby po konání dvou návazných zasedání.

4. Pokud do konce doby čtyř měsíců Rada nepřijme rozhodnutí, může členský stát bez dalšího prodloužení požádat, aby se návrhem zabývala Evropská rada. V takovém případě přijme Evropská rada na svém příštím zasedání na návrh Komise kvalifikovanou většinou rozhodnutí v souladu s kritérii uvedenými v odstavci 3.

5. Pokud do ukončení postupu podle odstavců 3 nebo 4 Rada nebo případně Evropská rada nepřijmou rozhodnutí, pozastavení postupu pro přijímání opatření navazujícího na schengenské *acquis* se ukončí. Pokud je uvedené opatření následně přijato, přestávají se všechna rozhodnutí přijatá Radou podle článku 4 ode dne vstupu opatření v platnost vztahovat na dotyčný členský stát v rozsahu a za podmínek stanovených Komisí, ledaže uvedený členský stát své oznámení podle odstavce 2 před přijetím opatření stáhl. Komise rozhodne nejpozději ke dni tohoto přijetí. Při přijímání rozhodnutí Komise dodržuje kritéria uvedená v odstavci 3.

Článek 6

Islandská republika a Norské království se přidružují k provádění schengenského *acquis* a k jeho dalšímu rozvoji. Příslušné postupy budou stanoveny v dohodě, kterou s těmito státy uzavře Rada rozhodující jednomyslností členských států uvedených v článku 1. Součástí této dohody jsou ustanovení o příspěvku Islandu a Norska na finanční důsledky provádění tohoto protokolu.

Rada uzavře jednomyslným rozhodnutím s Islandem a Norskem zvláštní dohodu, kterou se mezi Irskem a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na jedné straně a Islandem a Norskem na straně druhé stanoví práva a povinnosti v oblastech, ve kterých pro tyto státy platí schengenské *acquis*.

Článek 7

Při jednání o přijímání nových členských států do Evropské unie platí schengenské *acquis* a další opatření, která v jeho rámci přijaly orgány, za *acquis*, které musí všichni kandidáti na přijetí převzít v plném rozsahu.

**O POUŽITÍ NĚKTERÝCH HLEDISEK ČLÁNKU 26
SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE
NA SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ A IRSKO**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI upravit určité otázky týkající se Spojeného království a Irska,

S OHLEDEM na to, že mezi Spojeným královstvím a Irskem existuje mnoho let zvláštní úprava cestování,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Bez ohledu na články 26 a 77 Smlouvy o fungování Evropské unie, jakékoli jiné ustanovení Smluv, jakékoli opatření vydané v rámci těchto smluv nebo jakoukoli mezinárodní dohodu uzavřenou Unií nebo Unií a členskými státy s jednou nebo několika třetími zeměmi je Spojené království oprávněno provádět na svých hranicích s jinými členskými státy kontroly osob, které chtějí vstoupit do Spojeného království, pokud to považují za nezbytné:

- a) k ověření práva na vstup do Spojeného království občanů členských států a osob na nich závislých, které požívají práv udělených právem Unie, jakož i občanů jiných států, jimž taková práva náleží podle dohody, kterou je Spojené království vázáno; a
- b) k rozhodnutí, zda jiným osobám povolení ke vstupu do Spojeného království bude vydáno či nikoli.

Články 26 a 77 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo jiná ustanovení zmíněné smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii nebo opatření přijatá v rámci těchto smluv se v žádném případě nedotýkají práva Spojeného království takové kontroly zavést a provádět. Uvádí-li se v tomto článku Spojené království, rozumí se tím i území, za jejichž zahraniční vztahy převzalo odpovědnost Spojené království.

Článek 2

Spojené království a Irsko mohou i nadále mezi sebou upravovat pohyb osob mezi svými územími („společný prostor cestování“), pokud práva osob uvedených v čl. 1 prvním pododstavci písm. a) tohoto protokolu zůstanou v plném rozsahu zachována. Článek 1 tohoto protokolu tudíž platí, pokud je zachována tato úprava, za stejných podmínek a předpokladů jako pro Spojené království též pro Irsko. Články 26 a 77 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo jiná ustanovení zmíněné smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii nebo opatření přijatá v rámci těchto smluv se této úpravě nedotýkají.

Článek 3

Ostatní členské státy jsou oprávněny na svých hranicích nebo na všech místech, kde je možno vstoupit na jejich území, provádět kontroly osob, které chtějí vstoupit na jejich území ze Spojeného království nebo z území, za jejichž zahraniční vztahy převzalo odpovědnost Spojené království, pro tytéž účely, jaké jsou uvedeny v článku 1 tohoto protokolu, nebo z Irska, pokud článek 1 tohoto protokolu platí pro Irsko.

Články 26 a 77 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo jiná ustanovení zmíněné smlouvy nebo Smlouvy o Evropské unii nebo opatření přijatá v rámci těchto smluv se nedotýkají práv ostatních členských států takové kontroly zavést a provádět.

PROTOKOL (č. 21)

**O POSTAVENÍ SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ A IRSKA
S OHLEDEM NA PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI A PRÁVA**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI upravit určité otázky týkající se Spojeného království a Irska,

S OHLEDEM na Protokol o použití některých hledisek článku 26 Smlouvy o fungování Evropské unie na Spojené království a Irsko,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

S výhradou článku 3 se Spojené království a Irsko nepodílejí na přijímání opatření Rady, která jsou navrhována podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie. K rozhodnutím Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupců vlád Spojeného království a Irska.

Pro účely tohoto článku je kvalifikovaná většina vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 2

Na základě článku 1 a s výhradou článků 3, 4 a 6 nejsou ustanovení části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, opatření vydaná podle uvedené hlavy, ustanovení mezinárodních smluv, které budou uzavřeny Unií podle zmíněné hlavy, a rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, kterými jsou taková ustanovení nebo opatření vykládána, závazná nebo použitelná pro Spojené království nebo Irsko; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se nedotýkají pravomocí, práv a povinností těchto států; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se v žádném případě nedotýkají *acquis* Společenství nebo Unie, ani nejsou součástí práva Unie vztahujícího se na Spojené království a Irsko.

Článek 3

1. Spojené království nebo Irsko mohou předsedovi Rady do tří měsíců po předložení návrhu nebo podnětu podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie písemně oznámit, že se chtějí účastnit přijímání a používání navrženého opatření, což je jim na základě tohoto oznámení povoleno.

K rozhodnutím Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou člena, který takové oznámení neučinil. Opatření přijaté podle tohoto odstavce je závazné pro všechny členské státy, které se účastnily jeho přijímání.

Opatření přijatá podle článku 70 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví podmínky účasti Spojeného království a Irska na hodnoceních týkajících se oblastí spadajících do části třetí hlavy V uvedené smlouvy.

Pro účely tohoto článku je kvalifikovaná většina vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

2. Nemůže-li být opatření podle odstavce 1 přijato v přiměřené době s účastí Spojeného království či Irska, může Rada přijmout dané opatření podle článku 1 bez účasti Spojeného království nebo Irska. V tomto případě se použije článek 2.

Článek 4

Spojené království nebo Irsko mohou kdykoli poté, co Rada přijme opatření podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, Radě a Komisi oznámit, že si přejí toto opatření přijmout. V tomto případě se přiměřeně použije postup podle čl. 331 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 4a

1. Ustanovení tohoto protokolu se v případě Spojeného království a Irska vztahují rovněž na opatření navržená nebo přijatá podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, která mění stávající opatření, jímž jsou vázány.
2. V případech, kdy Rada na návrh Komise rozhodne, že neúčast Spojeného království nebo Irska v pozměněné podobě stávajícího opatření způsobí neproveditelnost tohoto opatření pro další členské státy nebo Unii, může je Rada naléhavě vyzvat k učinění oznámení podle článku 3 nebo 4. Pro účely článku 3 začíná ode dne tohoto rozhodnutí Rady plynout další dvouměsíční doba.

Pokud po uplynutí dvouměsíční doby od rozhodnutí Rady neučiní Spojené království nebo Irsko oznámení podle článku 3 nebo 4, stávající opatření pro ně přestává být závazné i použitelné, ledaže dotýčný členský stát učinil oznámení podle článku 4 před vstupem pozměňujícího opatření v platnost. Tento účinek nastává dnem vstupu pozměňujícího opatření v platnost nebo dnem uplynutí dvouměsíční doby, podle toho, co nastane později.

Pro účely tohoto odstavce Rada po důkladném projednání dané záležitosti rozhodne kvalifikovanou většinou svých členů zastupujících členské státy, které se účastní nebo účastnily přijetí pozměňujícího opatření. Kvalifikovaná většina Rady je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

3. Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise rozhodnout, že Spojené království nebo Irskou ponese případné přímé finanční důsledky, které nezbytně a nevyhnutelně nastaly z důvodu ukončení jejich účasti na stávajícím opatření.

4. Tímto článkem není dotčen článek 4.

Článek 5

Členský stát, který není vázán opatřením přijatým podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, nenese, kromě správních výdajů orgánů, finanční důsledky tohoto opatření, nerozhodne-li Rada jednomyslně a po konzultaci s Evropským parlamentem jinak.

Článek 6

V případech, kdy jsou Spojené království nebo Irsko podle tohoto protokolu vázány opatřením přijatým Radou podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, platí ohledně tohoto opatření pro dotyčný stát příslušná ustanovení Smluv.

Článek 6a

Spojené království nebo Irsko nebudou vázány pravidly stanovenými na základě článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, která se týká zpracování osobních údajů členskými státy, vykonávají-li činnosti spadající do oblasti působnosti části třetí hlavy V kapitoly 4 nebo 5 uvedené smlouvy, pokud nejsou vázány pravidly Unie pro formy justiční spolupráce v trestních věcech nebo policejní spolupráce, v jejichž rámci musí být ustanovení stanovená na základě článku 16 dodržována.

Článek 7

Články 3, 4 a 4a se nedotýkají Protokolu o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie.

Článek 8

Irsko může Radě písemně oznámit, že si již nepřeje, aby se na ně tento protokol vztahoval. V takovém případě platí pro Irsko běžná ustanovení Smlouvy.

Článek 9

Pokud jde o Irsko, nevztahuje se tento protokol na článek 75 Smlouvy o fungování Evropské unie.

PROTOKOL (č. 22)

O POSTAVENÍ DÁNSKA

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

MAJÍCE NA PAMĚTI rozhodnutí hlav států a předsedů vlád, zasedajících v Evropské radě v Edinburghu dne 12. prosince 1992, o určitých Dánskem vznesených problémech týkajících se Smlouvy o Evropské unii,

VĚDOMY SI postoje Dánska k občanství Unie, hospodářské a měnové unii, obranné politice, jakož i k oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, zakotveného v rozhodnutí z Edinburghu,

VĚDOMY SI skutečnosti, že pokračování právního režimu, který je založen na rozhodnutí z Edinburghu, v rámci Smluv významně omezí účast Dánska na důležitých oblastech spolupráce Unie a že by bylo v zájmu Unie zajistit integritu *acquis* v oblasti svobody, bezpečnosti a práva,

PŘEJÍCE SI proto stanovit právní rámec, který Dánsku umožní podílet se na přijímání opatření navrhovaných na základě části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, a vítajíce záměr Dánska této možnosti využít, až to bude v souladu s jeho ústavními požadavky možné,

BEROUCE NA VĚDOMÍ, že Dánsko nebude bránit ostatním členským státům v rozvíjení užší spolupráce, pokud jde o opatření, která Dánsko nezavazují,

BEROUCE V ÚVAHU článek 3 Protokolu o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

ČÁST I

Článek 1

Dánsko se neúčastní přijímání opatření Rady navrhovaných podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie. K rozhodnutím Rady, která musí být přijata jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupce vlády Dánska.

Pro účely tohoto článku je kvalifikovaná většina vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 2

Žádná ustanovení části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, žádná opatření přijatá podle uvedené hlavy, žádná ustanovení mezinárodních dohod uzavřených Unií podle uvedené hlavy a žádná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, kterými jsou taková ustanovení nebo opatření či jakákoli opatření pozměněná nebo pozměnitelná podle uvedené hlavy vykládána, nejsou pro Dánsko závazná ani použitelná; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se v žádném případě nedotýkají pravomocí, práv a povinností Dánska; tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se nijak nedotýkají *acquis* Společenství nebo Unie, ani nejsou součástí práva Unie vztahujícího se na Dánsko. Zejména akty Unie v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, které byly přijaty před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost a které se pozměňují, jsou pro Dánsko nadále závazné a použitelné ve stávajícím znění.

Článek 2a

Článek 2 tohoto protokolu se použije rovněž v souvislosti s těmi pravidly stanovenými na základě článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, která se týkají zpracování osobních údajů členskými státy, pokud vykonávají činnosti spadající do oblasti působnosti části třetí hlavy V kapitoly 4 nebo 5 uvedené smlouvy.

Článek 3

Kromě správních výdajů orgánů nenese Dánsko finanční důsledky opatření podle článku 1.

Článek 4

1. Do šesti měsíců poté, co Rada přijala návrh nebo podnět k doplnění schengenského *acquis* na základě této části, se Dánsko rozhodne, zda toto rozhodnutí Rady provede ve svém vnitrostátním právu. Přijme-li takové rozhodnutí, zakládá povinnost podle mezinárodního práva mezi Dánskem a ostatními členskými státy, které jsou opatřením vázány.

2. Rozhodne-li se Dánsko, že rozhodnutí Rady podle odstavce 1 neprovede, zváží ostatní členské státy vázané tímto opatřením a Dánsko, jaká vhodná opatření mají být učiněna.

ČÁST II

Článek 5

Pokud jde o opatření přijatá Radou v oblasti čl. 26 odst. 1 a článků 42 až 46 Smlouvy o Evropské unii, neúčastní se Dánsko vypracovávání a provádění těch rozhodnutí a činností Unie, které mají vliv na obranu. Dánsko se proto neúčastní přijímání těchto opatření. Dánsko nebude bránit členským státům v rozvíjení užší spolupráce v této oblasti. Dánsko není povinno přispívat na financování operačních výdajů, které z těchto opatření vyplývají, ani dávat Unii k dispozici vojenské schopnosti.

K aktům Rady, které mají být přijaty jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupce dánské vlády.

Pro účely tohoto článku je kvalifikovaná většina vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

ČÁST III

Článek 6

Články 1, 2 a 3 se nepoužijí na opatření k určení těch třetích zemí, jejichž státní příslušníci při překračování vnějších hranic členských států musí mít vízum, a na opatření o jednotném vzoru víz.

ČÁST IV

Článek 7

Dánsko může ostatním členským státům kdykoli v souladu se svými ústavními předpisy oznámit, že si již nepřeje zcela nebo zčásti tohoto protokolu využívat. V takovém případě bude uplatňovat Dánsko v plném rozsahu veškerá opatření přijatá v rámci Evropské unie, která jsou v té době účinná.

Článek 8

1. Aniž je dotčen článek 7, může Dánsko ostatním členským státům kdykoli v souladu se svými ústavními požadavky oznámit, že s účinkem od prvního dne měsíce následujícího po tomto oznámení sestává část I protokolu z ustanovení uvedených v příloze. V takovém případě se články 5 až 8 odpovídajícím způsobem přečíslojí.
2. Šest měsíců po nabytí účinku oznámení podle odstavce 1 je celé schengenské *acquis* a opatření přijatá k jeho doplnění, jež do té doby Dánsko zavazovala jako povinnost podle mezinárodního práva, v Dánsku závazné jako právo Unie.

Článek 1

S výhradou článku 3 se Dánsko nepodílí na přijímání opatření Rady navrhovaných podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie. K aktům Rady, které musí být přijaty jednomyslně, je nutný souhlas všech členů Rady s výjimkou zástupce dánské vlády.

Pro účely tohoto článku je kvalifikovaná většina vymezena v souladu s čl. 238 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 2

Na základě článku 1 a s výhradou článků 3, 4 a 8 nejsou ustanovení části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, opatření přijatá podle uvedené hlavy, ustanovení mezinárodních smluv uzavřených Unií podle uvedené hlavy, jakož i rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, kterými jsou taková ustanovení nebo opatření vykládána, pro Dánsko závazná ani použitelná. Tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se v žádném případě nedotýkají pravomocí, práv a povinností Dánska. Tato ustanovení, opatření nebo rozhodnutí se nijak nedotýkají *acquis* Společenství nebo Unie, ani nejsou součástí práva Unie vztahujícího se na Dánsko.

Článek 3

1. Do tří měsíců od předložení Radě návrhu nebo podnětu podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie může Dánsko písemně předsedovi Rady oznámit, že si přeje účastnit se přijímání a používání navrženého opatření, načež bude Dánsko oprávněno tak učinit.
2. Nemůže-li být opatření uvedené v odstavci 1 přijato v přiměřené době s účastí Dánska, může Rada přijmout opatření uvedené v odstavci 1 bez účasti Dánska v souladu s článkem 1. V takovém případě se použije článek 2.

Článek 4

Dánsko může kdykoli po přijetí opatření podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie Radě a Komisi oznámit, že si přeje toto opatření přijmout. V takovém případě se přiměřeně použije postup podle čl. 331 odst. 1 uvedené smlouvy.

Článek 5

1. Ustanovení tohoto protokolu se v případě Dánska vztahují rovněž na opatření navržená nebo přijatá podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, která mění stávající opatření, jímž je vázáno.

2. V případech, kdy Rada na návrh Komise rozhodne, že neúčast Dánska v pozměněné podobě stávajícího opatření způsobí neproveditelnost tohoto opatření pro další členské státy nebo Unii, může je Rada naléhavě vyzvat k učinění oznámení podle článku 3 nebo 4. Pro účely článku 3 začíná ode dne tohoto rozhodnutí Rady plynout další dvouměsíční doba.

Pokud po uplynutí dvouměsíční doby od rozhodnutí Rady neučiní Dánsko oznámení podle článku 3 nebo 4, stávající opatření pro ně přestává být závazné i použitelné, ledaže učinilo oznámení podle článku 4 před vstupem pozměňujícího opatření v platnost. Tento účinek nastává dnem vstupu pozměňujícího opatření v platnost nebo dnem uplynutí dvouměsíční doby, podle toho, co nastane později.

Pro účely tohoto odstavce Rada po důkladném projednání dané záležitosti rozhodne kvalifikovanou většinou svých členů zastupujících členské státy, které se účastní nebo účastnily přijetí pozměňujícího opatření. Kvalifikovaná většina Rady je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

3. Rada může kvalifikovanou většinou na návrh Komise rozhodnout, že Dánsko ponese případné přímé finanční důsledky, které nezbytně a nevyhnutelně nastaly z důvodu ukončení jeho účasti na stávajícím opatření.

4. Tímto článkem není dotčen článek 4.

Článek 6

1. Oznámení podle článku 4 se podá nejpozději šest měsíců po konečném přijetí opatření, pokud jde o opatření rozvíjející schengenské *acquis*.

Nepodá-li Dánsko oznámení podle článků 3 nebo 4 ohledně opatření rozvíjejícího schengenské *acquis*, zváží členské státy vázané tímto opatřením a Dánsko, jaká vhodná opatření mají být učiněna.

2. Oznámení podle článku 3 ohledně opatření rozvíjejícího schengenské *acquis* se nezvratně považuje za oznámení podle článku 3 pro všechny další návrhy nebo podněty zaměřené na doplnění uvedeného opatření, pokud takový návrh nebo podnět rozvíjí schengenské *acquis*.

Článek 7

Dánsko nebude vázáno pravidly stanovenými na základě článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, která se týkají zpracovávání osobních údajů členskými státy, vykonává-li činnosti spadající do oblasti působnosti části třetí hlavy V kapitoly 4 nebo 5 uvedené smlouvy, pokud není vázáno pravidly Unie pro formy justiční spolupráce v trestních věcech nebo policejní spolupráce, v jejichž rámci musí být ustanovení stanovená na základě článku 16 dodržována.

Článek 8

Pokud je v případech uvedených v této části Dánsko vázáno opatřením přijatým Radou podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, použijí se na Dánsko ve vztahu k tomuto opatření příslušná ustanovení Smluv.

Článek 9

Pokud není Dánsko vázáno opatřením přijatým Radou podle části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie, nenese kromě správních výdajů orgánů finanční důsledky tohoto opatření, nerozhodne-li Rada jednomyslně hlasy všech svých členů po konzultaci s Evropským parlamentem jinak.

PROTOKOL (č. 23)

**O VNĚJŠÍCH VZTAZÍCH ČLENSKÝCH STÁTŮ,
POKUD JDE O PŘEKRAČOVÁNÍ VNĚJŠÍCH HRANIC**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

BEROUCE V ÚVAHU potřebu členských států zajistit, kde je to potřebné ve spolupráci s třetími zeměmi, účinnou kontrolu na svých vnějších hranicích,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Ustanovení o opatřeních ohledně překračování vnějších hranic, obsažená v čl. 77 odst. 2 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie, se nedotýkají pravomoci členských států sjednávat nebo uzavírat dohody se třetími zeměmi, pokud jsou v souladu s právem Unie a ostatními příslušnými mezinárodními dohodami.

**O POSKYTOVÁNÍ AZYLU STÁTNÍM PŘÍSLUŠNÍKŮM
ČLENSKÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

VZHLEDEM k TOMU, že v souladu s čl. 6 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii uznává Unie práva, svobody a zásady vyhlášené v Listině základních práv,

VZHLEDEM k TOMU, že podle čl. 6 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii tvoří základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, obecné zásady práva Unie,

VZHLEDEM K TOMU, že Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc zajišťovat, aby Unie při výkladu a používání čl. 6 odst. 1 a 3 Smlouvy o Evropské unii dodržovala právní předpisy;

VZHLEDEM K TOMU, že podle článku 49 Smlouvy o Evropské unii je každý stát, který žádá o členství v Unii, povinen dodržovat hodnoty stanovené v článku 2 Smlouvy o Evropské unii;

BEROUCE V ÚVAHU, že článek 7 Smlouvy o Evropské unii vytváří mechanismus pro pozastavení určitých práv v případě závažného a dlouhotrvajícího porušování těchto hodnot členským státem;

MAJÍCE NA PAMĚTI, že každý státní příslušník členského státu požívá jako občan Unie zvláštního postavení a zvláštní ochrany, které zaručují členské státy v souladu s částí druhou Smlouvy o fungování Evropské unie;

BEROUCE V ÚVAHU, že Smlouvy vytvářejí prostor bez vnitřních hranic a poskytují každému občanu Unie právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států;

PŘEJÍCE SI zabránit, aby právo azylu bylo užíváno k jiným než předpokládaným účelům;

VZHLEDEM K TOMU, že tento protokol uznává účel a cíle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951;

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Jediný článek

Se zřetelem na úroveň ochrany základních práv a svobod v členských státech Evropské unie se členské státy navzájem považují pro veškeré právní a praktické účely spojené se záležitostmi azylu za bezpečnou zemi původu. Žádost příslušníka členského státu o azyl může proto jiný členský stát zvažovat nebo přijmout k dalšímu zpracování pouze v následujících případech:

- a) jestliže se členský stát, jehož příslušníkem je žadatel, rozhodne poté, co vstoupí Amsterodamská smlouva v platnost, využít čl. 15 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přijmout opatření, která se na jeho území odchyľují od povinností vyplývajících z úmluvy;
- b) jestliže bylo zahájeno řízení podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii a Rada nebo případně Evropská rada o něm ještě nerozhodla s ohledem na členský stát, jehož je žadatel příslušníkem;
- c) jestliže Rada přijala rozhodnutí podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii s ohledem na členský stát, jehož je žadatel příslušníkem, nebo jestliže Evropská rada přijala rozhodnutí podle čl. 7 odst. 2 uvedené smlouvy s ohledem na členský stát, jehož je žadatel příslušníkem;
- d) jestliže členský stát s ohledem na žádost státního příslušníka jiného členského státu o azylu rozhodl jednostranně; v takovém případě bude Rada neprodleně informována; při zkoumání žádosti se vychází z domněnky, že žádost je zjevně neodůvodněná, aniž je jakýmkoli způsobem ohrožena rozhodovací pravomoc členského státu.

PROTOKOL (č. 25)

O VÝKONU SDÍLENÝCH PRAVOMOCÍ

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Jediný článek

Pokud jde o čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie týkající se sdílených pravomocí, přijala-li Unie v některé oblasti opatření, vztahuje se rozsah tohoto výkonu jejích pravomocí pouze na prvky, které jsou upraveny předmětným aktem Unie, a tudíž se nevztahuje na celou oblast.

O SLUŽBÁCH OBECNÉHO ZÁJMU

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE si zdůraznit význam služeb obecného zájmu,

SE DOHODLY na následujících výkladových ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Společné hodnoty Unie ve vztahu ke službám obecného hospodářského zájmu ve smyslu článku 14 Smlouvy o fungování Evropské unie zahrnují zejména:

- zásadní úlohu a široké rozhodovací pravomoci celostátních, regionálních a místních orgánů při poskytování, pořizování a organizování služeb obecného hospodářského zájmu, aby tyto služby co nejlépe odpovídaly potřebám uživatelů;
- rozmanitost různých služeb obecného hospodářského zájmu a rozdíly mezi potřebami a preferencemi uživatelů, které mohou vzniknout v důsledku rozdílné zeměpisné, sociální nebo kulturní situace;
- vysokou úroveň kvality, bezpečnosti a dostupnosti, rovné zacházení a podporu univerzálního přístupu a práv uživatelů.

Článek 2

Ustanovení Smluv se nijak nedotýkají pravomoci členských států poskytovat, pořizovat a organizovat neekonomické služby obecného zájmu.

PROTOKOL (č. 27)

O VNITŘNÍM TRHU A HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽI

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

BEROUCE V ÚVAHU, že vnitřní trh podle článku 3 Smlouvy o Evropské unii zahrnuje systém zajišťující, aby hospodářská soutěž nebyla narušována,

SE DOHODLY, že

za tímto účelem Unie v případě potřeby přijme opatření podle ustanovení Smluv, včetně článku 352 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Tento protokol se připojuje ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie.

PROTOKOL (č. 28)

O HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že článek 3 Smlouvy o Evropské unii zahrnuje cíl podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti a solidarity mezi členskými státy a že tato soudržnost patří mezi oblasti sdílené pravomoci Unie podle čl. 4 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie,

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že ustanovení části třetí hlavy XVIII o hospodářské, sociální a územní soudržnosti ve svém celku představují právní základ pro upevňování a další rozvíjení činnosti Unie v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti, zejména pro vytvoření nového fondu,

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že článek 177 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví zřízení Fondu soudržnosti,

BEROUCE NA VĚDOMÍ, že Evropská investiční banka (EIB) půjčuje značné a stále se zvyšující částky ve prospěch chudších regionů,

BEROUCE NA VĚDOMÍ přání dosáhnout větší pružnosti v přidělování prostředků ze strukturálních fondů,

BEROUCE NA VĚDOMÍ přání rozlišovat podíl účasti Unie na programech a projektech v určitých zemích,

BEROUCE NA VĚDOMÍ návrh věnovat v systému vlastních zdrojů více pozornosti relativnímu blahobytu členských států,

ZNOVU POTVRZUJÍ, že podpora hospodářské, sociální a územní soudržnosti je životně důležitá pro celkový rozvoj a trvalý úspěch Unie,

ZNOVU POTVRZUJÍ své přesvědčení, že strukturální fondy by měly i nadále hrát významnou roli při dosahování cílů Unie v oblasti soudržnosti,

ZNOVU POTVRZUJÍ své přesvědčení, že EIB by měla i nadále věnovat většinu svých prostředků na podporu hospodářské, sociální a územní soudržnosti, a prohlašují, že jsou připraveny přezkoumat kapitálové potřeby EIB, jakmile to bude pro tento účel nezbytné,

SHODUJÍ SE V TOM, že Fond soudržnosti poskytne finanční příspěvky Unie na projekty v oblasti životního prostředí a transevropských sítí v členských státech, jejichž HNP na hlavu je nižší, než je 90 % průměru dosahovaného v Unii, a které uskutečňují program pro splnění podmínek hospodářské konvergence stanovených v článku 126 Smlouvy o fungování Evropské unie,

VYHLAŠUJÍ svůj úmysl umožnit větší míru pružnosti v přidělování prostředků ze strukturálních fondů pro zvláštní potřeby, které nejsou zahrnuty v rámci stávajících předpisů o strukturálních fondech,

VYHLAŠUJÍ svou ochotu rozlišovat podíl účasti Unie v rámci programů a projektů strukturálních fondů ve snaze vyhnout se nadměrnému zvyšování rozpočtových výdajů v méně prosperujících členských státech,

UZNÁVAJÍ potřebu pravidelně sledovat pokrok v oblasti hospodářské, sociální a územní soudržnosti a vyjadřují svou připravenost zabývat se veškerými nezbytnými opatřeními v této oblasti,

VYHLAŠUJÍ svůj záměr ve větší míře zohledňovat možnosti jednotlivých členských států přispívat do systému vlastních zdrojů a svůj záměr zkoumat prostředky, které umožňují méně prosperujícím členským státům usměrňovat regresivní prvky stávajícího systému vlastních zdrojů,

SOUHLASÍ s připojením tohoto protokolu ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie.

O SYSTÉMU VEŘEJNOPRÁVNÍHO VYSÍLÁNÍ V ČLENSKÝCH STÁTECH

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

BEROUCE V ÚVAHU, že systém veřejnoprávního vysílání v členských zemích je přímo spjat s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti a s potřebou zachovat mediální pluralitu,

SE DOHODLY na následujících výkladových ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie:

Ustanovení Smluv se nedotýkají pravomocí členských států financovat veřejnoprávní vysílání, pokud je takové financování poskytováno organizacím pro veřejnoprávní vysílání k plnění veřejných služeb, jak jsou svěřeny, vymezeny a organizovány v každém členském státě, a pokud takové financování neovlivňuje obchodní podmínky a hospodářskou soutěž v Unii v míře, která by byla v rozporu se společným zájmem, přičemž se přihlíží k plnění veřejné služby.

**O UPLATŇOVÁNÍ LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE
V POLSKU A VE SPOJENÉM KRÁLOVSTVÍ**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

VZHLEDEM K TOMU, že v článku 6 Smlouvy o Evropské unii Unie uznává práva, svobody a zásady vyhlášené v Listině základních práv Evropské unie,

VZHLEDEM K TOMU, že Listina musí být uplatňována přísně v souladu s uvedeným článkem 6 a hlavou VII Listiny,

VZHLEDEM K TOMU, že podle uvedeného článku 6 musí být Listina uplatňována a vykládána soudy Polska a Spojeného království přísně v souladu s vysvětleními uvedenými ve zmíněném článku,

VZHLEDEM K TOMU, že Listina obsahuje práva i zásady,

VZHLEDEM K TOMU, že Listina obsahuje ustanovení občanské a politické povahy i ustanovení povahy hospodářské a sociální,

VZHLEDEM K TOMU, že Listina potvrzuje práva, svobody a zásady uznávané Uníí a tato práva zviditelňuje, avšak netvoří nová práva nebo nové zásady,

PŘIPOMÍNÁJÍCE závazky Polska a Spojeného království podle Smlouvy o Evropské unii, Smlouvy o fungování Evropské unie a podle práva Unie obecně,

BEROUCE NA VĚDOMÍ přání Polska a Spojeného království vyjasnit některé aspekty uplatňování Listiny,

PŘEJÍCE SI proto vyjasnit uplatňování Listiny ve vztahu k právním předpisům a správním postupům Polska a Spojeného království a její soudní vymahatelnosti v Polsku a ve Spojeném království,

POTVRZUJÍCE, že odkazy uvedené v tomto protokolu na fungování určitého ustanovení Listiny se v žádném případě nedotýkají fungování jiných ustanovení Listiny,

POTVRZUJÍCE, že tento protokol se nedotýká uplatňování Listiny na ostatní členské státy,

POTVRZUJÍCE, že tento protokol se nedotýká ostatních závazků Polska a Spojeného království podle Smlouvy o Evropské unii, Smlouvy o fungování Evropské unie a podle práva Unie obecně,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

1. Listina nerozšiřuje možnost Soudního dvora Evropské unie ani jakéhokoliv soudu Polska či Spojeného království shledat, že právní a správní předpisy, zvyklosti nebo postupy Polska či Spojeného království nejsou v souladu se základními právy, svobodami nebo zásadami, které Listina potvrzuje.

2. Zejména, a aby se předešlo jakékoliv pochybnosti, nic v hlavě IV Listiny nezakládá soudně vymahatelná práva platná v Polsku či ve Spojeném království, pokud tato práva nejsou stanovena ve vnitrostátním právu Polska či Spojeného království.

Článek 2

Tam, kde ustanovení Listiny odkazuje na vnitrostátní právní předpisy a zvyklosti, vztahuje se toto ustanovení na Polsko či Spojené království pouze v tom rozsahu, v jakém jsou práva nebo zásady v dotyčném ustanovení obsažené uznávány v právních předpisech nebo zvyklostech Polska či Spojeného království.

PROTOKOL (č. 31)

**O DOVOZU ROPNÝCH PRODUKTŮ RAFINOVANÝCH
NA NIZOZEMSKÝCH ANTILÁCH DO EVROPSKÉ UNIE**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI podrobněji upravit obchodní režim pro dovoz ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách do Evropské unie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

Tento protokol se vztahuje na ropné produkty čísel 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (parafín, petrolejový vosk nebo petrolejová živice, parafinové zbytky) a 27.14 bruselské nomenklatury, pokud jsou dováženy ke spotřebě v členských státech.

Článek 2

Členské státy se zavazují poskytnout ropným produktům rafinovaným na Nizozemských Antilách za podmínek stanovených tímto protokolem celní preference, které vyplývají z jejich přidružení k Unii. Tato ustanovení nemohou být dotčena pravidly původu používanými v členských státech.

Článek 3

1. Shledá-li Komise na návrh některého členského státu nebo z vlastního podnětu, že dovoz ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách uskutečněný v režimu podle článku 2 vyvolává na trhu jednoho nebo více členských států skutečné obtíže, rozhodne o zavedení, zvýšení nebo znovuzavedení celních sazeb na tento dovoz danými členskými státy v míře a na dobu, která je nezbytná k nápravě daného stavu. Takto zavedené, zvýšené nebo znovuzavedené celní sazby nesmějí překročit celní sazby používané na tytéž produkty vůči třetím zemím.
2. Odstavec 1 lze v každém případě použít, dosáhne-li dovoz ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách do členských států dva miliony tun ročně.
3. Komise oznámí Radě svá rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 včetně těch, kterými se zamítá návrh některého členského státu. Ta se jimi může zabývat na žádost některého členského státu a může vždy rozhodnout o jejich změně nebo vrácení.

Článek 4

1. Má-li některý členský stát za to, že dovoz ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách uskutečněný přímo nebo přes jiný členský stát v režimu podle článku 2 vyvolává na jeho trhu skutečné obtíže a že je třeba bezodkladných opatření k nápravě tohoto stavu, může z vlastního rozhodnutí zavést na tento dovoz cla, jejichž sazby nesmějí přesáhnout celní sazby uplatňované na tytéž produkty vůči třetím zemím. Oznámí toto rozhodnutí Komisi, která do jednoho měsíce rozhodne, zda mohou být opatření přijatá dotyčným státem ponechána v platnosti nebo zda musí být změněna či zrušena. Na toto rozhodnutí Komise se použije čl. 3 odst. 3.
2. Překročí-li dovoz ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách, uskutečněný přímo nebo přes jiný členský stát v režimu podle článku 2 do jednoho nebo více členských států Evropské unie, v kalendářním roce množství udané v příloze k tomuto protokolu, považují se opatření přijatá pro běžný rok zúčastněným členským státem nebo státy podle odstavce 1 za oprávněná; Komise vezme přijatá opatření na vědomí poté, co se přesvědčí, že bylo dosaženo stanovených množství. V tomto případě ostatní členské státy nepředloží věc Radě.

Článek 5

Rozhodne-li se Unie uplatňovat množstevní omezení na dovoz ropných produktů z jakéhokoli místa vývozu, mohou být použita i na dovoz těchto produktů z Nizozemských Antil. V tomto případě bude Nizozemským Antilám oproti třetím zemím zaručeno přednostní zacházení.

Článek 6

1. Rada přezkoumá ustanovení článků 2 až 5 jednomyslným rozhodnutím po konzultaci s Evropským parlamentem a Komisí, jakmile přijme společnou definici původu pro ropné produkty ze třetích zemí a přidružených zemí nebo rozhodnutí v rámci společné obchodní politiky týkající se dotyčných produktů nebo jakmile vytvoří společnou energetickou politiku.
2. Při takovém přezkumu musí být pro Nizozemské Antily zachovány rovnocenné výhody ve vhodné podobě a pro množství nejméně dva a půl milionu tun ropných produktů.
3. Závazky Unie týkající se rovnocenných výhod podle odstavce 2 mohou být případně rozděleny mezi jednotlivé země, přičemž se přihlédne k množstvím stanoveným v příloze k tomuto protokolu.

Článek 7

K provedení tohoto protokolu je Komise pověřena sledováním vývoje dovozu ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách do členských států. Členské státy sdělí Komisi všechny informace sloužící tomuto účelu správnými postupy doporučenými Komisí, která dbá na jejich rozšiřování.

PŘÍLOHA K PROTOKOLU

K provedení čl. 4 odst. 2 Protokolu o dovozu ropných produktů rafinovaných na Nizozemských Antilách do Evropské unie se Vysoké smluvní strany dohodly, že množství 2 milionů tun antilských ropných produktů bude mezi členské státy rozděleno takto:

Spolková republika Německo	625 000 tun
Hospodářská unie belgicko-lucemburská	200 000 tun
Francie	75 000 tun
Itálie	100 000 tun
Nizozemsko.....	1 000 000 tun

PROTOKOL (č. 32)

O NABÝVÁNÍ NEMOVITOSTÍ V DÁNSKU

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI upravit některé zvláštní problémy týkající se Dánska,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Odchylně od ustanovení Smluv si Dánsko může zachovat své stávající právní předpisy o nabývání objektů určených k celoročnímu bydlení.

PROTOKOL (č. 33)

**K ČLÁNKU 157 SMLOUVY
O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Pro účely použití článku 157 Smlouvy o fungování Evropské unie se plnění vyplývající ze systému sociálního zabezpečení pracovníků nepovažují za peněžní odměnu, pokud se týkají období zaměstnání před 17. květnem 1990, s výjimkou zaměstnanců nebo oprávněných osob jednajících v jejich zastoupení, kteří před tímto datem podali žalobu nebo zahájili obdobné řízení podle vnitrostátního práva.

O ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVĚ VZTAHUJÍCÍ SE NA GRÓNSKO

Jediný článek

1. Zacházení s dovozem produktů, které podléhají společné organizaci trhu s produkty rybolovu a které pocházejí z Grónska, zahrnuje, při dodržování mechanismů společné organizace trhu, osvobození od cel a poplatků s rovnocenným účinkem a nepřítomnost množstevních omezení a opatření s rovnocenným účinkem, jsou-li možnosti přístupu do grónských zón rybolovu, které jsou Unii zaručeny na základě dohody mezi Unii a příslušným orgánem Grónska, pro Unii uspokojivé.
2. Veškerá opatření týkající se úpravy dovozu těchto produktů, včetně opatření týkajících se přijímání uvedených opatření, se přijímají postupem podle článku 43 Smlouvy o fungování Evropské unie.

PROTOKOL (č. 35)

O ČLÁNKU 40.3.3 ÚSTAVY IRSKA

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii, ke Smlouvě o fungování Evropské unie a ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii:

Žádná ustanovení Smluv nebo Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii nebo smluv a aktů tyto smlouvy pozměňujících nebo doplňujících se nevztahují na použití článku 40.3.3 Ústavy Irska v Irsku.

O PŘECHODNÝCH USTANOVENÍCH

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

VZHLEDEM K TOMU, že za účelem zorganizování přechodu mezi institucionálními ustanoveními Smluv použitelnými před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost a ustanoveními obsaženými v uvedené smlouvě je nezbytné stanovit přechodná ustanovení,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii, ke Smlouvě o fungování Evropské unie a ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii:

Článek 1

V tomto protokolu se „Smlouvami“ rozumějí Smlouva o Evropské unii, Smlouva o fungování Evropské unie a Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

HLAVA I

USTANOVENÍ O EVROPSKÉM PARLAMENTU

Článek 2

Včas před volbami do Evropského parlamentu v roce 2009 přijme Evropská rada v souladu s čl. 14 odst. 2 druhým pododstavcem Smlouvy o Evropské unii rozhodnutí, kterým stanoví složení Evropského parlamentu.

Až do konce volebního období 2004-2009 zůstávají složení a počet poslanců Evropského parlamentu stejné jako při vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

HLAVA II

USTANOVENÍ O KVALIFIKOVANÉ VĚTŠINĚ

Článek 3

1. V souladu s čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii nabývají ustanovení uvedeného odstavce a ustanovení čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, týkající se vymezení kvalifikované většiny v Evropské radě a Radě, účinku dnem 1. listopadu 2014.
2. Mezi 1. listopadem 2014 a 31. březnem 2017, má-li být rozhodnutí přijato kvalifikovanou většinou, může člen Rady požádat, aby bylo toto rozhodnutí přijato kvalifikovanou většinou podle odstavce 3. V tomto případě se použijí odstavce 3 a 4.
3. Aniž je dotčen čl. 235 odst. 1 druhý pododstavec Smlouvy o fungování Evropské unie, platí do dne 31. října 2014 následující ustanovení:

Má-li se Evropská rada nebo Rada usnést kvalifikovanou většinou, je hlasům jejích členů přidělena tato váha:

Belgie	12
Bulharsko	10
Česká republika	12
Dánsko	7
Německo	29
Estonsko	4
Irsko	7
Řecko	12
Španělsko	27
Francie	29
Itálie	29
Kypr	4
Lotyšsko	4
Litva	7
Lucembursko	4
Maďarsko	12
Malta	3
Nizozemsko	13
Rakousko	10
Polsko	27
Portugalsko	12
Rumunsko	14
Slovinsko	4
Slovensko	7
Finsko	7
Švédsko	10
Spojené království	29

Pokud musí být podle Smluv rozhodnutí přijato na návrh Komise, je k jeho přijetí třeba nejméně 255 hlasů vyjadřujících kladné stanovisko většiny členů. V ostatních případech se k přijetí aktů vyžaduje nejméně 255 hlasů vyjadřujících kladné stanovisko alespoň dvou třetin členů.

Člen Evropské rady nebo Rady může požádat, aby při přijímání aktu Evropské rady nebo Rady kvalifikovanou většinou bylo ověřeno, zda členské státy tvořící tuto kvalifikovanou většinu zastupují alespoň 62 % celkového počtu obyvatel Unie. Ukáže-li se, že tato podmínka není splněna, není daný akt přijat.

4. Do 31. října 2014 je v případech, kdy se na základě Smluv na hlasování nepodílejí všichni členové Rady, zejména v případech, kdy se odkazuje na kvalifikovanou většinu podle čl. 238 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, kvalifikovaná většina vymezena jako stejný podíl vážených hlasů a stejný podíl počtu členů Rady, a případně jako stejné procento počtu obyvatel dotyčných členských států, které jsou uvedeny v odstavci 3 tohoto článku.

HLAVA III

USTANOVENÍ O SLOŽENÍCH RADY

Článek 4

Až do vstupu rozhodnutí uvedeného v čl. 16 odst. 6 prvním pododstavci Smlouvy o Evropské unii v platnost se Rada může scházet ve složeních uvedených v druhém a třetím pododstavci uvedeného odstavce a v dalších složeních ze seznamu stanoveného rozhodnutím Rady pro obecné záležitosti, která rozhoduje prostou většinou.

HLAVA IV

USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE KOMISE, VČETNĚ VYSOKÉHO PŘEDSTAVITELE UNIE PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKU

Článek 5

Členové Komise zastávající svou funkci v den vstupu Lisabonské smlouvy v platnost zůstávají ve funkci až do konce svého funkčního období. V den jmenování vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku však skončí funkční období člena, který je stejné státní příslušnosti jako vysoký představitel.

HLAVA V

USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA RADY, VYSOKÉHO PŘEDSTAVITELE PRO SPOLEČNOU ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKU A NÁMĚSTKA GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA RADY

Článek 6

Funkční období generálního tajemníka Rady, vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a náměstka generálního tajemníka Rady končí dnem vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Rada jmenuje generálního tajemníka v souladu s čl. 240 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

HLAVA VI
USTANOVENÍ O PORADNÍCH INSTITUCÍCH

Článek 7

Až do vstupu rozhodnutí uvedeného v článku 301 Smlouvy o fungování Evropské unie v platnost je rozdělení členů Hospodářského a sociálního výboru toto:

Belgie	12	Lucembursko	6
Bulharsko	12	Maďarsko	12
Česká republika	12	Malta	5
Dánsko	9	Nizozemsko	12
Německo	24	Rakousko	12
Estonsko	7	Polsko	21
Irsko	9	Portugalsko	12
Řecko	12	Rumunsko	15
Španělsko	21	Slovinsko	7
Francie	24	Slovensko	9
Itálie	24	Finsko	9
Kypr	6	Švédsko	12
Lotyšsko	7	Spojené království	24
Litva	9		

Článek 8

Až do vstupu rozhodnutí uvedeného v článku 305 Smlouvy o fungování Evropské unie v platnost je rozdělení členů Výboru regionů toto:

Belgie	12	Lucembursko	6
Bulharsko	12	Maďarsko	12
Česká republika	12	Malta	5
Dánsko	9	Nizozemsko	12
Německo	24	Rakousko	12
Estonsko	7	Polsko	21
Irsko	9	Portugalsko	12
Řecko	12	Rumunsko	15
Španělsko	21	Slovinsko	7
Francie	24	Slovensko	9
Itálie	24	Finsko	9
Kypr	6	Švédsko	12
Lotyšsko	7	Spojené království	24
Litva	9		

HLAVA VII

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE AKTŮ PŘIJATÝCH NA ZÁKLADĚ HLAV V A VI SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII PŘED VSTUPEM LISABONSKÉ SMLOUVY V PLATNOST

Článek 9

Právní účinky aktů orgánů, institucí a jiných subjektů Unie přijatých na základě Smlouvy o Evropské unii před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost jsou zachovány až do zrušení, zániku nebo změny těchto aktů za použití Smluv. Totéž platí pro úmluvy uzavřené mezi členskými státy na základě Smlouvy o Evropské unii.

Článek 10

1. Jako přechodné opatření a v případě aktů Unie v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, které byly přijaty před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, jsou pravomoci orgánů ke dni vstupu uvedené Smlouvy v platnost tyto: pravomoci Komise podle článku 258 Smlouvy o fungování Evropské unie se nepoužijí a pravomoci Soudního dvora Evropské unie podle hlavy VI Smlouvy o Evropské unii ve znění platném před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost zůstávají stejné, a to i v případě, že byly uznány podle čl. 35 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii.
2. Změna určitého aktu uvedeného v odstavci 1 vede k použití pravomocí orgánů uvedených v daném odstavci, jak jsou stanoveny ve Smlouvách, ohledně pozměněného aktu a vůči těm členským státům, na něž se uvedený pozměněný akt vztahuje.
3. Použitelnost přechodného opatření uvedeného v odstavci 1 v každém případě končí pět let ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

4. Nejpozději šest měsíců před uplynutím přechodného období podle odstavce 3 může Spojené království oznámit Radě, že v případě aktů uvedených v odstavci 1 nepřijímá pravomoci orgánů uvedené v odstavci 1, jak jsou stanoveny ve Smlouvách. Pokud Spojené království učiní toto oznámení, použitelnost všech aktů podle odstavce 1 na Spojené království skončí dnem uplynutí přechodného období podle odstavce 3. Tento pododstavec se nepoužije na pozměněné akty, které se vztahují na Spojené království, jak je uvedeno v odstavci 2.

Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou určí nezbytná následná a přechodná opatření. Spojené království se přijímání tohoto rozhodnutí neúčastní. Kvalifikovaná většina Rady je vymezena podle čl. 238 odst. 3 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.

Rada také může kvalifikovanou většinou na návrh Komise přijmout rozhodnutí o tom, že Spojené království ponese případné přímé finanční důsledky, které nezbytně a nevyhnutelně nastaly z důvodu ukončení jeho účasti na těchto aktech.

5. Spojené království může kdykoli poté oznámit Radě, že si přeje účastnit se aktů, jež se na ně přestaly vztahovat podle odst. 4 prvního pododstavce. V tom případě se použijí příslušná ustanovení Protokolu o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, případně Protokolu o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva. Pravomoci orgánů ve vztahu k těmto aktům jsou pravomoci stanovené ve Smlouvách. Při rozhodování podle příslušných protokolů usilují orgány Unie a Spojené království o obnovení co největší možné míry účasti Spojeného království v *acquis* Unie v prostoru svobody, bezpečnosti a práva, aniž by došlo k vážnému narušení praktické funkčnosti jeho jednotlivých částí a za současného respektování jejich soudržnosti.

PROTOKOL (č. 37)

**O FINANČNÍCH DŮSLEDČÍCH
UPLYNUTÍ DOBY PLATNOSTI SMLOUVY O ESUO
A O VÝZKUMNÉM FONDU PRO UHLÍ A OCEL**

VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘIPOMÍNÁJÍCE, že veškeré položky aktiv a pasiv Evropského společenství uhlí a oceli, jak existovaly k 23. červenci 2002, byly převedeny na Evropské společenství ode dne 24. července 2002,

VĚDOMY SI skutečnosti, že je vhodné využít tyto prostředky pro výzkum v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem, a že je proto třeba k tomuto účelu stanovit některá zvláštní pravidla,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie:

Článek 1

1. S výhradou jakéhokoli zvýšení nebo snížení, k němuž může dojít v průběhu likvidace, se čistá hodnota těchto položek, jak jsou uvedeny v rozvaze ESUO ke dni 23. července 2002, považuje za majetek určený na výzkum v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem pod názvem „ESUO v likvidaci“. Po ukončení likvidace nese majetek název „Majetek Výzkumného fondu pro uhlí a ocel“.
2. Příjmy plynoucí z tohoto majetku, které se nazývají „Výzkumný fond pro uhlí a ocel“, jsou určeny výhradně na výzkum prováděný v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem mimo rámcový výzkumný program v souladu s tímto protokolem a akty přijatými na jeho základě.

Článek 2

Rada zvláštním legislativním postupem a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu přijme veškeré předpisy nezbytné k provedení tohoto protokolu, včetně základních zásad.

Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijme opatření, která stanoví víceleté finanční základní směry pro správu majetku Výzkumného fondu pro uhlí a ocel a technické základní směry pro výzkumný program tohoto fondu.

Článek 3

Nestanoví-li tento protokol a akty přijaté na jeho základě jinak, použijí se ustanovení Smluv.

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA I

SEZNAM PODLE ČLÁNKU 38 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE

– 1 – Číslo bruselské nomenklatury	– 2 – Popis zboží
KAPITOLA 1	Živá zvířata
KAPITOLA 2	Maso a požitelné droby
KAPITOLA 3	Ryby, korýši a měkkýši
KAPITOLA 4	Mléko a mléčné výrobky; ptačí vejce; přírodní med
KAPITOLA 5	
05.04	Střeva, měchýře a žaludky ze zvířat (jiných než ryb), celé a jejich části
05.15	Produkty živočišného původu jinde neuvedené ani nezahrnuté; mrtvá zvířata kapitol 1 nebo 3, nevhodná k lidské spotřebě
KAPITOLA 6	Živé rostliny a květinářské produkty
KAPITOLA 7	Jedlá zelenina, rostliny, kořeny a hlízy
KAPITOLA 8	Jedlé ovoce; slupky citrusových plodů a melounů
KAPITOLA 9	Káva, čaj, koření, kromě maté (čísla 09.03)

– 1 – Číslo bruselské nomenklatury	– 2 – Popis zboží
KAPITOLA 10	Obiloviny
KAPITOLA 11	Mlýnské výrobky; slad; škroby; lepek; inulin
KAPITOLA 12	Olejnata semena a olejnaté plody; různá zrna a plody, průmyslové a léčivé rostliny; sláma a píce
KAPITOLA 13	
ex 13.03	Pektin
KAPITOLA 15	
15.01	Vepřové sádlo a jiný lisovaný nebo tavený vepřový tuk; lisovaný nebo tavený drůbeží tuk
15.02	Hovězí, ovčí nebo kozí lůj, surový nebo tavený, též „premier jus“
15.03	Stearin z vepřového sádla, olein z vepřového sádla, oleostearin a oleomargarin, neemulgované, nesmíchané ani jinak neupravené
15.04	Tuky a oleje z ryb a z mořských savců, též rafinované
15.07	Ztužené rostlinné oleje, tekuté nebo pevné, surové, čištěné nebo rafinované
15.12	Tuky a oleje živočišné nebo rostlinné, hydrogenované, též rafinované, ale jinak neupravené
15.13	Margarin, umělé vepřové sádlo a jiné upravené potravinové tuky
15.17	Zbytky po zpracování živočišných tuků nebo živočišných nebo rostlinných vosků
KAPITOLA 16	Přípravky z masa, ryb, koryšů nebo měkkýšů

– 1 – Číslo bruselské nomenklatury	– 2 – Popis zboží
--	----------------------

KAPITOLA 17

- 17.01 Řepný a třtinový cukr, v pevném stavu
- 17.02 Ostatní cukry; cukerné sirupy; umělý med (též smíšený s přírodním medem); karamel
- 17.03 Melasa, též odbarvená
- 17.05 (*) Aromatizované nebo barvené cukry, sirupy a melasy (včetně vanilkového cukru nebo vanilínu), vyjma ovocných šťáv s přísadou cukru v jakémkoli poměru

KAPITOLA 18

- 18.01 Kakaové boby, též ve zlmcích, surové nebo pražené
- 18.02 Kakaové skořápky, slupky a ostatní kakaové odpady

KAPITOLA 20 Přípravky ze zeleniny, poživatelných rostlin, ovoce nebo z jiných rostlin nebo částí rostlin

KAPITOLA 22

- 22.04 Hroznový mošt částečně zkvašený nebo hroznový mošt, jehož kvašení bylo zastaveno jinak než přidáním alkoholu
- 22.05 Víno z čerstvých hroznů; hroznový mošt z čerstvých hroznů, jehož kvašení bylo zastaveno přidáním alkoholu

(*) Položka doplněná článkem 1 nařízení Rady Evropského hospodářského společenství č. 7*bis* ze dne 18. prosince 1959 (Úř. věst. č. 7, 30.1.1961, s. 71/61).

– 1 – Číslo bruselské nomenklatury	– 2 – Popis zboží
KAPITOLA 22 (pokračování)	
22.07	Ostatní kvašené nápoje (jablečné, hruškové, medovina)
ex 22.08 (*) ex 22.09 (*)	Ethylalkohol denaturovaný či nedenaturovaný, o jakémkoli obsahu alkoholu, získávaný ze zemědělských produktů uvedených v příloze I, vyjma destilátů, likérů a jiných lihových nápojů a složených lihových přípravků (tzv. koncentrované extrakty) pro výrobu alkoholických nápojů
22.10 (*)	Stolní ocet a jeho náhražky
KAPITOLA 23	Zbytky a odpady v potravinářském průmyslu; připravené krmivo
KAPITOLA 24	
24.01	Nezpracovaný tabák, tabákový odpad
KAPITOLA 45	
45.01	Surový přírodní korek, korkový odpad; granulovaný nebo na prach rozemletý
KAPITOLA 54	
54.01	Len surový, máčený, třený, vochlovaný nebo jinak zpracovaný, avšak nespředený, koudel a odpad (včetně rozvlákněného materiálu)
KAPITOLA 57	
57.01	Pravé konopí (<i>Cannabis sativa</i>) surové, máčené, třené, vochlované nebo jinak zpracované, avšak nespředené, koudel a odpad (včetně rozvlákněného materiálu)

(*) Položka doplněná článkem 1 nařízení Rady Evropského hospodářského společenství č. 7bis ze dne 18. prosince 1959 (Úř. věst. č. 7, 30.1.1961, s. 71/61).

PŘÍLOHA II

ZÁMOŘSKÉ ZEMĚ A ÚZEMÍ, NA NĚŽ SE VZTAHUJE ČÁST ČTRVTÁ SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE

- Grónsko,
- Nová Kaledonie a závislá území,
- Francouzská Polynésie,
- Francouzská jižní a antarktická území,
- ostrovy Wallis a Futuna,
- Mayotte,
- Saint-Pierre a Miquelon,
- Aruba,
- Nizozemské Antily:
 - Bonaire,
 - Curaçao,
 - Saba,
 - Sint Eustatius,
 - Sint Maarten,
- Anguilla,
- Kajmanské ostrovy,
- Falklandy,
- Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy ostrovy,
- Montserrat,
- Pitcairn,
- Svatá Helena a závislá území,
- Britské území v Antarktidě,
- Britské indickooceánské území,
- Turks a Caicos,
- Britské Panenské ostrovy,
- Bermudy.

PROHLÁŠENÍ
PŘIPOJENÁ K ZÁVĚREČNÉMU AKTU
MEZIVLÁDNÍ KONFERENCE,
KTERÁ PŘIJALA LISABONSKOU SMLOUVU
podepsanou dne 13. prosince 2007

A. PROHLÁŠENÍ K USTANOVENÍM SMLUV

1. Prohlášení o Listině základních práv Evropské unie

Listina základních práv Evropské unie, jež je právně závazná, potvrzuje základní práva zaručená Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a práva vyplývající z ústavních tradic společných členským státům.

Listina nerozšiřuje oblast působnosti práva Unie nad rámec pravomocí Unie, ani nevytváří žádnou novou pravomoc či úkol pro Unii, ani nemění pravomoci a úkoly vymezené Smlouvami.

2. Prohlášení k čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii

Konference se dohodla, že přistoupení Unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod se uskuteční tak, aby byly zachovány zvláštnosti právního řádu Unie. Konference bere v této souvislosti na vědomí existenci pravidelného dialogu mezi Soudním dvorem Evropské unie a Evropským soudem pro lidská práva; tento dialog může být posílen po přistoupení Evropské unie k této úmluvě.

3. Prohlášení k článku 8 Smlouvy o Evropské unii

Unie bere v úvahu zvláštní situaci malých států, které s ní udržují specifické blízké vztahy.

4. Prohlášení o složení Evropského parlamentu

Dodatečné křeslo v Evropském parlamentu bude přiděleno Itálii.

5. Prohlášení o politické dohodě Evropské rady
týkající se návrhu rozhodnutí o složení Evropského parlamentu

Evropská rada vyjádří politický souhlas s revidovaným návrhem rozhodnutí o složení Evropského parlamentu ve volebním období 2009-2014, založeným na návrhu Evropského parlamentu.

6. Prohlášení k čl. 15 odst. 5 a 6, čl. 17 odst. 6 a 7 a článku 18
Smlouvy o Evropské unii

Při výběru osob vyzvaných k vykonávání funkcí předsedy Evropské rady, předsedy Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku se vezme náležitě v úvahu nezbytnost respektování zeměpisné a demografické rozmanitosti Unie a jejích členských států.

7. Prohlášení k čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a k čl. 238
odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference prohlašuje, že rozhodnutí provádějící čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie bude přijato Radou v den podpisu Lisabonské smlouvy a vstoupí v platnost dnem vstupu této smlouvy v platnost. Návrh rozhodnutí je uveden dále:

Návrh rozhodnutí Rady,
kterým se provádí čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii
a čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie jednak
mezi 1. listopadem 2014 a 31. březnem 2017
a jednak od 1. dubna 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Je třeba přijmout ustanovení, která umožní hladký přechod ze systému rozhodování v Radě kvalifikovanou většinou, jak je vymezen v čl. 3 odst. 3 Protokolu o přechodných ustanoveních, který bude nadále použitelný až do 31. října 2014, na systém hlasování podle čl. 16 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, který bude použitelný od 1. listopadu 2014, včetně zvláštních ustanovení stanovených v čl. 3 odst. 2 uvedeného protokolu na přechodné období až do 31. března 2017.
- (2) Připomíná se, že je zvyklostí Rady vynakládat veškeré možné úsilí k posílení demokratické legitimacy aktů přijímaných kvalifikovanou většinou,

ROZHODLA TAKTO:

Oddíl 1
Ustanovení použitelná mezi 1. listopadem 2014 a 31. březnem 2017

Článek 1

Pokud mezi 1. listopadem 2014 a 31. březnem 2017 členové Rady, kteří zastupují

- a) alespoň tři čtvrtiny počtu obyvatel nebo
- b) alespoň tři čtvrtiny počtu členských států

nutných k vytvoření blokační menšiny vyplývající z použití čl. 16 odst. 4 prvního pododstavce Smlouvy o Evropské unii nebo čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, oznámí Radě svůj nesouhlas s přijetím aktu kvalifikovanou většinou, Rada tuto záležitost projedná.

Článek 2

V průběhu tohoto jednání vynaloží Rada nejvyšší možné úsilí, aby v přiměřené době, a aniž jsou dotčeny povinné lhůty stanovené právem Unie, dosáhla uspokojivého řešení obav vyjádřených členy Rady uvedenými v článku 1.

Článek 3

Za tímto účelem předseda Rady s pomocí Komise a při dodržení jednacího řádu Rady vynaloží veškerou iniciativu nezbytnou k usnadnění širšího základu shody v Radě. Členové Rady jsou mu nápomocni.

Oddíl 2

Ustanovení použitelná od 1. dubna 2017

Článek 4

Pokud od 1. dubna 2017 členové Rady, kteří zastupují

- a) alespoň 55 % obyvatel nebo
- b) alespoň 55 % počtu členských států

nutných k vytvoření blokační menšiny vyplývající z použití čl. 16 odst. 4 prvního pododstavce Smlouvy o Evropské unii nebo čl. 238 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, oznámí Radě svůj nesouhlas s přijetím aktu kvalifikovanou většinou, Rada tuto záležitost projedná.

Článek 5

V průběhu tohoto jednání vynaloží Rada nejvyšší možné úsilí, aby v přiměřené době, a aniž jsou dotčeny povinné lhůty stanovené právem Unie, dosáhla uspokojivého řešení obav vyjádřených členy Rady uvedenými v článku 4.

Článek 6

Za tímto účelem předseda Rady s pomocí Komise a při dodržení jednacího řádu Rady vynaloží veškerou iniciativu nezbytnou k usnadnění širšího základu shody v Radě. Členové Rady jsou mu nápomocni.

Oddíl 3
Vstup v platnost rozhodnutí

Článek 7

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem vstupu v platnost Lisabonské smlouvy.

8. Prohlášení o praktických opatřeních, která mají být přijata ke dni vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, pokud jde o předsednictví Evropské rady a Rady pro zahraniční věci

Vstoupí-li Lisabonská smlouva v platnost po 1. lednu 2009, vyzve konference příslušné orgány členského státu, který bude právě vykonávat šestiměsíční předsednictví Rady, na jedné straně a osobu, která bude zvolena předsedou Evropské rady, jakož i osobu, která bude jmenována vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, na straně druhé, aby po konzultaci s následujícím šestiměsíčním předsednictvím přijaly nezbytná konkrétní opatření, která umožní účinný přechod hmotných a organizačních prvků výkonu předsednictví Evropské rady a Rady pro zahraniční věci.

9. Prohlášení k čl. 16 odst. 9 Smlouvy o Evropské unii o rozhodnutí Evropské rady týkajícím se výkonu předsednictví Rady

Konference prohlašuje, že by Rada měla začít připravovat rozhodnutí provádějící rozhodnutí o výkonu předsednictví Rady ihned po podpisu Lisabonské smlouvy a politicky je schválit do šesti měsíců. Návrh rozhodnutí Evropské rady, které bude přijato ke dni vstupu uvedené smlouvy v platnost, je uveden dále:

Návrh rozhodnutí Evropské rady o výkonu předsednictví Rady

Článek 1

1. Předsednictví Rady, s výjimkou složení pro zahraniční záležitosti, vykonávají předem určené skupiny tří členských států po dobu osmnácti měsíců. Tyto skupiny jsou vytvořeny rovnou rotací členských států, přičemž se vezme v úvahu jejich rozmanitost a zeměpisná rovnováha v Unii.
2. Každý člen skupiny postupně předsedá po dobu šesti měsíců všem složením Rady, s výjimkou složení pro zahraniční záležitosti. Ostatní členové skupiny jsou předsedajícímu členovi nápomocni ve všech jeho funkcích na základě společného programu. Členové skupiny mohou mezi sebou dohodnout jinou úpravu.

Článek 2

Výboru stálých zástupců vlád členských států předsedá zástupce členského státu, který předsedá Radě pro obecné záležitosti.

Politickému a bezpečnostnímu výboru předsedá zástupce vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Přípravným orgánům různých složení Rady, s výjimkou složení pro zahraniční záležitosti, předsedá člen skupiny vykonávající předsednictví dotyčného složení, není-li podle článku 4 rozhodnuto jinak.

Článek 3

Rada pro obecné záležitosti zajišťuje ve spolupráci s Komisí soudržnost a pokračování prací jednotlivých složení Rady v rámci víceletých programů. Členské státy vykonávající předsednictví přijmou s pomocí generálního sekretariátu Rady veškerá účelná opatření pro organizaci a hladký chod prací Rady.

Článek 4

Rada přijme rozhodnutí provádějící toto rozhodnutí.

10. Prohlášení k článku 17 Smlouvy o Evropské unii

Konference se domnívá, že pokud již v Komisi nebudou zastoupeni státní příslušníci všech členských států, měla by Komise věnovat zvláštní pozornost potřebě zajistit plnou transparentnost ve vztazích se všemi členskými státy. V souladu s tím by Komise měla udržovat úzké styky se všemi členskými státy bez ohledu na to, zda jejich státní příslušník vykonává funkci člena Komise či nikoliv, a měla by v této souvislosti věnovat zvláštní pozornost potřebě předávat si vzájemně informace se všemi členskými státy a tyto státy konzultovat.

Konference má rovněž za to, že by Komise měla přijmout veškerá nezbytná opatření k zajištění plného zohlednění skutečné politické, sociální a hospodářské situace ve všech členských státech, včetně těch členských států, jejichž státní příslušník nevykonává funkci člena Komise. Tato opatření by měla zahrnovat záruku toho, že postavení těchto členských států bude upraveno vhodnou organizační úpravou.

11. Prohlášení k čl. 17 odst. 6 a 7 Smlouvy o Evropské unii

Konference má za to, že v souladu s ustanoveními Smluv mají Evropský parlament a Evropská rada společnou odpovědnost za hladký průběh postupu vedoucího k volbě předsedy Evropské komise. Před rozhodnutím Evropské rady povedou tedy zástupci Evropského parlamentu a Evropské rady nezbytné konzultace v rámci, který považují za nejvhodnější. Tyto konzultace se zaměří na profil kandidátů na funkci předsedy Komise, přičemž se přihlédne k volbám do Evropského parlamentu v souladu s čl. 17 odst. 7 prvním pododstavcem. Podrobnosti těchto konzultací mohou být ve vhodnou dobu blíže určeny vzájemnou dohodou Evropského parlamentu a Evropské rady.

12. Prohlášení k článku 18 Smlouvy o Evropské unii

1. Konference prohlašuje, že během přípravných prací předcházejících jmenování vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, k němuž má dojít dnem vstupu Lisabonské smlouvy v platnost v souladu s článkem 18 Smlouvy o Evropské unii a článkem 5 Protokolu o přechodných ustanoveních, a jehož funkční období bude od uvedeného dne až do skončení funkčního období Komise, která bude ve funkci k uvedenému dni, se uskuteční příslušné kontakty s Evropským parlamentem.
2. Dále konference připomíná, že pokud jde o vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, jehož funkční období začne v listopadu roku 2009 ve stejné době a na stejné období jako funkční období příští Komise, bude jmenován v souladu s články 17 a 18 Smlouvy o Evropské unii.

13. Prohlášení o společné zahraniční a bezpečnostní politice

Konference zdůrazňuje, že ustanovení Smlouvy o Evropské unii týkající se společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně vytvoření úřadu vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vytvoření Evropské služby pro vnější činnost, nemají vliv na odpovědnost členských států ve stávající podobě, pokud jde o formulaci a provádění jejich zahraniční politiky, ani na jejich zastoupení ve třetích zemích a mezinárodních organizacích.

Konference rovněž připomíná, že ustanoveními upravujícími společnou bezpečnostní a obrannou politiku není dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky členských států.

Zdůrazňuje, že Evropská unie a její členské státy budou i nadále vázány ustanoveními Charty Organizace spojených národů, a zejména hlavní zodpovědností Rady bezpečnosti a jejích členů za zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.

14. Prohlášení o společné zahraniční a bezpečnostní politice

Kromě zvláštních pravidel a postupů uvedených v čl. 24 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii konference zdůrazňuje, že ustanovení týkající se společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropské služby pro vnější činnost, neovlivní stávající právní základ, odpovědnost ani pravomoci jednotlivých členských států, pokud jde o formulaci a provádění jejich zahraniční politiky, jejich diplomatické služby, vztahy se třetími zeměmi a účast v mezinárodních organizacích, včetně členství členského státu v Radě bezpečnosti OSN.

Konference rovněž konstatuje, že ustanovení týkající se společné zahraniční a bezpečnostní politiky neposkytují Komisi nové pravomoci v oblasti iniciace rozhodnutí ani neposilují úlohu Evropského parlamentu.

Konference rovněž připomíná, že ustanoveními upravujícími společnou evropskou bezpečnostní a obrannou politiku není dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky členských států.

15. Prohlášení k článku 27 Smlouvy o Evropské unii

Konference prohlašuje, že jakmile bude podepsána Lisabonská smlouva, měli by generální tajemník Rady, vysoký představitel pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, Komise a členské státy zahájit přípravné práce týkající se Evropské služby pro vnější činnost.

16. Prohlášení k čl. 55 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii

Konference má za to, že možnost překladů Smluv do jazyků uvedených v čl. 55 odst. 2 přispívá k naplnění cíle Unie respektovat svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost podle čl. 3 odst. 3 čtvrtého pododstavce. V této souvislosti konference potvrzuje oddanost Unie evropské kulturní rozmanitosti a zvláštní pozornost, kterou bude nadále věnovat uvedeným a jiným jazykům.

Konference doporučuje, aby členské státy, které si přejí využít možnosti uvedené v čl. 55 odst. 2, oznámily Radě do šesti měsíců ode dne podpisu Lisabonské smlouvy jazyk nebo jazyky, do nichž budou tyto Smlouvy přeloženy.

17. Prohlášení o přednosti práva

Konference připomíná, že v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie mají Smlouvy a právo přijímané Unií na základě Smluv přednost před právem členských států, za podmínek stanovených touto judikaturou.

Konference dále rozhodla, že se k tomuto závěrečnému aktu připojí stanovisko právní služby Rady o přednosti práva ES ve znění uvedeném v dokumentu 11197/07 (JUR 260):

*„Stanovisko právní služby Rady
ze dne 22. června 2007*

Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že přednost práva ES je základní zásadou práva Společenství. Podle Soudního dvora je tato zásada neodmyslitelným prvkem zvláštní povahy Evropského společenství. V době prvního rozsudku této ustálené judikatury (rozsudek ze dne 15. července 1964 ve věci 6/64, Costa/ENEL¹) nebyla ve Smlouvě žádná zmínka o přednosti. Je tomu tak i dnes. Skutečnost, že zásada přednosti nebude v budoucí smlouvě uvedena, nezmění žádným způsobem existenci této zásady ani stávající judikaturu Soudního dvora.“

18. Prohlášení o vymezení pravomocí

Konference zdůrazňuje, že v souladu se systémem rozdělení pravomocí mezi Unii a členské státy podle Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie náležejí pravomoci, které nejsou Smlouvami svěřeny Unii, členským státům.

¹ *„Z toho vyplývá, (...) že právo vytvořené Smlouvou, tedy autonomním pramenem práva, by nemělo být vzhledem ke své zvláštní a původní povaze převáženo vnitrostátními právními předpisy jakéhokoli charakteru, pokud nemá ztratit svůj charakter práva Společenství a pokud nemá být zpochybněn právní základ Společenství samotného.“*

Svěřují-li v určité oblasti Smlouvy Unii pravomoc sdílenou s členskými státy, vykonávají členské státy svou pravomoc v rozsahu, v jakém ji Unie nevykonala nebo se ji rozhodla přestat vykonávat. Posledně uvedená situace nastává, když příslušné orgány Unie rozhodnou o zrušení legislativního aktu, zejména aby lépe zajistily, že zásady subsidiarity a proporcionality budou trvale respektovány. Rada může na podnět jednoho nebo více svých členů (zástupců členských států) a v souladu s článkem 241 Smlouvy o fungování Evropské unie požádat Komisi, aby předložila návrhy na zrušení legislativního aktu. Konference vítá prohlášení Komise, že bude těmto žádostem věnovat zvláštní pozornost.

Zástupci vlád členských států zasedající na mezivládní konferenci mohou řádným postupem pro přijímání změn stanoveným v čl. 48 odst. 2 až 5 Smlouvy o Evropské unii také rozhodnout o změně smluv, na kterých je Unie založena, mimo jiné za účelem rozšíření nebo omezení pravomocí svěřených Unii uvedenými smlouvami.

19. Prohlášení k článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference se dohodla, že v rámci celkového úsilí Unie odstranit nerovnosti mezi ženami a muži bude Unie usilovat ve svých různých politikách o boj proti veškerým formám domácího násilí. Členské státy by měly přijmout veškerá nezbytná opatření pro předcházení těmto trestným činům a jejich trestání, jakož i pro podporu a ochranu obětí.

20. Prohlášení k článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference prohlašuje, že při přijímání pravidel o ochraně osobních údajů na základě článku 16, která mohou mít přímé důsledky pro národní bezpečnost, bude zvláštní povaha této otázky náležitě zohledněna. Připomíná, že platné právní předpisy (viz zejména směrnici 95/46/ES) obsahují v tomto ohledu zvláštní odchylky.

21. Prohlášení o ochraně osobních údajů
v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce

Konference uznává, že zvláštní pravidla pro ochranu osobních údajů a volný pohyb těchto údajů v oblastech justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce, založená na článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie, by se mohla vzhledem ke specifické povaze těchto oblastí ukázat jako nezbytná.

22. Prohlášení k článkům 48 a 79
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference má za to, že pokud by se návrh legislativního aktu založený na čl. 79 odst. 2 dotkl důležitých aspektů systému sociálního zabezpečení členského státu, včetně oblasti působnosti, nákladů nebo finanční struktury, nebo by se dotkl finanční rovnováhy tohoto systému, jak je stanoveno v čl. 48 druhém pododstavci, budou zájmy daného členského státu plně zohledněny.

23. Prohlášení k čl. 48 druhému pododstavci
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference připomíná, že v takovém případě Evropská rada v souladu s čl. 15 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii rozhoduje konsensem.

24. Prohlášení o právní subjektivitě Evropské unie

Konference potvrzuje, že skutečnost, že Evropská unie má právní subjektivitu, Unii v žádném případě neopravňuje k přijímání právních předpisů nebo k jednání v oblastech mimo pravomoci, které byly Unii svěřeny členskými státy ve Smlouvách.

25. Prohlášení k článkům 75 a 215
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference připomíná, že dodržování základních práv a svobod vyžaduje zejména věnování dostatečné pozornosti ochraně a dodržování práva dotčených fyzických osob nebo subjektů na zákonné záruky. Za tímto účelem a s cílem zajistit přísnou soudní kontrolu rozhodnutí, jež podřizují fyzické osoby nebo subjekty omezujícím opatřením, musí být tato rozhodnutí založena na jasných a jednoznačných kritériích. Tato kritéria by měla být přizpůsobena charakteristickým rysům každého omezujícího opatření.

26. Prohlášení o neúčasti členského státu
na opatření založeném na části třetí hlavě V
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference prohlašuje, že pokud se členský stát rozhodne neúčastnit se opatření založeného na části třetí hlavě V Smlouvy o fungování Evropské unie, Rada důkladně projedná možné důsledky a dopad neúčasti tohoto členského státu na uvedeném opatření.

Každý členský stát může dále vyzvat Komisi, aby situaci přezkoumala na základě článku 116 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Předcházejícími pododstavci není dotčena možnost členského státu obrátit se v této otázce na Evropskou radu.

27. Prohlášení k čl. 85 odst. 1 druhému pododstavci
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference má za to, že by nařízení podle čl. 85 odst. 1 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie měla zohlednit vnitrostátní předpisy a postupy týkající se zahájení trestního stíhání.

28. Prohlášení k článku 98
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference bere na vědomí, že se článek 98 použije v souladu se současnou praxí. Slova „opatření (...) nutná k vyrovnání hospodářských nevýhod, jež byly hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky způsobeny rozdělením Německa,“ se vykládají v souladu se stávající judikaturou Soudního dvora Evropské unie.

29. Prohlášení k čl. 107 odst. 2 písm. c)
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference bere na vědomí, že se čl. 107 odst. 2 písm. c) vykládá v souladu se stávající judikaturou Soudního dvora Evropské unie o použitelnosti ustanovení na podporu poskytovanou určitým oblastem Spolkové republiky Německo postiženým bývalým rozdělením Německa.

30. Prohlášení k článku 126
Smlouvy o fungování Evropské unie

Pokud jde o článek 126, konference potvrzuje, že zvyšování růstového potenciálu a zajištění zdravého rozpočtového stavu jsou dva pilíře hospodářské a rozpočtové politiky Unie a členských států. Pakt o stabilitě a růstu je významným nástrojem pro dosažení těchto cílů.

Konference znovu potvrzuje svou oddanost ustanovením týkajícím se Paktu o stabilitě a růstu, která tvoří rámec pro koordinaci rozpočtových politik členských států.

Konference potvrzuje, že systém založený na pravidlech je nejlepší zárukou dodržování závazků a rovného zacházení se všemi členskými státy.

V tomto rámci konference rovněž znovu potvrzuje svou oddanost cílům Lisabonské strategie: vytváření pracovních míst, strukturálním reformám a sociální soudržnosti.

Cílem Unie je dosažení vyrovnaného hospodářského růstu a cenové stability. Proto je třeba, aby hospodářské a rozpočtové politiky stanovily správné priority v oblasti hospodářských reforem, inovace, konkurenceschopnosti a posílení soukromých investic a spotřeby v obdobích slabého hospodářského růstu. To by se mělo odrážet ve směřování rozpočtových rozhodnutí na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie, zejména prostřednictvím restrukturalizace příjmů a výdajů veřejných rozpočtů, za současného dodržování rozpočtové kázně v souladu se Smlouvami a s Paktem o stabilitě a růstu.

Rozpočtové a hospodářské výzvy, kterým členské státy čelí, podtrhují význam zdravé rozpočtové politiky v celém hospodářském cyklu.

Konference se dohodla, že by členské státy měly aktivně využívat období hospodářského oživení za účelem konsolidace veřejných financí a zlepšení rozpočtového stavu. Cílem je postupně docílit rozpočtového přebytku v časech konjunktury, který vytvoří nezbytnou rezervu pro období hospodářského poklesu, a přispět tak k dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí.

Členské státy se zájmem očekávají případné návrhy Komise a další příspěvky členských států určené k posílení a vyjasnění provádění Paktu o stabilitě a růstu. Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření k posílení růstového potenciálu svých ekonomik. Tento cíl by mohla podpořit lepší koordinace hospodářských politik. Toto prohlášení nepředjímá budoucí rozhovory o Paktu o stabilitě a růstu.

31. Prohlášení k článku 156 Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference potvrzuje, že politiky popsané v článku 156 spadají v zásadě do pravomoci členských států. Podpůrná a koordinační opatření uskutečňovaná na úrovni Unie v souladu s uvedeným článkem jsou doplňkové povahy. Slouží k posílení spolupráce mezi členskými státy, a nikoliv k harmonizaci vnitrostátních systémů. Záruky a zvyklosti existující v každém členském státě týkající se odpovědnosti sociálních partnerů nejsou dotčeny.

Tímto prohlášením nejsou dotčena ustanovení Smluv, která svěřují pravomoc Unii, včetně oblasti sociálních věcí.

32. Prohlášení k čl. 168 odst. 4 písm. c)
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference prohlašuje, že opatření, která budou přijata podle čl. 168 odst. 4 písm. c), musí zohledňovat společné otázky bezpečnosti a jejich cílem musí být stanovení vysokých norem jakosti a bezpečnosti, pokud by vnitrostátní normy mající vliv na vnitřní trh jinak bránily dosažení vysoké úrovně ochrany lidského zdraví.

33. Prohlášení k článku 174
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference má za to, že odkaz na ostrovní regiony uvedený v článku 174 může zahrnovat ostrovní státy jako celek, s výhradou splnění nezbytných kritérií.

34. Prohlášení k článku 179
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference se dohodla že činnost Unie v oblasti výzkumu a technologického rozvoje bude věnovat řádnou pozornost základním směrům a volbám obsaženým v politikách výzkumu členských států.

35. Prohlášení k článku 194
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference se domnívá, že se článek 194 nedotýká práva členských států přijímat nezbytná ustanovení k zajištění svého zásobování energií za podmínek uvedených v článku 347.

36. Prohlášení k článku 218 Smlouvy o fungování Evropské unie
o sjednávání a uzavírání mezinárodních smluv členskými státy
týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva

Konference potvrzuje, že členské státy mohou sjednávat a uzavírat smlouvy se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi v oblastech zahrnutých částí třetí hlavou V kapitolami 3, 4 a 5, pokud jsou tyto smlouvy v souladu s právem Unie.

37. Prohlášení k článku 222
Smlouvy o fungování Evropské unie

Aniž jsou dotčena opatření Unie přijatá ke splnění jejího závazku solidarity vůči členskému státu, který je cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní nebo člověkem způsobené pohromy, není žádné z ustanovení článku 222 určeno k tomu, aby ovlivňovalo právo jiného členského státu na volbu nejvhodnějšího prostředku ke splnění svého závazku solidarity vůči uvedenému členskému státu.

38. Prohlášení k článku 252 Smlouvy o fungování Evropské unie
o počtu generálních advokátů Soudního dvora

Konference prohlašuje, že pokud Soudní dvůr požádá v souladu s čl. 252 prvním pododstavcem Smlouvy o fungování Evropské unie o zvýšení počtu generálních advokátů o tři (jedenáct namísto osmi), bude Rada jednomyslně s tímto zvýšením souhlasit.

Konference se dohodla, že v takovém případě bude mít Polsko stálého generálního advokáta, stejně jako jej již má Německo, Francie, Itálie, Španělsko a Spojené království, a nebude se již účastnit systému částečné obměny, přičemž stávající systém částečné obměny se bude týkat pěti generálních advokátů namísto tří.

39. Prohlášení k článku 290
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference bere na vědomí záměr Komise pokračovat v souladu se svými zavedenými postupy v konzultacích odborníků jmenovaných členskými státy při vypracovávání svých návrhů aktů v přenesené pravomoci v oblasti finančních služeb.

40. Prohlášení k článku 329
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference prohlašuje, že členské státy mohou ve své žádosti o navázání posílené spolupráce uvést, zda již v této fázi zamýšlejí uplatnit článek 333 o rozšíření hlasování kvalifikovanou většinou nebo použití řádného legislativního postupu.

41. Prohlášení k článku 352
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference prohlašuje, že odkaz na cíle Unie v čl. 352 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie se týká cílů stanovených v čl. 3 odst. 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii a cílů čl. 3 odst. 5 uvedené smlouvy souvisejících s vnější činností na základě části páté Smlouvy o fungování Evropské unie. Je proto vyloučeno, že by činnost založená na článku 352 Smlouvy o fungování Evropské unie sledovala pouze cíle stanovené v čl. 3 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii. V této souvislosti konference konstatuje, že v souladu s čl. 31 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii nemohou být v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky přijímány legislativní akty.

42. Prohlášení k článku 352
Smlouvy o fungování Evropské unie

Konference zdůrazňuje, že v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie nemůže článek 352 Smlouvy o fungování Evropské unie jakožto nedílná součást institucionálního systému založeného na zásadě svěřených pravomocí sloužit jako základ pro rozšíření rozsahu pravomocí Unie nad obecný rámec vymezený ustanoveními Smluv jako celku, a zejména ustanoveními, která vymezují úkoly a činnosti Unie. Článek 352 nemůže být v žádném případě použit jako základ pro přijetí ustanovení, jejichž účinek by v podstatě znamenal změnu Smluv, aniž by se použil postup, který pro tento účel Smlouvy stanoví.

43. Prohlášení k čl. 355 odst. 6
Smlouvy o fungování Evropské unie

Vysoké smluvní strany se dohodly, že Evropská rada na základě čl. 355 odst. 6 přijme rozhodnutí, jež povede ke změně postavení Mayotte ve vztahu k Unii tak, že se toto území stane nejvzdálenějším regionem ve smyslu čl. 355 odst. 1 a článku 349, jakmile francouzské orgány Evropské radě a Komisi oznámí, že to probíhající vývoj vnitřního statutu ostrova umožňuje.

B. PROHLÁŠENÍ K PROTOKOLŮM PŘIPOJENÝM KE SMLOUVÁM

44. Prohlášení k článku 5 Protokolu o schengenském *acquis*
začleněném do rámce Evropské unie

Konference bere na vědomí, že pokud členský stát učinil oznámení podle čl. 5 odst. 2 Protokolu o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, že se nechce účastnit návrhu či podnětu, může být toto oznámení staženo kdykoli před přijetím opatření navazujícího na schengenské *acquis*.

45. Prohlášení k čl. 5 odst. 2 Protokolu o schengenském *acquis*
začleněném do rámce Evropské unie

Konference prohlašuje, že kdykoli Spojené království nebo Irsko oznámí Radě svůj úmysl neúčastnit se opatření navazujícího na část schengenského *acquis*, které se účastní, Rada důkladně projedná možné dopady neúčasti daného členského státu v uvedeném opatření. Při projednání v rámci Rady by měly být zohledněny informace poskytnuté Komisí týkající se vztahu mezi návrhem a schengenským *acquis*.

46. Prohlášení k čl. 5 odst. 3 Protokolu o schengenském *acquis*
začleněném do rámce Evropské unie

Konference připomíná, že pokud Rada nepřijme rozhodnutí po prvním věcném projednání záležitosti, může jí Komise předložit pozměněný návrh k dalšímu věcnému projednání ve lhůtě čtyř měsíců.

47. Prohlášení k čl. 5 odst. 3, 4 a 5 Protokolu o schengenském *acquis*
začleněném do rámce Evropské unie

Konference bere na vědomí, že podmínky, jež stanoví rozhodnutí uvedené v čl. 5 odst. 3, 4 nebo 5 Protokolu o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, mohou stanovit, že dotyčný členský stát ponese případné přímé finanční důsledky, které nezbytně a nevyhnutelně nastanou v důsledku ukončení jeho účasti v části nebo celém *acquis* uvedeném v jakémkoli rozhodnutí Rady přijatém podle článku 4 uvedeného protokolu.

48. Prohlášení k Protokolu o postavení Dánska

Konference bere na vědomí, že Dánsko s ohledem na právní akty, které přijme Rada buď sama, nebo společně s Evropským parlamentem, a které obsahují jak ustanovení použitelná na Dánsko, tak i ustanovení, jež na Dánsko použitelná nejsou, protože se na jejich právní základ vztahuje část I Protokolu o postavení Dánska, prohlašuje, že nevyužije svého hlasovacího práva k tomu, aby zabránilo přijetí ustanovení, která na Dánsko nejsou použitelná.

Dále konference bere na vědomí, že na základě prohlášení konference k článku 222 Dánsko prohlašuje, že dánská účast na činnostech nebo právních aktech podle článku 222 se uskuteční v souladu s částí I a částí II Protokolu o postavení Dánska.

49. Prohlášení o Itálii

Konference bere na vědomí, že Protokol o Itálii připojený v roce 1957 ke Smlouvě o založení Evropského hospodářského společenství, pozměněný při přijetí Smlouvy o Evropské unii, uváděl toto:

„VYSOKÉ SMLUVNÍ STRANY,

PŘEJÍCE SI vyřešit některé zvláštní otázky týkající se Itálie,

SE DOHODLY na následujících ustanoveních, která se připojují k této smlouvě:

ČLENSKÉ STÁTY SPOLEČENSTVÍ

BEROU NA VĚDOMÍ skutečnost, že italská vláda zahájila desetiletý program hospodářského rozvoje zaměřený na vyrovnání strukturální nerovnováhy italského hospodářství, zejména vybavením méně rozvinutých oblastí na jihu a na italských ostrovech a vytvořením nových pracovních míst s cílem odstranit nezaměstnanost;

PŘIPOMÍNÁJÍ, že zásady a cíle tohoto programu italské vlády byly vzaty na vědomí a schváleny organizacemi pro mezinárodní spolupráci, jichž jsou členské státy členy;

UZNÁVAJÍ, že dosažení cílů italského programu je v jejich společném zájmu;

SHODUJÍ SE na tom, aby orgánům Společenství bylo doporučeno s cílem usnadnit italské vládě splnění tohoto úkolu přijmout všechny prostředky a postupy umožněné Smlouvou, zejména přiměřené využití zdrojů Evropské investiční banky a Evropského sociálního fondu;

DOMNÍVAJÍ SE, že orgány Společenství musí při uplatňování Smlouvy brát v úvahu úsilí, které musí italské hospodářství vyvinout během nadcházejících let, a vhodnou příležitost k odvrácení nebezpečného napětí, zejména v platební bilanci a úrovni zaměstnanosti, které by mohlo ohrozit uplatňování Smlouvy v Itálii;

UZNÁVAJÍ zejména, že v případě použití článků 109h a 109i je třeba dbát, aby opatření požadovaná od italské vlády zajišťovala naplnění jejího programu hospodářského rozvoje a zvýšení životní úrovně obyvatelstva.“

50. Prohlášení k článku 10 Protokolu o přechodných ustanoveních

Konference vyzývá Evropský parlament, Radu a Komisi, aby ve vhodných případech a podle možností ve lhůtě pěti let uvedené v čl. 10 odst. 3 Protokolu o přechodných ustanoveních usilovaly v rámci svých pravomocí o přijetí právních aktů, kterými se mění nebo nahrazují akty uvedené v čl. 10 odst. 1 uvedeného protokolu.

C. PROHLÁŠENÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ

51. Prohlášení Belgického království o vnitrostátních parlamentech

Belgie upřesňuje, že podle jejího ústavního práva jak Sněmovna zastupitelů a Senát Federálního parlamentu, tak i parlamentní shromáždění společenství a regionů jednají, z hlediska pravomocí vykonávaných Unií, jako složky vnitrostátního parlamentního systému nebo jako komory vnitrostátního parlamentu.

52. Prohlášení Belgického království, Bulharské republiky, Spolkové republiky Německo, Řecké republiky, Španělského království, Italské republiky, Kyprské republiky, Litevské republiky, Lucemburského velkovévodství, Maďarské republiky, Republiky Malta, Rakouské republiky, Portugalské republiky, Rumunska, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky
o symbolech Evropské unie

Belgie, Bulharsko, Německo, Řecko, Španělsko, Itálie, Kypr, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Rakousko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko prohlašují, že vlajka znázorňující kruh dvanácti zlatých hvězd na modrém pozadí, hymna vycházející z „Ódy na radost“ z Deváté symfonie Ludwiga van Beethovena, heslo „Jednotná v rozmanitosti“, euro jako měna Evropské unie a 9. květen jako den Evropy pro ně zůstávají i nadále symboly sounáležitosti občanů Evropské unie a jejich svazku s ní.

53. Prohlášení České republiky k Listině základních práv Evropské unie

1. Česká republika připomíná, že ustanovení Listiny základních práv Evropské unie jsou určena orgánům a institucím Evropské unie v souladu se zásadou subsidiarity a rozdělením pravomocí mezi Evropskou unií a jejími členskými státy, jak bylo znovu potvrzeno v prohlášení (č. 18) o vymezení pravomocí. Česká republika zdůrazňuje, že její ustanovení jsou určena členskými státy pouze tehdy, pokud provádějí právo Unie, a nikoli tehdy, když přijímají nebo provádějí vnitrostátní právo nezávisle na právu Unie.
2. Česká republika rovněž zdůrazňuje, že Listina nerozšiřuje oblast uplatňování práva Unie a nezakládá žádnou novou pravomoc Unie. Listina nezužuje oblast uplatňování vnitrostátního práva a neomezuje žádné současné pravomoci vnitrostátních orgánů v této oblasti.
3. Česká republika podtrhuje, že pokud Listina uznává základní práva a zásady, které vyplývají z ústavních zvyklostí společných členskými státy, tato práva a zásady musí být vykládány v souladu s těmito zvyklostmi.

4. Česká republika dále zdůrazňuje, že žádné ustanovení této Listiny nesmí být vykládáno jako omezení nebo narušení lidských práv a základních svobod, které jsou v oblasti své působnosti uznávány právem Unie a mezinárodními smlouvami, jejichž smluvní stranou je Unie nebo všechny její členské státy, včetně Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a ústavami členských států.

54. Prohlášení Spolkové republiky Německo,
Irsko, Maďarské republiky,
Rakouské republiky a Švédského království

Německo, Irsko, Maďarsko, Rakousko a Švédsko konstatují, že zásadní ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii nebyla podstatně změněna od vstupu uvedené smlouvy v platnost a musí být aktualizována. Podporují myšlenku konference zástupců vlád členských států, jež by měla být svolána co nejdříve.

55. Prohlášení Španělského království a
Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku

Smlouvy se použijí na Gibraltar jako na evropské území, za jehož vnější vztahy převzal odpovědnost členský stát. To nemá za následek změnu příslušných postojů dotyčných členských států.

56. Prohlášení Irsku k článku 3 Protokolu o postavení Spojeného království
a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva

Irsko potvrzuje svou oddanost Unii jako prostoru svobody, bezpečnosti a práva, v němž jsou respektována základní práva a různé právní systémy a tradice členských států a jenž poskytuje občanům vysokou úroveň bezpečnosti.

Irsko proto prohlašuje, že je pevně odhodláno uplatnit v co největší míře své právo podle článku 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva účastnit se přijímání opatření na základě části třetí hlavy V Smlouvy o fungování Evropské unie.

Irsko se bude v co největší míře účastnit zejména opatření v oblasti policejní spolupráce.

Irsko dále připomíná, že v souladu s článkem 8 protokolu může Radě písemně oznámit, že si již nepřeje, aby se na něj protokol vztahoval. Irsko má v úmyslu přezkoumat uplatňování těchto ujednání do tří let od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

57. Prohlášení Italské republiky o složení Evropského parlamentu

Itálie připomíná, že v souladu s články 10 a 14 Smlouvy o Evropské unii se Evropský parlament skládá ze zástupců občanů Unie, jejichž zastoupení je zajištěno poměrným sestupným způsobem.

Itálie rovněž připomíná, že na základě článku 9 Smlouvy o Evropské unii a článku 20 Smlouvy o fungování Evropské unie je občanem Unie každá osoba, která má státní příslušnost členského státu.

Proto se Itálie domnívá, že, aniž je dotčeno rozhodnutí týkající se volebního období 2009-2014, musí každé rozhodnutí přijaté Evropskou radou z podnětu Evropského parlamentu a s jeho souhlasem stanovící složení Evropského parlamentu dodržovat zásady stanovené v článku 14 Smlouvy o Evropské unii.

58. Prohlášení Lotyšské republiky, Maďarské republiky a Republiky Malta o způsobu psaní názvu jednotné měny ve Smlouvách

Aniž je dotčen jednotný způsob psaní názvu jednotné měny Evropské unie podle Smluv, jak je uveden na bankovkách a mincích, Lotyšsko, Maďarsko a Malta prohlašují, že způsob psaní názvu jednotné měny, včetně odvozených tvarů, použitý v lotyšském, maďarském a maltském znění Smluv nemá vliv na stávající pravidla lotyšského, maďarského a maltského jazyka.

59. Prohlášení Nizozemského království
k článku 312 Smlouvy o fungování Evropské unie

Nizozemské království bude souhlasit s rozhodnutím uvedeným v čl. 312 odst. 2 druhém pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud revize rozhodnutí uvedeného v čl. 311 třetím pododstavci uvedené smlouvy přinese Nizozemsku uspokojivé řešení jeho nadměrného záporného čistého příspěvku do rozpočtu Unie.

60. Prohlášení Nizozemského království
k článku 355 Smlouvy o fungování Evropské unie

Nizozemské království prohlašuje, že podnět k rozhodnutí uvedenému v čl. 355 odst. 6, určenému ke změně postavení Nizozemských Antil nebo Aruby vzhledem k Unii, bude předložen pouze na základě rozhodnutí přijatého v souladu s ústavou Nizozemského království.

61. Prohlášení Polské republiky
k Listině základních práv Evropské unie

Listina se nijak nedotýká práva členských států přijímat právní předpisy v oblasti veřejné mravnosti, rodinného práva, jakož i ochrany lidské důstojnosti a dodržování fyzické a mravní integrity člověka.

62. Prohlášení Polské republiky k Protokolu
o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie
v Polsku a Spojeném království

Polská republika prohlašuje, že vzhledem k tradici společenského hnutí „Solidarita“ a jeho významnému přínosu k boji za sociální a pracovní práva plně respektuje sociální a pracovní práva, jak jsou stanovena právem Evropské unie, a zejména ta, jež jsou potvrzena v hlavě IV Listiny základních práv Evropské unie.

63. Prohlášení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku
o definici pojmu „státní příslušníci“

S ohledem na Smlouvy a na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii a jiné akty z těchto smluv odvozených nebo jejichž platnost tyto smlouvy zachovávají, trvá Spojené království na svém prohlášení ze dne 31. prosince 1982 o definici pojmu „státní příslušníci“ s tou výjimkou, že odkazem na „občany britských závislých území“ se rozumějí „občané britských zámořských území“.

64. Prohlášení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku
o volebním právu pro volby do Evropského parlamentu

Spojené království bere na vědomí, že účelem článku 14 Smlouvy o Evropské unii a jiných ustanovení Smluv není měnit základ volebního práva pro volby do Evropského parlamentu.

65. Prohlášení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku
k článku 75 Smlouvy o fungování Evropské unie

Spojené království plně podporuje energické opatření za účelem přijetí finančních sankcí určených na předcházení a boj proti terorismu a souvisejícím činnostem. Proto Spojené království prohlašuje, že zamýšlí uplatnit své právo podle článku 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva účastnit se přijímání všech návrhů podle článku 75 Smlouvy o fungování Evropské unie.

SROVNÁVACÍ TABULKY¹

Smlouva o Evropské unii

Dosavadní číslování Smlouvy o Evropské unii	Nové číslování Smlouvy o Evropské unii
HLAVA I – SPOLEČNÁ USTANOVENÍ	HLAVA I – SPOLEČNÁ USTANOVENÍ
Článek 1	Článek 1
	Článek 2
Článek 2	Článek 3
Článek 3 (zrušen) ²	
	Článek 4
	Článek 5 ³
Článek 4 (zrušen) ⁴	
Článek 5 (zrušen) ⁵	
Článek 6	Článek 6
Článek 7	Článek 7
	Článek 8
HLAVA II – USTANOVENÍ POZMĚŇUJÍCÍ SMLOUVU O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ S CÍLEM ZALOŽIT EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ	HLAVA II – USTANOVENÍ O DEMOKRATICKÝCH ZÁSADÁCH
Článek 8 (zrušen) ⁶	Článek 9
	Článek 10 ⁷
	Článek 11
	Článek 12

- ¹ Tyto dvě tabulky vyplývají z tabulek uvedených v článku 5 Lisabonské smlouvy, avšak neobsahují prostřední sloupec, který obsahoval mezitímní číslování uváděné v Lisabonské smlouvě.
- ² Věcně nahrazen článkem 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a čl. 13 odst. 1 a čl. 21 odst. 3 druhým pododstavcem Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“).
- ³ Nahrazuje článek 5 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva o ES“).
- ⁴ Věcně nahrazen článkem 15 Smlouvy o EU.
- ⁵ Věcně nahrazen čl. 13 odst. 2 Smlouvy o EU.
- ⁶ Článek 8 Smlouvy o Evropské unii ve znění platném před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost (dále jen „dosavadní Smlouva o EU“) měnil Smlouvu o ES. Tyto změny jsou začleněny do uvedené smlouvy a článek 8 se zrušuje. Jeho číslo je použito pro vložení nového ustanovení.
- ⁷ Odstavec 4 věcně nahrazuje čl. 191 první pododstavec Smlouvy o ES.

Dosavadní číslování Smlouvy o Evropské unii	Nové číslování Smlouvy o Evropské unii
HLAVA III – USTANOVENÍ POZMĚŇUJÍCÍ SMLOUVU O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ UHLÍ A OCELI	HLAVA III – USTANOVENÍ O ORGÁNECH
Článek 9 (zrušen) ¹	Článek 13
	Článek 14 ²
	Článek 15 ³
	Článek 16 ⁴
	Článek 17 ⁵
	Článek 18
	Článek 19 ⁶
HLAVA IV – USTANOVENÍ POZMĚŇUJÍCÍ SMLOUVU O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ PRO ATOMOVOU ENERGII	HLAVA IV – USTANOVENÍ O POSÍLENÉ SPOLUPRÁCI
Článek 10 (zrušen) ⁷ Články 27a až 27e (nahrazeny) Články 40, 40a a 40b (nahrazeny) Články 43 až 45 (nahrazeny)	Článek 20 ⁸

¹ Článek 9 dosavadní Smlouvy o Evropské unii měnil Smlouvu o založení Evropského společenství uhlí a oceli. Uvedená smlouva pozbyla platnosti dnem 23. července 2002. Článek 9 se zrušuje a jeho číslo je použito pro vložení nového ustanovení.

² – Odstavce 1 a 2 věcně nahrazují článek 189 Smlouvy o ES;
– odstavce 1 až 3 věcně nahrazují čl. 190 odst. 1 až 3 Smlouvy o ES;
– odstavec 1 věcně nahrazuje čl. 192 první pododstavec Smlouvy o ES;
– odstavec 4 věcně nahrazuje čl. 197 první pododstavec Smlouvy o ES.

³ Věcně nahrazuje článek 4 Smlouvy o EU.

⁴ – Odstavec 1 věcně nahrazuje čl. 202 první a druhou odrážku Smlouvy o ES;
– odstavce 2 a 9 věcně nahrazují článek 203 Smlouvy o ES;
– odstavce 4 a 5 věcně nahrazují čl. 205 odst. 2 a 4 Smlouvy o ES.

⁵ – Odstavec věcně nahrazuje článek 211 Smlouvy o ES;
– odstavce 3 a 7 věcně nahrazují článek 214 Smlouvy o ES;
– odstavec 6 věcně nahrazuje čl. 217 odst. 1, 3 a 4 Smlouvy o ES.

⁶ – Věcně nahrazuje článek 220 Smlouvy o ES;
– odst. 2 první pododstavec věcně nahrazuje čl. 221 první pododstavec Smlouvy o ES.

⁷ Článek 10 dosavadní Smlouvy o Evropské unii měnil Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii. Tyto změny jsou začleněny do uvedené smlouvy a článek 10 se zrušuje. Jeho číslo je použito pro vložení nového ustanovení.

⁸ Nahrazuje rovněž články 11 a 11a Smlouvy o ES.

Dosavadní číslování Smlouvy o Evropské unii	Nové číslování Smlouvy o Evropské unii
HLAVA V – USTANOVENÍ O SPOLEČNÉ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITICE	HLAVA V – OBECNÁ USTANOVENÍ O VNĚJŠÍ ČINNOSTI UNIE A ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O SPOLEČNÉ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITICE
	Kapitola 1 – Obecná ustanovení o vnější činnosti Unie
	Článek 21
	Článek 22
	Kapitola 2 – Zvláštní ustanovení o společné zahraniční a bezpečnostní politice
	Oddíl 1 – Společná ustanovení
	Článek 23
Článek 11	Článek 24
Článek 12	Článek 25
Článek 13	Článek 26
	Článek 27
Článek 14	Článek 28
Článek 15	Článek 29
<i>Článek 22 (přemístěn)</i>	Článek 30
<i>Článek 23 (přemístěn)</i>	Článek 31
Článek 16	Článek 32
Článek 17 (přemístěn)	<i>Článek 42</i>
Článek 18	Článek 33
Článek 19	Článek 34
Článek 20	Článek 35
Článek 21	Článek 36
Článek 22 (přemístěn)	<i>Článek 30</i>
Článek 23 (přemístěn)	<i>Článek 31</i>
Článek 24	Článek 37
Článek 25	Článek 38
	Článek 39
<i>Článek 47 (přemístěn)</i>	Článek 40

Dosavadní číslování Smlouvy o Evropské unii	Nové číslování Smlouvy o Evropské unii
Článek 26 (zrušen)	
Článek 27 (zrušen)	
Článek 27a (nahrazen) ¹	Článek 20
Článek 27b (nahrazen) ¹	Článek 20
Článek 27c (nahrazen) ¹	Článek 20
Článek 27d (nahrazen) ¹	Článek 20
Článek 27e (nahrazen) ¹	Článek 20
Článek 28	Článek 41
	Oddíl 2 – Ustanovení o společné bezpečnostní a obranné politice
Článek 17 (přemístěn)	Článek 42
	Článek 43
	Článek 44
	Článek 45
	Článek 46
HLAVA VI – USTANOVENÍ O POLICEJNÍ A JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCI V TRESTNÍCH VĚCECH (zrušena) ²	
Článek 29 (nahrazen) ³	
Článek 30 (nahrazen) ⁴	
Článek 31 (nahrazen) ⁵	
Článek 32 (nahrazen) ⁶	
Článek 33 (nahrazen) ⁷	
Článek 34 (zrušen)	
Článek 35 (zrušen)	
Článek 36 (nahrazen) ⁸	
Článek 37 (zrušen)	
Článek 38 (zrušen)	
Článek 39 (zrušen)	

¹ Články 27a až 27e dosavadní Smlouvy o EU, týkající se posílené spolupráce, se nahrazují rovněž články 326 až 334 Smlouvy o fungování EU.

² Hlava VI dosavadní Smlouvy o EU, týkající se policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, se nahrazuje kapitolami 1, 4 a 5 části třetí hlavy V Smlouvy o fungování EU.

³ Nahrazen článkem 67 Smlouvy o fungování EU.

⁴ Nahrazen články 87 a 88 Smlouvy o fungování EU.

⁵ Nahrazen články 82, 83 a 85 Smlouvy o fungování EU.

⁶ Nahrazen článkem 89 Smlouvy o fungování EU.

⁷ Nahrazen článkem 72 Smlouvy o fungování EU.

⁸ Nahrazen článkem 71 Smlouvy o fungování EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o Evropské unii	Nové číslování Smlouvy o Evropské unii
Článek 40 (nahrazen) ¹	<i>Článek 20</i>
Článek 40a (nahrazen) ¹	<i>Článek 20</i>
Článek 40b (nahrazen) ¹	<i>Článek 20</i>
Článek 41 (zrušen)	
Článek 42 (zrušen)	
HLAVA VII – USTANOVENÍ O POSÍLENÉ SPOLUPRÁCI (nahrazena) ²	<i>HLAVA IV – USTANOVENÍ O POSÍLENÉ SPOLUPRÁCI</i>
Článek 43 (nahrazen) ²	<i>Článek 20</i>
Článek 43a (nahrazen) ²	<i>Článek 20</i>
Článek 43b (nahrazen) ²	<i>Článek 20</i>
Článek 44 (nahrazen) ²	<i>Článek 20</i>
Článek 44a (nahrazen) ²	<i>Článek 20</i>
Článek 45 (nahrazen) ²	<i>Článek 20</i>
HLAVA VIII – ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	<i>HLAVA VI – ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ</i>
Článek 46 (zrušen)	
	<i>Článek 47</i>
Článek 47 (nahrazen)	<i>Článek 40</i>
Článek 48	<i>Článek 48</i>
Článek 49	<i>Článek 49</i>
	<i>Článek 50</i>
	<i>Článek 51</i>
	<i>Článek 52</i>
Článek 50 (zrušen)	
Článek 51	<i>Článek 53</i>
Článek 52	<i>Článek 54</i>
Článek 53	<i>Článek 55</i>

¹ Články 40, 40a a 40b dosavadní Smlouvy o EU, týkající se posílené spolupráce, se nahrazují rovněž články 326 až 334 Smlouvy o fungování EU.

² Články 43 až 45 a hlava VII dosavadní Smlouvy o EU, týkající se posílené spolupráce, se nahrazují rovněž články 326 až 334 Smlouvy o fungování EU.

Smlouva o fungování Evropské unie

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
ČÁST PRVNÍ – ZÁSADY	ČÁST PRVNÍ – ZÁSADY
Článek 1 (zrušen)	
	Článek 1
Článek 2 (zrušen) ¹	
	Hlava I – Druhy a oblasti pravomocí Unie
	Článek 2
	Článek 3
	Článek 4
	Článek 5
	Článek 6
	Hlava II – Obecně použitelná ustanovení
	Článek 7
Čl. 3 odst. 1 (zrušen) ²	
Čl. 3 odst. 2	Článek 8
Článek 4 (přemístěn)	<i>Článek 119</i>
Článek 5 (nahrazen) ³	
	Článek 9
	Článek 10
Článek 6	Článek 11
Čl. 153 odst. 2 (přemístěn)	Článek 12
	Článek 13 ⁴
Článek 7 (zrušen) ⁵	
Článek 8 (zrušen) ⁶	
Článek 9 (zrušen)	
Článek 10 (zrušen) ⁷	

¹ Věcně nahrazen článkem 3 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“).

² Věcně nahrazen články 3 až 6 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“).

³ Nahrazen článkem 5 Smlouvy o EU.

⁴ Vložení normativní části protokolu o ochraně a dobrých životních podmínkách zvířat.

⁵ Věcně nahrazen článkem 13 Smlouvy o EU.

⁶ Věcně nahrazen článkem 13 Smlouvy o EU a čl. 282 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

⁷ Věcně nahrazen čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Článek 11 (nahrazen) ¹	Články 326 až 334
Článek 11a (nahrazen) ¹	Články 326 až 334
Článek 12 (přemístěn)	Článek 18
Článek 13 (přemístěn)	Článek 19
Článek 14 (přemístěn)	Článek 26
Článek 15 (přemístěn)	Článek 27
Článek 16	Článek 14
Článek 255 (přemístěn)	Článek 15
Článek 286 (nahrazen)	Článek 16
	Článek 17
ČÁST DRUHÁ – OBČANSTVÍ UNIE	ČÁST DRUHÁ – ZÁKAZ DISKRIMINACE A OBČANSTVÍ UNIE
Článek 12 (přemístěn)	Článek 18
Článek 13 (přemístěn)	Článek 19
Článek 17	Článek 20
Článek 18	Článek 21
Článek 19	Článek 22
Článek 20	Článek 23
Článek 21	Článek 24
Článek 22	Článek 25
ČÁST TŘETÍ – POLITIKY SPOLEČENSTVÍ	ČÁST TŘETÍ – VNITŘNÍ POLITIKY A ČINNOSTI UNIE
	Hlava I – Vnitřní trh
Článek 14 (přemístěn)	Článek 26
Článek 15 (přemístěn)	Článek 27
Hlava I – Volný pohyb zboží	Hlava II – Volný pohyb zboží
Článek 23	Článek 28
Článek 24	Článek 29
Kapitola 1 – Celní unie	Kapitola 1 – Celní unie
Článek 25	Článek 30
Článek 26	Článek 31
Článek 27	Článek 32

¹ Nahrazen rovněž článkem 20 Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
<i>Část třetí hlava X – Spolupráce v celních věcech (přemístěna)</i>	Kapitola 2 – Spolupráce v celních věcech
<i>Článek 135 (přemístěn)</i>	Článek 33
Kapitola 2 – Zákaz množstevních omezení mezi členskými státy	Kapitola 3 – Zákaz množstevních omezení mezi členskými státy
Článek 28	Článek 34
Článek 29	Článek 35
Článek 30	Článek 36
Článek 31	Článek 37
Hlava II – Zemědělství	Hlava III – Zemědělství a rybolov
Článek 32	Článek 38
Článek 33	Článek 39
Článek 34	Článek 40
Článek 35	Článek 41
Článek 36	Článek 42
Článek 37	Článek 43
Článek 38	Článek 44
Hlava III – Volný pohyb osob, služeb a kapitálu	Hlava IV – Volný pohyb osob, služeb a kapitálu
Kapitola 1 – Pracovníci	Kapitola 1 – Pracovníci
Článek 39	Článek 45
Článek 40	Článek 46
Článek 41	Článek 47
Článek 42	Článek 48
Kapitola 2 – Právo usazování	Kapitola 2 – Právo usazování
Článek 43	Článek 49
Článek 44	Článek 50
Článek 45	Článek 51
Článek 46	Článek 52
Článek 47	Článek 53
Článek 48	Článek 54
<i>Článek 294 (přemístěn)</i>	Článek 55

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Kapitola 3 – Služby	Kapitola 3 – Služby
Článek 49	Článek 56
Článek 50	Článek 57
Článek 51	Článek 58
Článek 52	Článek 59
Článek 53	Článek 60
Článek 54	Článek 61
Článek 55	Článek 62
Kapitola 4 – Kapitál a platby	Kapitola 4 – Kapitál a platby
Článek 56	Článek 63
Článek 57	Článek 64
Článek 58	Článek 65
Článek 59	Článek 66
Článek 60 (přemístěn)	<i>Článek 75</i>
Hlava IV – Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky týkající se volného pohybu osob	Hlava V – Prostor svobody, bezpečnosti a práva
	Kapitola 1 – Obecná ustanovení
Článek 61	Článek 67 ¹
	Článek 68
	Článek 69
	Článek 70
	Článek 71 ²
<i>Čl. 64 odst. 1 (nahrazen)</i>	Článek 72 ³
	Článek 73
<i>Článek 66 (nahrazen)</i>	Článek 74
<i>Článek 60 (přemístěn)</i>	Článek 75
	Článek 76

¹ Nahrazuje rovněž článek 29 dosavadní Smlouvy o EU.

² Nahrazuje článek 36 dosavadní Smlouvy o EU.

³ Nahrazuje rovněž článek 33 dosavadní Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
	Kapitola 2 – Politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví
Článek 62	Článek 77
Čl. 63 body 1 a 2 a čl. 64 odst. 2 ¹	Článek 78
Čl. 63 body 3 a 4	Článek 79
	Článek 80
Čl. 64 odst. 1 (nahrazen)	Článek 72
	Kapitola 3 – Justiční spolupráce v občanských věcech
Článek 65	Článek 81
Článek 66 (nahrazen)	Článek 74
Článek 67 (zrušen)	
Článek 68 (zrušen)	
Článek 69 (zrušen)	
	Kapitola 4 – Justiční spolupráce v trestních věcech
	Článek 82 ²
	Článek 83 ²
	Článek 84
	Článek 85 ²
	Článek 86
	Kapitola 5 – Policejní spolupráce
	Článek 87 ³
	Článek 88 ³
	Článek 89 ⁴
Hlava V – Doprava	Hlava VI – Doprava
Článek 70	Článek 90
Článek 71	Článek 91
Článek 72	Článek 92
Článek 73	Článek 93
Článek 74	Článek 94
Článek 75	Článek 95

¹ Čl. 63 body 1 a 2 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva o ES“) se nahrazují čl. 78 odst. 1 a 2 Smlouvy o fungování EU a č. 64 odst. 2 Smlouvy o ES se nahrazuje čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.

² Nahrazuje článek 31 dosavadní Smlouvy o EU.

³ Nahrazuje článek 30 dosavadní Smlouvy o EU.

⁴ Nahrazuje článek 32 dosavadní Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Článek 76	Článek 96
Článek 77	Článek 97
Článek 78	Článek 98
Článek 79	Článek 99
Článek 80	Článek 100
Hlava VI – Společná pravidla pro hospodářskou soutěž, daně a sbližování právních předpisů	Hlava VII – Společná pravidla pro hospodářskou soutěž, daně a sbližování právních předpisů
Kapitola 1 – Pravidla hospodářské soutěže	Kapitola 1 – Pravidla hospodářské soutěže
Oddíl 1 – Pravidla platná pro podniky	Oddíl 1 – Pravidla platná pro podniky
Článek 81	Článek 101
Článek 82	Článek 102
Článek 83	Článek 103
Článek 84	Článek 104
Článek 85	Článek 105
Článek 86	Článek 106
Oddíl 2 – Státní podpory	Oddíl 2 – Státní podpory
Článek 87	Článek 107
Článek 88	Článek 108
Článek 89	Článek 109
Kapitola 2 – Daňová ustanovení	Kapitola 2 – Daňová ustanovení
Článek 90	Článek 110
Článek 91	Článek 111
Článek 92	Článek 112
Článek 93	Článek 113
Kapitola 3 – Sbližování právních předpisů	Kapitola 3 – Sbližování právních předpisů
<i>Článek 95 (přemístěn)</i>	Článek 114
<i>Článek 94 (přemístěn)</i>	Článek 115
Článek 96	Článek 116
Článek 97	Článek 117
	Článek 118

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Hlava VII – Hospodářská a měnová politika	Hlava VIII – Hospodářská a měnová politika
<i>Článek 4 (přemístěn)</i>	Článek 119
Kapitola 1 – Hospodářská politika	Kapitola 1 – Hospodářská politika
Článek 98	Článek 120
Článek 99	Článek 121
Článek 100	Článek 122
Článek 101	Článek 123
Článek 102	Článek 124
Článek 103	Článek 125
Článek 104	Článek 126
Kapitola 2 – Měnová politika	Kapitola 2 – Měnová politika
Článek 105	Článek 127
Článek 106	Článek 128
Článek 107	Článek 129
Článek 108	Článek 130
Článek 109	Článek 131
Článek 110	Článek 132
Čl. 111 odst. 1 až 3 a 5 (přemístěny)	<i>Článek 219</i>
Čl. 111 odst. 4 (přemístěn)	<i>Článek 138</i>
	Článek 133
Kapitola 3 – Institucionální ustanovení	Kapitola 3 – Institucionální ustanovení
Článek 112 (přemístěn)	<i>Článek 283</i>
Článek 113 (přemístěn)	<i>Článek 284</i>
Článek 114	Článek 134
Článek 115	Článek 135
	Kapitola 4 – Ustanovení týkající se členských států, jejichž měnou je euro
	Článek 136
	Článek 137
<i>Čl. 111 odst. 4 (přemístěn)</i>	Článek 138

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Kapitola 4 – Přejídná ustanovení	Kapitola 5 – Přejídná ustanovení
Článek 116 (zrušen)	
	Článek 139
Čl. 117 odst. 1, odst. 2 návětí a šestá odrážka a odst. 3 až 9 (zrušen)	
Čl. 117 odst. 2 prvních pět odrážek (přemístěn)	Čl. 141 odst. 2
Čl. 121 odst. 1 (přemístěn) Čl. 122 odst. 2 druhá věta (přemístěn) Čl. 123 odst. 5 (přemístěn)	Článek 140 ¹
Článek 118 (zrušen)	
Čl. 123 odst. 3 (přemístěn) Čl. 117 odst. 2 prvních pět odrážek (přemístěn)	Článek 141 ²
Čl. 124 odst. 1 (přemístěn)	Článek 142
Článek 119	Článek 143
Článek 120	Článek 144
Čl. 121 odst. 1 (přemístěn)	Čl. 140 odst. 1
Čl. 121 odst. 2 až 4 (zrušeny)	
Čl. 122 odst. 1, odst. 2 první věta a odst. 3, 4, 5 a 6 (zrušen)	
Čl. 122 odst. 2 druhá věta (přemístěn)	Čl. 140 odst. 2 první věta
Čl. 123 odst. 1, 2 a 4 (zrušeny)	
Čl. 123 odst. 3 (přemístěn)	Čl. 141 odst. 1
Čl. 123 odst. 5 (přemístěn)	Čl. 140 odst. 3

¹ – Čl. 140 odst. 1 přebírá znění čl. 121 odst. 1 Smlouvy o ES;
– čl. 140 odst. 2 přebírá znění čl. 122 odst. 2 druhé věty Smlouvy o ES;
– čl. 140 odst. 3 přebírá znění čl. 123 odst. 5 Smlouvy o ES.

² – Čl. 141 odst. 1 přebírá znění čl. 123 odst. 3 Smlouvy o ES;
– čl. 141 odst. 2 přebírá znění čl. 117 odst. 2 prvních pěti odrážek Smlouvy o ES.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Čl. 124 odst. 1 (přemístěn)	<i>Článek 142</i>
Čl. 124 odst. 2 (zrušen)	
Hlava VIII – Zaměstnanost	Hlava IX – Zaměstnanost
Článek 125	Článek 145
Článek 126	Článek 146
Článek 127	Článek 147
Článek 128	Článek 148
Článek 129	Článek 149
Článek 130	Článek 150
Hlava IX – Společná obchodní politika (přemístěna)	<i>Část pátá hlava II – Společná obchodní politika</i>
Článek 131 (přemístěn)	<i>Článek 206</i>
Článek 132 (zrušen)	
Článek 133 (přemístěn)	<i>Článek 207</i>
Článek 134 (zrušen)	
Hlava X – Spolupráce v celních věcech (přemístěna)	<i>Část třetí hlava II kapitola 2 – Spolupráce v celních věcech</i>
Článek 135 (přemístěn)	<i>Článek 33</i>
Hlava XI – Sociální politika, všeobecné a odborné vzdělávání a mládež	Hlava X – Sociální politika
Kapitola 1 – Sociální ustanovení (zrušena)	
Článek 136	Článek 151
	Článek 152
Článek 137	Článek 153
Článek 138	Článek 154
Článek 139	Článek 155
Článek 140	Článek 156
Článek 141	Článek 157
Článek 142	Článek 158
Článek 143	Článek 159
Článek 144	Článek 160
Článek 145	Článek 161

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Kapitola 2 – Evropský sociální fond	Hlava XI – Evropský sociální fond
Článek 146	Článek 162
Článek 147	Článek 163
Článek 148	Článek 164
Kapitola 3 – Všeobecné a odborné vzdělávání a mládež	Hlava XII – Všeobecné a odborné vzdělávání, mládež a sport
Článek 149	Článek 165
Článek 150	Článek 166
Hlava XII – Kultura	Hlava XIII – Kultura
Článek 151	Článek 167
Hlava XIII – Veřejné zdraví	Hlava XIV – Veřejné zdraví
Článek 152	Článek 168
Hlava XIV – Ochrana spotřebitele	Hlava XV – Ochrana spotřebitele
Čl. 153 odst. 1, 3, 4 a 5	Článek 169
Čl. 153 odst. 2 (přemístěn)	<i>Článek 12</i>
Hlava XV – Transevropské sítě	Hlava XVI – Transevropské sítě
Článek 154	Článek 170
Článek 155	Článek 171
Článek 156	Článek 172
Hlava XVI – Průmysl	Hlava XVII – Průmysl
Článek 157	Článek 173
Hlava XVII – Hospodářská a sociální soudržnost	Hlava XVIII – Hospodářská, sociální a územní soudržnost
Článek 158	Článek 174
Článek 159	Článek 175
Článek 160	Článek 176
Článek 161	Článek 177
Článek 162	Článek 178

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Hlava XVIII – Výzkum a technologický rozvoj	Hlava XIX – Výzkum, technologický rozvoj a vesmír
Článek 163	Článek 179
Článek 164	Článek 180
Článek 165	Článek 181
Článek 166	Článek 182
Článek 167	Článek 183
Článek 168	Článek 184
Článek 169	Článek 185
Článek 170	Článek 186
Článek 171	Článek 187
Článek 172	Článek 188
	Článek 189
Článek 173	Článek 190
Hlava XIX – Životní prostředí	Hlava XX – Životní prostředí
Článek 174	Článek 191
Článek 175	Článek 192
Článek 176	Článek 193
	Hlava XXI – Energetika
	Článek 194
	Hlava XXII – Cestovní ruch
	Článek 195
	Hlava XXIII – Civilní ochrana
	Článek 196
	Hlava XXIV – Správní spolupráce
	Článek 197
Hlava XX – Rozvojová spolupráce (přemístěna)	<i>Část pátá hlava III kapitola 1 – Rozvojová spolupráce</i>
Článek 177 (přemístěn)	<i>Článek 208</i>
Článek 178 (zrušen) ¹	
Článek 179 (přemístěn)	<i>Článek 209</i>
Článek 180 (přemístěn)	<i>Článek 210</i>
Článek 181 (přemístěn)	<i>Článek 211</i>

¹ Věcně nahrazen čl. 208 odst. 1 prvním pododstavcem druhou větou Smlouvy o fungování EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Hlava XXI – Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi (přemístěna)	<i>Část pátá hlava III kapitola 2 – Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi</i>
Článek 181a (přemístěn)	Článek 212
ČÁST ČTVRTÁ – PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ	ČÁST ČTVRTÁ – PŘIDRUŽENÍ ZÁMOŘSKÝCH ZEMÍ A ÚZEMÍ
Článek 182	Článek 198
Článek 183	Článek 199
Článek 184	Článek 200
Článek 185	Článek 201
Článek 186	Článek 202
Článek 187	Článek 203
Článek 188	Článek 204
	ČÁST PÁTÁ – VNĚJŠÍ ČINNOST UNIE
	Hlava I – Obecná ustanovení o vnější činnosti Unie
	Článek 205
<i>Část třetí hlava IX – Společná obchodní politika</i>	Hlava II – Společná obchodní politika
<i>Článek 131 (přemístěn)</i>	Článek 206
<i>Článek 133 (přemístěn)</i>	Článek 207
	Hlava III – Spolupráce se třetími zeměmi a humanitární pomoc
<i>Část třetí hlava XX – Rozvojová spolupráce (přemístěna)</i>	Kapitola 1 – Rozvojová spolupráce
<i>Článek 177 (přemístěn)</i>	Článek 208 ¹
<i>Článek 179 (přemístěn)</i>	Článek 209
<i>Článek 180 (přemístěn)</i>	Článek 210
<i>Článek 181 (přemístěn)</i>	Článek 211

¹ Odst. 1 druhý pododstavec druhá věta věcně nahrazuje článek 178 Smlouvy o ES.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
<i>Část třetí hlava XXI – Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi (přemístěna)</i>	Kapitola 2 – Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi
<i>Článek 181a (přemístěn)</i>	Článek 212
	Článek 213
	Kapitola 3 – Humanitní pomoc
	Článek 214
	Hlava IV – Omezující opatření
<i>Článek 301 (nahrazen)</i>	Článek 215
	Hlava V – Mezinárodní smlouvy
	Článek 216
<i>Článek 310 (přemístěn)</i>	Článek 217
<i>Článek 300 (nahrazen)</i>	Článek 218
<i>Čl. 111 odst. 1 až 3 a 5 (přemístěny)</i>	Článek 219
	Hlava VI – Vztahy Unie s mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi a delegace unie
<i>Články 302, 303 a 304 (nahrazeny)</i>	Článek 220
	Článek 221
	Hlava VII – Doložka solidarity
	Článek 222
ČÁST PÁTÁ – ORGÁNY SPOLEČENSTVÍ	ČÁST ŠESTÁ – INSTITUCIONÁLNÍ A FINANČNÍ USTANOVENÍ
Hlava I – Ustanovení o orgánech	Hlava I – Ustanovení o orgánech
Kapitola 1 – Orgány	Kapitola 1 – Orgány
Oddíl 1 – Evropský parlament	Oddíl 1 – Evropský parlament
Článek 189 (zrušen) ¹	
Čl. 190 odst. 1, 2 a 3 (zrušen) ²	
Čl. 190 odst. 4 a 5	Článek 223

¹ Věcně nahrazen čl. 14 odst. 1 a 2 Smlouvy o EU.

² Věcně nahrazen čl. 14 odst. 1, 2 a 3 Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Čl. 191 první pododstavec (zrušen) ¹	
Čl. 191 druhý pododstavec	Článek 224
Čl. 192 první pododstavec (zrušen) ²	
Čl. 192 druhý pododstavec	Článek 225
Článek 193	Článek 226
Článek 194	Článek 227
Článek 195	Článek 228
Článek 196	Článek 229
Čl. 197 první pododstavec (zrušen) ³	
Čl. 197 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec	Článek 230
Článek 198	Článek 231
Článek 199	Článek 232
Článek 200	Článek 233
Článek 201	Článek 234
	Oddíl 2 – Evropská rada
	Článek 235
	Článek 236
Oddíl 2 – Rada	Oddíl 3 – Rada
Článek 202 (zrušen) ⁴	
Článek 203 (zrušen) ⁵	
Článek 204	Článek 237
Čl. 205 odst. 2 a 4 (zrušen) ⁶	
Čl. 205 odst. 1 a 3	Článek 238
Článek 206	Článek 239
Článek 207	Článek 240
Článek 208	Článek 241
Článek 209	Článek 242
Článek 210	Článek 243

¹ Věcně nahrazen čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU.

² Věcně nahrazen čl. 14 odst. 1 Smlouvy o EU.

³ Věcně nahrazen čl. 14 odst. 4 Smlouvy o EU.

⁴ Věcně nahrazen čl. 16 odst. 1 Smlouvy o EU a články 290 a 291 Smlouvy o fungování EU.

⁵ Věcně nahrazen čl. 16 odst. 2 a 9 Smlouvy o EU.

⁶ Věcně nahrazen čl. 16 odst. 4 a 5 Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Oddíl 3 – Komise	Oddíl 4 – Komise
Článek 211 (zrušen) ¹	
	Článek 244
Článek 212 (přemístěn)	Čl. 249 odst. 2
Článek 213	Článek 245
Článek 214 (zrušen) ²	
Článek 215	Článek 246
Článek 216	Článek 247
Čl. 217 odst. 1, 3 a 4 (zrušen) ³	
Čl. 217 odst. 2	Článek 248
Čl. 218 odst. 1 (zrušen) ⁴	
Čl. 218 odst. 2	Článek 249
Článek 219	Článek 250
Oddíl 4 – Soudní dvůr	Oddíl 5 – Soudní dvůr Evropské unie
Článek 220 (zrušen) ⁵	
Čl. 221 první pododstavec (zrušen) ⁶	
Čl. 221 druhý a třetí pododstavec	Článek 251
Článek 222	Článek 252
Článek 223	Článek 253
Článek 224 ⁷	Článek 254
	Článek 255
Článek 225	Článek 256
Článek 225a	Článek 257
Článek 226	Článek 258

¹ Věcně nahrazen čl. 17 odst. 1 Smlouvy o EU.

² Věcně nahrazen čl. 17 odst. 3 a 7 Smlouvy o EU.

³ Věcně nahrazen čl. 17 odst. 6 Smlouvy o EU.

⁴ Věcně nahrazen článkem 295 Smlouvy o fungování EU.

⁵ Věcně nahrazen článkem 19 Smlouvy o EU.

⁶ Věcně nahrazen čl. 19 odst. 2 prvním pododstavcem Smlouvy o EU.

⁷ První věta prvního pododstavce věcně nahrazena čl. 19 odst. 2 druhým pododstavcem Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Článek 227	Článek 259
Článek 228	Článek 260
Článek 229	Článek 261
Článek 229a	Článek 262
Článek 230	Článek 263
Článek 231	Článek 264
Článek 232	Článek 265
Článek 233	Článek 266
Článek 234	Článek 267
Článek 235	Článek 268
	Článek 269
Článek 236	Článek 270
Článek 237	Článek 271
Článek 238	Článek 272
Článek 239	Článek 273
Článek 240	Článek 274
	Článek 275
	Článek 276
Článek 241	Článek 277
Článek 242	Článek 278
Článek 243	Článek 279
Článek 244	Článek 280
Článek 245	Článek 281
	Oddíl 6 – Evropská centrální banka
	Článek 282
<i>Článek 112 (přemístěn)</i>	Článek 283
<i>Článek 113 (přemístěn)</i>	Článek 284
Oddíl 5 – Účetní dvůr	Oddíl 7 – Účetní dvůr
Článek 246	Článek 285
Článek 247	Článek 286
Článek 248	Článek 287

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Kapitola 2 – Ustanovení společná pro více orgánů	Kapitola 2 – Právní akty Unie, postupy jejich přijímání a jiná ustanovení
	Oddíl 1 – Právní akty Unie
Článek 249	Článek 288
	Článek 289
	Článek 290 ¹
	Článek 291 ¹
	Článek 292
	Oddíl 2 – Postupy přijímání aktů a jiná ustanovení
Článek 250	Článek 293
Článek 251	Článek 294
Článek 252 (zrušen)	
	Článek 295
Článek 253	Článek 296
Článek 254	Článek 297
	Článek 298
Článek 255 (přemístěn)	<i>Článek 15</i>
Článek 256	Článek 299
	Kapitola 3 – Poradní instituce Unie
	Článek 300
Kapitola 3 – Hospodářský a sociální výbor	Oddíl 1 – Hospodářský a sociální výbor
Článek 257 (zrušen) ²	
Čl. 258 první, druhý a čtvrtý pododstavec	Článek 301
Čl. 258 třetí pododstavec (zrušen) ³	

¹ Věcně nahrazuje čl. 202 třetí odrážku Smlouvy o ES.

² Věcně nahrazen čl. 300 odst. 2 Smlouvy o fungování EU.

³ Věcně nahrazen čl. 300 odst. 4 Smlouvy o fungování EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Článek 259	Článek 302
Článek 260	Článek 303
Článek 261 (zrušen)	
Článek 262	Článek 304
Kapitola 4 – Výbor regionů	Oddíl 2 – Výbor regionů
Čl. 263 první a pátý pododstavec (zrušen) ¹	
Čl. 263 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec	Článek 305
Článek 264	Článek 306
Článek 265	Článek 307
Kapitola 5 – Evropská investiční banka	Kapitola 4 – Evropská investiční banka
Článek 266	Článek 308
Článek 267	Článek 309
Hlava II – Finanční ustanovení	Hlava II – Finanční ustanovení
Článek 268	Článek 310
	Kapitola 1 – Vlastní zdroje Unie
Článek 269	Článek 311
Článek 270 (zrušen) ²	
	Kapitola 2 – Víceletý finanční rámec
	Článek 312
	Kapitola 3 – Roční rozpočet Unie
Čl. 272 odst. 1 (přemístěn)	Článek 313
Článek 271 (přemístěn)	Článek 316
Čl. 272 odst. 1 (přemístěn)	Článek 313
Čl. 272 odst. 2 až 10	Článek 314
Článek 273	Článek 315
Článek 271 (přemístěn)	Článek 316

¹ Věcně nahrazen čl. 300 odst. 3 a 4 Smlouvy o fungování EU.

² Věcně nahrazen čl. 310 odst. 4 Smlouvy o fungování EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
	Kapitola 4 – Plnění rozpočtu a absolutorium
Článek 274	Článek 317
Článek 275	Článek 318
Článek 276	Článek 319
	Kapitola 5 – Společná ustanovení
Článek 277	Článek 320
Článek 278	Článek 321
Článek 279	Článek 322
	Článek 323
	Článek 324
	Kapitola 6 – Boj proti podvodům
Článek 280	Článek 325
	Hlava III – Posílená spolupráce
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 326 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 327 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 328 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 329 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 330 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 331 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 332 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 333 ¹
<i>Články 11 a 11a (nahrazeny)</i>	Článek 334 ¹
ČÁST ŠESTÁ – OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	ČÁST SEDMÁ – OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ
Článek 281 (zrušen) ²	
Článek 282	Článek 335
Článek 283	Článek 336
Článek 284	Článek 337
Článek 285	Článek 338
Článek 286 (nahrazen)	<i>Článek 16</i>
Článek 287	Článek 339
Článek 288	Článek 340
Článek 289	Článek 341
Článek 290	Článek 342

¹ Nahrazuje rovněž články 27a až 27e, 40, 40a, 40b a 43 až 45 dosavadní Smlouvy o EU.

² Věcně nahrazen článkem 47 Smlouvy o EU.

Dosavadní číslování Smlouvy o založení Evropského společenství	Nové číslování Smlouvy o fungování Evropské unie
Článek 291	Článek 343
Článek 292	Článek 344
Článek 293 (zrušen)	
Článek 294 (přemístěn)	<i>Článek 55</i>
Článek 295	Článek 345
Článek 296	Článek 346
Článek 297	Článek 347
Článek 298	Článek 348
Čl. 299 odst. 1 (zrušen) ¹	
Čl. 299 odst. 2 druhý, třetí a čtvrtý pododstavec	Článek 349
Čl. 299 odst. 2 první pododstavec a odst. 3 až 6 (přemístěn)	<i>Článek 355</i>
Článek 300 (nahrazen)	<i>Článek 218</i>
Článek 301 (nahrazen)	<i>Článek 215</i>
Článek 302 (nahrazen)	<i>Článek 220</i>
Článek 303 (nahrazen)	<i>Článek 220</i>
Článek 304 (nahrazen)	<i>Článek 220</i>
Článek 305 (zrušen)	
Článek 306	Článek 350
Článek 307	Článek 351
Článek 308	Článek 352
	Článek 353
Článek 309	Článek 354
Článek 310 (přemístěn)	<i>Článek 217</i>
Článek 311 (zrušen) ²	
<i>Čl. 299 odst. 2 první pododstavec a odst. 3 až 6 (přemístěn)</i>	Článek 355
Článek 312	Článek 356
Závěrečná ustanovení	
Článek 313	Článek 357
	Článek 358
Článek 314 (zrušen) ³	

¹ Věcně nahrazen článkem 52 Smlouvy o EU.

² Věcně nahrazen článkem 51 Smlouvy o EU.

³ Věcně nahrazen článkem 55 Smlouvy o EU.

**LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV
EVROPSKÉ UNIE**

Evropský parlament, Rada a Komise slavnostně vyhláší jako Listinu základních práv Evropské unie níže uvedené znění:

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE

PREAMBULE

Národy Evropy, vytvářejíce mezi sebou stále těsnější unii, se rozhodly sdílet mírovou budoucnost založenou na společných hodnotách.

Unie, vědoma si svého duchovního a morálního dědictví, se zakládá na nedělitelných a všeobecných hodnotách lidské důstojnosti, svobody, rovnosti a solidarity; spočívá na zásadách demokracie a právního státu. Do středu své činnosti staví jednotlivce tím, že zavádí občanství Unie a vytváří prostor svobody, bezpečnosti a práva.

Unie přispívá k zachování a rozvíjení těchto společných hodnot při současném respektování rozmanitosti kultur a tradic národů Evropy, národní identity členských států a uspořádání jejich veřejné moci na státní, regionální a místní úrovni; usiluje o podporu vyváženého a udržitelného rozvoje a zajišťuje volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu, jakož i svobodu usazování.

K tomuto účelu je nezbytné posílit ochranu základních práv s ohledem na společenský vývoj, sociální pokrok a vědeckotechnologický rozvoj zřetelnějším vyjádřením těchto práv v podobě listiny.

Při respektování pravomocí a úkolů Unie i zásady subsidiarity potvrzuje tato listina práva, která vyplývají především z ústavních tradic a mezinárodních závazků společných členským státům, z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ze sociálních chart přijatých Uníí a Radou Evropy a z judikatury Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva. Tuto listinu budou v této souvislosti soudy Unie a členských států vykládat s náležitým zřetelem na vysvětlení vyhotovená pod vedením prezidia Konventu, jež vypracovalo tuto listinu, a doplněná pod vedením prezidia Evropského konventu.

Uplatňování těchto práv s sebou nese odpovědnost a povinnosti, jak ve vztahu k druhým, tak ve vztahu k lidskému společenství a budoucím generacím.

V důsledku toho uznává Unie práva, svobody a zásady, které jsou vyhlášeny níže.

HLAVA I

DŮSTOJNOST

ČLÁNEK 1

Lidská důstojnost

Lidská důstojnost je nedotknutelná. Musí být respektována a chráněna.

ČLÁNEK 2

Právo na život

1. Každý má právo na život.
2. Nikdo nesmí být odsouzen k trestu smrti ani popraven.

ČLÁNEK 3

Právo na nedotknutelnost lidské osobnosti

1. Každý má právo na to, aby byla respektována jeho fyzická a duševní nedotknutelnost.
2. V lékařství a biologii se musí dodržovat zejména:
 - a) svobodný a informovaný souhlas dotčené osoby poskytnutý zákonem stanoveným způsobem;
 - b) zákaz eugenických praktik, zejména těch, jejichž cílem je výběr lidských jedinců;
 - c) zákaz využívat lidské tělo a jeho části jako takové jako zdroj finančního prospěchu;
 - d) zákaz reprodukčního klonování lidských bytostí.

ČLÁNEK 4

Zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu

Nikdo nesmí být mučen ani podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

ČLÁNEK 5

Zákaz otroctví a nucené práce

1. Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.
2. Od nikoho se nesmí vyžadovat, aby vykonával nucené nebo povinné práce.
3. Obchod s lidmi je zakázán.

HLAVA II

SVOBODY

ČLÁNEK 6

Právo na svobodu a bezpečnost

Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost.

ČLÁNEK 7

Respektování soukromého a rodinného života

Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.

ČLÁNEK 8

Ochrana osobních údajů

1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
2. Tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.
3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán.

ČLÁNEK 9

Právo uzavřít manželství a právo založit rodinu

Právo uzavřít manželství a založit rodinu je zaručeno v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon těchto práv.

ČLÁNEK 10

Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním úkonů a zachováváním obřadů.
2. Právo odmítnout vykonávat vojenskou službu z důvodu svědomí se uznává v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon tohoto práva.

ČLÁNEK 11

Svoboda projevu a informací

1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.
2. Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být respektována.

ČLÁNEK 12

Svoboda shromažďování a sdružování

1. Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými na všech úrovních, zejména pokud jde o záležitosti politické, odborové či občanské, což zahrnuje právo každého zakládat na ochranu svých zájmů odbory a vstupovat do nich.
2. Politické strany na úrovni Unie přispívají k vyjadřování politické vůle občanů Unie.

ČLÁNEK 13

Svoboda umění a věd

Umělecká tvorba a vědecké bádání nesmějí být omezovány. Akademická svoboda musí být respektována.

ČLÁNEK 14

Právo na vzdělání

1. Každý má právo na vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání.
2. Toto právo zahrnuje možnost bezplatné povinné školní docházky.
3. Svoboda zakládat vzdělávací zařízení při náležitém respektování demokratických zásad a právo rodičů zajišťovat vzdělání a výchovu svých dětí ve shodě s jejich náboženským, filozofickým a pedagogickým přesvědčením musí být respektovány v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují jejich výkon.

ČLÁNEK 15

Právo svobodné volby povolání a právo pracovat

1. Každý má právo pracovat a vykonávat svobodně zvolené nebo přijaté povolání.
2. Každý občan Unie může svobodně hledat zaměstnání, pracovat, usadit se nebo poskytovat služby v kterémkoli členském státě.
3. Státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členských států, mají nárok na stejné pracovní podmínky jako občané Unie.

ČLÁNEK 16

Svoboda podnikání

Svoboda podnikání se uznává v souladu s právem Unie a vnitrostátními zákony a zvyklostmi.

ČLÁNEK 17

Právo na vlastnictví

1. Každý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může rovněž být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu.
2. Duševní vlastnictví je chráněno.

ČLÁNEK 18

Právo na azyl

Právo na azyl je zaručeno při dodržování Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967 a v souladu se Smlouvou o Evropské unii a Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy“).

ČLÁNEK 19

Ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání

1. Hromadné vyhoštění je zakázáno.
2. Nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn ani vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

HLAVA III

ROVNOST

ČLÁNEK 20

Rovnost před zákonem

Před zákonem jsou si všichni rovni.

ČLÁNEK 21

Zákaz diskriminace

1. Zakazuje se jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.
2. V oblasti působnosti Smluv, a aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, se zakazuje jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.

ČLÁNEK 22

Kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost

Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.

ČLÁNEK 23

Rovnost žen a mužů

Rovnost žen a mužů musí být zajištěna ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci.

Zásada rovnosti nebrání zachování nebo přijetí opatření poskytujících zvláštní výhody ve prospěch nedostatečně zastoupeného pohlaví.

ČLÁNEK 24

Práva dítěte

1. Děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho. Mohou svobodně vyjadřovat své názory. V záležitostech, které se jich dotýkají, se k těmto názorům musí přihlížet s ohledem na jejich věk a vyspělost.
2. Při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány nebo soukromými institucemi, musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte.
3. Každé dítě má právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho zájmy.

ČLÁNEK 25

Práva starších osob

Unie uznává a respektuje práva starších osob na to, aby vedly důstojný a nezávislý život a podílely se na společenském a kulturním životě.

ČLÁNEK 26

Začlenění osob se zdravotním postižením

Unie uznává a respektuje právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.

HLAVA IV

SOLIDARITA

ČLÁNEK 27

Právo pracovníka na informování a na projednávání v podniku

Pracovníci nebo jejich zástupci musí mít na vhodných úrovních zaručeno právo na včasné informování a projednávání v případech a za podmínek, které stanoví právo Unie a vnitrostátní právní předpisy a zvyklosti.

ČLÁNEK 28

Právo na kolektivní vyjednávání a akce

Pracovníci a zaměstnavatelé či jejich příslušné organizace mají v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi právo sjednávat a uzavírat na vhodných úrovních kolektivní smlouvy a v případě konfliktu zájmů vést kolektivní akce na obranu svých zájmů, včetně stávků.

ČLÁNEK 29

Právo na přístup ke službám zaměstnanosti

Každý má právo na bezplatné služby zaměstnanosti.

ČLÁNEK 30

Ochrana v případě neoprávněného propuštění

Každý pracovník má v souladu s právem Unie a s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi právo na ochranu před neoprávněným propuštěním.

ČLÁNEK 31

Slušné a spravedlivé pracovní podmínky

1. Každý pracovník má právo na pracovní podmínky respektující jeho zdraví, bezpečnost a důstojnost.
2. Každý pracovník má právo na stanovení maximální přípustné pracovní doby, na denní a týdenní odpočinek a na každoroční placenou dovolenou.

ČLÁNEK 32

Zákaz dětské práce a ochrana mladých lidí při práci

Dětská práce se zakazuje. Minimální věk pro přijetí do zaměstnání nesmí být nižší než věk pro ukončení povinné školní docházky, aniž jsou dotčena pravidla, která jsou příznivější pro mladé lidi, a omezené výjimky.

Mladí lidé přijatí do práce musí práci vykonávat za podmínek odpovídajících jejich věku a být chráněni před hospodářským vykořisťováním a před jakoukoli prací, která by mohla ohrozit jejich bezpečnost, zdraví nebo tělesný, duševní, mravní nebo sociální rozvoj nebo narušit jejich vzdělávání.

ČLÁNEK 33

Rodinný a pracovní život

1. Rodina požívá právní, hospodářské a sociální ochrany.
2. V zájmu zachování souladu mezi rodinným a pracovním životem má každý právo na ochranu před propuštěním z důvodu spojeného s mateřstvím a právo na placenou mateřskou dovolenou a na rodičovskou dovolenou po narození nebo osvojení dítěte.

ČLÁNEK 34

Sociální zabezpečení a sociální pomoc

1. Unie uznává a respektuje nárok na přístup k dávkám sociálního zabezpečení a k sociálním službám zajišťujícím ochranu v takových případech, jako je mateřství, nemoc, pracovní úrazy, závislost nebo stáří, jakož i v případě ztráty zaměstnání, podle pravidel stanovených právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.
2. Každý, kdo oprávněně pobývá a pohybuje se uvnitř Evropské unie, má nárok na dávky sociálního zabezpečení a na sociální výhody v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

3. Za účelem boje proti sociálnímu vyloučení a chudobě Unie uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit, v souladu s pravidly stanovenými právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi, důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky.

ČLÁNEK 35

Ochrana zdraví

Každý má právo na přístup k preventivní zdravotní péči a na obdržení lékařské péče za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Při vymezování a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.

ČLÁNEK 36

Přístup ke službám obecného hospodářského zájmu

Unie v souladu se Smlouvami a s cílem podpořit sociální a územní soudržnost Unie uznává a respektuje přístup ke službám obecného hospodářského zájmu tak, jak je stanoven vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

ČLÁNEK 37

Ochrana životního prostředí

Vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality musí být začleněny do politik Unie a zajištěny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje.

ČLÁNEK 38

Ochrana spotřebitele

V politikách Unie je zajištěna vysoká úroveň ochrany spotřebitele.

HLAVA V

OBČANSKÁ PRÁVA

ČLÁNEK 39

Právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu

1. Každý občan Unie má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

2. Členové Evropského parlamentu jsou voleni v přímých a všeobecných volbách svobodným a tajným hlasováním.

ČLÁNEK 40

Právo volit a být volen v obecních volbách

Každý občan Unie má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

ČLÁNEK 41

Právo na řádnou správu

1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě.
2. Toto právo zahrnuje především:
 - a) právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout;
 - b) právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká, při respektování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství;
 - c) povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí.

3. Každý má právo na to, aby mu Unie v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států nahradila škodu způsobenou jejími orgány nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.

4. Každý se může písemně obracet na orgány Unie v jednom z jazyků Smluv a musí obdržet odpověď ve stejném jazyce.

ČLÁNEK 42

Právo na přístup k dokumentům

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie bez ohledu na použitý nosič.

ČLÁNEK 43

Evropský veřejný ochránce práv

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv v případě nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudních pravomocí.

ČLÁNEK 44

Petiční právo

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má petiční právo k Evropskému parlamentu.

ČLÁNEK 45

Volný pohyb a pobyt

1. Každý občan Unie má právo volně se pohybovat a pobývat na území členských států.
2. Volný pohyb a pobyt může být v souladu se Smlouvami přiznán státním příslušníkům třetích zemí oprávněně pobývajícím na území členského státu.

ČLÁNEK 46

Diplomatická a konzulární ochrana

Každý občan Unie má na území třetí země, kde členský stát, jehož je státním příslušníkem, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou a konzulární ochranu kterýmkoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

HLAVA VI

SOUDNICTVÍ

ČLÁNEK 47

Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces

Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován.

Bezplatná právní pomoc je poskytnuta všem, kdo nemají dostatečné prostředky, pokud je to nezbytné k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti.

ČLÁNEK 48

Presumpce nevinny a právo na obhajobu

1. Každý obviněný se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.
2. Každému obviněnému je zaručeno respektování práv na obhajobu.

ČLÁNEK 49

Zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů

1. Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu. Pokud poté, co již byl trestný čin spáchán, stanoví zákon mírnější trest, uloží se tento mírnější trest.
2. Tento článek nebrání souzení a potrestání za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných zásad uznávaných mezinárodním společenstvím.
3. Výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.

ČLÁNEK 50

Právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin

Nikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona.

HLAVA VII

OBECNÁ USTANOVENÍ UPRAVUJÍCÍ VÝKLAD A POUŽITÍ LISTINY

ČLÁNEK 51

Oblast použití

1. Ustanovení této listiny jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, a dále členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie. Respektují proto práva, dodržují zásady a podporují jejich uplatňování v souladu se svými pravomocemi, při zachování mezi pravomocí, které jsou Unii svěřeny ve Smlouvách.
2. Tato listina nerozšiřuje oblast působnosti práva Unie nad rámec pravomocí Unie, ani nevytváří žádnou novou pravomoc či úkol pro Unii, ani nemění pravomoc a úkoly stanovené ve Smlouvách.

ČLÁNEK 52

Rozsah a výklad práv a zásad

1. Každé omezení výkonu práv a svobod uznaných touto listinou musí být stanoveno zákonem a respektovat podstatu těchto práv a svobod. Při dodržení zásady proporcionality mohou být omezení zavedena pouze tehdy, pokud jsou nezbytná a pokud skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.
2. Práva uznaná touto listinou, jež jsou podrobněji upravena ve Smlouvách, jsou vykonávána za podmínek a v mezích v nich stanovených.
3. Pokud tato listina obsahuje práva odpovídající právům zaručeným Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu.
4. Pokud tato listina uznává základní práva, která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, musí být tato práva vykládána v souladu s těmito tradicemi.

5. Ustanovení této listiny, která obsahují zásady, mohou být prováděna legislativními a exekutivními akty přijímanými orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a akty členských států, provádějí-li právo Unie, při výkonu jejich pravomocí. Před soudem se jich lze dovolávat pouze pro účely výkladu a kontroly zákonnosti těchto aktů.

6. K vnitrostátním právním předpisům a zvyklostem musí být plně přihlíženo tak, jak je stanoveno v této listině.

7. Soudy Unie a členských států náležitě přihlížejí k vysvětlením vypracovaným jako pomůcka pro výklad této listiny.

ČLÁNEK 53

Úroveň ochrany

Žádné ustanovení této listiny nesmí být vykládáno jako omezení nebo narušení lidských práv a základních svobod, které v oblasti své působnosti uznávají právo Unie, mezinárodní právo a mezinárodní smlouvy, jejichž stranou je Unie nebo všechny členské státy, včetně Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a ústavy členských států.

ČLÁNEK 54

Zákaz zneužití práv

Žádné ustanovení této listiny nesmí být vykládáno tak, jako by dávalo jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopustit se činu zaměřeného na zmaření kteréhokoli z práv a svobod uznaných v této listině nebo na jejich omezení ve větším rozsahu, než tato listina stanoví.

*

* *

Výše uvedený text přebírá, s některými úpravami, listinu vyhlášenou dne 7. prosince 2000 a nahrazuje ji s účinkem ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.